

ТЕХНІЧНА ОСВІТА

на Кіровоградщині:
історичний нарис

Частина II:

ЦНТУ

(2009 — початок 2025)

до 155-річчя
Центральноукраїнського
національного
технічного
університету

УДК 378.4 (477.4)

ББК 74.584 (4УКР-4КІР)

Т 38

Рекомендовано до друку вченою радою Центральноукраїнського національного технічного університету (Протокол № 7 від 30 березня 2025 року).

Редакційна рада:

В. М. Кропівний (голова), М. І. Черновол, А. М. Кириченко, А. А. Тихий, В. М. Орлик.

Авторський колектив:

В. М. Кропівний (керівник), А. М. Кириченко, А. А. Тихий, В. М. Орлик, О. В. Бондаренко

Використані фото Виноградова О.С., Лінчевської В.Д., архіву ЦНТУ.

Рецензенти:

Валентин Миколайович ЛАЗУРЕНКО — доктор історичних наук, професор, заслужений працівник освіти України, проректор з гуманітарно-виховних питань Черкаського державного технологічного університету, голова Черкаської обласної організації Національної спілки краєзнавців України.

Андрій Анатолійович КРИСЬКОВ — доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри інформаційної діяльності та соціальних наук Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя.

Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис. Частина II: ЦНТУ (2009 — початок 2025). — Кропивницький: ЦНТУ, 2025. — 236 с.

Презентоване видання — друга частина комплексного дослідження історії технічної освіти на Кіровоградщині, присвячена 155-річчю Центральноукраїнського національного технічного університету (ЦНТУ) і висвітлює його розвиток у період з 2009 до початку 2025 року. ЦНТУ — найстаріший і найбільший заклад вищої освіти в регіоні, що здійснює підготовку здобувачів не лише технічних, а й гуманітарних, економічних та управлінських спеціальностей.

Книга призначена для широкого кола читачів — науковців, студентів, абітурієнтів, краєзнавців та всіх, хто цікавиться історією освіти і науки в Україні.

ББК 74.584 (4УКР-4КІР)

© ЦНТУ, 2025

ПЕРЕДМОВА

Центральноукраїнський національний технічний університет — потужний навчальний, виховний і науковий центр сучасної України, який здійснює підготовку фахівців не лише технічних, а й гуманітарних, економічних та управлінських спеціальностей.

Випускники університету — відомі вчені, промисловці, економісти, управлінці та державні діячі, які формують сьогодні та визначатимуть образ України в майбутньому. Зрозуміло, що знаковий навчальний заклад — Центральноукраїнський національний технічний університет, має багату, цікаву, часом драматичну історію.

Детальне дослідження документів Державного архіву Кіровоградської області дозволило з'ясувати, що початок технічної освіти у нашому краї, відповідно, й історію нашого навчального закладу, слід вести від 1870 року, тобто від року відкриття Єлисаветградського вищого земського реального училища. Адже першооснови прикладної освіти, закладені у другій половині XIX століття у стінах земського реального училища, незважаючи на всі політичні й соціально-економічні перипетії, в яких перебувала Україна протягом цілого століття, влилися в систему національної політехнічної освіти, визначальними центрами якої стали Центральноукраїнський національний технічний університет разом із відокремленими структурними підрозділами: Кропивницьким інженерним фаховим коледжем та Світловодським політехнічним фаховим коледжем.

В історичному контексті освітні традиції реального училища продовжилися в ряді навчальних установ, які було відкрито на базі закладу після його ліквідації у 1919 році більшовицьким режимом. У приміщенні училища, починаючи з 1920 року, почергово функціонували профтехшкола, робітфак, вечірній робітничий інститут сільськогосподарського машинобудування. У 1929 році створюється Зінов'євський вечірній робітничий інститут сільськогосподарського машинобудування.

У 1930 році на базі навчальних корпусів училища відкривається Зінов'євський технікум сільськогосподарського машинобудування, до якого для продовження навчання було переведено студентів робітничого інституту у зв'язку з його ліквідацією у 1933 році. У 1969 році заклад було перейменовано на машинобудівний. Варто зазначити, що у другій половині XX століття технікум був одним із найбільших закладів освіти, що підпорядковувався Мінтракторсільгоспмашу СРСР.

Для задоволення потреб регіону у фахівцях вищого рівня кваліфікації у 1956 р. на базі технікуму сільськогосподарського машинобудування створюється спочатку вечірнє відділення, а в 1962 році філіал Харківського політехнічного інституту. Новим масштабним проєктом розвитку вищої освіти в регіоні стало створення у 1967 році Кіровоградського інституту сільськогосподарського

машинобудування, до якого протягом усіх років з часу його заснування вступали кращі випускники технікуму для здобуття фахової освіти вищого рівня кваліфікації.

У 1997 році відбулася реорганізація машинобудівного технікуму в технікум Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування, який у 2008 році отримав нову назву: Кіровоградський машинобудівний коледж КНТУ, і з 2017 року провадить свою діяльність як структурний підрозділ ЦНТУ, вищий навчальний заклад першого рівня акредитації.

На одному із композиційних елементів університетського пам'ятника «Студентство», присвяченому студентам усіх поколінь, — стрічці Мебіуса, знакові вищої мудрості, символічно викарбувано історичний ланцюжок тривалості освітніх традицій, які сьогодні плекаються у Центральноукраїнському національному технічному університеті: «ЄЗРУ — ЗІСМ — КІСМ — КДТУ — КНТУ».

Продовженням славних традицій, які засвідчують повагу до знань, вміння берегти пам'ять про тих вчителів, викладачів, студентів, науковців, які на різних історичних етапах формували освітній простір регіону, залишається традиція називати установи, навчальні заклади, вулиці і площі іменами відомих діячів. Від початку ХХІ століття у нашому місті з'явилися вулиці, які перейменовано на честь видатних особистостей, серед яких випускники Єлисаветградського вищого земського реального училища: Іван Тобілевич, Микола Садовський, Панас Саксаганський, Гнат Юра, Олександр Осмьоркін, Євген Маланюк, Яків Паученко, Юрій Яновський, Євген Чикаленко, викладачі ЄВЗРУ: Володимир Ястребов, Василь Харцієв, Михайло Завадський, Феодосій Козачинський, Віктор Григорович, професори Центральноукраїнського національного технічного університету Світлана Барабаш та Леонід Фільштейн, випускник ЦНТУ Андрій Ліпатов, Ігор Замоцький, Герой України, який назавжди залишився студентом нашого університету.

Отож, історично склалося так, що Центральноукраїнський національний технічний університет став саме тим освітнім закладом, який сьогодні продовжує традиції Єлисаветградського вищого земського реального училища, найбільш значущого навчального закладу Центральноукраїнського регіону кінця ХІХ — початку ХХ століття. І нинішній, сповнений трагедій війни, 2025 рік водночас став роком поважної в історії університету дати — ювілейного 155-річчя.

Кожний ювілейний етап в історії освітнього закладу — це щоразу нова можливість оглянути здобутки, підвести підсумки, визначити перспективи, що мають продовжити традиції славних поколінь викладачів і студентів, які достойно написали історію власного життя, отже, й історію нашого університету.

МАТЕРІАЛЬНА БАЗА УНІВЕРСИТЕТУ ТА ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

24 квітня 2009 року в обласній філармонії Кіровоградський національний технічний університет відзначив один із проміжних ювілеїв своєї багатой історії — 80-річчя з дня заснування Інституту сільськогосподарського машинобудування на базі вечірнього робітничого технікуму сільськогосподарського машинобудування. На урочистому зібранні з ювілеєм КНТУ колектив університету привітали спікер Верховної Ради України Володимир Литвин, народні депутати України Ігор Шаров, Юрій Литвин, Валерій Кальченко, голова ОДА Василь Моцний, голова Кіровоградської обласної ради Микола Сухомлин, міський голова Володимир Пузаков та інші поважні гості.

Відзначення ювілею Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування в обласній філармонії (2009 рік)

Тієї пори перед університетом постали завдання підготовки фахівців нового покоління з рівнем освіти, гідним кращих навчальних закладів світу, здатних працювати в умовах інтеграції України до світового співтовариства, конкурувати на вітчизняному та світовому ринку праці. У зв'язку з цим у 2009/2010 навчальному році в університеті було запроваджено Європейську кредитно-трансферну систему (ЄКТС) з імплементацією її ключових документів а також рейтингову форму контролю за якістю навчання студентів на основі модульної системи. Досить плідно, щорічно розширюючи набір,

запрацювала магістратура. Протягом 2009/2010 навчального року оновлено робочі навчальні плани з усіх напрямів підготовки бакалаврів згідно з наказом Міністерства освіти і науки України «Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін за вільним вибором студента».

У 2009/2010 навчальному році продовжувався процес акредитації та ліцензування спеціальностей, зокрема, акредитовано бакалаврський рівень напрямку підготовки «Документознавство та інформаційна діяльність»; рівень спеціаліста — напрям «Будівництво» та спеціальність «Промислове і цивільне будівництво»; магістерський рівень — спеціальності «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» та «Енергетичний менеджмент». Ліцензовано підготовку магістрів за спеціальностями «Гідравлічні машини, гідроприводи та гідропневмоавтоматика» та «Обладнання переробних і харчових виробництв».

У КНТУ працювали 38 комп'ютерних класів, а 11 спеціалізованих аудиторій дозволяли проводити лекції з використанням мультимедійної апаратури. Поповнювалася електронна база методичних вказівок, навчальних посібників та підручників, підключена до інтегрованої бібліотечної системи «Ірбіс». На чотирьох факультетах інженерного спрямування підготовка фахівців з комп'ютерних технологій проводилася на базі ліцензійних програм, встановлених на 80 робочих місцях. Постійно вдосконалювалися підсистеми АСУ ЦНТУ: «Маркетинг», «Сесія», «Архів», «Студент» тощо. Впроваджено програми «Освіта», «ІС-Конкурс» та «Електронний вступ».

Також було активізовано роботу зі створення за підтримки роботодавців нових лабораторій, зокрема: «Переробки сільськогосподарської продукції» (кафедра СГМ); «Гідравліки і гідромашин» (кафедра ЕРМ); «Систем управління» (кафедра АВП); «Інформаційно-керуючих комплексів в енергетиці»; «Релейного захисту автоматики»; «Електричних частин станцій і підстанцій» (кафедра ЕТС); «САПР технологічних процесів і обладнання» (МТФ). Починаючи з 2010 року, в університеті запроваджено додаток до диплома європейського зразка з метою спрощення процедури визнання українських дипломів про вищу освіту у країнах Європи.

Якщо 2008 року КНТУ посідав 57 місце серед 200 провідних вітчизняних закладів вищої освіти, то у 2009 році перемістився на 50 місце.

За підсумками огляду-конкурсу «Кращий викладач року» за 2009/2010 навчального року переможцями були визначені серед викладачів:

1) випускових кафедр: Л. В. Сало, старший викладач кафедри загального землеробства;

2) фундаментальних (загальнотехнічних) кафедр: Р. В. Яковенко, викладач кафедри економічної теорії та права;

3) гуманітарних кафедр: А. В. Сьомак, викладач кафедри іноземних мов.

У 2009 році на кафедрі сільськогосподарського машинобудування відбулося відкриття мультимедійної лабораторії сучасної посівної та ґрунтообробної техніки. У ньому взяли участь ректор КНТУ Черновол М. І. та роботодавці, які створили цю лабораторію: голова наглядової ради «Ельворті ГРУП» П. Л. Штутман, генеральний директор ВАТ «Червона зірка» С. Г. Калапа, голова наглядової ради ВАТ «Червона зірка» О. Д. Саїнсус. Мета створення лабораторії — підвищення якості підготовки спеціалістів на основі використання найсучасніших зразків посівних і ґрунтообробних машин та мультимедійних засобів, у тому числі посівних секцій сівалок УПС-12(8), «Сіріус-10», СЗ-5,4-06 та робочих органів культиваторів КРНВ-5,6, стендів для дослідження і випробування висівних апаратів сівалок.

У серпні 2011 року на зборах трудового колективу було затверджено план перспективного розвитку університету до 2020 року. Також ухвалено рішення про проведення реконструкції площі перед головним корпусом університету. Організацію цієї роботи було покладено на Спільку випускників КНТУ. Ректорат КНТУ оголосив конкурс на кращий пам'ятний знак (пам'ятник) студентів технічного університету, який мав прикрасити оновлену площу. До початку зимових канікул від студентів надійшло вісімнадцять ескізів, які пізніше були враховані скульптором — автором пам'ятника.

Того ж року продовжувалося капітальне будівництво навчально-лабораторного корпусу кафедр експлуатації та ремонту машин і сільськогосподарського машинобудування.

Для 2011 року було характерним розширення співпраці університету з підприємствами, установами та організаціями за такими основними напрямками: робота на основі укладених договорів; відкриття філій кафедр; створення лабораторій; працевлаштування випускників; організація практики студентів; підвищення кваліфікації викладачів; відкриття нових спеціальностей; провадження наукової діяльності; підготовка наукових кадрів для виробництва. Наприклад, викладачі кафедри будівельних, дорожніх машин і будівництва проводили заняття на унікальному обладнанні Кіровоградського наукового технічно-лабораторного центру спеціальних видів робіт у будівництві а також на випробувально-дослідному полігоні приватного підприємства «Житлобуд». Кафедра загального землеробства проведення практичних занять здійснювала на базі Кіровоградського інституту агропромислового виробництва та Кіровоградського обласного проектно-технологічного центру охорони та збереження родючості ґрунтів і якості продукції, Кіровоградської районної насінневої інспекції. Кафедра експлуатації і ремонту машин отримувала від компанії «Франк-Моторс» та ТОВ «Мотор Оліві» автомобілі для проведення лабораторних робіт на базі кафедри. Навчання студентів зі спеціальності «Економічна

кібернетика» та «Маркетинг» проводилося з участю провідних фахівців відділу інформаційних технологій ВАТ «Гідросила». Кафедра автоматизації виробничих процесів від ЗАТ НВП «Радій» отримала для використання в освітньому процесі промислову робочу станцію ПРОКСИС-Універсал (РГІ-500).

Для новоствореної лабораторії з дослідження гідромашин та устаткування машинобудівної гідравліки підприємством «Гідросила ГРУП» передано КНТУ гідравлічний стенд німецької фірми Festo — спеціалізоване навчальне устаткування вартістю понад 200 тис. гривень. Це візуальний посібник, що показує в реальному часі, як саме працює гідросистема, яким чином функціонують шестеренчасті насоси, гідроциліндри, розподільники, як подається рідина до виконавчих механізмів.

У КНТУ за підтримки ЗАТ «Гідросила ГРУП» у 2011 році також було відкрито проблемну науково-дослідну лабораторію конструкторсько-технологічної підготовки виробництва при кафедрі технології машинобудування (ауд. № 316). Лабораторія давала можливість студентам освоювати методи комп'ютерного проектування, комп'ютерного моделювання технологічних і конструкторських процесів. Створена лабораторія — навчальний комплекс із сучасним комп'ютерним обладнанням, який активно використовувався при підготовці спеціалістів та магістрів напряму «Інженерна механіка». Загальнотехнічні та фахові дисципліни в цій лабораторії стали викладатися з використанням елементів САПР на основі програмних модулів КОМПАС 3D, SolidWorks, T-FLEX, P-CAD тощо. У новій лабораторії студенти КНТУ отримали змогу повноцінно оволодіти сучасними професійними програмними продуктами, які широко використовуються на машинобудівних підприємствах. Усі роботи, пов'язані з придбанням техніки та оздобленням аудиторії, склали близько 175 тис. грн. і були профінансовані ЗАТ «Гідросила ГРУП».

Цього ж року налагоджено тісне співробітництво кафедри електротехнічних систем КНТУ з ПАТ «Кіровоградобленерго». Технічний університет був єдиним в області закладом вищої освіти, який забезпечував підготовку фахівців з напрямів, що пов'язані з енергетикою. З метою забезпечення для студентів можливості професійно ознайомитися із діючим устаткуванням, з яким їм доведеться працювати на виробництві, підприємство передало університету робочу трансформаторну підстанцію 35/10 кіловольт.

До Дня енергетиків у 2011 році кафедра електротехнічних систем отримала в подарунок від ПАТ «Кіровоградобленерго» дві нові лабораторії, оснащені найновішим обладнанням. Потреба у створенні таких лабораторій виникла у зв'язку з відкриттям підготовки за спеціальністю «Енергетичний менеджмент».

В аудиторії №262 було створено лабораторію «Релейного захисту та автоматики», де встановлено найновіші пристрої релейного захисту та автоматики для електротехнічної галузі провідних фірм.

Лабораторія «Автоматичних систем керування енергетикою та інформаційно-обчислювальних комплексів» було оснащено сучасними багатофункціональними лічильниками електричної енергії типу 2М0405, які за допомогою цифрового перетворювача інтерфейсів можуть передавати інформацію до пристроїв збору передачі даних або комунікаційних серверів АСКУЕ. Персональні комп'ютери та встановлене програмне забезпечення дали можливість студентам навчитися виконувати контроль режимів енергосистеми та аналізувати отриману інформацію.

Вступна кампанія 2011 року для українських закладів вищої освіти проходила в умовах ускладнення демографічної ситуації та реформування середньої освіти, що призвело до значного скорочення числа випускників 11 класу. Зокрема, на Кіровоградщині кількість випускників 2011 року порівняно з попереднім роком зменшилась більш ніж у п'ять разів. Проблему недостатньої кількості випускників шкіл вдалося компенсувати шляхом збільшення державного замовлення на зарахування вступників на базі диплома молодшого спеціаліста.

Приймальна комісія 2011 року

У 2011 році Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти було проведено рейтингування закладів вищої освіти. Рейтинги склались для різних груп ЗВО за такими критеріями: міжнародна активність, якість контингенту студентів, якість наукового-педагогічного

персоналу, якість наукової та науково-технічної діяльності, ресурсне забезпечення освітнього процесу. КНТУ зайняв 11 місце серед 26 технічних університетів України.

В опублікованому у 2011 році рейтингові «Топ-200 Україна» КНТУ посів 50 місце серед двох сотень навчальних закладів (у рейтингу 2010 року — 49 місце).

Переможцями у номінаціях конкурсу «Кращий викладач року» за 2010/2011 навчального року було визначено викладачів:

1) випускових кафедр: О. А. Смірнов, доцент кафедри програмного забезпечення;

2) фундаментальних (загальнотехнічних) кафедр: Л. В. Рибаків, старший викладач кафедри обчислювальної техніки та прикладної математики;

3) гуманітарних кафедр: О. Г. Боднаров, доцент кафедри філософії.

У тому ж 2011 році згідно рішення вченої ради КНТУ було започатковано видання серії книг «Учені Кіровоградського національного технічного університету», до якої увійшли видання: «Носов Григорій Романович», «Фільштейн Леонід Михайлович», «Кондратець Василь Олександрович», «Петренко Микола Миколайович», «Пестунов Володимир Михайлович» та «Сисолін Петро Васильович».

23 квітня 2012 року розпочалися ремонтно-будівельні роботи першої черги з реконструкції та благоустрою площі перед КНТУ. Проект реконструкції площі було розроблено Заслуженим архітектором України В. Є. Кривенком, на якій заплановано встановити пам'ятник студентам — скульптурну композицію із фігур студента й студентки. Збором коштів на реконструкцію опікувалася громадська організація Спілка випускників КНТУ.

Початок робіт з реконструкції площі перед КНТУ, 2012 рік

Реконструкція університетської площі — це виконання масштабної, складної і напруженої роботи зі збору коштів, виготовлення пам'ятника, заготівлі будівельних матеріалів, використання будівельної техніки та ін. У результаті виконання робіт першої черги передбачалося облаштування центрального майданчика, створення дренажної основи та системи водовідведення а також додаткове облаштування нових клумб. Активну участь у благоустрої площі брали студенти та співробітники університету. З числа студентів факультету проектування та експлуатації машин працювала ремонтно-будівельна бригада, яка виконала значний обсяг робіт з демонтажу старого покриття.

Масштабний проект реконструкції площі перед КНТУ підійшов до свого логічного завершення у кінці жовтня 2012 року, і тоді на ній постала скульптурна композиція «Студентство» — пам'ятний знак студентам усіх поколінь.

Відкриття реконструйованої Студентської площі (2013 рік)

Саме студентам минулого, сучасним студентам та студентам майбутнього присвячено скульптурну композицію «Студентство», яку створив львівський скульптор В. О. Цісарик. Ще дві роботи цього скульптора встановлено у нашому місті — пам'ятники Володимирові Винниченку та академікові Ігорю Тамму.

На святі відкриття пам'ятника «Студентство» зібралися друзі університету: відомі в місті підприємці та громадські діячі, представники інших закладів вищої освіти, керівники області та міста, викладачі, співробітники, студенти КНТУ. Тодішній міський голова Олександр Саїнсус зауважив, що на урочистому відкритті пам'ятника зібралися випускники закладу, які закінчували інститут/університет десять, двадцять, тридцять та навіть п'ятдесят років тому!

У серпні 2013 року було завершено реконструкцію Студентської площі, а влітку 2015 року центральні клумби біля КНТУ перетворились на взірць патріотичного ландшафтного дизайну. Одну клумбу прикрасив квітучий державний прапор, іншу — Малий герб України. Студентська площа біля КНТУ стала однією з найкрасивіших у Кіровограді. Цей справжній витвір ландшафтного мистецтва має своїх талановитих авторів — колектив садівників КНТУ: О. Пастух, Т. Бабіюк, Л. Майданик на чолі з завідувачем господарством адміністративно-господарської частини університету Л. Гадомською.

Центральні клумби Студентської площі КНТУ (2015 рік)

У 2011/2012 навчальному році в КНТУ було апробовано практику проведення ректорських контрольних робіт під час вивчення дисципліни за результатами двох опрацьованих модулів. У 2012 році впроваджено систему електронного доступу до результатів поточної та підсумкової успішності, яка отримала схвальні відгуки і від студентів, і від їх батьків. З метою оперативного вирішення проблемних ситуацій, що виникали у процесі навчання, в університеті запрацювали телефон та скринька довіри. Для вирішення освітніх проблем була розроблена та почала реалізуватися програма управління якістю підготовки фахівців. Створено електронний банк дипломних проектів і робіт, існування якого

дозволило за допомогою відповідної комп'ютерної програми перевіряти випускні роботи на плагіат.

У цьому ж навчальному році набула статусу обов'язкової складової освітнього процесу співпраця з провідними підприємствами регіону, яка діяла в кількох напрямках: укладання профільними кафедрами договорів про співпрацю з підприємствами, працевлаштування випускників, проведення різних видів практики студентів, створення філій кафедр на підприємствах, організація «Ярмарок вакансій», відкриття в університеті нових навчальних та науково-дослідних лабораторій. Започатковано наповнення розділу «Методичне забезпечення» в електронній мережі університету.

Після «кризового» 2011 року, коли в Україні в кілька разів зменшилась кількість випускників одинадцятих класів, вступна кампанія 2012 року повернула заклади вищої освіти в ті часи, коли кількість поданих заяв на денну форму навчання перевищувала ліцензований обсяг набору студентів. Того року до КНТУ подали заяви 1786 абітурієнтів — випускників шкіл Зарахування абітурієнтів на місця державного замовлення на перший курс денної форми навчання стало відбуватися за результатами набраних балів, підтверджених сертифікатами Українського центру оцінювання якості освіти. Під час «Вступної кампанії — 2012» більше 320 абітурієнтів КНТУ скористалися можливістю подати документи через Інтернет-систему «Електронний вступ». У 2012 році КНТУ набрав на бюджетні місця 265 студентів з числа випускників 11 класу, 352 — на освітній рівень спеціаліста та 117 осіб — на рівень магістра.

У 2012 році дипломи спеціалістів/магістрів отримали 770 випускників денної форми навчання, з них випускників: ФОФ — 129 осіб; ФЕМ — 129 осіб; ФАЕ — 140 осіб; МТФ — 125 осіб; ФПЕМ — 129 осіб; ФСГМ — 118 осіб, а також 14 випускників — представників іноземних держав.

У 2012/2013 навчальному році було ліцензовано магістратуру спеціальності «Управління фінансово-економічною безпекою», акредитовано магістерський рівень спеціальності «Промислове і цивільне будівництво», рівень спеціаліста спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність».

На серпневих зборах трудового колективу ЦНТУ в серпні 2013 року було погоджено зміни назв ряду кафедр університету:

- кафедра економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики (замість кафедри економічної теорії і права та кафедри маркетингу та економічної кібернетики);
- кафедра інформатики, прикладної математики та фізики (замість кафедри обчислювальної техніки та прикладної математики);
- кафедра суспільних наук та документознавства (замість кафедри гуманітарних наук та документознавства та кафедри філософії);

- кафедра вищої математики (замість кафедри вищої математики та фізики);
- кафедра електротехнічних систем та енергетичного менеджменту (замість кафедри електротехнічних систем).

В академічному рейтингу українських закладів вищої освіти 2013 року «Топ-200 Україна» КНТУ посів 54 місце. Цього ж року університет уперше потрапив до Міжнародного Академічного рейтингу університетів світу «Європейський стандарт», посівши 12 місце серед ЗВО України. Також ЦНТУ потрапив до топ-рейтингу фінансово-політичного журналу «Forbes Україна» за кількістю підготовлених навчальним закладом топ-менеджерів для вітчизняних підприємств (15 місце).

За результатами роботи 2013 року серед випускових кафедр технічних напрямів перше місце посіла кафедра експлуатації та ремонту машин; друге — кафедра будівельних, дорожніх машин та будівництва; третє — кафедра сільськогосподарського машинобудування.

Серед випускових кафедр економічних напрямів перше місце посіла кафедра економіки праці та менеджменту; друге — кафедра аудиту та оподаткування; третє — кафедра міжнародної економіки.

Серед загальноосвітніх кафедр перше місце зайняла кафедра деталей машин та прикладної механіки; друге — кафедри іноземних мов; третє — кафедри інформатики, прикладної математики та фізики.

У 2014 році було акредитовано такі спеціальності:

- 8.06010101 «Промислове та цивільне будівництво» — рівень магістра (заочна форма навчання);
- 8.02010501 «Документознавство та інформаційна діяльність» — рівень магістра;
- 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» повторна акредитація рівнів спеціаліста та магістра.

Уперше у 2014 році розрахунок проектної штатної чисельності науково-педагогічного персоналу на наступний навчальний рік було виконано за допомогою розробленої викладачем кафедри програмного забезпечення О. М. Дреєвим електронної програми. Впровадження такої системи у десятки разів зменшило трудомісткість такого розрахунку.

З вересня 2014 році у КНТУ впроваджено комплексну програму підвищення якості навчання та відвідування занять для студентів з напрямів підготовки «Інженерна механіка» та «Машинобудування». Основною ідеєю цієї програми стало підвищення мотивації студентів до відвідування занять.

Важливим резервом підвищення якості підготовки стало розширення цільової підготовки фахівців за замовленнями підприємств, поєднання роботи за скороченим графіком на підприємстві з навчанням в університеті.

У рейтингу «Топ-200 Україна» за 2014 рік КНТУ займав 54 місце загального рейтингу та 10 місце серед технічних університетів України. За університетським рейтингом кафедри розмістилися таким чином.

Випускові кафедри технічного профілю: I місце — Експлуатації та ремонту машин; II місце — Програмного забезпечення; III місце — Сільськогосподарського машинобудування. Випускові кафедри економічного профілю: I місце — Економіки праці; II місце — Фінансів та планування; III місце — Економіки та організації виробництва. Загальноосвітні кафедри: I місце — Деталей машин та прикладної механіки; II місце — Вищої математики; III місце — Іноземних мов.

Переможцями у номінаціях конкурсу «Кращий викладач» 2014/2015 навчального року визначено: серед викладачів випускових кафедр — В. В. Ауліна, професора кафедри експлуатації та ремонту машин; серед викладачів фундаментальних (загальнотехнічних) кафедр — І. І. Філімоніхіну, доцента кафедри вищої математики.

У 2014/2015 навчальному році студентська рада КНТУ у рейтингу УНСС та ВСР утретє стала найсильнішим органом студентського самоврядування серед ЗВО м. Кіровограда.

Протягом 2013/2014 навчального року у державі відбулися значні події: Революція гідності, зміна влади, анексія Криму, війна на Сході країни. За таких умов у суспільстві виникла складна ситуація, рівень доходів громадян різко знижувався. Для університету розпочався досить складний та важкопрогнозований період. Стали непоодинокими випадки, коли батьки студентів-контрактників втрачали роботу, досить часто мало місце різке зниження попереднього рівня доходів, на який розраховували в родині, в тому числі й на оплату навчання на комерційній основі. Значна кількість студентів університету була змушена поєднувати навчання з роботою. В університетських гуртожитках №3 та 4 необхідно було поселяти родини, які переміщувалися з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції.

Важливо, що у цей тяжкий період у КНТУ, на відміну від деяких інших ЗВО, не було затримок з виплатою зарплати, не запроваджувалась практика відпусток за власний рахунок, університет не мав дебіторської заборгованості, боргів по зарплаті і стипендіях та боргів за комунальні послуги, а перед новим 2015 роком вдалося виплатити матеріальну допомогу у розмірі посадового окладу всім категоріям працівників.

Волонтерська справа у ці роки стала складовою професійної та громадської діяльності викладачів, співробітників та студентів університету. У травні — червні 2014 року викладачі та студенти КНТУ двічі допомогли поліпшити стан автомобільно-технічного оснащення 34 мотопіхотного батальйону 57 мотопіхотної бригади Збройних сил України. Спочатку університет передав військовослужбовцям автомобіль УАЗ-3303, реконструйований власними силами викладачів, співробітників та студентів університету. Потім студенти та викладачі

кафедри експлуатації та ремонту машин відремонтували командирський позашляховик УАЗ-469.

У 2015 році розпочалася активна робота з імплементації Закону України «Про вищу освіту». Значна увага приділялася впровадженню принципів дистанційної освіти, яка побудована на активному спілкуванні між викладачами та студентами за допомогою електронних інформаційно-комунікаційних технологій. Ще перед початком 2014/2015 навчального року, коли в країні виникла ускладнена ситуація з обсягами експорту природного газу та підготовкою до опалювального сезону, Міністерство освіти і науки України рекомендувало освітнім закладам відкоригувати освітній процес таким чином, щоб узимку проводити якомога менше аудиторних занять.

Ключі від автомобіля УАЗ-3303 представникам 34 мотопіхотного батальйону вручає ректор КНТУ, професор Михайло Черновол (2014 рік)

Повноцінне впровадження дистанційної освіти стало складним процесом, який потребував багато часу на створення відповідної бази. Факультет заочної підготовки трансформовано у Центр заочної та дистанційної освіти. З метою впровадження та обслуговування технологій дистанційного навчання створено навчально-методичну лабораторію дистанційного навчання, яку очолив проф. Г. Б. Філімоніхін. Працівниками лабораторії було розроблено структуру електронних навчальних комплексів, розроблено та впроваджено програмне забезпечення з використанням можливостей Internet у модульному об'єктно-орієнтованому динамічному навчальному середовищі Moodle.

Підготовлена база навчального середовища Moodle забезпечила викладачам можливості для активного створення та внесення до електронної системи дистанційної освіти матеріали з відповідних навчальних дисциплін: робочі програми, курси лекцій, контрольні питання, тести, методичні вказівки, власні (авторські) підручники та навчальні посібники. Більшість викладачів виклала повні курси лекцій, деякі працювали за програмою-мінімум, виклавши лише перші лекції з дисциплін, що викладалися у весняному семестрі.

Станом на початок весняного семестру 2014/2015 навчального року створення електронної бази навчальних комплексів склало 100 % дисциплін. У підсумку в університеті було накопичено чималу електронну базу навчального матеріалу для дистанційної освіти; проведено напрацювання взаємодії «питання-відповідь» викладачів та студентів в онлайн-режимі; створено та протестовано систему, яка дозволяє реалізовувати механізм дистанційного навчання.

Для методичного забезпечення освітнього процесу у 2014/2015 навчальному році викладачами університету розроблено 122 методичні вказівки (458,14 друкованих аркушів) на електронних носіях та видано 10 навчальних посібників.

Цього ж року стала новацією необхідність забезпечити студентам можливість самостійного вибору 25 % навчальних дисциплін. Новий закон «Про вищу освіту» визначив терміни навчання у магістратурі від 1,5 до 2 років. Півторарічний термін навчання передбачався для магістрів, що навчалися за освітньо-професійною програмою, дворічний — для магістрів, які навчалися за освітньо-науковою програмою.

Обчислювальний центр КНТУ активно впроваджував інформаційні технології в усі сфери діяльності освітнього закладу. ІОЦ розроблено систему заходів з організації та технічного забезпечення використання в освітньому процесі аудіо- та відеотехніки, проведення веб-конференцій. Крім того співробітниками ІОЦ у стислі терміни було розроблено та впроваджено у практику робочу версію системи дистанційної освіти, яка стала основою для впровадження системи дистанційного навчання Moodle.

У лютому 2015 року була встановлена, налаштована і відкрита для зовнішнього доступу бібліотечна система DSpace інституційного репозитарію. Це дозволило створити електронний репозитарій КНТУ для накопичення архіву електронних документів наукового, освітнього та методичного призначення. Датою народження репозитарію КНТУ (Electronic Archive Kirovograd National Technical University) вважається 22 лютого 2016 року. Саме цього дня до архіву було додано перші матеріали. Протягом місяця команда із семи працівників бібліотеки тестувала функціонал бази даних та започаткувала роботу із наповнення архівів документами наукового, освітнього та методичного призначення. На кінець березня 2016 року репозитарій вже містив більше 1000 публікацій. Наявність, завдяки репозитарію, значної кількості публікацій науковців КНТУ в електронному вигляді дозволяє підвищити індекси цитування статей, наукометричні рейтинги як окремих учених, так і всього університету.

У 2015 році в університеті змінилася технологія безкоштовного доступу до мережі Інтернет: студентам надавався безлімітний доступ в комп'ютерних класах та через безпроводні точки доступу Wi-Fi; викладачам та співробітникам університету надавався лімітований

доступ в обсягах до 10 Гбайт на місяць. Фахівцями ІОЦ було розроблено нову версію університетського сайту з використанням сучасних технологій та тенденцій, який після його наповнення інформацією відкрито для доступу на головному веб-сервері. В університеті постійно вдосконалювалися підсистеми АСУ: «Маркетинг», «Сесія», «Архів», «Студент» тощо. Упроваджена ще у 2012 році освітня система ЄДЕБО безперервно вдосконалювалася і поступово стала охоплювати усі основні напрямки освітнього процесу, від вступу до завершення навчання і видачі дипломів.

Восени 2015 року ректорат КНТУ доручив спеціалістам кафедри електротехнічних систем та енергетичного менеджменту зробити аудит витрат енергоресурсів та надати рекомендації щодо зменшення обсягів їх споживання. Була придбана контрольно-вимірювальна апаратура, необхідна для проведення енергетичних аудитів та створення системи енергетичного менеджменту: тепловізор, ультразвуковий лічильник-витратомір, люксметр, газоаналізатор, інфрачервоний термометр тощо. Група співробітників кафедри пройшла відповідні курси з енергетичного аудиту в НТУУ «Київський політехнічний інститут», а КНТУ отримав ліцензію на право проведення енергетичних аудитів та відповідне свідоцтво від Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України.

За час роботи групи при кафедрі ЕТС та ЕМ були проведені енергетичні аудити навчально-лабораторних корпусів КНТУ; виконана паспортизація лабораторій, аудиторій, приміщень обох навчальних корпусів, обчислювального центру; проводились дослідження характеристик енергомісткого обладнання та їх режимів роботи; визначені питомі норми витрат електричної та теплової енергії в університеті та виконана перевірка їх відповідності встановленим нормам; проведено попередній енергоаудит в гуртожитках університету.

21 травня 2015 року КНТУ провів «День кар'єри» — зустріч студентів старших курсів із представниками провідних підприємств, установ та організацій, які розповіли студентам про умови працевлаштування, наявні вакансії та провели попередні співбесіди з претендентами на роботу. Презентації своїх підприємств підготували «ПриватБанк», НВП «Радій», компанії «Креатив», «Три Стар», «Філіп Моріс Україна», «Онікс-Системз», «Друкмаш-Центр», «Кіровоградобленерго», «Імперія Агро», «UniCredit Bank», «Райффайзен Банк Аваль», «Агроресурс», Кіровоградський обласний та міськрайонний центри зайнятості.

У 2015 році університетові вдалося заповнити всі держбюджетні місця, незважаючи на попередньо негативні вхідні дані вступної кампанії. По-перше, на Кіровоградщині зменшилась кількість випускників шкіл порівняно з попереднім роком. По-друге, у 2015 році значно менша кількість осіб зареєструвалася на зовнішнє незалежне

оцінювання якості знань. По-третє, значна кількість випускників шкіл отримала низьку кількість балів на ЗНО з математики і фізики. Тобто, на початку літа 2015 року передбачалися складнощі з виконанням держзамовлення. Порівняно з попереднім роком у цілому для КНТУ державне замовлення було зменшено на 6%. Підсумком приймальної компанії 2015 року стало:

- державне замовлення на підготовку бакалаврів за денною формою навчання: на базі повної загальної середньої освіти — 150 осіб, на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст» — 292 особи, сумарно — 442 особи;
- державне замовлення на підготовку магістрів — 160 осіб, на підготовку спеціалістів — 193 особи;
- до числа студентів КНТУ зараховано 15 ветеранів АТО.

Прийом на контрактні місця склав 331 особу (2014 рік — 305 осіб).

Станом на 26 серпня 2015 року загальна кількість студентів КНТУ становила 4277 осіб (показник на аналогічний період 2014 року — 4085 осіб). Починаючи з 2007 року, контингент студентів зменшувався щорічно, що найперше було пов'язано із загальнодержавною демографічною проблемою.

У 2015 році збільшено ліцензійні обсяги прийому бакалаврів за напрямками підготовки: «Комп'ютерна інженерія»; «Системна інженерія»; «Автомобільний транспорт»; «Будівництво», а також магістрів спеціальності «Агрономія» денної та заочної форм навчання. Отримано ліцензії для відкриття напрямку підготовки «Управління інформаційною безпекою» (бакалавр) та спеціальності «Консолідована інформація» (магістр).

В академічному рейтингові вітчизняних закладів вищої освіти «Топ-200 Україна» за 2015 рік КНТУ посів 57 місце та 9 місце серед технічних університетів України.

Переможці у номінаціях конкурсу «Кращий викладач» 2015/2016 навчального року серед викладачів: випускових кафедр — професор С. І. Осадчий, завідувач кафедри автоматизації виробничих процесів; фундаментальних (загальнотехнічних) кафедр — В. В. Пукалов, доцент кафедри деталей машин та прикладної механіки; гуманітарних кафедр — А. П. Царук, викладач кафедри суспільних наук та документознавства факультету економіки та менеджменту.

У січні 2016 ро. між КНТУ та Державним концерном «Укроборонпром» було підписано меморандум про партнерство та співробітництво у напрямках підготовки фахівців для підприємств оборонної галузі та можливого практичного використання наукових розробок науковців університету. Меморандумом, зокрема, передбачалося: використання освітніх і наукових можливостей КНТУ та науково-технічного і виробничого потенціалу підприємств концерну у процесі підготовки спеціалістів; організація стажування та навчальної практики студентів КНТУ; працевлаштування випускників університету

на підприємствах оборонно-промислового комплексу; залучення фахівців «Укроборонпрому» до визначення тематики курсових та дипломних робіт студентів КНТУ.

Основна складність вступної кампанії 2016 року полягала у повній непередбачуваності, непрогнозованості роботи механізму розподілу абітурієнтів між закладами вищої освіти від системи Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО), внаслідок чого абітурієнти втратили простір для маневру при виборі місця навчання та спеціальності навчання. Помилки чи легковажність при виборі пріоритетів під час подання заяви про вступ до ЄДЕБО могли мати фатальні наслідки при розподілі місць держзамовлення без можливості виправити ситуацію. Було вперше застосовано нову методологію розподілу держбюджетних місць між закладами освіти — через всеукраїнський конкурс за окремими спеціальностями.

У 2016 році на перший курс денної форми навчання за кошти держбюджету на базі повної загальної середньої освіти було зараховано 100 осіб. На контрактну форму навчання прийнято 182 випускники загальноосвітніх шкіл. У цілому набір на перший курс на базі повної загальної середньої освіти склав 282 особи (у 2015 році — 287 осіб). На базі ОКР «Молодший спеціаліст» до КНТУ зараховано 424 особи (261 — на бюджетні місця і 163 — за контрактом), минулого року — 480 осіб. Набір на ОКР «Спеціаліст», а це був останній набір «спеціалістів», становив 328 студентів (267 держбюджетних місць та 61 контрактне місце, минулого року — усього 267 місць); до магістратури КНТУ у 2016 році зараховано 382 бакалаври (160 осіб — на державні місця і 222 особи — на контрактні). Таким чином, загальний набір до Кіровоградського національного технічного університету у 2016 році на денну форму навчання склав 1414 студентів. На заочну форму навчання було зараховано 371 студента.

Згідно з пакетом «законів про декомунізацію» в Україні 2016 році місто Кіровоград перейменовано на місто Кропивницький. 30 серпня 2016 року відбулися збори трудового колективу КНТУ, на яких розглянуто було пропозицію щодо зміни назви університету. Учасники зборів проголосували за рішення щодо зміни назви навчального закладу на Центральноукраїнський національний технічний університет. Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України №1291 від 27 жовтня 2016 року Кіровоградський національний технічний університет було перейменовано на Центральноукраїнський національний технічний університет.

Університетський Центр енергозбереження, енергетичного менеджменту і консалтингу активно співпрацював з Департаментом інфраструктури та промисловості Кіровоградської ОДА та Спеціалізованою групою з енергодосліджень та енергозбереження. Сертифіковані енергоаудитори Центру протягом 2016 та наступного років здійснили енергетичний аудит восьми закладів освіти та

підприємств комунально-побутового сектору Кіровоградської області, три з них — за господарчими договорами, загальним обсягом 45,0 тис. грн. Цим колективом був розроблений проект обласної Програми — Дорожньої карти з розвитку відновлювальних джерел енергії в Кіровоградській області.

Сертифікована лабораторія екологічного моніторингу ЦНТУ активно співпрацювала з Департаментом екології та природних ресурсів. Так, зокрема, у 2016 році з метою виконання завдань регіональної комплексної програми охорони навколишнього природного середовища на 2016–2020 роки проведені наукові дослідження за двома госпдоговірними темами зі збереження та поліпшення біоекологічного стану водосховищ області загальним обсягом 88,0 тис. грн.

У травні 2016 року КНТУ уклав угоди про співробітництво та партнерство зі Спілкою підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України та Всеукраїнською громадською організацією «Українська асоціація якості». Зокрема, угодами між КНТУ і Спілкою підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України (генеральний директор Спілки — В. Биковець, заступник голови Ради Федерації Роботодавців України, в.о. президента Всеукраїнської асоціації роботодавців), та між КНТУ і Всеукраїнською громадською організацією «Українська асоціація якості» передбачалася можливість запрошення студентів університету для проходження виробничої або переддипломної практики на підприємствах, що входять до вищезазначеної Спілки та «Української асоціації якості», з подальшим сприянням працевлаштуванню випускників університету на таких підприємствах.

Спілка підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України та «Українська асоціація якості» висловили готовність залучати студентів та професорсько-викладацький склад КНТУ до виконання науково-дослідних робіт та до розробок проектів, програм з розвитку і підтримки підприємництва, програм з питань досконалості та якості; проведення консультацій, аналітичних досліджень та інших робіт дослідницького характеру. Планувалося запровадити систему заохочень для студентів університету до вивчення проблем у сфері досконалості і якості, з якими стикаються підприємці у своїй повсякденній діяльності, розробки варіантів вирішень та запровадження їх у практичну діяльність. Сторони домовились про спільну участь у семінарах, круглих столах, конференціях, з'їздах, інших наукових та науково-практичних заходах, про співпрацю у напрямку встановлення та розвитку міжнародних зв'язків з іноземними фірмами та підприємницькими організаціями, спілками, об'єднаннями.

Крім цього, КНТУ та Всеукраїнська громадська організація «Українська асоціація якості» започаткували спільне проведення в університеті конкурсів у межах Міжнародної олімпіади з менеджменту

серед молоді а також готувати студентів та аспірантів до участі в олімпіаді з менеджменту на національному та міжнародному рівні (на початку квітня 2016 року аспірантка кафедри економіки праці та менеджменту Кіровоградського національного технічного університету Ілона Царенко вдруге поспіль виборола призове місце Всеукраїнської олімпіади з менеджменту серед молоді, організованої громадською організацією «Українська Асоціація якості»).

У 2015/2016 навчальному році успішно проведена робота з ліцензування та акредитації таких напрямів підготовки та спеціальностей: «Економічна кібернетика» — акредитовано рівні: «спеціаліст», «магістр»; спеціальність «Комп'ютеризовані та робототехнічні системи» — акредитовано рівень «магістр»; спеціальність «Адміністративний менеджмент» — акредитовано рівень «магістр»; ліцензовано напряму підготовки «Транспортні технології» (бакалавр).

У 2016/2017 навчальному році успішно ліцензовано та акредитовано напрями підготовки та спеціальності: «Автомобілі та автомобільне господарство»; «Міжнародна економіка»; «Комп'ютерні системи та мережі».

19 квітня 2017 року набув чинності Статут університету в новій редакції, який остаточно завершив процедуру зміни назви освітнього закладу із Кіровоградського національного технічного університету на Центральнотехнічний національний технічний університет (ЦНТУ).

Протягом 2017 року продовжувалась робота з ліцензування та акредитації спеціальностей. Зокрема, було акредитовано такі спеціальності: «Міжнародна економіка» — рівні «бакалавр, «спеціаліст» та «магістр», «Комп'ютерні системи та мережі» — рівні «спеціаліст» та «магістр»; «Автомобільний транспорт» — рівні «спеціаліст» та «магістр». Розширено ліцензійний обсяг другого (магістерського) рівня за спеціальностями: 192 «Будівництво та цивільна інженерія»; 208 «Агроінженерія»; 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»; 131 «Прикладна механіка»; 071 «Облік і оподаткування»; 274 «Автомобільний транспорт». Ліцензовано нові спеціальності: 275 «Транспортні технології»; 172 «Телекомунікації та радіотехніка».

Для розвитку в ЦНТУ дистанційної освіти 2017 рік став особливо важливим. Кафедрами університету було оптимізовано більше 500 дистанційних навчально-методичних комплексів на базі навчальної платформи Moodle. Особливості організації освітнього процесу постійно висвітлювалися на сайті ЦНТУ. Цього ж року впроваджено систему рейтингового оцінювання знань студентів для призначення стипендій студентам.

Особлива увага приділялась розвитку інформаційно-телекомунікаційної бази університету як важливої складової якісної підготовки фахівців різних спеціальностей. Важливим етапом в даному аспекті діяльності університету стало налагодження партнерських

відносин з вітчизняними ІТ-компаніями: «Сайфер», «Kinect.PRO», «Novus Cybernetic», «EVNE Developers» та ін. У 2017 році при кафедрі кібербезпеки та програмного забезпечення ЦНТУ було відкрито безкоштовну ІТ-школу «NewGeneration» для учнів шкіл обласного центру, проведено перший ІТ-форум «Soft Skills Kropyvnytskyi – 2017».

Цього ж року було організовано перший в області хакатон із програмування та робототехніки для студентів і школярів «Robotomania – 2017» та перший університетський конкурс комп'ютерного 3D-моделювання.

До ЦНТУ в березні 2017 року завітав перший заступник голови комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Олександр Співаковський. Народний депутат України на засіданні Вченої ради розповів про власне бачення основних законодавчих проблем освіти та про шляхи підвищення якості вищої освіти.

Усупереч напруженій демографічній ситуації в регіоні, порівняно з 2016 роком, на перший курс до університету в 2017 році було прийнято на 10% більше студентів, число яких склало 719 осіб. Із них 299 студентів, які вступили відразу після закінчення школи, а кількість студентів з дипломами молодшого спеціаліста складає 400 осіб. За держзамовленням університет прийняв 112 студентів. Унаслідок того, що з 2017 року в Україні скасували вступ з рівня бакалавра на рівень спеціаліста, то на повну вищу освіту ЦНТУ прийняв на 21% менше студентів. Відтак загальна кількість студентів у цілому зменшилась на 10%. Загалом на денну форму навчання було зараховано 1278 студентів (у 2016 році — 1414 осіб). Найбільш популярною спеціальністю в університеті на той час була агрономія. Досить високим серед абітурієнтів був попит на спеціальності: комп'ютерна інженерія, міжнародні економічні відносини, фінанси, облік та оподаткування.

У рамках співпраці ЦНТУ з Кіровоградською обласною державною адміністрацією та органами місцевого самоврядування науковці ЦНТУ підготували ряд перспективних для реалізації наукових та науково-технічних розробок та пропозицій до Програми економічного і соціального розвитку Кіровоградської області; до Плану заходів із виконання Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року; до Регіональної програми науково-технічного та інноваційного розвитку Кіровоградської області на 2016-2021 роки, до Програми інформатизації Кіровоградської області «Електронна Кіровоградщина» на 2017-2019 роки

ЦНТУ був учасником чотирьох проектів з виконання Плану заходів на 2015-2017 роки із реалізації Стратегії розвитку Кіровоградської області на період до 2020 року, зокрема:

- проекту підвищення рівня енергоефективності територій Кіровоградської області на основі енергоаудитів;
- проекту формування інтегрованих агропромислових структур (кластерів) на регіональному рівні;

- проекту забезпечення збалансованості ринків праці та освітніх послуг регіону;
- проекту дистанційної школи Малої академії наук учнівської молоді.

Розпочала діяльність розроблена за ініціативи департаменту інфраструктури та промисловості Кіровоградської ОДА та університету «Програма впровадження регіональних наукових досліджень у промислове виробництво Кіровоградської області на 2017-2020 роки», в якій взяли активну участь науковці ЦНТУ.

Між Кіровоградською обласною державною адміністрацією, ЦНТУ та ПП «Астарта Груп» було укладено угоду про впровадження у серійне виробництво інноваційної конструкції, розробленої працівниками кафедри сільськогосподарського машинобудування університету.

Учасники укладання угоди між Кіровоградською обласною державною адміністрацією, ЦНТУ та ПП «Астарта Груп» щодо впровадження у серійне виробництво інноваційної конструкції (2017 рік)

У напрямку реалізації підвищення рівня енергоефективності області у 2017 році було сертифіковано Центр енергозбереження, енергетичного менеджменту і консалтингу ЦНТУ. Цього ж року ЦНТУ виступив співорганізатором (разом з управлінням економіки Кіровоградської міської ради) проведення муніципального інвестиційного форуму «TIME to INVEST» та Всеукраїнської виставки «Енергоефективність. Енергозбереження», яка відбулась на базі університету.

З метою виконання завдань регіональної комплексної програми охорони навколишнього природного середовища та співпраці із Департаментом екології та природних ресурсів Кіровоградської ОДА було сертифіковано лабораторію екологічного моніторингу ЦНТУ.

Науковці університету брали участь у щорічному конкурсному відборі наукових проектів, виконання яких здійснюється за рахунок коштів державного бюджету. Міністерством освіти і науки України було профінансовано проектів у 2014 році на суму 725,5 тис. грн., у 2015 році — 654,7 тис. грн., у 2016 році — 743,0 тис. грн. Також ЦНТУ надавав допомогу підприємствам міста Кропивницького та області у вирішенні їх наукових, технічних та інших проблем за рахунок укладення господарських договорів. У 2014 році госпдоговорів було укладено на суму 44,1 тис. грн.; у 2015 році — 118,9 тис. грн.; у 2016 році — 226,0 тис. грн., у 2017 році виконано договорів на 428 тис. грн. Це були найкращі показники серед закладів вищої освіти Кіровоградської області.

У рейтингу закладів вищої освіти «Топ-200 Україна» за 2017 рік ЦНТУ посів 54 місце (2016 рік — 57 місце); у міжнародному рейтингу Webometrics 2017 року ЦНТУ посів 119 місце серед українських університетів (2016 рік — 163 місце); у рейтингу за показниками наукометричної бази даних SciVerse Scopus ЦНТУ посів 105 місце (2016 рік — 129 місце).

День науки в ЦНТУ (2017 рік)

У 2017 році 50-річний ювілей відсвяткував факультет сільськогосподарського машинобудування університету; також було відзначено 25 років з часу відкриття в ЦНТУ спеціальності «Агрономія», 20 років від створення кафедри загального землеробства. Готуючись до свого першого 50-річного ювілею, на факультеті сільськогосподарського машинобудування ЦНТУ переглянули архівні матеріалів і встановили, що в 2017 році факультет сільськогосподарського машинобудування ЦНТУ випустив 6000-го фахівця! Ним став випускник магістратури за спеціальністю «Механізація сільського господарства» Андрій Дунаєвський.

Перший в області Центр інклюзивної освіти (для закладів вищої освіти) було відкрито 27 грудня 2018 року в ЦНТУ. Центр створено в рамках реалізації соціального проєкту «Гідна робота та можливості соціалізації для людей з особливими потребами» Громадського бюджету міста Кропивницький за 2018 рік. Підготовкою проєкту займалися студенти та викладачі факультету економіки та менеджменту.

Виступ декана В. М. Сала під час урочистостей з нагоди 50-річного ювілею факультету сільськогосподарського машинобудування ЦНТУ (2017 рік)

Відповідно до рішень Вченої ради Центральноукраїнського національного технічного університету з 01.01.2019 року ряд факультетів отримують нові назви: факультет сільськогосподарського машинобудування (ФСГМ) стає агротехнічним факультетом (АТФ); факультет проектування та експлуатації машин (ФПЕМ) — факультетом будівництва та транспорту (ФБТ). У 2019 році було здано в експлуатацію новий лабораторно-навчальний корпус.

У листопаді 2019 року в ЦНТУ відбулась планова звітно-виборна конференція первинної профспілкової організації викладачів та співробітників закладу освіти. Більшістю голосів було підтримано переобрання головою профкому ЦНТУ професора кафедри експлуатації та ремонту машин Олександра Мажейки.

У рейтингу «Топ-200 Україна» за 2018 рік ЦНТУ посів 54 місце, в рейтингу «Scopus» — 120 місце, в рейтингу «Бал ЗНО на контракт» — 170 місце. В 2019 році ЦНТУ посів 71 місце у рейтингу «Топ-200 Україна» та 83 місце у рейтингу Webometrics в Україні.

У січні 2020 року ЦНТУ отримав із Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти сертифікат про акредитацію освітньої програми «Екологія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Акредитація даної освітньої програми однойменної спеціальності, яка проходила наприкінці листопада минулого року, вперше відбувалась за новими правилами. З метою підготовки ЗВО до змінених правил акредитації Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти проводило в регіонах круглі столи під загальною назвою «Нова процедура акредитації освітніх програм: як покращуватиметься якість?». У Кіровоградській області такий круглий стіл проходив на базі ЦНТУ, проводив захід в жовтні 2019 року голова Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, экс-міністр освіти і науки України Сергій Квіт. В цілому, починаючи з 2012 року, в ЦНТУ було відкрито чотири нові спеціальності, проведено ліцензування 12 спеціальностей, акредитовано 56 освітніх програм та напрямів підготовки.

На виконання Постанови Кабінету Міністрів України № 291 від 22 квітня 2020 року, Постанови Кабінету Міністрів України № 211 від 11 березня 2020 року «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19...» було продовжено режим карантину в ЦНТУ до 20 червня 2020 року. Освітній процес у весняному семестрі 2019/2020 року повністю відбувався в дистанційному режимі. Карантинні заходи в країнах Європи, спричинені пандемією коронавірусу, автоматично скасували плани студентів ЦНТУ на закордонні стажування влітку 2020 року.

Унаслідок погіршення епідеміологічної ситуації в Україні та відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України наказом ректора ЦНТУ №131-05 від 13.10.2020 року освітній процес в університеті із 19 жовтня 2020 року почав здійснюватися у дистанційному режимі з використанням платформи дистанційної освіти Moodle. Також в ЦНТУ було заборонено проведення масових заходів у приміщеннях університету та гуртожитках. ІОЦ забезпечував цілодобову доступність до ресурсів дистанційної освіти та репозитарію університету для викладачів та студентів.

Суттєво поліпшено кадровий склад університету: більш ніж у півтора рази збільшилась частка викладачів зі ступенями і званнями: від 48,7% наприкінці 1990-х до 80,31% (2019/2020 навчальний рік). Університет було нагороджено Почесною грамотою Кабінету міністрів України та найвищою нагородою Кіровоградської області «Честь і слава Кіровоградщини». Найвищих державних почесних звань були удостоєні 22 представники ЦНТУ. КІСМ-КДТУ-КНТУ-ЦНТУ «делегував» найбільше представників на керівні посади підприємств та організацій нашої області. Серед випускників університету — чотири голови Кіровоградської ОДА, дев'ять народних депутатів України, четверо міських голів обласного центру та десятки керівників районних центрів Кіровоградщини.

18 листопада 2020 року в ЦНТУ відбулися вибори ректора. У виборах ректора ЦНТУ взяло участь 545 виборців. Явка виборців склала

94,13%. Головна виборча комісія із виборів ректора університету встановила, що один із кандидатів, а саме — перший проректор ЦНТУ, професор Володимир Кропівний, отримав кількість голосів виборців (324), яка перевищує 50% від їх загальної кількості. Отже, вибори ректора ЦНТУ відбулися в один тур.

У 2020/2021 навчальному році проведено значну роботу щодо підготовки до переліцензування в системі ЄДЕБО за рівнями вищої освіти «бакалавр», «магістр», «доктор філософії» усіх спеціальностей.

З урахуванням змін до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, які набули чинності з 20.06.2021 року, методично-організаційним відділом ЦНТУ проведено значну роботу щодо забезпечення нових вимог нормативної бази освітньої діяльності.

Відповідно до рекомендацій НАЗЯВО, з метою надання методичної та організаційної допомоги кафедрам, службам, центрам університету при підготовці та проведенні ліцензування та акредитації, в університеті було створено Центр акредитації та ліцензування у складі методично-організаційного відділу (наказ від 15.06.2021 року за №4.01). У ЦНТУ набула розвитку система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, в основу якої, відповідно до вимог стандарту ДСТУ ISO 9001:2015 «Система управління якістю», покладено такі принципи: орієнтації на замовника, лідерства, зацікавленості персоналу, процесного та системного підходу, постійного поліпшення, прийняття рішень на підставі фактів, керування взаємовідносинами ЦНТУ із закладами освіти. Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) в ЦНТУ реалізовувалася на таких рівнях: перший (здобувачі вищої освіти); другий (кафедральний); третій (факультетський, центру заочної та дистанційної освіти, центру підготовки фахівців із зарубіжних країн, навчального відділу, методично-організаційного відділу, відділу аспірантури та докторантури); четвертий (ректорат, Вчена рада та Рада з якості освіти); п'ятий (Наглядова рада університету).

У 2021 році було проведено значну роботу щодо імплементації нових нормативних документів та ознайомлення з ними всіх учасників освітнього процесу. Проводилася робота щодо підвищення якості освітнього процесу, яка передбачала розвиток студентоцентризму, дотримання вимог академічної доброчесності, інтернаціоналізації освітнього процесу, прозорості та публічності освітніх програм, тісної співпраці зі стейкхолдерами. Було доопрацьовано нормативні документи Університету, зокрема: «Положення про організацію освітнього процесу у ЦНТУ», «Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального робочого плану здобувача вищої освіти», «Положення про порядок створення та організацію екзаменаційної комісії у ЦНТУ», «Положення про порядок визнання та перезарахування кредитів, результатів

навчання та освітніх компонентів», «Положення про кваліфікаційну роботу за другим (магістерським) рівнем вищої освіти для присудження ступеня вищої освіти «магістр», «Положення про підсумкову атестацію за першим рівнем вищої освіти для присудження ступеня вищої освіти «бакалавр», «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти», «Положення про проведення внутрішнього акредитаційного моніторингу в ЦНТУ» тощо.

Проведення «Ярмарки вакансій» (2021 рік)

Згідно з новими критеріями оцінювання якості вищої освіти та нових Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності проводилася робота щодо забезпечення підвищених вимог відповідності кваліфікації викладачів закріпленим дисциплінам. У зв'язку зі змінами чинного законодавства було переформатовано групи забезпечення освітніх програм. Проведено ряд розширених засідань науково-методичної ради ЦНТУ щодо забезпечення виконання вимог ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Розроблено уніфіковані форми описів освітніх програм, робочих навчальних програм та силабусів дисциплін. Кафедри оновлювали робочі програми та силабусів навчальних дисциплін, осучаснювався зміст навчальних дисциплін та методичних розробок, проводилися планові перевірки кафедр (у тому числі з розглядом результатів перевірки на засіданнях вченої ради ЦНТУ), організовувалися загальноуніверситетські методичні семінари. У 2021 році у ЦНТУ було розроблено та затверджено освітньо-професійні та освітньо-наукові програми підготовки фахівців за всіма спеціальностями та рівнями освіти, які було оприлюднено на офіційному сайті університету.

З метою реалізації права здобувача освіти на вибір навчальних дисциплін в університеті було створено реєстр вибіркового дисциплін, який щорічно переглядається. Налагоджена дорадча діяльність кураторів академічних груп з метою якісного формування індивідуальної освітньої траєкторії студентів.

У 2021/2022 навчальному році було проведено акредитації в режимі відеоконференцій з використанням програми Zoom:

- освітньо-наукової програми «Галузеве машинобудування» спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» третього рівня («доктор філософії»);
- освітньо-професійної програми «Галузеве машинобудування» спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» другого (магістерського) рівня вищої освіти;
- освітньо-професійної програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;
- освітньо-професійної програми «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;
- освітньо-професійної програми «Прикладна механіка» для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

На січень-березень 2022 року заплановано проходження акредитаційної експертизи:

- освітньо-професійної програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;
- освітньо-професійної програми «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» спеціальності 275.03 Транспортні технології (на автомобільному транспорті) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;
- освітньо-професійної програми «Прикладна механіка» спеціальності 131 Прикладна механіка другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Зарахування на навчання за бакалаврською програмою здійснювалось за 24 спеціальностями, магістрів — за 22 спеціальностями. Обсяг державного замовлення на підготовку фахівців у 2021 році становив 765 місць, зокрема:

- на підготовку бакалаврів — 552 місця, з них 520 — за денною формою навчання;
- на підготовку фахівців за освітнім ступенем «магістр» — 213 місць, з них 202 — за денною формою навчання.

У 2021 році для участі в конкурсному відборі вступниками загалом було подано 3153 заяви, з яких для здобуття освітнього ступеня бакалавра — 2404, магістра — 748 заяв.

Станом на 31 грудня 2021 року контингент здобувачів вищої освіти іноземних громадян в ЦНТУ нараховував 143 особи з 25 країн світу. Найбільшу кількість іноземних здобувачів вищої освіти ЦНТУ становили громадяни з Камеруну та Туркменістану.

За 2021 рік штатними працівниками ЦНТУ здійснено захист 4 докторських дисертацій та 8 кандидатських дисертацій, з них одна — на здобуття ступеня доктора філософії.

У ЦНТУ в цей період проводилася робота зі створення єдиного інформаційного середовища, в якому мала забезпечуватися

автоматизація основних процесів діяльності. Розширювалося використання електронного документообігу, в електронному форматі стали зберігатися рішення конференцій трудового колективу, вченої ради університету, ректорату, вчених рад факультетів, науково-методичної ради університету, науково-методичних комісій факультетів, приймальної комісії, документи методично-організаційного відділу, відділу кадрів, спеціалізованих учених рад, деканатів факультетів, документації кафедр тощо.

З метою оптимізації освітньої діяльності у 2021 році було придбано та введено в експлуатацію програмний комплекс «Автоматизована система управління освітнім закладом» фірми НПП «МКР» (м. Харків), який включає модулі: кабінет студента, кабінет викладача, вибіркові дисципліни, розклад, успішність, робочий план, документообіг тощо. Здійснювалося послідовне впровадження в освітній процес автоматизованої системи управління закладом освіти, яка дозволяє раціональним чином враховувати особливості освітнього процесу, організовувати роботу відділів та кафедр університету, уникати помилок. Станом на 31.12.2021 рік було завершено наповнення довідників системи та введено навчальні плани денної форми навчання.

У зв'язку з погіршенням епідеміологічної ситуації в Україні та відповідно до листа МОН України №1/9-558 від 21.10.2021 року наказом ректора з 1 по 15 листопада освітній процес в навчальному закладі було переведено на дистанційну форму навчання відповідно до затвердженого розкладу занять. Для організації освітнього процесу в умовах пандемії було вжито всіх необхідних заходів, зокрема допуск до закладу освіти працівників ЦНТУ та здобувачів здійснювався після вимірювання температури безконтактним термометром. В цих умовах в освітньому процесі було розширено сферу застосування сучасних форм та методів навчання, а саме дистанційного та змішаного навчання. Здобувачам освіти надавалася можливість навчатися за індивідуальними планами з використанням електронних навчальних курсів за цільовими договорами з підприємствами а також студентам, які брали участь у програмах академічної мобільності та перебували на зарубіжному стажуванні.

Якісній організації освітнього процесу в умовах карантинних заходів сприяла університетська система дистанційного навчання на базі освітньої платформи Moodle, створення якої в ЦНТУ було започатковано у 2016 році. Навчання у цілодобовому асинхронному режимі забезпечувалося з використанням дистанційних курсів. Кожним викладачем було створене віртуальне робоче місце. Для проведення дистанційних занять за розкладом, виконання ректорських контрольних робіт, проведення конференцій, консультування, опитування, обміну повідомленнями, передачі файлів тощо використовувалися платформи Zoom, Google Meet, Viber, електронна пошта тощо.

Електронні навчально-методичні матеріали на сайті дистанційної освіти повністю охоплювали навчальні предмети. До позитивних змін слід зарахувати перехід у 2021 році сайту дистанційної освіти на новий сервер. У січні 2021 року було оновлено сайт дистанційної освіти, що дозволило розширити можливості освітньої платформи для роботи з більшими обсягами інформації. При цьому були збережені і перенесені на новий сервер всі попередні напрацювання викладачів. У жовтні 2021 року в системі Moodle розміщено каталог дисциплін іноземною мовою (лекції, презентації тощо). Станом на 1 грудня 2021 року на сайті дистанційної освіти ЦНТУ було розміщено 1268 навчальних курсів та 976 тис. тестових питань.

У 2021 році ЦНТУ продовжував співпрацю з міжнародним польсько-українським «Консорціумом Університетів DOBRE» в рамках грантової угоди на виконання програми післядипломного навчання «Управління в українських органах місцевого самоврядування для лідерів, менеджерів середнього рівня, фахівців з публічних послуг громади» проєкту Агентства США з міжнародного розвитку «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність». Проєкт був спрямований на забезпечення підвищення кваліфікації представників територіальних громад, органів місцевого самоврядування, викладачів, громадських активістів у сфері публічного адміністрування.

У червні 2021 року в ЦНТУ розпочалося навчання за загальними професійними програмами підвищення кваліфікації «Професійна діяльність управлінського рівня в органах місцевого самоврядування» та «Професійна діяльність фахівців з надання публічних послуг в органах місцевого самоврядування» для представників органів місцевого самоврядування. За результатами конкурсного відбору було сформовано дві групи з числа фахівців управлінського рівня територіальних громад. Навчання у змішаному (очно-дистанційному) форматі проводили сертифіковані тренери ЦНТУ та викладачі Краківського економічного університету. За результатами навчання слухачі отримали сертифікати проєкту «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE) від ЦНТУ та Малопольської школи публічного адміністрування Краківського економічного університету.

ЦНТУ долучився до Всеукраїнської ініціативи «Підприємницький університет», яка реалізується мережею стартап-інкубаторів (Платформа інноваційного партнерства) у співпраці із Міністерством освіти і науки України, Міністерством цифрової трансформації України, Українським фондом стартапів за підтримки Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України». Університет став єдиним закладом вищої освіти в Кіровоградській області, який було обрано до групи пілотних університетів, спрямованих на розвиток підприємницької освіти та руху стартапів в Україні.

Значна увага в ЦНТУ у 2021 році приділялася оновленню матеріальної бази. У вересні 2021 року було відкрито лабораторію та «Експертний центр», створені на грант у розмірі 17,5 тисяч євро проєкту Європейського Союзу Erasmus+. У лабораторії встановлено сучасне обладнання: мікроскопи, спектрофотометр, метеостанція, сучасний комп'ютер. Це обладнання дозволяє проводити дослідження у сфері агрономії для агропідприємств регіону, досліджувати вміст елементів живлення у ґрунтах та рослинах, прогнозувати урожайність та покращувати умови виробництва. Експертний центр UniClaD призначений для надання консультацій фермерським господарствам, перенавчання фахівців, проведення аудитів діяльності, для допомоги громадам у розробці проєктів для отримання міжнародних грантів. Експертний центр став осередком для проведення круглих столів, онлайн нарад, переговорів тощо.

За допомоги IT-компанії MIF Projects Development на кафедрі кібербезпеки та програмного забезпечення ЦНТУ створено лабораторію «Research and Development», яка моделює роботу сучасного офісу IT-компанії. Цю лабораторію оснастили сучасною комп'ютерною та мультимедійною технікою. На її базі проводяться практичні заняття, лабораторні роботи, семінари, конференції, тренінги, заняття IT-школи «NewGeneration» тощо.

Відкриття лабораторії «Research and Development» кафедри кібербезпеки та програмного забезпечення (2021 рік)

На кафедрі сільськогосподарського машинобудування було створено лабораторію випробування сільськогосподарської техніки. Її приміщення відремонтовано та укомплектовано сучасними меблями та мультимедійним обладнанням (смарт-телевізор, роутер, швидкісний Інтернет) за кошти спонсорів (ПП «ВК Технополь»). У лабораторії встановлено стенд для автоматизації досліджень висівних систем, секцію просапної сівалки, універсальну систему сигналізації та контролю процесу висіву, стенд для дослідження системи внесення рідких мінеральних добрив.

Велика увага ректорату ЦНТУ приділялася розвитку матеріально-технічної бази для забезпечення освітнього процесу. Зокрема, у 2021

році було придбано таке обладнання та прилади: мультимарочний мінісканер Creader CRP 239 Professional LAUNCH; комп'ютери ASUS PN40-BBP559MV; ноутбуки Lenovo V145 та HP 245 G8; багатофункціональні пристрої CANON та HP Laser 135a; 3D принтери; стетоскоп Alloid для визначення дефектів у механізмах автомобіля мод. CM-4093; тестер Alloid для визначення втрат у циліндрах з адаптерами мод. T-1020; тестер тиску палива для інжекторів Alloid мод. T-3022; тестер тиску оливи у двигуні та АКПП) Alloid мод. T-5041; набір для тестування тиску в радіаторі Alloid мод. TP-4007; прилад для перевірки герметичності системи охолодження; контролер ЧПУ; телевізори Bravis LED-43M8000 + T2; інтерактивну дошку INTBOARD UT-TBI82S; проектор BenQ MW550 та проектори Acer X 138WHP; IP-камери відеоспостереження; метеостанцію «SEASON»; бінокулярні біологічні мікроскопи; вологозахисний ТДС-метр; іономір (нітратомір); фотоколориметр (спектрофотометр); солемір/pH-метр/кондуктометр; мотоблок потужністю 7 к.с.; конструктор STEM «Розумний будинок Arduino» KS0085; навчальний набір Super Arduino Starter Kit; конструктор «Електронні ваги» на базі Arduino UNO R3; цифровий планшетний осцилограф та цифровий осцилограф із генератором сигналів; лабораторний посуд та хімічні реактиви.

У 2022 році продовжувалася робота щодо акредитації та ліцензування освітньої діяльності. Було успішно проведено акредитацію таких освітніх програм:

- ОПП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» (освітній рівень бакалавр), спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»;
- ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» (освітній рівень бакалавр), спеціальність 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»;
- ОПП «Прикладна механіка» (освітній рівень магістр), спеціальність 131 «Прикладна механіка»;
- ОПП «Управління персоналом та економіка праці» (освітній рівень магістр), спеціальність 051 Економіка;
- ОПП «Управління фінансово-економічною безпекою» (освітній рівень магістр), спеціальність 073 Менеджмент;
- ОПП «Маркетинг» (освітній рівень магістр), спеціальність 075 Маркетинг;
- ОПП «Комп'ютерні науки» (освітній рівень магістр), спеціальність 122 Комп'ютерні науки;
- ОПП «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» (освітній рівень магістр), спеціальність 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології;
- ОПП «Транспортні технології (автомобільний транспорт)» (освітній рівень магістр), спеціальність 275.03 Транспортні технології.

Із 2022 року у межах ліцензії освітнього рівня «бакалавр» започатковано підготовку за спеціальністю 122 «Комп'ютерні науки». Вченою радою університету було ухвалено рішення започаткувати з 2023 року підготовку фахівців за спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна справа».

Станом на 31 грудня 2022 року у ЦНТУ навчалися 4421 здобувач вищої освіти (без урахування контингенту коледжів), із них за державним замовленням освіти здобували 1994 особи. Серед студентів ЦНТУ 545 осіб — учасники АТО, які зі зброєю в руках боронили рідну землю від ворогів, 86 осіб — діти учасників АТО, 42 особи належать до категорії внутрішньо переміщених осіб.

Уже 28 лютого 2022 року наказом ректора було створено тимчасовий штаб оперативного керування життєдіяльністю ЦНТУ. Весняний семестр 2021/2022 навчального року розпочався згідно з графіком освітнього процесу наприкінці січня. На початок березня було заплановано проведення практик. Відповідно до Указу Президента України №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» з 24.02.2022 року в організації освітнього процесу відбулись такі зміни:

- з 25.02.2022 року по 13.03.2022 року в університеті оголошено канікули;
- з 14.03.2022 року освітній процес в ЦНТУ відновлено в дистанційному режимі з використанням платформи дистанційного навчання Moodle та доступних технічних засобів зв'язку відповідно до розкладу занять на весняний семестр 2021/2022 навчального року;
- виконання кваліфікаційних робіт замінено на проведення атестаційних екзаменів;
- розроблено низку нормативних документів з організації освітнього процесу, поточного та семестрового контролів, підсумкової атестації в умовах воєнного стану.

Попри війну та від'їзд за кордон ряду викладачів та студентів освітній процес в університеті продовжувався організовано, з використанням усіх можливих методів та засобів, з урахуванням можливостей здобувачів освіти, що дозволило успішно завершити 2021/2022 навчальний рік. В освітньому процесі розширено сферу застосування сучасних форм та методів навчання, а саме дистанційного та змішаного навчання.

З початком воєнної агресії росії та у зв'язку із запровадженням воєнного стану у 2022 році перед ЦНТУ постали нові виклики, що потребували адаптації освітнього процесу до нових умов для забезпечення безперервного навчання іноземних студентів, тому були створені безпечні умови шляхом реалізації змішаного навчання, запроваджено дистанційні форми навчання на основі платформи Moodle, розроблено спеціальні програми підтримки для здобувачів освіти, а також посилено комунікацію з міжнародними партнерами. Ці заходи

дозволили не лише зберегти зацікавленість іноземних студентів у навчанні в ЦНТУ, але й сприяли формуванню позитивного іміджу закладу як надійного партнера в умовах глобальних криз. Незважаючи на складнощі, університет продовжував працювати над удосконаленням освітніх програм, залученням нових студентів із-за кордону та розширенням своєї присутності на міжнародній арені.

У 2022 році активізувалася робота науково-педагогічних працівників університету щодо розширення впровадження іноземної мови в освітній процес. Документи, що підтверджують знання іноземної мови (диплом або сертифікат рівня B2), мали 83 науково-педагогічних працівники (2021 рік — 51 працівник). Станом на 31.12.2022 року науково-педагогічними працівниками підготовлено 46 курсів навчальних дисциплін англійською мовою та розміщено їх методичне забезпечення в системі дистанційного навчання Moodle. Ряд викладачів виконали пробне проведення кількох лекцій іноземною мовою в осінньому семестрі 2021/2022 навчального року

У 2022 році в університеті інтенсивно реалізувалася програма диджиталізації, зокрема:

- отримано ліцензію Teaching and Learning Upgrade для хмарного середовища Google Workspace for Education, що значно розширило можливості сервісу відеозустрічей Google Meet та освітнього сервісу Google Classroom;
- відповідальні особи взяли участь у тренінгу щодо використання платформи Google Workspace for Education;
- отримано безкоштовний доступ до освітньої платформи Coursera for Campus, яка забезпечує понад 5200 курсів і 2200 проєктів від провідних університетів світу з отриманням сертифікату після завершення курсу;
- укладено договір з освітньою платформою EdX, що дозволило викладачам та студентам отримати доступ до понад 3000 онлайн-курсів і програм у галузі математичних, хімічних, біологічних, економічних, історичних наук;
- ЦНТУ долучився до всеукраїнської програми впровадження у вітчизняних ЗВО інтерактивного курсу для студентів «Створення та розвиток ІТ-продуктів». На початку серпня представники університету пройшли дистанційну підготовку на базі Product IT Foundation for Education, розраховану на викладачів та координаторів курсу «Створення та розвиток ІТ-продуктів».

У 2022 році підготовка фахівців в університеті здійснювалася згідно зі стандартами вищої освіти, а саме:

- за програмами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти — у 14 галузях знань за 24 спеціальностями та 26 освітніми програмами, з яких 23 акредитовано;

- за програмами другого (магістерського) рівня вищої освіти — у 13 галузях знань за 21 спеціальністю за 33 освітньо-професійними програмами, 32 з яких акредитовано;
- за 8 спеціальностями третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «доктор філософії» (2 ОНП акредитовано).

Станом на початок 2022/2023 навчального року було розроблено 82 навчальні плани з усіх ліцензованих спеціальностей. Упродовж 2022 року науково-педагогічними працівниками університету підготовлено 21 навчальний посібник та підручник, рекомендованих Вченою радою університету до використання в освітньому процесі. Для методичного забезпечення освітнього процесу викладачами університету у 2022 році також було розроблено 82 позиції методичних вказівок загальним обсягом 230 друкованих аркушів та програм практик, які розміщено в університетському репозитарії.

Як і в попередні роки, важливим напрямом діяльності ЦНТУ у 2023 році була акредитація та ліцензування освітньої діяльності, про що свідчать отримані позитивні рішення НАЗЯВО щодо акредитації 12 освітніх програм:

- ОПП «Будівництво та цивільна інженерія» (освітній рівень бакалавр), спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія»;
- ОПП «Кібербезпека» (освітній рівень бакалавр), спеціальність 125 «Кібербезпека»;
- ОНП «Історія та археологія» (освітньо-науковий рівень доктор філософії), спеціальність 032 «Історія та археологія»;
- ОПП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» (освітній рівень магістр), спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»;
- ОПП «Адміністрування податків та митних платежів» (освітній рівень магістр), спеціальність 071 «Облік і оподаткування»;
- ОПП «Облік і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю та державним сектором економіки» (освітній рівень магістр), спеціальність 071 «Облік і оподаткування»;
- ОПП «Менеджмент бізнес-організацій» (освітній рівень магістр), спеціальність 073 «Менеджмент»;
- ОПП «Електротехнічні системи електроспоживання» (освітній рівень магістр), спеціальність 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»;
- ОПП «Енергетичний менеджмент» (освітній рівень магістр), спеціальність 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»;
- ОПП «Будівництво та цивільна інженерія» (освітній рівень магістр), спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія»;
- ОПП «Агрономія» (освітній рівень магістр), спеціальність 201 «Агрономія»;

- ОПП «Автомобільний транспорт» (освітній рівень магістр), спеціальність 274 «Автомобільний транспорт».

Центр міжнародних проєктів «Євроосвіта» — організація, яка обраховує найвідоміший національний рейтинг закладів вищої освіти «ТОП-200 Україна», презентувала новий рейтинг: рейтинг акредитацій освітніх програм, здійснених Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти в закладах вищої освіти України. ЦНТУ посів у рейтингу акредитацій освітніх програм найвищу для університетів Кіровоградщини 64-ту сходинку.

Станом на 31 грудня 2023 року в ЦНТУ навчалося 6016 здобувачів вищої освіти (без урахування контингенту коледжів, аспірантів та докторантів), із них за державним замовленням освіти здобували 2199 осіб. Серед студентів ЦНТУ 748 осіб — учасники бойових дій, 135 осіб — діти учасників бойових дій, 64 особи — з числа внутрішньо переміщених осіб. Контингент здобувачів ЦНТУ разом з контингентом відокремлених структурних підрозділів склав 7095 здобувачів.

У 2024 році продовжувалася робота з акредитації освітньої діяльності. Позитивні рішення НАЗЯВО були отримані щодо акредитації 10 освітніх програм:

- ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітній рівень бакалавр), спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»;
- ОПП «Менеджмент» (освітній рівень бакалавр), спеціальність 073 «Менеджмент»;
- ОПП «Агрономія» (освітній рівень бакалавр), спеціальність 201 «Агрономія»;
- ОПП «Агроінженерія» (освітній рівень бакалавр), спеціальність 208 «Агроінженерія»;
- ОНП «Облік і оподаткування» (освітньо-науковий рівень доктор філософії), спеціальність 071 «Облік і оподаткування»;
- ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітній рівень магістр), спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування та фондовий ринок»;
- ОПП «Менеджмент ІТ у глобальному бізнес-середовищі» (освітній рівень магістр), спеціальність 073 «Менеджмент»;
- ОПП «Екологія» (освітній рівень магістр), спеціальність 101 «Екологія»;
- ОПП «Технічний сервіс сільськогосподарської техніки» (освітній рівень магістр), спеціальність 208 «Агроінженерія»;
- ОПП «Агроінженерія» (освітній рівень магістр), спеціальність 208 «Агроінженерія».

В оприлюдненому рейтингові закладів вищої освіти за результатами акредитацій освітніх програм у 2024 році Центральнотехнічний національний технічний університет посів 37 місце серед 204 ЗВО України та 1 місце у Кіровоградському регіоні.

У межах спеціальностей, за якими проводилася підготовка фахівців, за рекомендаціями стейкхолдерів започатковано підготовку за такими освітніми програмами: ОПП «Технічний сервіс в агропромисловому комплексі» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 208 «Агроінженерія»; ОПП «Торгівля, електронна комерція та підприємництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля»; ОПП «Економіка підприємства» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка»; ОПП «Діджиталізація бізнесу та управління стартапами» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка»; ОПП «Економіка в HR-сфері» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка»; ОПП «Підприємництво, торгівля та міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», ОНП «Історія матеріальної культури та експертиза об'єктів історичної спадщини» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія»; ОПП «Підприємництво, торгівля та логістика» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля», ОПП «Готельно-ресторанний бізнес» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 241 Готельно-ресторанна справа»; ОПП «Діджиталізація бізнесу та управління стартапами» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка»; ОПП «Підприємництво та торгівля у SMART-середовищі» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

У жовтні 2024 року ЦНТУ підписав Меморандум про співпрацю з ліцеєм «Науковий» Кропивницької міської ради, яка спрямована на розширення освітніх можливостей та підвищення рівня наукової підготовки і навичок школярів. Сторони зобов'язались об'єднати зусилля у проведенні спільних науково-дослідних заходів, розробці освітніх програм, виданні навчально-методичної літератури а також у науково-прикладних дослідженнях. Ця угода відкриває нові можливості для вдосконалення освітнього процесу та розвитку професійної освіти в регіоні. Важлива частина угоди — підтримка школярів у профорієнтаційній підготовці до вступу до закладів вищої освіти в рамках регіональної програми Кіровоградської обласної адміністрації «Хочу тут навчатися».

Навчання іноземних студентів — один із ключових напрямів, що визначений у стратегічних цілях розвитку ЦНТУ. Реалізація цієї діяльності сприяє інтеграції університету в міжнародний освітній простір, підвищенню його академічного рейтингу і створенню умов для культурного обміну та професійного зростання здобувачів із різних країн світу. Динаміка кількості іноземних здобувачів освіти ЦНТУ у 2024 році зазнала суттєвих змін. Станом на 01.01.2024 року загальна

кількість студентів становила 152 особи, з них 143 особи навчалися на денній формі, 3 особи — на заочній, 6 осіб — на підготовчому відділенні. Станом на 30.06.2024 року загальна кількість іноземних студентів знизилася до 118 осіб, з них 98 осіб навчалися на денній формі, 3 особи — на заочній, 17 осіб — на підготовчому відділенні. Після проведення літнього випуску 2024 року завершили навчання 29 осіб, з них 9 іноземних здобувачів отримали дипломи бакалавра та магістра. Станом на 31.12.2024 року загальна кількість зросла до 110 осіб, з них 97 осіб навчалися на денній формі, 9 осіб — на заочній, 2 особи — на підготовчому відділенні, 2 особи — в аспірантурі університету.

Станом на 31 грудня 2024 року в ЦНТУ навчалися іноземні здобувачі з 12 країн світу: Узбекистану, Азербайджану, Єгипту, Індії, Китаю, Гани, Лівії, Ізраїль, Лівану, Туркменістану, Туреччини, Молдови.

Підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації — один із важливих напрямів діяльності ЦНТУ, яка забезпечується роботою аспірантури, докторантури, спеціалізованих учених рад із захисту докторських і кандидатських дисертацій, вченої ради та науково-технічної ради.

У 2024 році підготовка фахівців у ЦНТУ здійснювалася:

- за програмами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти — у 16 галузях знань за 28 спеціальностями на 37 освітніх програмах (32 освітні програми акредитовано);
- за програмами другого (магістерського) рівня вищої освіти — у 15 галузях знань за 23 спеціальностями на 34 освітньо-професійних програмах та 2 освітньо-наукових програмах (33 освітні програми акредитовано);
- за 8 спеціальностями на 8 освітньо-наукових програмах третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «доктор філософії» (4 освітні програми акредитовано).

Станом на січень 2025 року в університеті реалізується 81 освітня програма, з яких 69 акредитовано (що становить 85,2%), частка неакредитованих освітніх програм складається з ОП, що започатковані вперше та на цьому етапі не потребують акредитації.

Освітні програми першого (бакалаврського) рівня сформовані і реалізуються відповідно до затверджених Міністерством освіти і науки України стандартів вищої освіти за всіма спеціальностями.

За другим (магістерським) рівнем вищої освіти програми за 23 спеціальностями сформовані і реалізуються відповідно до стандартів, затверджених Міністерством освіти і науки України. За 3 спеціальностями магістерської підготовки ОПП розроблено з урахуванням відповідності програмних результатів навчання вимогам Національної рамки кваліфікацій.

За третім (науковим) рівнем вищої освіти програми за 6 спеціальностями сформовані та реалізуються відповідно до стандартів, затверджених Міністерством освіти і науки України. За

2 спеціальностями наукової підготовки ОНП розроблено з урахуванням відповідності програмних результатів навчання вимогам Національної рамки кваліфікацій та постановою КМ № 261 від 26.03.2016 року (редакція №507 від 03.05.2024 року) «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти».

Підготовка в аспірантурі й докторантурі приведена у відповідність до європейського стандарту третього рівня вищої освіти. Запроваджено освітню складову підготовки за освітньо-науковим рівнем «доктор філософії (PhD)». Відповідно до навчальних планів підготовки докторів філософії освітній процес розрахований з обсягом 60 кредитів ЄКТС терміном на 4 роки. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів у докторантурі та аспірантурі ЦНТУ здійснюється на 17 кафедрах. Керівництво аспірантами, докторантами забезпечують 22 доктори наук і 50 кандидатів наук, які є штатними працівниками ЦНТУ. Станом на 31.12.2024 року в аспірантурі навчалось 177 осіб за 8 спеціальностями та 7 докторантів за 3 спеціальностями. У 2024 році закінчили аспірантуру 16 осіб, докторантуру — 1 особа.

16 травня 2024 року в ЦНТУ було проведено День кар'єри — зустріч здобувачів з провідними роботодавцями регіону. Метою заходу стало знайомство студентів з потенційними роботодавцями, заохочення до майбутнього працевлаштування за фахом, інформування про умови праці. У заході взяли участь представники Управління Східного офісу Держаудитслужби у Кіровоградській області, Кіровоградської регіональної торгово-промислової палати, Центрального міжрегіонального управління НАДС, Кіровоградського обласного центру зайнятості, НВП ПАТ «Радій», ПрАТ «Кіровоградобленерго», ТОВ «Завод технологічного обладнання», ПрАТ «Гідросила АПМ», ПАТ «Гідросила», ТОВ «Ландтех», ТОВ «Євростенд», ПАТ «Металіт», ПП «Авто-шанс», ТОВ «Агроресурс», ТОВ «АРК-ГРУПП», ТОВ «Екостайл», ТОВ АК «Фаворит», «Evne Developers», банківських установ АТ «Кредобанк», АТ «Державний ощадний банк України», АТ КБ «ПриватБанк», ПАТ «ПУМБ», «RBC Group». Представники ключових компаній та організацій регіону, які взяли участь у Дні кар'єри, поділилися зі студентами своїм управлінським та виробничим досвідом, висловили готовність до тісної співпраці у вирішенні питань працевлаштування випускників.

12 квітня 2024 року в університеті було організовано проведення щорічного об'єктового тренування на тему «Дії органу управління та сил цивільного захисту ЦНТУ при пожежі та виникненні інших надзвичайних ситуацій воєнного, природного та техногенного характеру» а також проведено навчання для учасників освітнього процесу з попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів із залученням представників міжнародної організації MAG Ukraine.

4 вересня 2024 року з працівниками Державної служби України з надзвичайних ситуацій та учасниками освітнього процесу проведено

позапланове відпрацювання алгоритму дій за сигналом цивільного захисту «Повітряна тривога».

21 грудня 2024 року в ЦНТУ для студентів та викладачів проведено семінар-тренінг «Тактична медицина», організований навчально-тренувальним центром «Медварта». Учасники семінару вивчали такі складові елементи протоколу надання медичної допомоги, які використовують військові. Теоретичний матеріал закріплювався практичними вправами на спеціальних манекенах із системою циркуляції штучної крові з накладання турнікетів, зупинки кровотечі, тампонування ран, биндування тощо.

У 2024 році продовжувалася робота з розвитку матеріально-технічної бази ЦНТУ. З метою підвищення якості підготовки фахівців додатково 11 навчальних аудиторій було облаштовано мультимедійним обладнанням. На кафедрі кібербезпеки та програмного забезпечення ЦНТУ було відкрито новітній Data центр та оновлена навчальна аудиторія. Створення Data центру стало результатом співпраці зі стейкхолдером ІСП Imperial. Новий Data центр, обладнаний передовими програмно-апаратними рішеннями, став важливим кроком у забезпеченні високої ефективності та безпеки для комп'ютерних класів кафедри. Основна перевага нового Data центру полягає у використанні термінальної архітектури з використанням тонких клієнтів та сучасного серверного обладнання. Ця інновація дозволила централізувати обробку даних та забезпечити доступ до потужних світових інформаційних ресурсів.

Станом на 31 грудня 2024 року кількість лекційних аудиторій, навчальних кабінетів, лабораторій та комп'ютерних класів, які було оснащено мультимедійним обладнанням або іншим спеціальним обладнанням, яке забезпечує виконання функції мультимедійного обладнання, склала 81 одиницю (55,1% від усього аудиторного фонду).

Загалом на грудень 2024 року в ЦНТУ нараховувалося 692 комп'ютери, в тому числі 594 персональних комп'ютерів і 98 ноутбуків. Для задоволення сучасних вимог до освітнього процесу функціонує 26 комп'ютерних класів. Усі персональні комп'ютери об'єднані в локальні мережі, які підключені до загальноуніверситетської мережі з виходом до мережі Інтернет.

Для забезпечення безперервної роботи мережної інфраструктури університету та забезпечення стійким до знеструмлень фіксованим Інтернетом придбано комплект резервного живлення LogicPower (UPS B500+ АКБ LiFePO4 410 Вт·год), зарядні станції EcoFlow RIVER 2 Max (512 Вт·год) та EcoFlow RIVER 2 (256 Вт·год) на загальну суму 47 236 грн.

Важливою складовою навчально-методичної роботи стала участь науково-педагогічних працівників університету в експертних групах з експертизи проєктів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що подаються для участі у конкурсах, які проводить Міністерство освіти і науки України, та звітів про їх

виконання за тематичними напрямками. Відповідно до затвердженого наказу Міністерства освіти і науки України №11111 від 12.12.2022 року до складу експертних груп було включено шість представників ЦНТУ.

Кадрові вимоги щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти дотримуються в повному обсязі за всіма 81 освітньою програмою: функціонує 20 кафедр, які відповідають за підготовку здобувачів вищої освіти. У складі кафедр створені групи забезпечення освітніх програм відповідно до ліцензійних вимог та визначені гаранті освіти програм, які мають наукові ступені, вчені звання за відповідною або спорідненою спеціальністю.

Проведення лекцій з навчальних дисциплін забезпечується понад 90% науково-педагогічними працівниками з науковими ступенями та/або вченими званнями, освітня та професійна кваліфікація яких відповідає освітнім компонентам. Усі науково-педагогічні працівники проходять підвищення кваліфікації (у т. ч. стажування) раз на п'ять років як на підприємствах, у закладах вищої освіти України, так і за кордоном.

Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями і званнями у 2024 році становила 85,21% (докторів наук — 28 осіб, професорів — 33 особи, кандидатів наук — 193 особи). Серед штатних співробітників — дійсний член (академік) НААН України.

Науково-педагогічні та наукові працівники, які забезпечують освітній процес, мають досвід науково-педагогічної діяльності, відповідний рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох показників та результатів з перелічених у пункті 38 чинних Ліцензійних умов. Відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності 40,87% науково-педагогічних працівників мають напрацювання в межах 8-14 пунктів; 52,78% — у межах 5-7 виконаних пунктів; 2,78% виконали 4 пункти; менше 4 пунктів виконання Ліцензійних умов — 3,57% (молоді викладачі).

З числа науково-педагогічних працівників ЦНТУ у 2024 році 12 осіб мали почесні звання «заслужений», зокрема:

- «Заслужений працівник освіти України» — 8 осіб;
- «Заслужений діяч науки і техніки України» — 2 особи;
- «Заслужений працівник фізичної культури та спорту України» — 1 особа;
- «Заслужений тренер України» — 1 особа.

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

До 80-річчя утворення Інституту сільськогосподарського машинобудування в ЦНТУ у 2009 році проведено «День науки», у рамках якого відбувся ряд заходів, зокрема, День відкритих дверей, виставка наукових досягнень та факультетські експозиції «Творчі доробки обдарованих співробітників, студентів та магістрантів університету»; засідання секцій XLIII наукової конференції студентів та магістрантів; засідання секцій XL наукової конференції викладачів, аспірантів та співробітників; II тур Всеукраїнської студентської олімпіади з навчальної дисципліни «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» та Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Конструювання, виробництво та експлуатація сільськогосподарської техніки»; міжвузівська студентська олімпіада зі спеціальності «Технологія та устаткування відновлення та підвищення зносостійкості машин і конструкцій», третя Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та аспірантів «Підвищення надійності машин і обладнання»; дев'ята Всеукраїнська науково-практична конференція та третя Міжнародна студентська науково-практична конференція за темою «Україна на шляху соціально-економічних перетворень в умовах глобалізації».

Ректор університету, М. І. Черновол, та завідувач кафедри сільськогосподарського машинобудування, проф. М. О. Свірень розповідають голові обласної ради М. О. Сухомлину про розробки науковців КНТУ (2009 рік)

Упродовж 2009-2010 років науковці університету вибороли два гранти Кіровоградської обласної державної адміністрації та обласної ради на виконання проєктів: «Упровадження та фінансування

енергозберігаючих технологій на підприємствах олійно-жирової промисловості», «Удосконалення механізмів формування і реалізації регіонального замовлення на підготовку кадрів як інструменту соціально-економічного розвитку регіону».

У 2009 році уперше в історії університету й області представники освітнього закладу одержали Державну премію в галузі науки і техніки для молодих учених. Указом Президента України їй присуджено науковцям В. М. Бобрицькому, С. В. Лисенку, О. Ю. Жулаю за роботу «Керування технічним станом деталей і сполучень сільськогосподарської техніки для підвищення їх зносостійкості й надійності», науковий керівник якої професор В. В. Аулін.

У номінації «Кращий винахід — 2009 у регіоні» переможцем визнали корисну модель за патентом №35163 під назвою «Застосування електропічного шлаку, що утворюється при виробництві чорного феронікелю як сировини для отримання магнієвого добрива» — розробку колективу авторів: проф. Т. Г. Сабірзянов, доц. В. В. Мошнягул, доц. Б. Є. Надворний та М. В. Новіков, генеральний директор ТОВ «Побузький феронікелевий комбінат».

У номінації «За комплексний підхід до проблеми» переможцями стали сім корисних моделей за патентами №№43265, 41299, 42227, 42232, 44529, 45717, 44559 під назвою «Пристрої для масажу». Автори: доц. Ф. Й. Златопольський, доц. В. М. Лушніков, ст. викладач В. З. Хіоні, доц. О. Б. Чайковський, студенти В. Грицієнко та Д. Краснюк. Мета створення комплексу полягала у розробці пристроїв для масажу, що повністю замінюють роботу спеціаліста.

В університеті продовжувала роботу спеціалізована рада із захисту кандидатських і докторських дисертацій.

19 квітня 2012 року у КНТУ відбувся черговий «День науки» — низка теоретичних та практичних заходів наукового спрямування за участю студентів, магістрантів, аспірантів та викладачів. У рамках «Дня науки — 2012» проведено такі заходи:

- II тур Всеукраїнської студентської Олімпіади зі спеціальності «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва»;
- II тур Всеукраїнської студентської Олімпіади зі спеціальності «Процеси, машини та обладнання агропромислових підприємств»;
- II тур Всеукраїнської студентської Олімпіади зі спеціальності «Транспортні технології та засоби в агропромисловому комплексі».

Протягом 2011/2012 навчального року відбувся захист докторської дисертації М. О. Свіреня; звання професора отримали В. М. Савченко, О. М. Левченко, Є. К. Солових. Кандидатські дисертації захистили 12 осіб. Діяли три спеціалізовані ради: докторська та дві кандидатські. Було опубліковано 30 наукових збірників статей та тез доповідей, у т. ч. 8 фахових збірників. Викладачами видано 1114 публікацій а також 23 підручники, монографії та навчальні посібники, подано 81 заявку на можливі винаходи, отримано 95 патентів.

На «Дні науки — 2014» були названі успішні приклади співпраці КНТУ з підприємствами регіону: для підприємства «Гідросила» розроблено нові зразки шестеренних насосів; для управління екології розроблено електронну систему оформлення дозволів на розміщення відходів та формування звітності по Кіровоградській області; для фермерських господарств розроблено конструкцію малогабаритної зерноочисної машини. Відзначено роботу з енергетичного аудиту закладів освіти та підприємств комунально-побутового сектору області, впровадження енергозберігаючих технологій, реконструкції систем освітлення організацій бюджетної сфери.

Протягом 2013/2014 навчального року в університеті видано 23 наукових збірники та збірник тез доповідей, у т. ч. 5 фахових. Викладачами видано 1129 публікацій, з них 19 монографій та навчальних посібників, у т. ч. 3 із грифом МОН України, подано 33 заявки на можливі винаходи, отримано 55 позитивних рішень та 43 патенти. Проведена значна робота з підвищення рівня публікацій та наукових фахових видань університету з метою переходу на міжнародні критерії оцінювання праці вчених та включення університету до міжнародних рейтингів.

16 квітня 2015 року у КНТУ відбувся традиційний «День науки». В рамках проведення заходу проходили: фінали трьох всеукраїнських студентських олімпіад зі спеціальностей, пов'язаних із галузями агропромислового комплексу; 5 всеукраїнських наукових конференцій студентів, аспірантів та викладачів; виставка наукових розробок учених університету; екскурсії для школярів; науково-практична конференція «Агропромисловий комплекс: сучасний стан та перспективи розвитку», присвячена 100-річчю з дня народження видатного хлібороба Кіровоградщини, Заслуженого механізатора України Олександра Гіталова. Про героя-механізатора гостям конференції розповіли Юрій Целих, народний депутат Верховної ради II скликання; Віктор Щербина, начальник управління агропромислового комплексу Кіровоградської обласної державної адміністрації у 1995-99 роках, та голова Ради старійшин області Микола Сухомлин, керівник державних структур обласного рівня, представник Президента України в Кіровоградській області (1992-1994 роки), голова Кіровоградської обласної ради народних депутатів (1994-1999 роки). У музеї КНТУ діяла декоративно-художня виставка творчих робіт студентів та викладачів університету.

Протягом 2014/2015 навчального року у КНТУ видано 23 наукових збірники та збірники тез доповідей, у т.ч. 4 фахових. Викладачами опубліковано 1107 наукових праць, з них 17 — монографії та навчальні посібники; подано 23 заявки на можливі винаходи, отримано 24 патенти.

В університеті проведено значну роботу з підвищення рівня публікацій та наукових фахових видань університету з метою переходу на міжнародні критерії оцінювання праць вчених та включення

університету до міжнародних рейтингів, зокрема: створено вебсайти фахових наукових збірників, засновником яких став університет; перереєстровані технічні університетські видання як фахові; збірник наукових праць КНТУ «Техніка в сільськогосподарському виробництві, галузеве машинобудування, автоматизація» отримав статус міжнародного видання у Міжнародному центрі ISSN; збірник «Наукові праці КНТУ: Економічні науки» з метою отримання статусу міжнародного видання було направлено до Міжнародного центру ISSN.

До 90-річного ювілею доктора економічних наук, професора Леоніда Фільштейна, заслуженого працівника народної освіти України (1992 рік), почесного громадянина м. Кропивницького (2016 рік), кафедра економіки праці та менеджменту КНТУ організувала проведення міжнародної науково-практичної конференції «Ефективні моделі управління в сучасних умовах: теорія і практика», участь в роботі якої взяли науковці з України, Франції, Німеччини, Чехії, Молдови, Лівану. У своєму вступному слові ювіляр нагадав молодим науковцям про їхню роль у підвищенні конкурентоздатності української економіки: «Сьогодні наше перше завдання — зробити так, щоб система управління базувалась на науковій основі, а для цього потрібно не лише вчитися управляти, а створювати нові структури, опановувати нові методи і нові підходи. Зокрема, готувати базу для перетворень у фінансах. Важливе питання, яким сьогодні займається дуже багато молодих науковців, — проблеми праці. Сьогодні в країні велика цифра безробітних, тобто, потрібно створювати робочі місця, але створювати не просто так, заради збільшення кількості номінальних працюючих, а так, щоб ці робочі місця давали продукт для задоволення потреб суспільства зокрема і держави у цілому, і щоб можна було продавати цей продукт за кордон. Я можу вам сказати, за чверть століття Незалежності зроблено дуже мало з того, на що вказували науковці. Але думаю, недалекий той час, коли управління знайде шляхи співпраці із наукою. У нас в Кіровограді, в Києві, в інших містах України проводяться ефективні дослідження, які можуть дати високий результат і економічний ефект. Ці дослідження треба використовувати, я впевнений, що вони будуть використані, тому усім нам потрібно працювати над поліпшенням економіки нашої країни».

Міжнародна науково-практична конференція «Облік і контроль в управлінні підприємницькою діяльністю», проведена у червні 2016 року, була присвячена 30-річчю створення кафедри бухгалтерського обліку та 20-річчю з часу заснування кафедри аудиту та оподаткування. Від початку своєї діяльності кафедра бухгалтерського обліку і кафедра аудиту та оподаткування випустили більше 3000 фахівців. Чимало випускників кафедр досягли успіху у бізнесі, на державній службі або у приватних компаніях, працюють на високих посадах. Лише за спеціальністю «Облік і аудит» підготовлено 23 кандидати економічних наук, двоє науковців успішно захистили докторські дисертації.

Доктор економічних наук, професор Леонід Михайлович Фільштейн

Протягом 2017 року представниками професорсько-викладацького колективу ЦНТУ видано 23 наукових збірники та збірники тез доповідей, у тому числі три фахових збірники. Опубліковано 1129 наукових праць, з них 41 монографія та навчальні посібники. Проведено 26 конференцій, семінарів, форумів та круглих столів. На конференціях та семінарах виголошено 988 доповідей. Семеро викладачів взяли безпосередню участь у конференціях за межами України. Подано 55 заявок на можливі винаходи або корисні моделі, отримано 42 патенти (49 позитивних рішень про видачу патентів).

Міжнародна науково-практична конференція «Облік і контроль в управлінні підприємницькою діяльністю» (2016 рік)

Значна увага в університеті приділяється підготовці наукових кадрів. В аспірантурі здійснюється підготовку науковців за 8 спеціальностями, в докторантурі — за трьома спеціальностями. В період з 2014 по 2018 рік працівниками університету було захищено 19 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук та

5 дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук, зокрема у 2018 році захищено 5 кандидатських дисертацій та 4 докторських.

Протягом 2018 року в ЦНТУ працювали:

- спеціалізована вчена рада Д 23.073.01 із правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата технічних наук за спеціальністю 05.05.11 «Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» (у 2017 році захищена дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук та дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук);
- спеціалізована вчена рада К 23.073.02 із правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальностями: 05.03.01 «Процеси механічної обробки, верстати та інструменти»; 05.03.07 «Процеси фізико-технічної обробки»; 05.13.07 «Автоматизація процесів керування» (у 2017 році захищено дві дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук);
- спеціалізована вчена рада К 23.073.03 із правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальностями: 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством»; 08.00.07 «Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика» (у звітному році захищена дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук).

Через світову пандемію COVID-19 та пов'язані з цим карантинні заходи всі наукові конференції, заплановані на весну, проходили дистанційно. Захисти дипломних проєктів магістрів також не стали винятком. Унаслідок карантину заходи традиційного Дня науки в ЦНТУ вперше проходили повністю в дистанційній формі. Науково-технічну конференцію «Наука в ЦНТУ: основні досягнення та перспективи розвитку» а також конференції викладачів, аспірантів, співробітників та здобувачів вищої освіти університету було проведено в режимі онлайн.

15 жовтня 2020 року Кіровоградщина отримала першого за свою історію академіка державної академічної наукової установи. Ректор ЦНТУ, почесний громадянин міста Кропивницького, професор Михайло Черновол був обраний академіком Національної академії аграрних наук України.

Із 2012 року щорічна кількість переможців та призерів Всеукраїнської студентської олімпіади склала 83 особи (за останні вісім років), Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт — 54 особи (за останні вісім років), а загальний обсяг науково-дослідних робіт за рахунок державного фінансування склав 5 889 057 гривень.

ЦНТУ постійно входив до першої десятки закладів вищої освіти України за результатами винахідницької діяльності. Лише з 2012 року представники ЦНТУ отримали 406 патентів на корисні моделі та

винаходи, з них 119 патентів отримано студентами університету. Дев'ять винаходів науковців ЦНТУ свого часу виборювали головний приз Всеукраїнського конкурсу «Винахід року». Лише за останні десять років науковцями ЦНТУ видано 125 навчальних посібників та 115 монографій. До переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») включено три наукових збірники ЦНТУ.

У березні 2021 року представники ЦНТУ взяли участь у першому засіданні Аграрної ради при Кіровоградській облдержадміністрації, яке відбулось на базі Інституту сільського господарства степу Національної академії аграрних наук України в рамках виконання проєкту Європейського Союзу Erasmus+ «Підвищення спроможності університетів ініціювати та брати участь у розвитку кластерів на принципах інновацій та сталості». Під час семінару аграріям презентовано створений в університеті «Експертний Центр», який спеціалізується на запровадженні інноваційних технологій в сільському господарстві, та агротехнічну лабораторію з напрямку дослідження ґрунтів та інших питань сільськогосподарського виробництва. «Експертний Центр» став забезпечувати: проведення досліджень, спрямованих на вдосконалення технологій вирощування сільськогосподарських культур; пошуки шляхів оптимізації діяльності аграрних підприємств; методичну допомогу в розробці бізнес-планів тощо. Також «Експертний Центр» став базою для підготовки магістрів та організації практики в Україні зарубіжних студентів.

За ініціативи Агенції регіонального розвитку Кіровоградської області, до числа співзасновників якої входить і ЦНТУ, вчені університету беруть активну участь у роботі робочих груп, зокрема: щодо реформування вітчизняної наукової сфери при Управлінні освіти, науки, молоді та спорту (4 представники закладу увійшли до робочої групи); з розробки Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки. За ініціативи Агенції Регіонального Розвитку Кіровоградської області та обласної організації Товариства «Знання» в університеті відбувся науково-практичний семінар на тему «Стратегія розвитку області на 2021-2027 роки — смарт-спеціалізація: вища та фахова передвища освіта». Підготовлені наукові рекомендації щодо покращення людського капіталу Кіровоградщини направлені до Кіровоградської обласної державної адміністрації з метою їх подальшого врахування під час формування проєкту Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки.

На базі університету протягом 2020/2021 навчального року було проведено 53 наукові заходи, з них 19 міжнародних та 13 всеукраїнських наукових конференцій. У вересні 2021 року у межах реалізації грантового проєкту UniClaD, який фінансується за рахунок програми Європейського Союзу Erasmus+ «Підвищення спроможності університетів ініціювати та брати участь у розвитку кластерів на принципах інновацій та сталості», в університеті створено «Експертний

центр» та сучасну спеціалізовану лабораторію у сфері аграрних інновацій. Експертний Центр та лабораторія спеціалізуватиметься на запровадженні інноваційних технологій в сільському господарстві.

З метою розвитку нових наукомістких технологій а також інтеграції висококваліфікованих кадрів та інформаційних ресурсів ЦНТУ в міжнародну наукову та освітню сфери університет у грудні 2021 року ввійшов до складу технопарку «FLIGHT CITY 4.0».

За 2021 рік ЦНТУ подав 39 заявок на можливий винахід, отримав 25 позитивних рішень щодо видачі патентів України, 36 охоронних документів (з них 2 — патенти України на винахід, 34 — патенти України на корисну модель).

У 2021 році в університеті видано 23 наукові збірники та збірники тез доповідей, зокрема 5 фахових. До складу редколегії фахових наукових збірників ЦНТУ входять зарубіжні фахівці з Чехії, Молдови, Грузії, Франції, Нігерії, Білорусі, Латвії, Лівії, Німеччини.

Один із основних показників інтегрованості закладів вищої освіти у європейський і світовий інтелектуальний простір — запровадження вимоги наявності наукових публікацій у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science. Кількість публікацій мовами Євросоюзу та у виданнях, що входять до наукометричних баз даних Scopus або Web of Science, та наявність індексу цитування визначено провідними цільовими показниками діяльності, які у 2021 році внесено до контрактів проректорів, деканів факультетів, завідувачів кафедр. Ці показники також включено до індивідуальних планів роботи науково-педагогічних працівників ЦНТУ на 2021/2022 навчальний рік.

У наукових виданнях, які належать до реферативної бази даних Scopus та Web of Science, станом на грудень 2021 року міститься 375 публікацій науково-педагогічних працівників ЦНТУ, з них: у базі даних Scopus — 288 публікацій; у базі даних Web of Science — 87 публікацій. Станом на грудень 2020 року кількість публікацій у базах даних Scopus та Web of Science складала 324 публікації. Таким чином, кількість публікацій науково-педагогічних працівників університету в базах даних Scopus та Web of Science за 2021 рік зросла на 13,6%, що відповідає цільовим показникам діяльності ЦНТУ на 2021 рік. Збільшилось число цитувань у базах даних Scopus та Web of Science наукових праць науково-педагогічних працівників ЦНТУ і станом на грудень 2021 року досягло показника: 15540 цитувань. На підставі отриманих у 2021 році результатів відбулося зростання наукометричного показника ЦНТУ — індекс Гірша, до $h = 10$. Для порівняння, цей показник у 2020 році складав $h = 8$.

Центр міжнародних проєктів «Євроосвіта» разом із міжнародною групою експертів IREG Observatory on Academic Ranking and Excellence склали черговий, 15-й рейтинг вітчизняних закладів вищої освіти «Топ-

200 Україна» 2021 року, в якому ЦНТУ посів 107 місце (у 2020 році — 150 місце).

У серпні 2021 року портал webometrics.info опублікував оновлений рейтинг університетів світу, за яким був проаналізований ступінь представлення діяльності університетів в Інтернет-просторі «Webometrics ranking of world's universities». З-поміж 316 закладів вищої освіти України Центральнотехнічний національний технічний університет посів 74 місце. В опублікованому порталом Освіта.ua оновленому рейтингові 2021 року українських закладів вищої освіти за показниками наукометричної бази даних SciVerse Scopus ЦНТУ посів 126 місце.

Згідно з Консолідованим рейтингом ЗВО України 2021 року від «Інформаційного освітнього ресурсу «Освіта.ua» (узагальнений рейтинг підсумовує рейтингові місця закладів освіти за версією «Топ-200 Україна», «Scopus» та «Бал ЗНО на контракт») ЦНТУ отримав такий результат — 159 місце (у 2020 році — 163-164 місця).

Портал «Євроосвіта» в рамках підготовки до формування академічного рейтингу «Топ-200 Україна» 2021 року оприлюднив рейтинг закладів вищої освіти України за кількістю отриманих патентів. ЦНТУ посідає у цьому рейтингу 22 місце із 58 рейтингових позицій.

За даними звіту «Промислова власність у цифрах: основні результати діяльності у сфері промислової власності, а також за показниками винахідницької активності національних заявників за 2020 рік», опублікованому на сайті Українського інституту інтелектуальної власності, за підприємствами та організаціями, які отримали найбільшу кількість патентів на винаходи і корисні моделі за період 2016-2020 років, ЦНТУ посів 34 місце серед усіх закладів вищої освіти України.

Невід'ємну частину науково-дослідної діяльності університету становить науково-дослідна робота студентів. За підсумками 2020/2021 навчального року у науково-дослідній роботі взяли участь 937 студентів. У ЦНТУ активно працюють 23 наукових студентських гуртки. В рамках проекту Erasmus+ здобувачі вищої освіти ЦНТУ брали участь у проведенні наукових досліджень за пілотним проектом «Оптимізація технологічних елементів вирощування насіння ярого ячменю в Степу України», який виконувався Інститутом сільського господарства Степу НААН України.

За участі здобувачів вищої освіти в ЦНТУ у 2021 році було організовано та проведено 18 наукових заходів, серед них 9 міжнародних конференцій, 5 всеукраїнських конференцій та обласна конференція.

14 травня 2021 відбулася щорічна університетська науково-практична конференція, присвячена Дню науки — 2021. Засідання проводились у 27 секціях, на які було виголошено 638 доповідей студентів. За результатами проведення цієї конференції за активну

участь та змістовні доповіді 61 студента університету нагороджено грамотами, 32 студенти відзначені подяками.

У 2021 році ЦНТУ був визначений базовим ЗВО для проведення II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Комп'ютерні науки». На конкурс надійшло 84 студентські наукові роботи із 47 закладів вищої освіти. Того ж року на базі університету відбувся I етап (обласний) Всеукраїнської студентської олімпіади із програмування. На другий тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт було надіслано 25 наукових досліджень здобувачів вищої освіти ЦНТУ, 10 із яких відзначені призовими місцями (наказ МОН України від 28.07.2021 року № 865): п'ять перших, два других та три третіх.

Тематичний план кафедральних науково-дослідних робіт на 2021/2022 навчальний рік, що виконувались науково-педагогічними працівниками в межах їх основного робочого часу, охоплював 208 тем.

У зв'язку із запровадженням в Україні воєнного стану (Указ № 64/2022 Президента України від 24.02.2022 року) призупинилася реалізація Регіональної програми розвитку малого та середнього підприємництва Кіровоградської області на 2022-2024 роки, Плану заходів на 2021-2023 роки із реалізації Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки, Програми економічного і соціального розвитку Кіровоградської області на 2022 рік, Програми розвитку освіти Кіровоградської області на період до 2027 року а також Програми впровадження регіональних наукових досліджень у промислове виробництво Кіровоградської області на 2022-2024 роки, яка була створена за ініціативи Департаменту інфраструктури та промисловості Кіровоградської обласної державної адміністрації разом з науковцями ЦНТУ.

На базі університету протягом 2022 року було проведено 14 наукових заходів, з них: 10 міжнародних конференцій, обласна наукова конференція, університетська науково-технічна конференція, міжнародна олімпіада із програмування та всеукраїнський практичний форум.

До ДП «Український інститут інтелектуальної власності» у 2022 році було подано 31 заявку на можливі винаходи, одержано 25 позитивних рішень та 25 патентів на корисну модель.

У 2022 році в ЦНТУ видано 19 наукових збірників та збірників тез доповідей, у тому числі 6 фахових. Наукові видання ЦНТУ пройшли індексування у ICI Journals Master List, зокрема Загальнодержавний міжвідомчий науково-технічний збірник «Конструювання, виробництво та експлуатація сільськогосподарських машин» із ICV 96.29, «Центральноукраїнський науковий вісник. Технічні науки» із ICV 100, «Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки» із ICV 100.

У наукових виданнях, які належать до реферативної бази даних Scopus та Web of Science, станом на грудень 2022 року нараховувалося

435 публікацій науково-педагогічних працівників ЦНТУ, з них: у базі даних Scopus — 310 публікацій; у базі даних Web of Science — 125 публікацій. Станом на грудень 2021 року кількість публікацій у базах даних Scopus та Web of Science складала 375 позицій. Отже, кількість публікацій науково-педагогічних працівників ЦНТУ у базах даних Scopus та Web of Science за 2022 рік зросла на 13,8% (у 2021 році на 13,6%), що відповідає цільовим показникам діяльності ЦНТУ на 2022 рік. Покращилось число цитувань у базах даних Scopus та Web of Science наукових праць науково-педагогічних працівників ЦНТУ станом на грудень 2022 року і досягло 16379 цитувань. За отриманими у 2022 році результатами підвищився наукометричний показник — індекс Гірша, до $h = 13$. Для порівняння, цей показник у 2021 році складав $h = 10$.

Протягом 2022 року до виконання науково-дослідних робіт залучалися 743 студенти університету, активно працювали 26 наукових студентських гуртків. У рамках проекту Erasmus+ здобувачі вищої освіти взяли активну участь у проведенні наукових досліджень за пілотним проєктом «Оптимізація технологічних елементів вирощування насіння ярого ячменю в Степу України», який виконувався Інститутом сільського господарства степу НААН України.

Результати наукових досліджень студентів постійно публікуються у наукових виданнях, зокрема протягом 2022 року було опубліковано 356 статей та тез доповідей, з яких 94 студентами підготовлено одноосібно.

На базі університету у 2023 році проведено 19 наукових заходів, з них: 9 міжнародних конференцій, 4 всеукраїнських та університетська науково-технічна конференція.

Кількість публікацій мовами Євросоюзу, у виданнях, що входять до наукометричних баз даних Scopus або Web of Science, та наявність індексу цитування визначено провідними цільовими показниками діяльності, які у 2023 році внесено до контрактів проректорів, деканів факультетів, завідувачів кафедр. Ці показники також включено до індивідуальних планів роботи науково-педагогічних працівників ЦНТУ на 2023/2024 навчальний рік.

У наукових виданнях, які належать до реферативної бази даних Scopus та Web of Science, станом на грудень 2023 року міститься 612 публікацій науково-педагогічних працівників ЦНТУ, зокрема: у базі даних Scopus — 400 публікацій; у базі даних Web of Science — 212 публікацій. Станом на кінець 2022 року кількість публікацій в базах даних Scopus та Web of Science нараховувала 435 позицій. Таким чином, кількість публікацій науково-педагогічних працівників ЦНТУ в базах даних Scopus та Web of Science за 2023 рік зросла на 28,93%, що відповідає цільовим показникам діяльності ЦНТУ на 2023 рік. Зросло і число цитувань у базах даних Scopus та Web of Science наукових праць науково-педагогічних працівників університету і станом на грудень 2023 року склало 23 985 цитувань (у 2022 році — 16 379 цитувань). На

підставі отриманих у 2023 році результатів відбулося зростання наукометричного показника ЦНТУ — індекс Гірша, до $h = 14$ в рейтингу цитувань Google Scholar та Webometrics.

В університеті у 2023 році працювало 25 наукових студентських гуртків, у виконанні науково-дослідних робіт взяли участь 1162 студенти. Здобувачі вищої освіти ЦНТУ взяли участь у 14 наукових заходах, зокрема: 6 міжнародних конференціях, 2 всеукраїнських, університетській конференції та 5 Всеукраїнських творчих конкурсах наукових робіт.

На щорічній університетській науково-технічній конференції до відзначення «Дня науки — 2023» було заслухано 716 доповідей студентів. За активну участь у роботі конференції та змістовні доповіді 71 студента університету нагороджено грамотами, 25 студентам оголошено подяку. Тези 92 кращих студентських доповідей опубліковано в електронному університетському науковому збірнику «Наука — виробництву 2023», який розміщений на офіційному сайті університету.

У 2023 році ЦНТУ здобув перемогу на першому «Hardware Engineering Hackathon», який підсумовував пілотний проєкт упровадження в українських закладах вищої освіти американсько-українського курсу «Технологічне лідерство у хардверних стартапах». Представники ЦНТУ вибороли перший Проєкт стартапу від студентсько-викладацької команди «Faults Detection хакатон технологічних стартапів». До складу університетської команди увійшли: аспіранти О. Шепель та О. Майданик, магістрант І. Рибак та викладачі: професор кафедри автоматизації виробничих процесів А. Мацуї, доцент кафедри електротехнічних систем та енергетичного менеджменту О. Сіріков. Команда представила на хакатоні пристрій для виявлення несправностей мереж електроенергетики.

Призом за перемогу у «Hardware Engineering Hackathon» стала путівка на технологічну конференцію NORDEEP DEEP TECH SUMMIT до Фінляндії (Еспоо, 11-12 жовтня). Також студентсько-викладацька команда «Faults Detection» пройшла відбірковий конкурс українських стартапів для участі на Consumer Electronics Show у 2024 році (м. Лас-Вегас, США). Відбір здійснювали Міністерство цифрової трансформації України разом з Українським фондом стартапів та Українською асоціацією венчурного та приватного капіталу (UVCA) за підтримки Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України».

В університетських наукових виданнях за 2023 рік результати наукових досліджень студентів висвітлено у 453 публікаціях (статті та тези доповідей), 98 з яких студенти підготували одноосібно. Студентами та магістрантами ЦНТУ спільно з викладачами у 2023 році подано 10 заявок на отримання патентів України на корисні моделі, отримано 18 рішень про державну реєстрацію корисних моделей та 16 патентів.

У 2024 році зусилля науковців університету були спрямовані на проведення фундаментальних і прикладних досліджень, науково-технічних розробок в області машинобудування, роботизації, рослинництва, механізації, електрифікації, автоматизації виробництва, будівництва, транспорту та транспортних технологій, екології, інформатизації, економіки тощо.

У ЦНТУ провадження наукової і науково-технічної діяльності забезпечувалося роботою 12 наукових шкіл:

1. «Технічне забезпечення раціонального землевикористання» (керівник: д-р техн. наук, проф. Василь Сало).

2. «Економіка та управління національним господарством» (керівник: д-р техн. наук, проф. Анатолій Музиченко).

3. «Економіка праці та соціально-трудові відносини» (керівник: д-р екон. наук, проф. Марина Семикіна).

4. «Організація та методологія аудиту, аналізу та оподаткування в умовах інтеграційних процесів» (керівник: д-р екон. наук, проф. Наталія Шалімова).

5. «Надійність та довговічність сільськогосподарської та автомобільної техніки» (керівник: д-р техн. наук, проф., дійсний член УААН України Михайло Черновол).

6. «Зрівноваження і віброзахист обертових тіл» (керівник: д-р техн. наук, проф. Геннадій Філімоніхін).

7. «Підвищення ефективності обладнання і технологій обробки матеріалів» (керівник: д-р техн. наук, проф. Андрій Кириченко).

8. «Енергетичний менеджмент та енергозберігаючі технології» (керівник: канд. техн. наук, проф. Петро Плешков).

9. «Автоматичний контроль та керування технологічними процесами у промисловості та сільськогосподарському виробництві» (керівник: д-р техн. наук, проф. Василь Кондратець).

10. «Підвищення оперативності передачі та захисту інформації у телекомунікаційних системах» (керівник: д-р техн. наук, проф. Олексій Смірнов).

11. «Економічні аспекти історичних досліджень» (керівник: д-р іст. наук, проф. Василь Орлик).

12. «Трибологія, надійність та транспортні технології» (керівник: д-р техн. наук, проф. Віктор Аулін).

У 2024 році науковці університету здійснювали дослідження за рахунок коштів, отриманих за договорами з організаціями та підприємствами, та за ініціативною тематикою. Зокрема, було укладено 37 господарчих договорів на загальну суму 1056,20 тис. грн, з яких касові видатки склали 1081,752 тис. грн (2023 рік — 353,0 тис. грн; 2022 рік — 113,2 тис. грн).

За участю викладачів, співробітників та аспірантів на базі університету протягом 2024 року було проведено 15 наукових заходів, з них 9 міжнародних, 5 всеукраїнських та університетська конференція.

16 травня 2024 року відбулася щорічна університетська науково-технічна конференція до відзначення «Дня науки — 2024». Засідання проводились у 19 секціях, на яких була виголошена 321 доповідь викладачів, аспірантів та співробітників університету. За результатами проведення конференції за активну участь та змістовні доповіді 38 викладачів, аспірантів та співробітників університету нагороджено грамотами, 34 доповідачам оголошено подяку. Тези 27 кращих доповідей науковців опубліковано в електронному університетському науковому збірнику «Наука — виробництву 2024».

У 2024 році науково-педагогічним персоналом було підготовлено та видано 16 монографій, 14 навчальних посібників.

До Державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» (УКРНОІВІ) було подано 58 заявок на можливі корисні моделі, одержано 34 патенти на корисну модель.

Протягом 2024 року в ЦНТУ видано 11 наукових збірників, збірників тез доповідей та матеріалів всеукраїнських науково-практичних конференцій, у тому числі 8 фахових. У складі редколегій фахових наукових збірників ЦНТУ — зарубіжні науковці з Чехії, Молдови, Грузії, Франції, Нігерії, Латвії, Лівії, Німеччини.

У грудні 2023 року науковий журнал «Український нумізматичний щорічник» (головний редактор професор Орлик В.М.), один із засновників якого — ЦНТУ, включено до Scopus — єдиної бібліографічної та реферативної бази даних рецензованої наукової літератури, створеної академічним видавництвом Elsevier 2004 року. А в 2024 році «Український нумізматичний щорічник» МОН України включено до категорії А Переліку наукових фахових видань України. На сьогодні це єдиний в Центральній Україні науковий журнал, який входить до Scopus та групи А фахових видань України.

У наукових виданнях, які належать до реферативної бази даних Scopus та Web of Science, станом на грудень 2024 року загальна кількість публікацій науково-педагогічних працівників ЦНТУ склала 725 (у 2023 році — 612), зокрема: у базі даних Scopus — 480 публікацій; у базі даних Web of Science — 245 публікацій. Таким чином, кількість публікацій науково-педагогічних працівників ЦНТУ у базах даних Scopus та Web of Science за 2024 рік зросла на 15,59%, що відповідає цільовим показникам діяльності ЦНТУ на 2024 рік. Станом на грудень 2024 року число цитувань у базах даних Scopus та Web of Science наукових праць науково-педагогічних працівників ЦНТУ зросло до 28 933 цитувань (у 2023 році — 23 985 цитувань). На підставі отриманих у 2024 році результатів відбулося зростання наукометричного показника ЦНТУ — індекс Гірша, до $h = 15$ в рейтингу цитувань Google Scholar та Webometrics (у 2023 році індекс Гірша складав $h = 14$).

Центром міжнародних проєктів «Євроосвіта» було визначено рейтинг вітчизняних закладів вищої освіти «Топ-200 Україна» 2024

року, в якому ЦНТУ, як і раніше, залишався найбільш рейтинговим університетом Кіровоградської області, посівши 99 місце. В рейтингу університетів світу «Top Universities by Citations in Top Google Scholar profiles», який ранжує університети за цитуваннями в топових профілях Google Scholar, ЦНТУ в рейтингу 2024 року посів 43 місце серед 94 закладів вищої освіти України, які були включені до цього рейтингу.

Згідно з Консолідованим рейтингом ЗВО України 2024 року від «Інформаційного освітнього ресурсу «Освіта.ua» (узагальнений рейтинг підсумовує рейтингові місця освітніх закладів за версією «Топ-200 Україна», «Scopus» та «Бал ЗНО на контракт») ЦНТУ займав 118 місце (у 2023 році — 125 місце). У міжнародному рейтингові «Вебоетрикс» за 2024 рік ЦНТУ посів 108 місце серед ЗВО України та 9075 місце серед 30 тисяч вишів світу. Цього ж року у Міжнародному рейтингові «Scopus» ЦНТУ зайняв 136 місце, кількість цитувань склала 1660 позицій, індекс Гірша — 16.

Згідно з рейтингом «4 International Colleges & Universities», який досліджує якість представлення та популярність закладів вищої освіти в Інтернет-просторі на основі незалежних вебоетричних показників, зібраних з авторитетних джерел (Moz, Majestic, SimilarWeb), у 2024 році ЦНТУ посів 106 місце серед закладів вищої освіти України.

За результатами звіту «Інтелектуальна власність у цифрах» (показники діяльності у сфері інтелектуальної власності за 9 місяців 2024 року), опублікованому на сайті Державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій», ЦНТУ зайняв серед закладів освіти з найвищою винахідницькою діяльністю 11 місце серед закладів вищої освіти Міністерства освіти і науки України.

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Розширення міжнародних зв'язків дозволило ЦНТУ отримувати доступ до нових технологій, підвищувати фаховий рівень підготовки здобувачів, удосконалювати володіння іноземними мовами, прискорюючи входження університету в європейський науково-освітній простір. Координацію та організацію міжнародної діяльності в університеті здійснює відділ міжнародних зв'язків, створений у 2001 році як окремий структурний підрозділ. Через відділ міжнародних зв'язків щороку здійснювалося до 1500 запитів з питання міжнародного обміну; курси з вивчення іноземних мов відвідували більше 150 слухачів. Географія співпраці на той час включала Францію, Німеччину, Австрію, Польщу, Чехію, США.

Реалізація франкомовного напрямку діяльності відділу міжнародних зв'язків спрямовується на виконання таких завдань: підвищення якості підготовки спеціалістів; упровадження сучасних освітніх технологій; розширення бази наукових досліджень; пізнання цивілізаційних цінностей Французької Республіки; пошук партнерів з метою поліпшення фінансування різних програм за рахунок міжнародних проектів; сприяння входженню університету до Болонського процесу; розповсюдження позитивного досвіду з надання освітніх послуг на міжнародному ринку; підготовка фахівців та науковців за спільними освітніми програмами.

З метою реалізації зазначених завдань через асоціацію кіровоградсько-французької дружби «Ki-France» здійснювалася організація стажування студентів на базі фермерських господарств Франції різного профілю, включаючи виробничі та обслуговуючі кооперативи; підприємства, які спеціалізуються в наданні туристичних, готельних послуг в сільській місцевості; роботу в ресторанах, барах, кафе, які обслуговують об'єкти інфраструктури «зеленого туризму».

Окрім цього успішно працює програма міжнародного культурного обміну «Au-Pair». Стажування студентів проходить у французьких або бельгійських сім'ях, що дає їх можливість краще пізнати ці країни, істотно підвищити рівень знань із французької мови, знайти нових друзів та визначити свою подальшу перспективу щодо продовження навчання у закладах вищої освіти цих країн.

Німецькомовний напрямок діяльності міжнародного відділу університету побудовано на співпраці з Німецькою академією сільського господарства та Баварським селянським союзом. Студенти аграрних і технічних спеціальностей отримують можливість пройти стажування у навчально-підготовчих центрах приймаючих організацій з проходженням практики на ремонтних, аграрних і машинобудівних підприємствах Німеччини. Для бажаючих організовується виїзд на сезонні роботи зі збирання врожаю у фермерських господарствах країни. Напрямки практики: рослинництво; тваринництво; експлуатація та

ремонт агротехніки. Програмою передбачено проходження інтенсивного мовного курсу (два семестри) у Центрі вивчення німецької мови від Гете-Інституту з наступним шестимісячним стажуванням на приватних сільськогосподарських підприємствах Баварії.

14 жовтня 2009 року згідно з угодою між Кіровоградською державною адміністрацією та адміністрацією Нижньосілезького воєводства про регіональне співробітництво (Польща) та угодою про співробітництво при реалізації проекту «P4G — Партнерство заради добра» до Кіровоградського національного технічного університету завітала поважна делегація гостей із Республіки Польща на чолі з Віце-маршалом Нижньосілезького воєводства Станіславом Лонгавою. Необхідно зазначити, що до її складу ввійшли компетентні фахівці адміністрації Нижньосілезького воєводства, які під час робочих зустрічей зазначили, що їхній візит має на меті вивчення питань налагодження співробітництва з Кіровоградщиною в рамках як двосторонніх угод, так і європейських.

Зустріч з делегацією Нижньосілезького воєводства Республіки Польща з питань регіонального співробітництва (2009 рік)

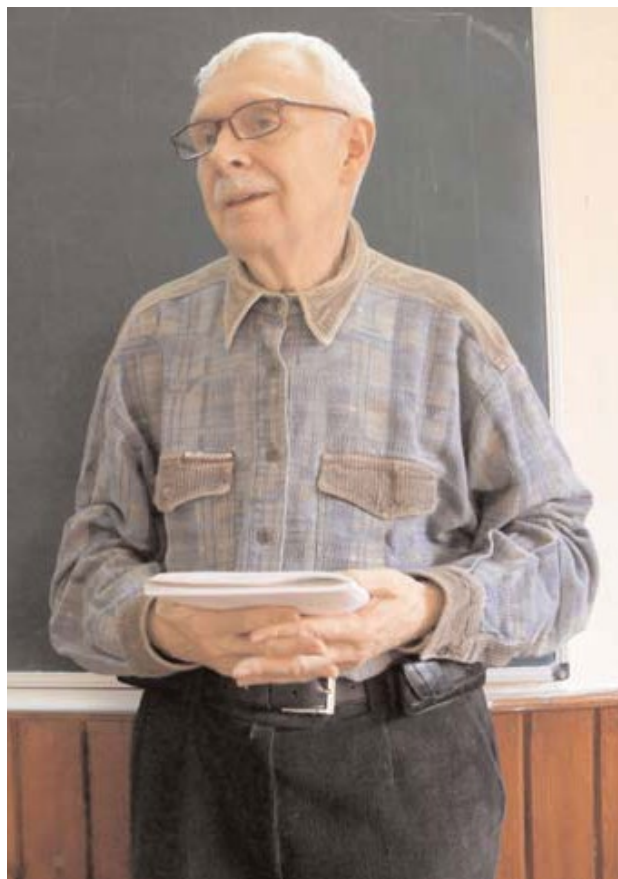
Англomовний напрямок більшою мірою орієнтований на Сполучені Штати Америки. Одна з основних програм в цьому напрямку — Work and Travel USA (Працюй і подорожуй у США) надає студентам можливість набути досвіду життя за океаном з максимальною свободою дій — працювати в американській компанії протягом чотирьох місяців та мандрувати країною.

На початку 2009/2010 навчального року студенти кафедри міжнародної економіки розпочали проходження практики та стажування у Франції. Упродовж місяця, починаючи з вересня 2009 року,

15 студентів кафедри перебували у м. Лімож (Франція) з метою поглиблення знань з французької мови, ознайомлення з роботою підприємства «PERLIM» та відвідування лекцій в університеті міста Лімож.

Восени 2010 року КНТУ та гірничий університет міста Леобен (Австрія) підписали договір про взаємовигідну та багатопланову співпрацю, що стало можливим у межах візиту до університету ректора австрійського закладу вищої освіти, професора Вольфхарта Вегшайдера, поважного члена делегації федеральної землі Штирія, яка відвідувала наше місто.

Засновником і куратором франкомовного напрямку міжнародної роботи став Василь Якович Воробейчик, який з 90-х років організував співпрацю університету з асоціацією «Ki-France» (Ki — скорочення від назви міста Кіровоград латиницею), що сприяла студентам у вирішенні питань з пошуку місця стажування, баз практики, з освоєння французької мови тощо. У період з кінця 90-х років до 2010 року більше 620 представників КНТУ побувало у Франції, що стало рекордним показником у межах усіх інших вітчизняних ЗВО. Магістратуру освітніх закладів Франції успішно закінчили 30 студентів університету, один із них став доктором наук. Велику роль у розвитку цієї співпраці відіграв президент асоціації «Ki-France» Жан-Ів Ларвор. За 15 років в рамках франко-українських проєктів «Ki — France» на стажуваннях у Франції побувало більше 300 студентів нашого університету.

Жан-Ів Ларвор під час візиту до КНТУ (2014 рік)

У травні 2010 року декан факультету сільськогосподарського машинобудування Василь Сало та керівник відділу міжнародних зв'язків Василь Воробейчик взяли участь у роботі конференції «Міжнародна політика навчальних закладів та зв'язки зі світом професіоналів», яка проводилася Міністерством продовольства і сільського господарства Франції в місті Клермон-Феран.

У 2012 році було утворено консорціум з восьми університетів України під егідою Науково-методичного центру аграрної освіти, до складу якого увійшов і КНТУ. Завдяки цьому університетом було підписано угоду з Вищою національною сільськогосподарською школою м. Бордо (Франція) а також угоду з Національним вищим інститутом агрономії, харчових технологій та екології.

У 2011/2012 навчальному році на практиці за кордоном побували 85 студентів, у тому числі: у Німеччині — 48 осіб; у Сполучених Штатах Америки — 11 осіб; у Франції — 20 осіб; у Польщі — 6 осіб. У магістратурі французького університету навчалось 4 студенти. Для проходження стажування у Франції влітку 2012 року в рамках реалізації міжнародної співпраці між КНТУ та французькою асоціацією «Ki-France» було підготовлено 23 студенти. Для участі в роботі наукових конференцій, стажування чи навчання 17 викладачів університету мали закордонні відрядження.

21 жовтня 2015 року КНТУ та аграрний ліцей Етьєна Готьє «Ресен» (Франція) підписали угоду про співробітництво, яка передбачала обмін студентами. Витрати студентів КНТУ на навчання та проживання в ліцеї «Ресен» компенсувалися освітнім закладом Франції. Відповідну угоду між освітніми закладами було підписано під час візиту делегації аграрного ліцею Етьєна Готьє «Ресен» до КНТУ, до складу якої входили: директор ліцею Франк Русьє, викладач рослинництва Клод Фарабе, викладач інформатики та куратор по роботі з іноземними студентами Марі-Аньє Русьє.

Французький напрям міжнародних програм став одним із найбільш популярних серед студентів університету, тому університет у 2016 році розпочав роботу із Федерацією обмінів Франція-Україна, яка могла запропонувати студентам університету ще більше програм стажувань. КНТУ став 21-м українським закладом вищої освіти, з яким Федерація обмінів уклала відповідні договори, після підписання ректором ЦНТУ Михайлом Черноволем та президентом Федерації обмінів Франція-Україна Філіпом Жене договору про співпрацю. Під час зустрічі зі студентами французька делегація детально поінформувала про види стажувань та роботу лінгвістичних курсів, які пропонує українським студентам та викладачам асоціація «Співробітництво Пуату-Шарант-Україна».

КНТУ та Баварський селянський союз продовжували реалізацію спільних проєктів із зарубіжного стажування студентів у Німеччині, які були започатковані ще у 2007 році. Стажування та практика студентів

під патронатом Баварського селянського союзу була однією з ключових програм німецькомовного напрямку роботи відділу міжнародних зв'язків. Баварський селянський союз щорічно залучав до реалізації таких програм 10-12 студентів нашого університету. Мета стажування — допомогти молодій людині стати більш самостійною, оволодіти професійними навичками, покращити знання німецької мови. У березні 2014 року відбувся візит представників Баварського селянського союзу до КНТУ, мета якого — розвиток співпраці з університетом та проведення співбесід зі студентами — претендентами на стажування у Німеччині.

Протягом 2011 року на практиці за кордоном побували 195 студентів університету, у тому числі: у Німеччині — 115 осіб; у Сполучених Штатах Америки — 18 осіб; у Франції — 35 осіб; у Польщі — 14 осіб. У магістратурі університету Франції навчались 4 студентів.

У 2015 році КНТУ став членом Мережі університетів країн Чорного моря, що стало важливим кроком інтеграції університету до єдиного європейського освітнього простору. Університет був зареєстрований в електронній базі Європейського Союзу та отримав ідентифікаційний код, що надало йому можливість брати участь у міжнародних проєктах та грантах. У поточному році в рамках угоди 50 науково-педагогічних працівників університету взяли участь у міжнародних конференціях, університет відвідали делегації з Польщі, Франції та США.

Навесні 2015 року під час візиту віце-президента Польського нумізматичного товариства проф. Кшиштофа Філіпова було підписано договір про співпрацю з університетом, який передбачав обмін результатами наукових досліджень, організацію семінарів, лекцій та конференцій, надання консультативної допомоги аспірантам, здобувачам, докторантам.

Програма Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт 2020» об'єднала програми ЄС з фінансування досліджень та інновацій, включаючи Рамкову програму з досліджень, Рамкову програму з конкурентоспроможності та інновацій і діяльність Європейського Інституту Інновацій та Технологій. У вересні 2016 року відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України «Деякі питання функціонування мережі національних та регіональних контактних пунктів рамкової програми ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт 2020» у КНТУ було відкрито регіональний контактний пункт за тематичним напрямом «Малі та середні підприємства» (SMEs). Керівником контактного пункту було призначено Тетяну Котенко.

У вересні 2017 року до ЦНТУ відбувся візит Надзвичайного та повноважного Посла Республіки Корея в Україні Лі Янг-Гу, в рамках якого відбулася зустріч із представниками професорсько-викладацького складу та студентами університету, представлено пропозиції щодо спільного корейсько-українського науково-експериментального проєкту в галузі вирощування сільськогосподарської продукції.

Візит до ЦНТУ Надзвичайного та повноважного Посла Республіки Корея в Україні Лі Янг-Гу (2017 рік)

У листопаді 2017 року для налагодження контактів між ЦНТУ та корейськими університетами під егідою Посольства Республіки Корея в Україні була організована зустріч із делегацією Національного університету Чонбук. Під час переговорів обговорено напрямки наукового співробітництва між університетами в області агрономії, сільськогосподарського машинобудування та досягнуто домовленостей щодо співпраці між університетами в інших аспектах.

Протягом 2017 року було укладено 11 міжнародних угод про співробітництво з установами та організаціями таких країн: Грузії, Болгарії, Азербайджану, Лівану, Молдови, Республіки Кореї та ін., мета яких передбачала розширення та сприяння співробітництву дослідників та викладачів, представників договірних сторін, у міжнародних проєктах і наукових заходах у плані обміну досвідом та кращими практиками а також публікаціями. Також було укладено низку угод з організаціями, які надавали бази для організації закордонної виробничої практики для студентів університету. Цього року ЦНТУ відвідали 23 закордонних делегації із Франції, Німеччини, Польщі, Канади, Грузії, Азербайджану, Болгарії, Індії, Південної Кореї та Лівану.

У листопаді 2017 року в ЦНТУ було відкрито «Українсько-Канадський Центр» — спільний проєкт Відділу міжнародних зв'язків ЦНТУ та канадського державного закладу вищої освіти Mohawk College. В урочистих заходах взяла участь делегація Посольства Канади в Україні на чолі з Надзвичайним і Повноважним Послом Канади в Україні Романом Ващуком та представник Mohawk College, випускниця ЦНТУ Світлана Кірнасова. Мета створення «Українсько-Канадського Центру» — розвиток співпраці Канади та України в академічних, наукових, ділових, культурних та громадських напрямках.

Відкриття в ЦНТУ «Українсько-Канадського Центру» (2017 рік)

У квітні 2017 року в ЦНТУ запрацював проєкт на основі співпраці ЗВО із «Федерацією обмінів Франція-Україна» з інтенсивного вивчення французької мови, в рамках якого заняття проводив викладач-волонтер із Парижу, професор університету Сорбонни Ів Валля. Восени 2017 року четверо студентів ЦНТУ — випускників курсів, перебували на стажуванні у Франції.

Слухачі курсів разом із викладачами ЦНТУ та професором Сорбонни Івом Валля.

Верхній ряд (зліва-направо): Наталія Танасійчук, Дар'я Вакуленко, Анна Криворотенко, Денис Шкляренко, Віталіна Жалдак, Максим Петленко, Олена Федорченко, Дмитро Головченко. Нижній ряд (зліва-направо): Юлія Хлівна, Владислава Натальченко, Ів Валля, Лариса Сало, Тетяна Котенко, Марина Прижигалінська

У 2018 році в університеті продовжували працювати курси інтенсивного вивчення французької мови, організовані в рамках співпраці із Федерацією обмінів Франція-Україна, заняття на яких проводила волонтер із Франції Мішель Буісу. Наступного року на курсах викладав професор із Франції Філіп Паші.

У червні 2017 року в ЦНТУ відбувся захист першої магістерської роботи, виконаної в рамках спільного проєкту «подвійних дипломів» за спеціальністю «Облік та аудит» Центральноукраїнського національного технічного університету та польського Університету Економіки у м. Бидгощ (Wyższa Szkoła Gospodarki). Випускниця групи ОА 15М-2 Юлія Булава отримала два дипломи магістра: український та польський.

Заняття з інтенсивного вивчення французької мови (2019 рік)

У 2018 році ЦНТУ долучився до освітнього польсько-українського «Консорціуму Університетів DOBRE», який мав забезпечувати підвищення кваліфікації представників місцевого самоврядування, викладачів, громадських активістів у сфері публічного адміністрування. Консорціум працював у рамках проєкту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE). 11 червня 2018 року в ЦНТУ було вручено сертифікати слухачам польсько-українського «Консорціуму Університетів DOBRE», які навчалися на курсах проєкту «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE).

У 2020 році ЦНТУ став учасником міжнародного проєкту «Підвищення спроможності університетів ініціювати та брати участь у

розвитку кластерів на принципах інновацій та сталості» (UniClaD) програми Європейського Союзу Erasmus+ KA 2. Мета даного проєкту полягала у розвитку потенціалу університетів як складової агропромислових кластерів. Передбачалася робота університету над створенням експертного центру, присвяченого запровадженню інноваційних технологій в сільському господарстві. Безпосереднім партнером в даному проєкті став Інститут сільського господарства Степу Національної академії аграрних наук України. Терміни реалізації даного проєкту охоплювали період із січня 2020 року по січень 2023 року.

Відкриття лабораторії та експертного центру UniClaD (2020 рік)

У 2020 році ЦНТУ став фіналістом відбіркового етапу та отримав запрошення до участі у проєкті міжнародної програми «Academic IQ: Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти». Під час першого тренінгу в листопаді 2020 року американські та канадські спікери Девід Реттингер (Університет Мері Вашингтон, США), Тріша Бертрам Галлант (Каліфорнійський університет у Сан-Дієго, США), Аманда МакКензі (Університет Ватерлоо, Канада) ознайомили учасників з основами академічної доброчесності та фундаментальними принципами академічної доброчесності; з якістю освіти з міжнародної перспективи та інституційним самооцінюванням.

У рамках міжнародної співпраці в ЦНТУ набула поширення практика залучення до лекційних занять представників академічної спільноти ЄС та США, особливо активно це реалізується кафедрою історії, археології, інформаційної та архівної справи.

В історії ЦНТУ 2021 рік став роком укладання ряду міжнародних угод, мета яких — розширення та сприяння співробітництву науково-педагогічних працівників обох договірних сторін у межах міжнародних проєктів та наукових заходів (симпозіуми, конференції, семінари тощо) для обміну досвідом та кращими практиками організації освітнього процесу, методичними та науковими напрацюваннями. В основі цієї співпраці — принципи рівності та взаємної вигоди.

Протягом 2021 року університет активно сприяв розвитку українсько-канадського, українсько-французького співробітництва та

співпраці з країнами Вишеграду серед академічних, бізнесових, культурних, громадських, державних структур України та Канади, Франції, Польщі, Словаччини, Чехії, Угорщини. Було проведено онлайн перемовини між представниками ЦНТУ та представниками Університету Адамас (Колката, Індія). Серед питань, які обговорювались: обмін досвідом та пропозиціями з метою вдосконалення освітніх програм «Агрономія» та «Агроінженерія» освітніх закладів — договірних сторін. У цьому руслі викладачів ЦНТУ було запрошено як міжнародних експертів з оцінки освітніх програм Університету Адамас; участь професорів ЦНТУ у викладанні профільних дисциплін з агротехнічних наук студентам Університету Адамас; двостороння участь у наукових проєктах та конференціях.

У 2021 році Принстонський Університет (США), започаткував проєкт FLAME (Framing the Late Antique and early Medieval Economy) із дослідження та реконструкції економіки Середземномор'я та прилеглих регіонів в період переходу від античності до раннього середньовіччя. В проєкті задіяні науковці США, Італії, Греції, Туреччини, Польщі, Чехії, України. Групу українських дослідників FLAME Project очолив завідувач кафедри історії, археології інформаційної та архівної справи, професор Василь Орлик.

TEAM UKRAINE

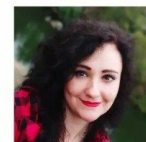
НАША УКРАЇНЬСЬКА КОМАНДА

Vasyl Orlyk (Central Ukrainian National Technical University)

Andrii Boko-Huhtar (The National Bank of Ukraine)

Olena Petruskova (The Institute of History of Ukraine of NAS of Ukraine – Kyiv)

Презентація міжнародного дослідницького проєкту FLAME (2021 рік)

19 жовтня 2021 року відбувся візит до ЦНТУ голови міжнародного товариства «Азербайджан-Україна» Ельмара Мамедова, в рамках якого спільно з ректоратом обговорювалися питання залучення до навчання в ЦНТУ більшого числа студентів із Азербайджану.

У вересні 2022 року один із провідних європейських соціологів А. Ділл, засновник Базельського інституту громад та економіки (Basel Institute of Commons and Economics), керівник проєкту «Моніторинг міжнародного соціального капіталу», який реалізується в рамках Цілей сталого розвитку ООН, прочитав відкриту лекцію студентам та аспірантам економічного факультету ЦНТУ на тему: «Як людський капітал може допомогти закінчити війну з росією». Лекція відбулась в рамках співпраці ЦНТУ із Базельським інститутом громад та економіки, що була розпочата в червні 2022 року. Основна мета співпраці —

співучасть ЦНТУ у проєкті «Моніторинг міжнародного соціального капіталу» (World Social Capital Monitor).

Долучившись на конкурсній основі до українсько-британського проєкту «Twinning» («Побратимство»), ЦНТУ в листопаді 2022 року розпочав співробітництво з Університетом Бедфордширу (University of Bedfordshire, м. Лутон, Великобританія). Обидва університети мають схожі спеціальності, здійснюють підготовку здобувачів освіти за трьома рівнями: бакалавр — магістр — PhD. Представники ЦНТУ та Університету Бедфордширу узгодили пріоритетні напрямки співпраці: від англomовних курсів до міжуніверситетських обмінів та програм «подвійних дипломів».

У рамках співпраці на запрошення кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи представник Принстонського університету (Princeton University), відомий дослідник проблем античної та середньовічної економічної історії Марк Пижик у грудні 2022 року прочитав здобувачам третього освітнього рівня (доктор філософії) спеціальності 032 «Історія та археологія» відкриту лекцію на тему: «Нумізматика, дані та нові підходи до історії та монетної справи».

У 2023 році ЦНТУ уклав ряд міжнародних угод, зокрема: з Політехнічним університетом Салезіани (Еквадор), Словацьким технологічним університетом у Братиславі (Словаччина), Чеським університетом наук про життя у Празі (Чеська Республіка).

Спільно із Політехнічним університетом Салезіани (Еквадор) в університеті було розпочато творчо-наукову співпрацю з реалізації проєкту «Розробка сільськогосподарського обладнання для обробки ґрунту в сімейних агросистемах на півдні високогір'я Еквадору з критеріями збереження навколишнього середовища». У 2023 році було подано грантову заявку на проведення спільних наукових досліджень, за результатами якої університет долучено до реалізації грантового проєкту.

У травні 2023 року відбувся виклад онлайн лекції «Грецьке карбування і війна: унікальний випадок з монетами, викарбуваними Мітрідатом Євпатором, останнім великим елліністичним царем» відомого європейського історика, археолога та мистецтвознавця, дійсного члена Королівської академії науки і мистецтв Бельгії, керівника відділу спадщини Королівської бібліотеки Бельгії, професора Практичної школи вищих досліджень (м. Париж) Франсуа де Каллатье для здобувачів освітніх програм «Історія та археологія», «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», викладачів кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи, науковців та аспірантів Інституту історії України НАН України.

У 2024 році здобувачі та викладачі агротехнічного факультету пройшли двотижнєве стажування у Німеччині за підтримки Німецької служби академічних обмінів (DAAD), під час якого мали можливість ознайомитися з особливостями навчання за аграрними напрямками у

низці провідних закладів освіти Німеччини, зокрема Саксонській державній професійній академії, Дрезденській Вищій школі техніки і господарства, Навчальному аграрному відділі у Кьолічі, університетах Гьотінгену, Гохенгайму та Трісдорфу, де особлива увага приділяється формуванню у студентів практичних навичок, широко практикується дуальна освіта.

Упродовж 2024 року участь у 99 програмах міжнародної академічної мобільності та міжнародного стажування за цільовими програмами взяли 63 науково-педагогічних працівники (12,6 %). Стажування науково-педагогічних працівників університету у закордонних ЗВО забезпечило можливість вивчати сучасні напрями, перспективи та проблеми розвитку вищої освіти на міжнародному рівні та реалізувати отримані навички в освітній діяльності університету.

Незважаючи на складність умов, спричинених російською агресією, у 2024 році 65 студентів, аспірантів та молодих учених університету взяли участь у програмах академічної мобільності, пройшли практичне стажування на підприємствах та в організаціях зарубіжних країн, а саме: Німеччини — 14 осіб; Польщі — 2 особи; Франції — 1 особа; Австрія — 1 особа; Чехія — 4 особи; Фінляндія — 1 особа.

СПОРТ ТА СТУДЕНТСЬКЕ ДОЗВІЛЛЯ

У період із 2009 року до сьогодні університет продовжував створювати всі умови для того, щоб студенти могли займатися фізкультурою і спортом. Для цього в університеті функціонували два спортивних зали: ігровий і борцівський. Значною популярністю у студентів користувалися зали для гри у настільний теніс. В університеті функціонували 12 спортивних секцій — з бейсболу, софтболу, баскетболу, настільного тенісу, дзюдо, греко-римської боротьби, пауерліфтингу, скелелазіння, велосипедного спорту.

Упродовж 2010 року представники КНТУ здобули: 40 золотих, 11 срібних та 2 бронзові медалі на змаганнях чемпіонатів і Кубків України з різних видів спорту; золоту, 2 срібні та 5 бронзових медалей на змаганнях європейського та світового рівнів. Станом на кінець 2010 року збірна команда з бейсболу вже 15 разів виборювала звання чемпіона України. Команда КНТУ із софтболу стала фіналісткою Кубка України, студентка групи ОЕ-07 Тетяна Варламова — абсолютною чемпіонкою Європи з пауерліфтингу та чемпіонкою світу в тязі; студентка академгрупи МЗД-07 Тетяна Тетеревятникова виборола 4 бронзові нагороди з таеквандо на чемпіонаті Європи.

У 2010 році з ініціативи колективу кафедри фізичного виховання КНТУ за підтримки МОН України, Національного олімпійського комітету обласних спортивних та освітніх структур на базі КНТУ було проведено першу всеукраїнську науково-практичну конференцію «Здоровий спосіб життя — здорова нація — здорове суспільство».

*Під час відкриття першої всеукраїнської науково-практичної конференції
«Здоровий спосіб життя — здорова нація — здорове суспільство» (2010 рік)*

Ще з 80-х років при КНТУ працювала студентська відеостудія «Енергія» — колектив кінематографістів-аматорів, яка удостоєна звання народного художнього колективу, стала володарем призів різноманітних кінофестивалів. На XXI Міжнародному дитячому,

молодіжному фестивалі аудіовізуальних мистецтв «Кришталеві джерела» (серпень 2012 року, м. Вінниця) відеостудія «Енергія» стала лауреатом у номінації студентських робіт за програму фільмів, один із яких — короткометражний фільм «Електрика», екранізація студентського гумору на тему складання іспитів. Раніше «Енергія» отримала диплом «Кришталевих джерел» за картину «Ми з Кіровоградського національного, або КНТУ очима студентів». Незмінним художнім керівником відеостудії був доцент кафедри обробки металів тиском Б. Б. Кришкін.

Студентський театр, що створений при Студентському клубі КНТУ, кожного театрального сезону радував своїх глядачів і прихильників новою прем'єрою. Навесні 2014 року наші студенти «замахнулися» на класику української театральної сцени — п'єсу Григорія Квітки-Основ'яненка 1835 року «Сватання на Гончарівці». У 2015 році студенти презентували глядачам на сцені актової зали університету «Лісову пісню» Лесі Українки.

*Актори вистави «Лісова пісня» студентського театру КНТУ (зліва-направо):
режисер Алла Шевченко, Русалка — Марія Париська, Килина — Ольга
Настасієнко, Перелесник — Федір Василенко, Берізка — Анна Панська, Марище —
Ярослав Хоменко, Русалка Польова — Вікторія Соловійова, Дядько Лев/Лісовик —
Владислав Максименко, Мавка — Тетяна Чепа, Лукаш — Роман Заворуєв, мати
Лукашева — Аліна Авраменко, Русалка — Ксенія Сторожук*

У квітні 2017 року студенти університету, актори студентського театру, представили глядачам постановку класичної комедійної п'єси видатного українського драматурга Михайла Старицького «За двома зайцями». Це була вже третя постановка вистави «За двома зайцями» від студентів ЦНТУ з моменту відродження студентського театру, але вже з повністю оновленим акторським складом.

Завершальний акорд вистави «За двома зайцями» студентського театрального гуртка університету (2017 рік)

У 2013 році студенти КНТУ вибороли 33 медалі офіційних чемпіонатів та розіграшів Кубків України з кількох видів спорту: 27 золотих, 3 срібні і 3 бронзові нагороди; 10 золотих та 4 срібні медалі у змаганнях чемпіонатів Європи та Кубків Європи. Студент групи ЕНМ-10 Д. Перетятко став чемпіоном України з традиційного карате а також виборов срібну нагороду на чемпіонаті Європи з традиційного карате, який проходив у Чехії.

Бейсбольна команда «КНТУ-Єлисаветград» вчергове виграла золоті медалі чемпіонату країни та Кубок України, а на міжнародній арені — кваліфікаційні турніри «Кубку Європейських Чемпіонів», завоювавши право у 2014 році виступати у дивізіоні Європейського Кубка з бейсболу.

Протягом 2016/2017 навчального року студенти-спортсмени університету брали участь у ряді офіційних змагань і турнірів всеукраїнського та міжнародного рівнів, де вибороли 23 медалі. Вдало виступала бейсбольна команда «ВіоТехСом-КНТУ», яка протягом 2017 року вже 22-й раз виборола титул чемпіонів України та 20-й раз Кубок України з бейсболу.

Наприкінці 2015/2016 навчального року у КНТУ відбулося відзначення студентів-спортсменів, які протягом звітного періоду вибороли призові місця на різноманітних змаганнях: Майнича Романа, Турчина Андрія — чемпіонів Європи з бойового самбо, бронзових призерів чемпіонату світу з бойового самбо; Демидової Олени — багаторазової чемпіонки України та володарки Кубку України з велосипедного спорту; Бабуки Єлизавети — призера чемпіонату України та володарки Кубку України з велосипедного спорту; Шалової Євгенії — срібного призера чемпіонату України з кульової стрільби; Кубальського Романа — призера відкритого Всеукраїнського турніру з боксу; Козиненка Анатолія — призера чемпіонату України з військово-

спортивного багатоборства; Дроздова Олександра — чемпіона та володаря Кубка України з гирьового спорту.

Відзначення студентів-спортсменів, які вибороли призові місця з різних видів змагань (2016 рік)

До важливої складової освітнього процесу в університеті належить виховна робота зі студентською молоддю, що спрямована на виховання свідомого громадянина, патріота, набуття молоддю соціального досвіду, високої культури міжнаціональних взаємовідносин, формування у молоді потреби та вміння жити у громадському суспільстві, духовності та фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, трудової, екологічної культури. Основними напрямками виховної роботи залишаються: національно-патріотичне, військово-патріотичне, культурно-естетичне, професійне, екологічне та фізкультурно-спортивне виховання, підтримка волонтерського руху та студентського самоврядування, формування здорового способу життя.

Упродовж 2021 року в університеті проведено низку заходів, які мали на сприяти утвердженню патріотичних цінностей, переконань і поваги до історичної та культурної спадщини України, зокрема:

- вшанування подвигу учасників Революції Гідності, увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні та АТО/ООС у рамках Днів пам'яті;
- організація участі у міських заходах з відзначення Дня пам'яті Героїв Небесної Сотні;
- прочитання лекції «Секрети життя Тараса Григоровича Шевченка» з нагоди 207 річниці від Дня народження Тараса Шевченка

У вересні 2021 року відбулася зустріч військовослужбовців, медиків групи спеціальних операцій третього окремого полку спеціального призначення імені князя Святослава Хороброго Центру спеціальних операцій «Схід» зі здобувачами вищої освіти ЦНТУ, які проходять службу в зоні АТО/ОСС і в бойовій групі виконують обов'язки медиків. Військовослужбовці-спецпризначенці розповіли студентам про бойові будні та про практику військової медицини, продемонстрували склад медичного наплічника; розповіли, як правильно зупиняти кровотечу; як

допомогти пораненому із кровотечею; як робити серцево-легеневу реанімацію, масаж серця тощо.

29 жовтня 2021 року для здобувачів вищої освіти ЦНТУ було проведено зустріч з представниками 35 окремої бригади морської піхоти імені контр-адмірала Михайла Остроградського.

Під час зустрічі військових медиків групи спеціальних операцій зі студентами (2021 рік)

Центральна ланка студентського самоврядування в університеті залишається Студентська Рада — головний організатор системи молодіжних ініціатив. Студентські ради також діють на всіх факультетах. Співпраця ректорату з органами студентського самоврядування спрямована на сприяння та створення необхідних умов для ефективного розвитку студентського самоврядування в Університеті, сприятливої атмосфери для навчання та дозвілля студентів.

Представники органів студентського самоврядування входять до складу вченої ради університету, вчених рад факультетів, беруть участь у роботі конференції трудового колективу ЦНТУ, стипендіальної комісії та студентських осередків Кіровоградської області. Лідери органів студентського самоврядування активно залучалися до організації процесу забезпечення якості освіти та брали участь у роботі акредитаційних експертиз НАЗЯВО.

У 2022 році всі компоненти виховної роботи було переформатовано на роз'яснювальну роботу щодо збереження та захисту життя учасників освітньо-виховного процесу, дотримання правил та норм поведінки під час сигналу «Повітряна тривога», впорядкування, обладнання та забезпечення всім необхідним найпростіших укриттів в закладі освіти.

Упродовж 2022 року проведено низку заходів, які сприяли утвердженню патріотичних цінностей, переконань і поваги до історичної та культурної спадщини України, зокрема:

- вшанування подвигу воїнів Збройних сил України, учасників Революції Гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні та АТО/ООС у рамках Днів пам'яті;

- участь в урочистостях з нагоди Дня Соборності України (січень 2022 року);
- участь у міських заходах із відзначення Дня пам'яті Героїв Небесної Сотні;
- організація та координація заходів до Дня української писемності та мови (9 листопада 2022 року).

У ЦНТУ працює студентський клуб — ключовий осередок суспільно-культурного життя університету, який сприяє розвитку творчих здібностей здобувачів вищої освіти, задоволенню їхніх інтересів і потреб а також формуванню високих естетичних смаків. У клубі діють танцювальний і вокально-інструментальний гуртки, студентський театр які створюють можливості для самореалізації студентів і організації змістовного проведення дозвілля.

Фізична культура і спорт в університеті посідають важливу роль як визначальний фактор забезпечення здорового способу життя, профілактики захворювань, створення умов для всебічного гармонійного розвитку студентів.

В університеті у 2023 році систематично працювали 10 спортивних секцій, зокрема: з бадмінтону (15 осіб), баскетболу (юнаки — 13 осіб), бейсболу (14 осіб), легкої атлетики (26 осіб), настільного тенісу (12 осіб), футболу (юнаки — 12 осіб), волейболу (юнаки — 20 осіб), самбо (юнаки — 6 осіб.), зі спортивних танців (23 особи), фітнесу (дівчата — 15 осіб). У цих секціях студенти задовольняють власні потреби у руховій активності та удосконалюють свою спортивну майстерність.

У ЦНТУ академічні та навчально-тренувальні заняття проводяться на таких спортивних майданчиках:

- ігровий зал (36x18 м) — для проведення занять та тренувань з футболу, волейболу, баскетболу, бейсболу (6 баскетбольних кошиків, 2 стійки волейбольні не стаціонарні та 2 футбольних воріт);
- зал боротьби (30x12 м) — для проведення занять та тренувань із греко-римської боротьби, самбо (килими для боротьби, шведська стінка);
- тренажерний зал №1 (9x6 м) — для проведення тренувань секції пауерліфтингу (юнаки) та вдосконалення силових якостей інших спортивних секцій;
- тренажерний зал №2 (15x5 м) — для проведення занять спеціальних медичних груп та тренувань секції ЗФП (дівчата), де вони удосконалюють свої силу та спритність;
- зал настільного тенісу (13x6 м) — для проведення тренувань секції з настільного тенісу та внутрішніх змагань (4 столи для настільного тенісу);
- спортивний майданчик (96x15 м) — для проведення занять (2 воріт, ґрунтове покриття);

- майданчик із тренажерним обладнанням (6х30 м) — для самостійних занять студентів, які мешкають у гуртожитках;
- універсальний спортивний майданчик із синтетичним покриттям (42 x 22 м) використовується для проведення занять, змагань та спортивної діяльності мешканців гуртожитків (ворота футбольні, 4 баскетбольні щити).

Бейсбольна команда «ВіоТехСот-КНТУ» — переможець чемпіонату України 2021 року

Студенти ЦНТУ — гравці бейсбольного клубу «ВіоТехСот-КНТУ» та національної збірної України з бейсболу на зустрічі з мером Нью-Йорка під час візиту збірної України до США із благодійницькою місією (осінь 2022 року)

За активної участі студентської ради та профкому студентів університету для студентів першого курсу з метою їхнього знайомства були проведені «Дні єднання» в активній спортивно-розважальній

конкурсній програмі, а саме змагання з дартсу, боулінгу, стрибки у довжину з місця, кидання баскетбольного м'яча зі штрафного майданчика, стрибки на скакалці, де студенти формувалися у команди не залежно від груп чи факультетів. Учасники секції спортивного танцю взяли активну участь у заходах, присвячених Міжнародному дню студентів.

Упродовж 2023 року 10 студентів-спортсменів входили до складу збірних команд України та області.

Незважаючи на ситуацію, пов'язану з воєнним станом, проведенням академічних занять за змішаною формою (очно та в онлайн режимі), в університеті були проведені змагання за програмою обласної універсиади, організатором якої виступило Кіровоградське обласне відділення (філія) Комітету фізичного виховання і спорту МОН України. В загальнокомандному заліку у напруженій і наполегливій боротьбі команда ЦНТУ посіла II призове місце. Команда університету з легкої атлетики у складі 16 спортсменів брала участь у змаганнях обласної універсиади і виборола III командне місце. Команда з настільного тенісу ЦНТУ посіла II командне місце, команда з волейболу (юнаки) посіла III місце, а команда з футзалу виборола II місце.

У 2024 році 6 студентів-спортсменів входили до складу збірних команд України та області, зокрема: з бейсболу — 5 осіб, з футболу — 1 особа.

ВИКЛАДАЧІ ТА ЗДОБУВАЧІ — ЗАХИСНИКИ УКРАЇНИ. ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Повномасштабне вторгнення, яке розпочала 24 лютого 2022 року путінська росія, змінила кожен аспект життя українців. Не стали винятком і заклади вищої освіти. Університети, академії, коледжі перетворилися не лише на місця навчання, а й на осередки спротиву, сили, волі та пам'яті.

Центральноукраїнський національний технічний університет у складних умовах продемонстрував спроможність об'єднати зусилля викладачів, співробітників та студентів у протистоянні труднощам, організації допомоги Збройним Силам України та вимушено переміщеним співгромадянам.

З перших днів повномасштабного вторгнення до Збройних Сил України було мобілізовано викладачів та співробітників університету:

- М. Якименка, завідувача кафедри вищої математики та фізики;
- Володимира Попова, доцента кафедри фінансів, банківської справи та страхування;
- А. Гриньківа, старшого викладача кафедри експлуатації та ремонту машин;
- О. Остроухова, викладача кафедри екології, охорони навколишнього середовища та здорового способу життя;
- О. Бобришева, завідувача навчальної лабораторії кафедри кібербезпеки та програмного забезпечення;
- М. Грімаловського, завідувача навчальної лабораторії кафедри будівельних, дорожніх машин та будівництва.
- Є. Шило, провідного фахівця-інженера з комплектації устаткування і матеріалів інформаційно-обчислювального центру.
- В. Кобилата, водія територіально-транспортної служби;
- В. Кузнєцова, сторожа адміністративно-господарської частини;
- С. Галенка, садівника територіально-транспортної служби;
- С. Михайлика, сторожа спортивно-оздоровчого табору «Сосновий Гай».

Сотні студентів ЦНТУ стали на захист Батьківщини. Вони зробили та роблять неоціненний внесок у боротьбу за незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України. На жаль, багато з них віддали свої життя, захищаючи нашу державу. Серед них:

- Петленко Володимир, студент кафедри електротехнічних систем та енергетичного менеджменту факультету будівництва та транспорту;
- Притуленко Сергій, студент кафедри експлуатації та ремонту машин факультету будівництва та транспорту;
- Курочка Євгеній, студент кафедри матеріалознавства та ливарного виробництва механіко-технологічного факультету;

- Кінзерський Сергій, студент кафедри фінансів, банківської справи та страхування економічного факультету;
- Ангурець Максим, студент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності економічного факультету (Центр заочної та дистанційної освіти);
- Кушнір Олександр, студент кафедри міжнародних економічних відносин економічного факультету;
- Красноштан Артур, студент кафедри обробки металів тиском та спецтехнологій механіко-технологічного факультету;
- Біланенко Олексій, студент кафедри фінансів, банківської справи та страхування економічного факультету;
- Кравчук Віталій, студент кафедри сільськогосподарського машинобудування агротехнічного факультету (Центр заочної та дистанційної освіти);
- Замоцький Ігор, студент кафедри фінансів, банківської справи та страхування економічного факультету;
- Лемський Анатолій, студент кафедри економіки та підприємництва економічного факультету;
- Дибенко Вадим, студент кафедри машинобудування, мехатроніки і робототехніки механіко-технологічного факультету;
- Філоненко Олександр, студент кафедри агрономії ЦНТУ (Центр заочної та дистанційної освіти);
- Багач Андрій, студент кафедри машинобудування, мехатроніки і робототехніки механіко-технологічного факультету;
- Ткачук Андрій, магістрант кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи економічного факультету;
- Фірсов Сергій, студент кафедри автоматизації виробничих процесів факультету будівництва, транспорту та енергетики;
- Масалітін Юрій, студент кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики економічного факультету;
- Чиж Володимир, студент кафедри кібербезпеки та програмного забезпечення механіко-технологічного факультету;
- Донцов Андрій, студент кафедри сільськогосподарських машин агротехнічного факультету;
- Назарчук Олексій, студент кафедри машинобудування, мехатроніки і робототехніки (Центр заочної та дистанційної освіти);
- Антонов Олександр, студент кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи економічного факультету;
- Кірейчук Антон, студент кафедри автоматизації виробничих процесів (Центр заочної та дистанційної освіти);
- Вовченко Володимир, студент кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи ЦНТУ (Центр заочної та дистанційної освіти).

Студентові ЦНТУ, молодшому сержанту ЗАМОЦЬКОМУ Ігорю Вадимовичу за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Герой України (посмертно) — указ Президента України №657/2024, 30 вересня 2024 року. Загалом серед загиблих воїнів є понад 800 імен випускників ЦНТУ.

Центральноукраїнський національний технічний університет з гордістю відзначає мужність та самопожертву своїх викладачів і студентів, які стали на захист України під час війни. Університетська спільнота вшановує пам'ять тих, хто віддав своє життя за свободу та незалежність Батьківщини

Науковці і співробітники ЦНТУ з перших днів воєнної агресії рф беруть активну участь у волонтерській діяльності (облаштування укриттів, збір коштів для Збройних Сил України, ремонт техніки, плетіння маскувальних сіток, 3D-друк деталей для дронів, розробка захищених засобів радіозв'язку тощо).

Більшість працівників університету навесні 2022 року перерахували кошти на підтримку Збройних Сил України. На базі університету проведено благодійну акцію «Смілива гривня», всі зібрані кошти передано до Кропивницького центрального відділення Ощадбанку та перераховано на спецрахунок ЗСУ.

На кафедрі експлуатації та ремонту машин викладачі і здобувачі вищої освіти на волонтерських засадах відновлюють ходові можливості бойових машин Збройних Сил України. Співпраця колективу кафедри експлуатації та ремонту машин та військовими стала регулярною. В лабораторії кафедри проводиться повне розбирання двигунів, і замість деталей, які вийшли з ладу, встановлюються нові. Окрім капремонту двигунів співробітники кафедри ремонтують та регулюють карданні передачі переднього та заднього ведучих мостів машин, замінюють частину елементів трансмісії тощо. Деякі деталі та вузли для ремонту надають військові, деякі деталі кафедра вишукує сама, використовуючи для цього власні ресурси. У грудні 2022 року військові звернулися до Університету за допомогою відремонтувати ще один автомобіль, який було успішно відлагоджено.

Упродовж 2024 року викладачі та співробітники ЦНТУ долучилися до збору коштів на придбання трьох засобів РЕБ для підрозділів ССО ЗСУ та ТрО, FPV дронів для 118 і 124 бригад, чотирьох мікроавтобусів, розхідних матеріалів і запасних частин для підрозділів аеророзвідки 190 навчального центру, 60 механізованої бригади і 3 полку ССО. Власним коштом придбали 2 квадрокоптери Mavik 3T, оснащені тепловізійними камерами для 121 і 37 бригад. Силами студентів, викладачів і співробітників здійснювали ремонт військової техніки, плетіння маскувальних сіток, розвантаження і сортування гуманітарної допомоги, наданої українською діаспорою Норвегії.

Закривалися запити ППО Кіровоградщини у забезпеченні прожекторами і засобами резервного живлення та потреби інших підрозділів ЗСУ у потужних зарядних станціях.

Передача квадрокоптера Mavic 3T для бійців 37-ї бригади морської піхоти та відзнака студентів університету, які перебувають у лавах Збройних сил України та демобілізованих (2024 рік)

Забезпечувалися потреби підрозділів ЗСУ, ТрО і ССО у розхідних матеріалах для засобів зв'язку, безпілотних систем, снайперських стрілецьких комплексів а також елементах фортифікаційних споруд. На забезпечення зазначених заходів зібрано близько 1 млн грн.

Упродовж 2024 року викладацький склад кафедри експлуатації та ремонту машин із залученням здобувачів спеціальностей 274 «Автомобільний транспорт» та 208 «Агроінженерія», ОПП «Технічний сервіс сільськогосподарської техніки» активно проводив ремонтні роботи автотранспортної військової техніки підрозділів Збройних сил України, а саме: ВАЗ-2121, VW «Transporter», Nissan «Navaro», SsangYong «Rexton», Skoda «Octavia», УАЗ-3303 (2 одиниці), Ford «Transit» та ін. У цілому у 2024 році було відновлено працездатний стан 11 автотракторних засобів категорій М1 та М2, причому окремі транспортні засоби ремонтувалися упродовж року двічі.

14 лютого 2024 року ЦНТУ уклав Меморандуми про співпрацю з комунальним підприємством «Обласний клінічний госпіталь ветеранів КОР» та громадською організацією «Компас ветеранів». «Обласний клінічний госпіталь ветеранів КОР» — це установа, яка забезпечує спеціалізовану медичну допомогу учасникам бойових дій та психологічну підтримку для ветеранів. Основна мета співпраці між університетом, госпіталем та громадською організацією — спільні заходи з відновлення, реабілітації, соціальної та професійної адаптації ветеранів. Також передбачене розширення можливостей професійної орієнтації та розвитку молодіжної волонтерської діяльності.

У травні 2024 року ЦНТУ приєднався до ініціативи Української федерації «Спорт заради розвитку» та провів національну руханку у вишиванках «Дякуємо ЗСУ».

У зв'язку із запровадженням воєнного стану в Україні в березні 2022 року військовим було передано екскаватор «Борекс», твердий і м'який інвентар (ліжка, ковдри, матраци, простирадла).

У Відокремленому структурному підрозділі «Світловодський політехнічний фаховий коледж ЦНТУ» під час масового ракетного удару по критичній інфраструктурі 31 жовтня 2022 року вибуховою хвилею було пошкоджено 20 м² скла у вікнах та 2 м² покрівлі. Наслідки пошкоджень було оперативно усунено власними силами з наявних матеріалів.

З тимчасово окупованих територій Харківської, Луганської, Донецької, Запорізької, Херсонської областей та з районів активних бойових дій з кінця лютого 2022 року почали прибувати на Кіровоградщину внутрішньо переміщені особи. За дорученням Кіровоградської обласної військової адміністрації було прийнято рішення щодо розміщення внутрішньо переміщених осіб у студентських гуртожитках №3 і №4. Станом на квітень 2022 року було безкоштовно розміщено на короткі терміни перебування 2614 осіб. Значна кількість внутрішньо переміщених осіб після короточасного проживання у гуртожитках університету приймала рішення щодо подальшої зміни тимчасового місця перебування. Станом на грудень 2022 року в гуртожитках тимчасово мешкало 118 внутрішньо переміщених осіб, в тому числі 60 викладачів та студентів з Донецького національного медичного університету.

У період з 5 квітня до 22 червня 2022 року на першому поверсі гуртожитку №1 та прилеглий до нього території був розгорнутий благодійний центр Міжнародної організації «Сумка Самарянина», який надавав безоплатні медичні послуги внутрішньо переміщеним особам, що мешкають у гуртожитках університету, та мешканцям мікрорайонів, які розташовані поруч.

За дорученням Кіровоградської обласної військової організації (лист від 25.07.2022 року за № 586-11) у їдальні ЦНТУ було розміщено міський Центр гуманітарної допомоги внутрішньо переміщеним особам. Університет стабільно забезпечує потреби Центру в електроенергії, водопостачанні, водовідведенні, теплопостачанні.

З початку російської агресії та введенням воєнного стану гуманітарні організації надавали університету благодійну допомогу для поліпшення умов проживання внутрішньо переміщених осіб, які мешкають у гуртожитках №3 і №4. Виконувались поточні ремонти та проведено облаштування об'єктів найпростіших укрить згідно з вимогами цивільного захисту в навчальних корпусах №1 і №2 та гуртожитку №4, було закуплено шанцевий інструмент, питна вода, умивальники, ліхтарі, засоби гігієни, створено мережу Wi-Fi. У 2023 році за рахунок звільнення приміщень та облаштування другого виходу місткість укриття №2 була збільшена з 50 до 400 осіб, а загальну

місткість укрить збільшено до 800 осіб. В укриттях встановлено вогнетривкі двері та змонтовано систему резервного освітлення.

У 2023 році в умовах віялових відключень світла було організовано «Пункт незламності», який функціонував на постійній основі на першому поверсі їдальні університету. У «Пункті незламності» було забезпечено можливість підзарядки гаджетів та обігріву.

Силами викладачів та співробітників Відокремленого структурного підрозділу «Кропивницький інженерний фаховий коледж ЦНТУ» було організовано роботу з плетіння маскувальних сіток. За запитом Збройних Сил України та ТРО у майстернях коледжу організували виробництво сошок для снайперських гвинтівок, кішок для зняття розтяжок, виготовляли навчальні стенди для стрільби, гонги для забезпечення вогневої підготовки на полігонах. З використанням можливостей адитивних технологій було організовано виготовлення фіксаторів для турнікетів, що значно прискорило їх виготовлення — випробування — передачу на фронт. З урахуванням запитів волонтерів, волонтерських центрів та волонтерського штабу Krop:hub у коледжі організовано швейний цех, де виготовляються пов'язки, балаклави, спідня білизна, термобілизна, зимові маскувальні костюми. Колектив коледжу включився в роботу з виготовлення окопних (бліндажних) свічок. До роботи з їх виготовлення долучили студентів та їх батьків.

АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра сільськогосподарського машинобудування

Кафедра сільськогосподарського машинобудування була заснована 1 січня 1897 року при Харківському технологічному інституті. У 1962 році ректорат Харківського політехнічного інституту ухвалює рішення перевести кафедру сільськогосподарського машинобудування разом із викладачами, обладнанням і бібліотечним фондом до Кіровоградської філії ХПІ. Кафедра сільськогосподарського машинобудування незабаром стала базовою для філії при створенні у 1966 році факультету сільськогосподарського машинобудування, що дало можливість створити у 1967 році на основі Кіровоградської філії ХПІ Кіровоградський інститут сільськогосподарського машинобудування — єдиний в Україні вищий навчальний заклад з підготовки фахівців для науково-дослідних інститутів, конструкторських бюро та заводів, пов'язаних із створенням та виробництвом сільськогосподарських машин (з 2016 року — Центральноукраїнський національний технічний університет).

Кафедра готує фахівців за освітніми програмами зі спеціальностей: 133 «Галузеве машинобудування» та 208 «Агроінженерія».

Колектив кафедри сільськогосподарського машинобудування (2024 рік)

Нині кафедра має висококваліфікований викладацький склад: доктор технічних наук, професор Сало В. М.; кандидат технічних наук, професор Васильковський О. М.; кандидати технічних наук, доценти:

Амосов В. В., Артеменко Д. Ю., Богатирьов Д. В., Дейкун В. А., Кісільов Р. В., Лещенко С. М., Лузан О. Р., Лузан П. Г., Мачок Ю. В., Мороз С. М., Нестеренко О. В., Онопа В. А., Петренко Д. І., Сисоліна І. П.

У різні часи кафедру очолювали провідні професори нашого навчального закладу: Комаристов Василь Юхимович (1964-1975); Петренко Микола Миколайович (1975-1986); Шмат Сергій Іванович (1986-1993); Сало Василь Михайлович (1993-1996) і (2001-2003), Свірень Микола Олександрович (2005-2022) та доценти Осипов Ігор Миколайович (1996-2001); Матвеев Кузьма Дмитрович (2003-2005); Лещенко Сергій Миколайович (2022-2024).

З 2024 року кафедру очолює кандидат технічних наук, професор Васильковський Олексій Михайлович.

У 1967 році на кафедрі сформувалася наукова школа з розробки та вдосконалення машин і робочих органів для вирощування та збирання сільськогосподарських культур, яка сьогодні має назву «Технічне забезпечення раціонального землевикористання». Першими науковими керівниками школи були професори Комаристов В. Ю. і Сисолін П. В.

В останні роки наукову школу очолює доктор технічних наук, професор Сало В. М.

Сьогодні пріоритетним напрямом діяльності наукової школи є розробка, створення, удосконалення машин, знарядь та їх робочих органів у системі перспективних технологій агропромислового комплексу та переробної промисловості. Реалізація даного напрямку здійснюється шляхом проведення робіт за наступними проблемами:

- обґрунтування параметрів робочих органів машин для подрібнення рослинних решток та обробітку ґрунту;
- обґрунтування параметрів робочих органів посівних машин;
- обґрунтування параметрів робочих органів пневморешітних зернових сепараторів;
- обґрунтування параметрів робочих органів машин для змішування кормів.

За час існування наукової школи колективом кафедри було укладено понад 100 договорів про виконання госпрозрахункових науково-дослідних робіт та договорів про творчу співдружність із провідними науково-дослідними інститутами, заводами-виробниками сільськогосподарських машин і обладнання та закладами вищої освіти України, країн ЄС, Південної Америки та ін. Також науковцями кафедри реалізовані роботи з 18 тем, які мали держбюджетне фінансування.

Успішною є науково-технічна і практична багаторічна співпраця з такими лідерами виробництва сільськогосподарської техніки на Кіровоградщині як ВК «Технополь», ТОВ АК «Фаворит», ПП «АСТАРТА ГРУП», ТОВ «АгроКар», виробниками сільськогосподарської продукції — фермерськими господарствами «ЛіК», «Лемко», «Олеся», «Мельніченко», «Скриннік С.А.», «Гаморі В.Л.», «Цвітна-Агро» та іншими, а також з

бюджетними програмами Кіровоградської обласної державної адміністрації.

Лише протягом останніх десяти років виконано 25 госпдоговірних робіт, фінансування п'яти з яких здійснювалось в рамках реалізації заходів «Програми впровадження регіональних наукових досліджень у промислове виробництво Кіровоградської області».

У результаті виконання робіт створено, удосконалено та впроваджено у виробництво нові ефективні конструкції, серед яких варто зазначити найбільш потужні — історичні результати, отримані у ХХ сторіччі:

- висівний апарат сівалки кукурудзяної СКНК-8, впроваджений у виробництво у 1975 році, з економічним ефектом 80000 крб. (керівник — доцент Шмат С. І.);
- сівалка овочева СО-4,2, впроваджена у виробництво у 1979 році з економічним ефектом 240000 крб. (керівники — професор Сисолін П. В., доцент Ліккей А. В.).

Серед нових розробок викладачів кафедри сільськогосподарського машинобудування слід відзначити:

- внутрішньоребристі висівні апарати для сівби зерна і туків (керівник — професор Сисолін П. В.);
- зерноочисна машина загального призначення ЗОМ-1 «Альфа» (керівник — доцент Васильковський М. І.);
- зерноочисна машина загального призначення МЗП-10 «Дельта» (керівник — доцент Васильковський М.І.);
- зернотукова сівалка ЗС-3,6, (керівник — професор Сисолін П.В.);
- комбінований стрічково-лопатевий змішувач кормів для ВРХ (керівник — доцент Матвеев К.Д.);
- комплекс модулів для комбінованого зернозбирального агрегату з використанням серійних тракторів ХТЗ-120 і ХТЗ-160 (керівник — професор Сисолін П.В.);
- начіпна двобарабанна обчісувальна машина для збирання зернових культур (керівник — професор Сисолін П.В.);
- оригінальні конструкції повітряних сепараторів зерна (керівник — доцент Васильковський М.І.);
- принципово нова машина НПС-3,9 для подрібнення на полях листостебельних рослинних решток після збирання кукурудзи, соняшника та інших сільськогосподарських культур (керівник — професор Сисолін П.В.);
- пройшли випробування та впровадження культиватори-щілинорізи КПЩ-4 і ЩН-2,4 (керівник — професор Шмат С.І.);
- самохідний ковшовий завантажувач-сепаратор зерна (керівник — доцент Васильковський М.І.);
- сімейство ґрунторозпушувачів ГРН-1,6; ГРН-2,9; ГРН-3,9 (керівники — професори Сисолін П. В. і Сало В. М.);

- сімейство комбінованих глибокорозпушувачів типу ЧН з шириною захвату від 1,5 до 4м (керівник — професор Сало В. М.);
- сімейство котків-подрібнювачів рослинних решток (керівник — професор Сало В. М.);
- сімейство парових культиваторів для поверхневого обробітку ґрунту з шириною захвату від 4-х до 12 м (керівник — професор Сало В. М.).

Високий інноваційний рівень науково-дослідних і конструкторських розробок наукової школи підтверджується отриманням понад 800 авторських свідоцтв та патентів на винаходи. Найкращі зразки демонструвалися на Виставці досягнень народного господарства (ВДНГ) України та міжнародних виставках «Інтерагро», «AGROEXPO».

За особливий внесок у розвиток сільськогосподарської техніки та інновації професор Сисолін П. В. відзначений почесним званням «Заслужений винахідник України». Державної нагороди «За наукові досягнення» та звання «Заслужений діяч науки і техніки України» удостоєний керівник наукової школи професор Сало В. М.

Протягом останнього десятиліття викладачами та аспірантами опубліковано понад 700 наукових і навчально-методичних праць, серед яких 14 підручників і навчальних посібників, 11 монографій, понад 200 наукових статей у фахових і близько 30 — у виданнях, що індексуються наукометричними базами Scopus і WoS, отримано 109 патентів на винаходи та корисні моделі. Значний внесок у навчально-методичне і наукове забезпечення процесу підготовки фахівців внесли члени кафедри — автори підручників, посібників і монографій Амосов В. В., Артеменко Д. Ю., Богатирьов Д. В., Бойко А. І., Васильковський О. М.,

Комаристов В.Ю., Косінов М. М., Лещенко С. М., Лузан П. Г., Мачок Ю. В., Мороз С. М., Осипов І. М., Пастухов В. І., Петренко Д. І., Петренко М. М., Сало В. М., Свірень М. О., Сисолін П. В., Шмат С. І.

У різний час на кафедрі працювали професори: Сисолін П. В., Шмат С. І., Петренко М. М., Свірень М. О., Пастухов В. І.; доценти: Ліккей А. В., Хроліков В. М., Тараненко В. І., Гребенюк В. М., Глобенко Г. О., Магопець О. С., Матвеев К. Д.; Мартиненко С. А., викладачі: Ігнатенко Л. Д., Курзов Ю. П., Мартиненко С. В.

Багато років підряд студенти кафедри перемагають на Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах наукових робіт зі спеціальностей «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва», «Агроінженерія», «Галузеве машинобудування». Протягом останнього десятиліття студенти стали переможцями Всеукраїнських предметних олімпіад, виборовши 23 призові місця у фіналі серед представників багатьох провідних ЗВО України, 22 студенти перемогали у фіналах Всеукраїнських і 4 — Міжнародних конкурсів наукових робіт.

ПрАТ «Червона Зірка» (нині АТ «Ельворті») відремонтувало та укомплектувало навчальним обладнанням лабораторію посівних та ґрунтообробних машин.

Відкриті нові можливості для проведення стажувань і практик за кордоном: студенти вивчали нові технології та машини у Німеччині, Франції, Польщі, Данії, США. Укладено угоду про паралельне навчання за магістерською програмою у Франції та Україні з отриманням подвійного диплома.

Усі викладачі кафедри систематично підвищують свій професійний рівень під час закордонних стажувань в університетах країн ЄС: Польщі, Чехії, Естонії та ін.

Найбільше багатство кафедри — понад 9000 її випускників, які плідно працюють у 65 країнах світу. Міністри, науковці, провідні конструктори, керівники промислових та аграрних підприємств, бізнесмени. Підприємства, які вони очолюють, стали провідними стейкхолдерами кафедри, роблять внесок у розвиток її матеріальної бази.

Провідний виробник сільськогосподарської техніки з Чехії компанія «Bednar FMT» за співучасті свого українського партнера «Агроресурс» створили на базі кафедри сучасну фахову лабораторію «Інноваційної агротехніки та агротехнологій» та обладнали її сучасним мультимедійним обладнанням, стендами інноваційних сільськогосподарських машин для обробки ґрунту та сівби, обладнаних мехатронними системами керування робочими процесами.

Підприємство ТОВ «ЮТОС-АГРОСЕРВІС» обладнало лабораторію «Випробування техніки» лабораторно-практичним стендовим обладнанням для внесення засобів захисту рослин на полях.

ТОВ «АгроКар Україна» дообладнали матеріально-технічне забезпечення лабораторій кафедри секціями сучасних просапних сівалок компанії John Deere.

На базі кафедри функціонує комп'ютерна лабораторія «3D моделювання сільськогосподарських машин» на базі ліцензійного програмного забезпечення «Windows 10» та САПР «SolidWorks», у оснащенні сучасною технікою якої брали участь наші підприємства-партнери «Компанія АгроНова» і ТОВ АК «Фаворит».

З 1971 року на базі кафедри випускається фаховий загальнодержавний міжвідомчий науково-технічний збірник «Конструювання, виробництво та експлуатація сільськогосподарських машин».

Кафедра сільськогосподарського машинобудування гостинно приймає провідних науковців на Міжнародних наукових конференціях «Проблеми конструювання, виробництва і експлуатації сільськогосподарської техніки». Плідно працюють докторантура та аспірантура за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування» та спеціалізована Вчена рада із захисту докторських дисертацій. За останні 10 років викладачами кафедри захищено 12 кандидатських та 2 докторських дисертації.

Кафедра сільськогосподарського машинобудування пишається своїми випускниками. Це вчені — доктори наук, працівники наукових установ і закладів вищої освіти Аніскевич Л. В. (1952-2021), Бойко А. І. (1946-2019), Свірень М.О. (1955-2023), Сало В. М., Степаненко С. П.

Багато випускників кафедри сільськогосподарського машинобудування стали відомими керівниками підприємств в регіоні: Бондаренко В. С. (ТОВ «АГРО ЦЕНТР «ПОЛЬОВИЙ»», ТОВ АК «ФАВОРИТ», ТОВ «АГРОЦЕНТР «ФАВОРИТ»), Курзов М. Ю. («Новагро-Тех-Сервіс»), Кришко М. В. (BEDNAR FMT в Україні та Молдові), Маєвський В. В. («ВК ТЕХНОПОЛЬ»), Савицький М. І. (ПП «Савицький М.І.»), Тарасов С. Д. («I&U Group»), Таршин С. І. (ВАТ «Кіровоградолія»), Шмаєвич Л. І. (ПАТ «Міжнародна акціонерна авіаційна компанія «УРГА») і багато інших.

Кафедра сільськогосподарського машинобудування багата на випускників — політиків і керівників органів державної влади: Вергун О. С. — заступник міського голови м. Кропивницького, Демченко В. М. — заступник голови КОДА (2005 — 2009), Дзядх В. О. — заступник міського голови м. Кіровограда (2010 — 2013), голова Знам'янської РДА (2013 — 2014), Ігнатенко В. В. — депутат Верховної Ради України І скликання, Перевозник А. В. — заступник міського голови м. Кіровограда (1990 — 1998) і заступник голови КОДА (2002 — 2003), Пузаков В. Т. — міський голова м. Кіровограда (2007 — 2010) і Народний депутат України 4-го скликання, Сергатий О. С. — заступник голови КОДА (1996 — 2000). Крім того, вищу технічну освіту у наших стінах здобув відомий художник, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України Ліпатов А. Ю. (1960 — 2010).

Кафедра загального землеробства

У 1992 році в Кіровоградському інституті сільськогосподарського машинобудування при кафедрі сільськогосподарського машинобудування розпочалося навчання майбутніх агрономів. Для цього було створено секцію агрономії, на яку покладено завдання формувати нову кафедру.

Секцію агрономії в період з 1992 по 1997 рік очолював доцент Биков М. Г. Кафедру загального землеробства було створено 1 вересня 1997 року. Того ж року рішенням виконавчого комітету Кіровоградської міської Ради для створення дослідного поля кафедри було виділено

4,5 га землі. Біля витоків кафедри, окрім завідувача сектору агрономії Бикова М. Г., стояли старший викладач Сало Л. В. та викладач Малаховська В. О. У цей же час на кафедрі за сумісництвом працювали доценти Мостіпан М. І., Волошин Н. М., Волошина Н. М. та Григор'єв М. І. У період 1997-2000 років склад кафедри загального землеробства поповнили професор Слободян С. М., доцент (пізніше професор) Маткевич В. Т., доценти Кулик Г. А., Мостіпан М. І., Григор'єв М. І., Семеняка І. М. та Радзієвський Л. Л. На початку 2000-х років до колективу кафедри долучилися професор Топольний Ф. П., доцент Манойленко С. В., викладач Трикіна Н. М. та асистент Корнічева Г. І.

Протягом 2012-2023 років колектив кафедри поповнили професор Гізбуллін Н. Г. та сім кандидатів наук: Андрієнко О. О., Резніченко В. П., Шепілова Т. П., Васильковська К. В., Ковальов М. М., Гелевера О. Ф. та Андрейченко О. Г.

Колектив кафедри загального землеробства (2024 рік)

У різний час на кафедрі за сумісництвом працювали та продовжують працювати провідні наукові співробітники Кіровоградського інституту агропромислового виробництва НААН України (нині Інститут сільського господарства Степу НААН): д-р с.-г. наук Іщенко В. А.; кандидати с.-г. наук: Семеняка І. М., Савранчук В. В., Григор'єва О. М., Мащенко Ю. В. та Умрихін Н. Л.

Допоміжний персонал кафедри: навчальний майстер Філіпович Л. І., завідувач лабораторій Звездун О. М., лаборанти Топольна М. В. та Мудра О. В.

Першим завідувачем кафедри загального землеробства було обрано професора, доктора сільськогосподарських наук Слободяна Степана

Миколайовича. З 2009 року і по теперішній час кафедру очолює кандидат біологічних наук, професор Мостіпан Микола Іванович, якому у 2018 році присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України». Мостіпан М. — автор близько 200 наукових праць.

Викладачі кафедри беруть активну участь у семінарах, тренінгах та конференціях: міжнародних, всеукраїнських, регіональних та університетських, де мають змогу ознайомитися з передовими методами навчання, новітніми технологіями і науковими досягненнями для подальшого їх упровадження в освітній процес. Все це успішно реалізується в рамках договорів про співпрацю та академічну мобільність викладачів з вищою Суспільно-Економічною школою (м. Пшеворськ, Польща), Миколаївським національним аграрним університетом та ІСГ НААН, а також в рамках проєктів Erasmus+.

Протягом останніх 5 років колективом кафедри підготовлено та опубліковано 7 навчальних посібників та 11 монографій. Опубліковано понад 18 статей в іноземних виданнях таких країн, як Румунія, Сербія, Болгарія, Естонія, Словаччина, Греція, Італія, Німеччина, Бразилія та ін. Опубліковано понад 70 статей у фахових наукових виданнях України категорії А та Б.

Співробітниками кафедри було розроблено та отримано позитивне рішення щодо 10 патентів на корисну модель.

Основою матеріальної бази кафедри загального землеробства є лабораторний корпус та власне дослідне поле площею 4,5 га. Роки розвитку забезпечили значне зміцнення та розширення матеріальної бази. Унікальне обладнання та прилади, які придбані за кошти університету та міжнародних грантів, створені руками ентузіастів-співробітників із залученням студентів та спонсорів від виробництва, використовується в освітньому процесі. Для проведення лекційних та практичних занять задіяні сучасні навчальні аудиторії, які забезпечені мультимедійним обладнанням, навчальні та науково-дослідні

лабораторії, дослідне поле, метеопост, вегетаційний комплекс, помологічний сад, набір сучасної сільськогосподарської техніки.

Окремі лабораторні роботи виконуються здобувачами вищої освіти у науково-дослідних лабораторіях Інституту сільського господарства Степу НААН та Кіровоградської філії Інституту охорони ґрунтів України.

У 2007 році під керівництвом Слободяна С. М. створена науково-дослідна лабораторія «Родючості ґрунтів» з метою проведення наукових досліджень за напрямком «Виробництво, переробка та збереження сільськогосподарської продукції». У 2019 році під керівництвом Ковальова М. М. створена наукова лабораторія «Промислового грибівництва та технологій захисту культивованих грибів». У 2020 році під керівництвом Мостіпана М. І. та Ковальова М. М. була створена наукова лабораторія «Гідропонного вирощування овочів у купольній теплиці». Під керівництвом доцента Сало Л. В. у 2022 році в рамках реалізації проєкту «Підвищення спроможності університетів ініціювати та брати участь у розвитку кластерів на принципах інновацій та сталості» за програмою Erasmus+ «Розвиток потенціалу вищої освіти» було створено «Наукову лабораторію інноваційних методів діагностики стану ґрунтів та рослин».

Основний напрям наукових досліджень кафедри — «Розробка та впровадження енергозберігаючих і екологічно безпечних технологій вирощування високоякісної продукції рослинництва в умовах Північного Степу України». У період з 2001 по 2022 рік на кафедрі загального землеробства діяла наукова школа «Екологічно безпечні та енергозаощаджуючі технології вирощування продукції рослинництва», результати активної роботи якої широко відомі на регіональному, державному та міжнародному рівнях:

- розроблено та запроваджено у виробництво екологічно адаптовані ресурсоощадні технології вирощування основних польових культур;
- обґрунтовано строки сівби нових сортів основних польових культур залежно від попередників, умов живлення, вологозабезпеченості та інших факторів;
- розроблено та впроваджено у виробництво принципи добору та співвідношення сортів основних польових культур різних екологічних типів;
- запропоновані сільськогосподарському виробництву науково-обґрунтовані системи застосування добрив з урахуванням родючості ґрунту для підвищення продуктивності посівів та отримання високоякісної екологічно безпечної продукції;
- обґрунтовано найбільш ефективні способи та строки застосування регуляторів росту рослин при вирощуванні польових культур;
- розроблено системи захисту рослин від шкідливих об'єктів при вирощуванні основних польових культур.

Діють договори про творчу та наукову співпрацю з понад 40 агропідприємствами різних форм власності. Серед них провідні наукові установи, комерційні та виробничі агропідприємства області та України, зокрема: Інститут сільського господарства Степу НААН України, ТОВ «Лімагрейн Україна», ТОВ «Агроток», ТД «Агрокультура», ТОВ «Агроресурс», ТОВ «РостАгро Вектор», ТОВ «Екосем», ТОВ «Агротехнологія Плюс», ТОВ ТД «Агро-Бренд», ТОВ «УкрАгроКом», СТОВ «Агролан», ТОВ «Агроуніверсал», ТОВ «Агропромислова компанія ім. О. М. Гіталова», ТОВ «Промінь-В», ФГ «Відродження», ФГ «Звездун О. М.», ФГ «Олден К», СФГ «Тіос», ФГ «Надія» та ін. У рамках цих договорів широко проводиться наукова та консультативна діяльність з питань:

- підвищення кваліфікації та навчання фахівців агропромислового комплексу;
- проведення тренінгів для фахівців у галузі рослинництва;
- розробки екологічно адаптованих технологій вирощування сільськогосподарських культур та систем землеробства;
- експертної оцінки та консультування з питань виробництва продукції рослинництва;
- моніторингу стану посівів та корегування технологій вирощування польових культур стосовно конкретних агрокліматичних умов господарства;
- проведення госпрозрахункових науково-дослідних робіт.

Виконано ряд госпдоговірних робіт для таких господарств, як ТОВ «Агропромонтаж», ДП ДСП «Лікарівка-2»; ТОВ «Саторі-С»; ТОВ «Агроток», ТОВ «Авангард», СФГ «Звездун О. М.». Отримані результати широко впроваджуються у виробництво та освітній процес, що підкріплено понад 55 актами впровадження.

Невід'ємною складовою частиною роботи колективу кафедри залишається участь у роботі регіональних та міжнародних виставок. У 2018 році колектив кафедри був відзначений Дипломом Міжнародної агропромислової виставки «Агроекспо».

Упродовж усього періоду навчання здобувачі спеціальності «Агрономія» активно залучаються до наукової роботи. Для цього на кафедрі діють наукові гуртки «SMART землероб» та «Аграрник», дискусійний клуб «Smart Agronomist UA», проводяться регулярні зустрічі з провідними фахівцями аграрного сектору області, під час яких здобувачі мають змогу ознайомитися з новітніми тенденціями в агрономії та їх упровадженням у виробництво.

Результати наукових досліджень студентів доповідаються ними на науково-практичних конференціях, семінарах, наукових конкурсах та широко публікуються у наукових збірниках.

Із 2020 року на кафедрі загального землеробства започаткована та активно підтримується практика проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні технології агропромислового

виробництва», активну участь у якій беруть здобувачі ОПП «Агрономія» другого рівня вищої освіти. В роботі конференції беруть участь і представники аграрних закладів вищої освіти, наукових установ України і таких країн, як Молдова, Литва, Польща, Італія, Австрія, Азербайджан, Йорданія.

Здобувачі кафедри разом з науковими керівниками беруть участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Досягнення та перспективи галузі виробництва, переробки і зберігання сільськогосподарської продукції», що проводиться на кафедрі сільськогосподарського машинобудування.

В аспірантурі на кафедрі загального землеробства за спеціальністю 06.01.09 Рослинництво пройшли підготовку близько 20 аспірантів. Успішно підготували та захистили дисертаційні роботи на здобуття наукового ступеня кандидата наук Резніченко В. П., Коломієць Л. В., Мащенко Ю. В., Іщенко В. А., Ковальов М. М., Ахмед Аль Фрехат (Йорданія) та Валід Абу Ахмадіх (Йорданія).

Кафедра загального землеробства бере активну участь у проєкті UniClaD «Підвищення спроможності університетів ініціювати та брати участь у розвитку кластерів на принципах інновацій та сталості» в рамках програми ЄС Erasmus+ (керівник проєкту — доцент Сало Л. В.). Результатом реалізації проєкту стало створення Експертного центру при ЦНТУ та наукової лабораторії «Інноваційних методів діагностики стану ґрунтів та рослин». Студенти спеціальності 201 «Агрономія» проходять стажування та практику в таких країнах, як Данія, Німеччина, Нідерланди, Франція, Італія. Найбільш інтенсивно робота ведеться з асоціацією Ki-France, яка передбачає стажування для студентів на сільськогосподарських підприємствах Франції. Надалі студенти мають можливість продовжити навчання у Національному інституті вищої сільськогосподарської освіти (ENESAD) у м. Діжон та Вищій школі міста Анже.

У 2024 році в Міжнародному центрі передових середземноморських агрономічних досліджень (CINEAM) у м. Барі (Італія) студенти пройшли 28-денну програму академічної мобільності в рамках проєкту Uniclad program Erasmus+. Також здобувачі спеціальності «Агрономія» відвідали Німеччину за програмою «Studienreisen für Gruppen ausländischer Studierender in Deutschland» («Навчальні поїздки для груп іноземних студентів до Німеччини») за фінансової підтримки Німецької служби академічних обмінів DAAD, яку очолювала доцент кафедри загального землеробства ЦНТУ О. Ф. Гелевера.

За період існування кафедри загального землеробства підготовлено понад 1000 фахівців з агрономії, у тому числі диплом з відзнакою отримали 114 випускників. Із загальної кількості випускників спеціальності 201 «Агрономія», близько 30 осіб успішно захистили кандидатські та докторські дисертації. Серед них доктори сільськогосподарських наук Грабовський М. Б. (професор кафедри технологій у рослинництві та захисту рослин БНАУ) та Іщенко В. А. (заступник директора ІСГ НААН України).

Після здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук продовжили свою наукову та педагогічну діяльність в Alma mater Ковальов М. М., Шепілова Т. П., Умрихін Н. Л., Мащенко Ю. В., Андрейченко О. Г.

Відомими випускниками кафедри загального землеробства стали:

- Кузьменко Сергій Анатолійович — підприємець, держслужбовець, політик, народний депутат України сьомого скликання, голова Кіровоградської обласної державної адміністрації (2014-2019 роки), засновник благодійного фонду «Турбота» та холдингу «АгроВіста»;
- Грабовський Микола Борисович — доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри технологій у рослинництві та захисту рослин Білоцерківського національного аграрного університету;
- Іщенко Віталій Анатолійович — доктор сільськогосподарських наук, заступник директора ІСГС НААН України;
- Васильєв Дмитро Юрійович — Заслужений працівник сільського господарства України, директор Департаменту рослинництва холдингу «АгроВіста»;
- Згама Віталій Миколайович — директор виробництва товариства «УкрАгроКом» (Кіровоградська область), голова Олександрійської районної державної адміністрації, Заслужений працівник сільського господарства України.

Серед наших випускників понад 100 започаткували власний аграрний бізнес — Поляков С. М., Кабак В. І., Крамар Б. П., Білоус Є. В., Валовий І. І., Курцева М. В., Галаган А. В., Мальцева І. О. та ін. Працюють у державних установах Клещова С. Л., Мезенцева М. В., Стельмах Т. В., Табачук А. В., Гульванська Н. М., Задорожна С. В., Твердохліб К. В., Сачевська Л. В. та ін.

Чимало випускників стали успішними та поважними господарями на землі — Сосновський І. М., Ругало А. Й., Звездун О. М., Кияниця В. М., Больбот Р. В., Касапенко В. П. та ін.

Кафедра екології, охорони навколишнього середовища та здорового способу життя

Кафедра екології та охорони навколишнього середовища була заснована у 1993 році, що стало важливим етапом у розвитку екологічної освіти в Україні. З того часу і до сьогодні це єдина кафедра в Кіровоградській області, яка готує професійних екологів. Засновником кафедри та її першим завідувачем став Коваленко Петро Андрійович, який не лише заклав основи діяльності кафедри, але й сприяв її становленню як важливого наукового та освітнього підрозділу університету.

З самого початку кафедра була орієнтована на підготовку висококваліфікованих фахівців у сфері промислової екології. Протягом перших років існування кафедри завдяки зусиллям її викладацького складу було створено міцну базу для підготовки спеціалістів, які здатні вирішувати складні завдання в галузі охорони довкілля.

У 1998 році кафедра здійснила перший випуск інженерів-екологів, які отримали кваліфікацію «інженер-еколог» за спеціальністю «Промислова екологія», що було важливою подією як для університету, так і для екологічної сфери країни в цілому.

*Перший випуск студентів кафедри
екології та охорони навколишнього середовища, 1998 р.*

Протягом перших років існування кафедри, завдяки зусиллям її викладацького складу, було створено міцну базу для підготовки спеціалістів, які здатні вирішувати складні завдання в галузі охорони довкілля.

У різні роки кафедру очолювали інші видатні фахівці, серед яких Ткач Анатолій Анатолійович, Топольний Федір Пилипович і Зіновік Михайло Аркадійович, які продовжили розвиток освітнього та наукового процесу на кафедрі.

Значний вклад у розвиток кафедри внесли Пономаренко І. П., канд. Хім. наук, доцент; Мартиненко С. А., канд. техн. наук, доцент; Плотнікова М. Т., канд. хім. наук, доцент; Слободян Т. О., канд. с/г наук, доцент; Гулай В. І., д-р біол. наук, професор; Немировський Я. Б., д-р техн. наук, доцент; Резніченко В. П., канд. с/г наук, доцент; Ковальов М. М., канд. с/г наук, доцент; Возна Н. Г., канд. хім. наук, доцент; Мешишина Л. Г., канд. техн. наук, доцент; Оришака В. О., канд. техн. наук, доцент; Зіновік О. В., канд. хім. наук, доцент; Семитківська Т. О., канд. техн. наук, доцент; Мартиненко В. Г., старший викладач; Мартиненко А. П., старший викладач; Коваленко К. Г., викладач; Тищенко Л. В., старший викладач; Кривошей Ю. І., викладач; Гришина Е. О., старший викладач; Матвієнко Т. О., асистент; Псьол С. В., асистент; Сергенчук І. П., асистент; Кулеба Н. В., асистент; Свірідова В. А., асистент; Філімоніхіна О. Г., асистент; Хаджилій О. І., завідувач лабораторій; Волошина В. Г., завідувач лабораторій; Яровець О. П., старший лаборант; Ляшенко О. Л., навчальний майстер; Кочубей В. В., навчальний майстер; Детиненко Л. С., старший лаборант.

Сьогодні кафедра готує фахівців за спеціальністю 101 «Екологія». З 2012 року кафедру очолює Медведєва Ольга Володимирівна, кандидат біологічних наук, доцент, випускниця першого випуску кафедри 1998 року. Її керівництво відзначається послідовною роботою над модернізацією навчальних програм і впровадженням новітніх методик викладання, що дозволяє кафедрі залишатися на передовій екологічної освіти. Під її керівництвом кафедра розширила свою діяльність, інтегруючи нові напрями, зокрема здоровий спосіб життя, що стало ключовим аспектом її подальшого розвитку.

Нині на кафедрі працюють: Медведєва О. В., завідувач кафедри, кандидат біологічних наук, доцент; Кропівний В. М., ректор ЦНТУ, кандидат технічних наук, професор; Коломієць Л. В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент; Гулай В. В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент; Тунік Т. М., кандидат технічних наук, доцент; Мірзак Т. П., асистент; Бабиш Т. В., кандидат філологічних наук, доцент; Ковальов В. О., доцент; Савченко В. В., старший викладач; Махно В. В., викладач; Мотузенко Т. Є., старший викладач; Бойко Ю. Ж., доцент; Остроухов О. В., викладач; Липчанська Л. М., старший викладач; Шматько Л. О., завідувач лабораторій; Кирнасовська Т. Є., старший лаборант.

Колектив кафедри екології, охорони навколишнього середовища та здорового способу життя (2024 рік)

Кафедра бере активну участь у наукових дослідженнях та міжнародних проєктах. За час існування на кафедрі підготовлено більше тисячі висококваліфікованих фахівців, які працюють у різних галузях екології як на державному, так і на приватному рівнях. Багато випускників кафедри зайняли керівні посади в органах державної влади, науково-дослідних установах а також на великих підприємствах, де вони активно впроваджують сучасні екологічні технології та рішення.

Колектив кафедри продовжує активно працювати над удосконаленням матеріально-технічної бази, створенням сучасних лабораторій та навчальних практикумів, які сприяють підвищенню якості освітнього процесу.

Колектив кафедри активно працює над удосконаленням матеріально-технічної бази, створенням сучасних лабораторій та навчальних практикумів, які сприяють підвищенню якості освітнього процесу. Кафедра екології, охорони навколишнього середовища та здорового способу життя — постійний учасник різноманітних наукових та освітніх заходів як на національному, так і міжнародному рівні. Викладачі кафедри регулярно беруть участь у конференціях, семінарах, круглих столах, де представляють результати своїх досліджень, обмінюються досвідом з колегами з інших країн і залучають студентів до активної участі в наукових дослідженнях. Це забезпечує постійне оновлення знань і підвищення професійного рівня як викладачів, так і студентів. Значна увага приділяється науково-дослідній діяльності викладачів та студентів, результат якої — численні публікації у фахових виданнях.

З моменту свого заснування кафедра стала важливим центром підготовки екологів в Україні, сприяючи розвитку екологічної культури та формуванню фахівців, здатних відповідати на виклики сучасності.

Професіоналізм і відповідальність викладачів кафедри, їхня відданість справі підготовки спеціалістів роблять кафедру осередком

інноваційної екологічної освіти. З кожним роком кафедра продовжує розвиватися, адаптуючи свої навчальні програми до новітніх вимог часу та забезпечуючи підготовку екологів, які не лише володіють глибокими теоретичними знаннями, але й готові до практичного впровадження екологічних рішень у різних галузях промисловості та державного управління.

Кафедра екології, охорони навколишнього середовища та здорового способу життя — це не лише простір для навчання та наукових пошуків, а й справжня спільнота однодумців, об'єднаних любов'ю до природи, активного життя та взаємопідтримки. Викладачі та студенти проводять час разом не тільки в аудиторіях, а й за їх межами: , організовують екологічні експедиції, досліджують заповідні території, влаштовують суботники і спортивні змагання.

Це живе середовище, де наукові ідеї народжуються на природі, де формується командний дух і повага, а на польових дослідженнях закладаються справжні дружні й професійні зв'язки. Такий формат спілкування не лише згуртовує колектив, а й формує екологічне мислення як стиль життя — активний, свідомий, з повагою до природи і людей.

У 2022 році до кафедри екології та охорони навколишнього середовища було приєднано кафедру фізичного виховання.

У різні роки кафедру фізичного виховання очолювали Малюк Федір Панасович (1966 — 1978); Герушта Олексій Васильович (1978 — 1987), майстер спорту з греко-римської боротьби; Романенко Микола Іванович (1987 — 2004), заслужений тренер України з греко-римської боротьби; Гриценко Володимир Григорович (2004 — 2006), майстер спорту з боротьби дзюдо та самбо; Ковальов Володимир Олексійович (2006 — 2022), доцент, заслужений працівник фізичної культури і спорту України, член Національного Олімпійського комітету України, віцепрезидент Всеукраїнської федерації бейсболу і софтболу.

На сьогодні секція фізичного виховання забезпечує в університеті викладання дисципліни «Основи здорового способу життя» а також опікується організацією роботи спортивного клубу, спортивними секціями та організацією спортивно-масових заходів і змагань. Університет має зали для спортивних ігор, боротьби та для гри у настільний теніс, два тренажерних зали, універсальний спортивний майданчик зі штучним покриттям, що дає змогу на певному рівні забезпечувати рухову активність студентів та роботу 10 спортивних секцій. Традиційно проводяться комплексні спортивні змагання серед збірних команд факультетів. Протягом періоду роботи кафедри та спортивного клубу були підготовлені більше 100 майстрів спорту та майстрів спорту міжнародного класу з різних видів. Збірні команди університету з баскетболу, волейболу, легкої атлетики, настільного тенісу, футзалу, шахів та шашок неодноразово перемагали або посідали призові місця в змагання обласної універсиади, зокрема і II загальнокомандне місце в обласній універсиаді.

Кафедра іноземних мов

У 1960 році в Кіровоградському інституті сільськогосподарського машинобудування було засновано кафедру іноземних мов. Першим її завідувачем був Петро Матвійович Стрілець (1960 — 1982 роки).

На той час основною метою навчання іноземним мовам у технічному закладі вищої освіти був розвиток загальноосвітнього рівня майбутнього фахівця та вдосконалення навичок і вмінь читати та перекладати тексти, користуватися науковою та технічною літературою іноземною мовою за спеціальністю.

У різні роки кафедру очолювали: Борис Якович Сліпак (1982 — 1983), Наталя Абрамівна Шушина (1983 — 1991), Юрій Антонович Гапон (1991 — 2002), Тетяна Аркадіївна Манько (2002 — 2003), Світлана Володимирівна Щербина (2003 — 2011). Нині кафедру очолює Валерій Іванович Миценко, який працює у ЦНТУ з 2004 року.

Зараз на кафедрі працює 5 викладачів, серед яких чотири кандидати наук, доценти: Миценко В. І., Гавриленко О. М., Щербина С. В., Головка І. О. та викладач Кармазіна К. Б.

На сьогодні кафедра забезпечує висококваліфіковане викладання іноземних мов для бакалаврів, магістрантів, аспірантів та співробітників університету.

Протягом усього періоду діяльності кафедри ведеться інтенсивна робота з навчально-методичного забезпечення, поширюється матеріально-технічне оснащення кафедри. Кафедра має велику кількість методичних матеріалів для оптимізації процесу вивчення студентами іноземних мов з кожної окремо взятої спеціальності. В наявності є робочі програми, відповідно до яких ведуться заняття, а також додаткові

методичні матеріали, спеціально розроблені для цієї мети викладачами кафедри.

Колектив кафедри іноземних мов (2025 рік)

Інтенсивний методичний підхід у процесі викладання іноземних мов — це розробка та впровадження методичного пакету «Інтерактив» як частини системного навчання з використанням підручників серії Career Paths та мультимедійної підтримки до нього за пріоритетними напрямками.

Стажування в Голландському інституті державного управління (2016 рік)

Загальнонаукова робота кафедри проводиться за темами: «Іноземні мови для професійних цілей», «Засоби активізації вивчення іноземних мов», «Оптимізація профільного програмного словникового складу». Доцентами кафедри також проводяться наукові дослідження у галузях романо-германської філології та методики викладання іноземних мов у технічному університеті. Кафедра здійснює пошук нових форм та методів навчання, які б забезпечували якісну підготовку спеціаліста, спроможного відповідати сучасним вимогам суспільства.

Кафедра іноземних мов тісно співпрацює з підприємствами, організаціями, державними установами та державними навчальними закладами м. Кропивницького. Зокрема викладачі кафедри викладають англійську мову на курсах підвищення кваліфікації у Центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій міської державної адміністрації.

МЕХАНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра кібербезпеки та програмного забезпечення

Кафедра кібербезпеки та програмного забезпечення ЦНТУ стала наступницею кафедри програмного забезпечення, яка була заснована в 1993 році. У 2017 році кафедра програмного забезпечення одержала нову назву — кафедра кібербезпеки та програмного забезпечення.

Кафедра готує фахівців за освітніми програмами рівня «бакалавр» зі спеціальностей: 122 «Комп'ютерні науки»; 123 «Комп'ютерна інженерія»; 125 «Кібербезпека та захист інформації», та фахівців за освітніми програмами рівня «магістр» зі спеціальностей: 122 «Комп'ютерні науки»; 123 «Комп'ютерна інженерія».

Підготовку фахівців здійснюють 25 викладачів, з них 3 доктори наук, професори, 15 кандидатів наук, докторів філософії (PhD), доцентів, 4 старших викладачі. Смірнов Олексій Анатолійович — завідувач кафедри кібербезпеки та програмного забезпечення, доктор технічних наук, професор. У 1993 — 2014 роках кафедру очолював доктор технічних наук, професор, заслужений працівник народної освіти України Володимир Володимирович Сидоренко.

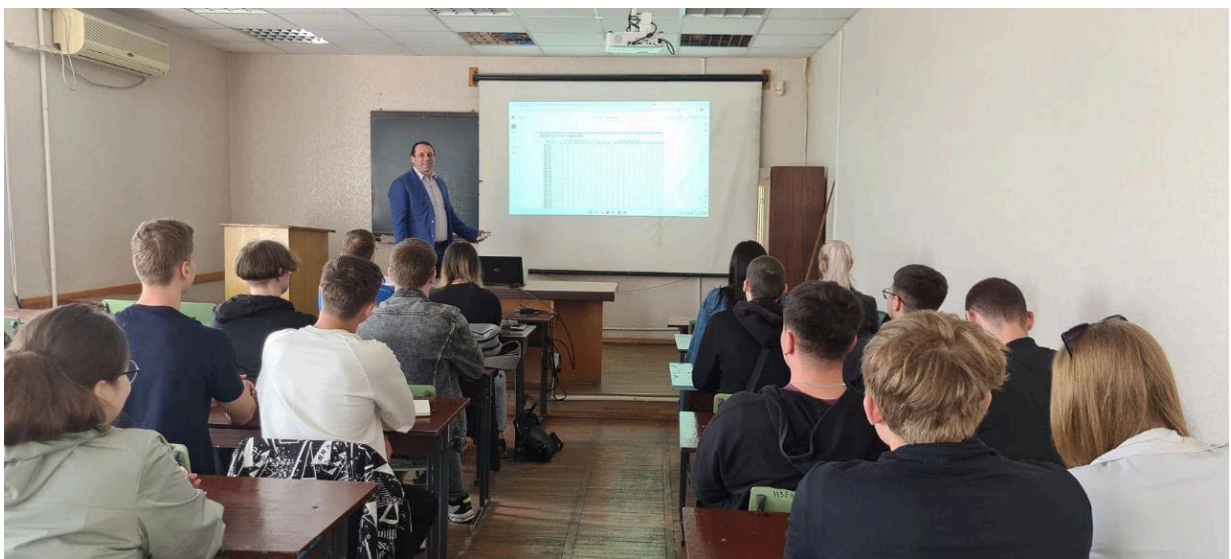

Колектив кафедри кібербезпеки та програмного забезпечення (2025 рік)

Сьогодні на кафедрі працюють: завідувач кафедри, д-р техн. наук, професор Смірнов О. А.; професор, д-р техн. наук Коваленко О. В., професор, д-р техн. наук Мелешко Є. В.; доценти: канд. техн. наук Буравченко К. О., канд. техн. наук Доренський О.П., канд. техн. наук Дреєв О. М., канд. техн. наук Кислун О. А., канд. техн. наук Коваленко А. С.,

канд. техн. наук Марченко К. М., канд. техн. наук Минайленко Р. М., канд. фіз.-мат. наук Петренюк В. І., канд. фіз.-мат. наук Якименко Н. М., старші викладачі: канд. техн. наук Лисенко І. А., канд. техн. наук Улічев О. С., доктор філософії (PhD) Усік П. С., Поліщук Л. І.; викладачі: доктор філософії (PhD) Дреєва Г. М., Козірова Н. Л., Константинова Л. В., Коноплицька-Слободенюк О. К., Резніченко В. А.; асистенти: Коваленко А. С., Ткачук Р. О., Ткаченко О. С.; завідувач лабораторії Данилова М. М., в. о. завідувача лабораторії Бобришов О. О., технік Вітряченко А. А., фахівець 1 категорії Михайлов С. В., старший лаборант Шияненко А. О., технік Собінов О. Г.

На кафедрі викладачі активно ведуть навчальну та методичну роботу — видано понад 350 робіт навчально-методичного характеру та понад 90 навчальних посібників.

Лекційне заняття проводить завідувач кафедри кібербезпеки та програмного забезпечення О. А. Смірнов (2015 рік)

Напрями наукових досліджень: розробка методів підвищення безпеки телекомунікаційних мереж, методів підвищення оперативності передачі даних та захисту інформації у телекомунікаційній мережі; розробка технології формалізації та автоматизованого рішення задач розпізнавання ситуацій в інформаційних системах; розробка системи технічної діагностики інтегрованої інформаційної системи забезпечення управління рухомими об'єктами; розробка методів застосування штучних нейронних мереж в інфо-комунікаційних системах для обробки та аналізу даних; розробка методів антивірусного захисту даних з використанням хмарних обчислювальних технологій; розробка методів та моделей технічної діагностики інтегрованих інформаційних систем; розробка інформаційної технології синтезу тестових моделей поведінки об'єктів програмного забезпечення АСУ на стадії об'єктно-орієнтованого проектування; розробка методів підвищення ефективності передачі інформації в корпоративних мережах; розробка інформаційної

технології моніторингу навколишнього середовища на базі концепції інтернету речей.

На кафедрі функціонує наукова школа «Підвищення оперативності передачі та захисту інформації у телекомунікаційних системах». Керівник школи — доктор технічних наук, професор Смірнов О.А.

При кафедрі створено дві школи програмування для всіх бажаючих освоювати ІТ-технології:

- 1) A2-LAB.NewGeneration;
- 2) New Horizons.

Студенти кафедри неодноразово займали призові місця на Всеукраїнських олімпіадах із фахових дисциплін. Науково-дослідна робота кафедри спрямована на нові комп'ютерні засоби та технології інформатизації суспільства, кібербезпеку та захист інформації, технології штучного інтелекту та розвиток інформаційно-телекомунікаційних технологій. Студенти стали переможцями всеукраїнського конкурсу наукових робіт зі спеціальності «Комп'ютерні науки», всеукраїнських олімпіад «Формування критичного мислення» і «Соціоінженерінг: шляхи та механізми захисту», міжнародної олімпіади «Шляхи та механізми захисту інформаційного простору України від шкідливих інформаційно-психологічних впливів», міжнародного конкурсу наукових робіт «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» за напрямом «ІТ в автоматизації» та ін.

Здобувачі вищої освіти беруть участь у виконанні науково-дослідних робіт, презентуючи свої розробки на міжнародних і всеукраїнських конференціях, серед яких «Інформаційні технології» (м. Київ), «Інформаційна безпека та комп'ютерні технології» (м. Кропивницький), «Комплексне забезпечення якості технологічних процесів та систем» (м. Чернігів), «Інформаційні технології в соціокультурній сфері, освіті та економіці» (м. Київ), «Комп'ютерна інженерія і кібербезпека: досягнення та інновації» (м. Кропивницький), «Інформаційні технології в освіті, науці й техніці» (м. Черкаси), «Інформаційні технології в освіті, науці, економіці та бізнесі» (м. Київ), а також публікують свої науково-дослідні доробки в наукових виданнях України: «Центральноукраїнський науковий вісник. Технічні науки», «Кібербезпека: освіта, наука, техніка», «Системи обробки інформації», «Збірник праць молодих науковців ЦНТУ» та ін. Кращі випускники кафедри продовжують навчання за PhD програмами.

Матеріально-технічна база включає 6 спеціалізованих лабораторій. У 2021 році у співпраці зі стейкхолдером MIF Projects на кафедрі КБПЗ відкрито сучасну лабораторію Research and Development Laboratory. У 2024 році кафедра кібербезпеки та програмного забезпечення відкрила оновлені аудиторії, які побудовані за принципами термінальної архітектури, та новий Data center.

За останні роки професорсько-викладацьким складом кафедри опубліковано понад 100 статей у Scopus та більше 15 статей Web of

Science, понад 1500 статей у фахових виданнях та 20 монографій. Отримано понад 20 патентів.

Кафедра щорічно бере активну участь у проведенні Дня науки ЦНТУ, виставці наукових досягнень ЦНТУ та АгроЕкспо. В рамках Дня науки щороку проводяться наукові конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів.

На кафедрі регулярно проводяться міжнародні конференції, співorganizаторами яких виступають представники Університету Ульма (Німеччина), Лодзинського університету (Польща), Університету Бельсько-Бялої (Польща), Молдовської Економічної Академії (МЕА) міста Кишинева (Республіка Молдова), Казахського національного технічного університету імені Сатпаєва К.І., університетів Франції та Азербайджану. Викладачі кафедри беруть участь у міжнародних конференціях, які проходять у Франції, Німеччині, Польщі та інших країнах. Завідувач кафедри, проф. Смірнов О. А. бере участь в опонуванні дисертацій, які підготовлені у Казахському національному дослідному технічному університеті імені К.І. Сатпаєва та Казахському національному університеті імені Аль-Фарабі.

Кафедра у різних формах активно співпрацює з багатьма провідними компаніями та організаціями у сфері ІТ та кібербезпеки, серед них: MIF Projects, Novus Cybernetic, Онікс-системз, EPAM Ukraine, SoftServe Ukraine, MUK Group, Triangu, LEVI9, GlobalLogic, школи програмування Ш++, RBC_group та багато інших. Значна увага приділяється співпраці з ПАТ «НВП «Радій», АТ «Ощадбанк», Департаментом кіберполіції Національної поліції України, Державною

службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, ПАТ ОДЕСАКАБЕЛЬ.

Кафедра підтримує партнерські відносини з такими міжнародними гігантами, як Microsoft, Google, Oracle, що сприяє розвитку академічних програм та науково-дослідної діяльності, розвитку освітніх програм. Студенти активно беруть участь в олімпіадах, зокрема: ICPC (International Collegiate Programming Contest) та NASA Space Apps Challenge, що допомагає розвивати їх професійні навички. Відбувається постійна співпраця з освітніми платформами, такими як Асоціація спеціалістів кібербезпеки, Erasmus+, Udemy, Rangeforce, Kharkiv IT Cluster та Кластером «ІТ-Альянс 4.0».

На кафедрі навчалися відомі фахівці у галузі ІТ:

— Сергій Тесля — навчався на кафедрі кібербезпеки та програмного забезпечення у 2020-2021 роках та здобув ступінь магістра з комп'ютерної інженерії. Почав свій шлях на позиції Java Developer в аутсорсинговій компанії «Cloudwharf», яка працює над розробкою програмного забезпечення для ринку Німеччини. Наразі працює в компанії «ЕРАМ», що на даний момент є найбільшою компанією в Україні та входить в десятку найкращих ІТ-компаній світу. Обіймає посаду Java Software Engineer;

— Сергій Кривоблоцький — навчався на кафедрі програмного забезпечення у 2005-2010 роках. Працює в компанії MacPaw;

— Ігор Янішевський — закінчив КНТУ у 2009 році за спеціальністю «Системне програмування». Працює в компанії Eyeo GmbH, що відома розробкою Adblock Plus;

— Сергій Демченко — навчався на кафедрі кібербезпеки та програмного забезпечення за спеціальністю «Програмування комп'ютерних систем та мереж». Працює програмістом у Microsoft (м. Ванкувер, Канада) ;

— Роман Павлюк — навчався на кафедрі кібербезпеки та програмного забезпечення у 2011-2017 роках та здобув ступінь магістра з системного програмування (нині спеціальність має назву «Комп'ютерна інженерія»). Працює в компанії «AirSlate» (PdfFiller) на посаді Android Developer;

— Тетяна Волкорезова (Мельниченко) — навчалася по 2010 рік та здобула ступінь магістра із системного програмування (диплом з відзнакою). Працює в компанії «Onix-Systems»;

— Юлія Терещенко — у 2010 році отримала диплом спеціаліста з системного програмування. Працює в Кіровоградській обласній бібліотеці для юнацтва ім. Є. Маланюка на посаді головного інженера;

— Костянтин Бегун — навчався на кафедрі програмного забезпечення по 1998 рік і став одним із перших випускників кафедри. Працює в одному з провідних міжнародних банків за отриманою спеціальністю;

— Сергій Босенко — у 2012 році отримав кваліфікацію магістра із системного програмування та диплом з відзнакою. Зараз він головний спеціаліст сектора підтримки інформаційних технологій АТ «Ощадбанк»;

— Валерій Зленко — у 2010 році отримав диплом спеціаліста з системного програмування. Працює системним програмістом у ТОВ «Онікс-системз».

Кафедра машинобудування, мехатроніки і робототехніки

Кафедра машинобудування, мехатроніки і робототехніки створена у 2021 році шляхом об'єднання кафедр технологій машинобудування і металорізальних верстатів та систем. У 2022 році до новоутвореної кафедри було приєднано кафедру обробки металів тиском та спецтехнологій.

Завідувачем кафедри з початку її створення став канд. техн. наук, доцент Андрій Гречка. До 2021 року кафедру технологій машинобудування очолював д-р техн. наук, професор Іван Павленко. Посаду завідувача кафедри металорізальних верстатів та систем з 2009 до 2021 року займали: канд. техн. наук, доцент Микола Ковришкін, д-р техн. наук, професор Андрій Кириченко, канд. техн. наук, доцент Андрій Гречка, посаду завідувача кафедри обробки металів тиском та спецтехнологій до 2021 року займав д-р техн. наук, професор Віктор Носуленко, а з 2021 року — канд. техн. наук, доцент Віталій Шмельов.

Кафедра машинобудування, мехатроніки і робототехніки випускова для ряду освітніх програм. Підготовка за освітньо-професійною програмою «Комп'ютерний інжиніринг технологій, робототехніка і 3D друк» спеціальності «Прикладна механіка» першого (бакалаврського) освітнього рівня була започаткована у 2021 році (з 2017 по 2021 рік підготовка проводилася за освітньою програмою «Прикладна

механіка»), її гарант — канд. техн. наук, доцент К. Щербина. Спеціальність «Прикладна механіка» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти була акредитована у 2019 році. Також кафедра машинобудування, мехатроніки і робототехніки з 2017 року проводить підготовку за освітньо-професійною програмою «Галузеве машинобудування» першого (бакалаврського) освітнього рівня. Освітньо-професійна програма «Прикладна механіка» спеціальності «Прикладна механіка» другого (магістерського) освітнього рівня була започаткована у 2017 році, її гарант — канд. техн. наук, доцент А. Гречка. Дана освітня програма пройшла акредитацію у 2022 році. Освітньо-наукова програма «Прикладна механіка» спеціальності «Прикладна механіка» третього (доктора філософії) освітнього рівня була започаткована у 2017 році, її гарант — д-р техн. наук, професор А. Кириченко. З 2017 по 2024 рік діяла освітньо-професійна програма «Металорізальні верстати та системи» спеціальності «Галузеве машинобудування» другого (магістерського) рівня.

Склад кафедри машинобудування, мехатроніки і робототехніки постійно оновлюється і наразі є одним з наймолодших за віком в університеті. Станом на 2024/2025 навчальний рік на кафедрі працюють 16 осіб навчально-педагогічного персоналу та 4 особи навчально-допоміжного персоналу. Професором кафедри є д-р техн. наук А. Кириченко, доцентами кафедри — А. Артюхов, І. Валявський, М. Годунко, А. Гречка, О. Лисенко, В. Мажара, В. Мірзак, В. Свяцький, О. Сіса, О. Скібінський, В. Шмельов, К. Щербина, старшими викладачами — А. Апаракін, П. Єрьомін, асистентом кафедри — Я. Скібінський. Допмагають організовувати освітній процес завідувач лабораторії С. Заїка, старший лаборант В. Селехова, провідний фахівець А. Майстренко, технік М. Кириченко.

Колектив кафедри машинобудування, мехатроніки і робототехніки (2024 рік)

З 2009 року завершили трудову кар'єру в університеті д-ри техн. наук, професори І. Павленко та В. Носуленко; професори В. Пестунов, В. Боков, О. Чернявський; канд. техн. наук, доценти В. Надєїн, М. Підгаєцький, М. Ковришкін, О. Стеценко, А. Валявський; старший викладач М. Ткаченко; асистенти В. Бабич, О. Шелепко, М. Сторожук.

Склад кафедри технологій машинобудування (2009 рік)

Викладачі кафедри машинобудування, мехатроніки і робототехніки постійно підвищують свій професійний рівень. За останні 15 років серед нинішнього складу кафедри захистили: докторську дисертацію — А. Кириченко, кандидатські дисертації — А. Апаракін, І. Валявський, М. Годунко, А. Гречка, П. Єрьомін, В. Мірзак, О. Сіса, В. Шмельов, К. Щербина.

Матеріально-технічна база кафедри відповідає сучасним вимогам до організації освітнього процесу, підтримується в робочому стані та за можливості оновлюється. За останній період було відкрито три нові лабораторії. Так, у 2012 році за сприяння Голови наглядових рад «Ельворті-Груп» та «Гідросила-Груп» П. Штутмана було відкрито комп'ютерний клас, який у 2023 році було оновлено сучасними комп'ютерами. У 2017 році було відкрито лабораторію мехатроніки і 3D-друку, в якій, зокрема, встановлено обладнання на основі паралельних кінематичних структур, створене під керівництвом професора А. Кириченка.

У 2021 році було відкрито центр STEM освіти, в якому доцент М. Годунко розробляє нові навчальні технології, зокрема і для учнів середньої школи. У цьому році ж матеріальна база кафедри поповнилася лазерним 3D-принтером з УФ-камерою, телевизором з великою діагоналлю, комплектом конструкторів на основі системи «Arduino», осцилографом, верстаками тощо. Було відновлено працездатність токарного верстата з ЧПУ шляхом модернізації його приводів та переведення на нову систему ЧПУ власної розробки, виготовлено два фрезерних верстата з ЧПУ різного розміру.

Співробітники кафедри металорізальних верстатів та систем разом з членами сімей на святкуванні 40-річчя кафедри (2003 рік)

Методичне забезпечення навчального процесу постійно оновлюється та викладається в репозитарії університету. В останні роки за участі викладачів кафедри було видано навчальні посібники «Захватні пристрої роботів», «Конструювання та виготовлення штампів. Проектування штампів: формозмінних, складної дії, для складання та автоматичного штампування», «Технологія холодного штампування. Курсове проектування. Листове штампування», «Кування та гаряче об'ємне штампування», «Розмірна обробка металів електричною дугою», «Технологія розмірної обробки дугою. Історичний нарис, верстати», «Фізичні процеси спецтехнологій. Експериментальні дослідження. Збірник статей», «Технологічне обладнання з паралельною кінематикою», монографії «Промислові роботи та РТК», «Промислові роботи: основи розрахунку та проектування», «Роботизовані технологічні комплекси», «Захватні пристрої роботів», «Розмірна обробка електричною дугою кувальних штампів», «Оброблюваність матеріалів електричною дугою», «Обробка отворів електричною дугою»,

«Компенсатори похибок пресів», «Механіка комбінованого протягування графітовмісних чавунів», «Інженерія деталей, оброблених протягуванням», «Технологічні основи виготовлення біопалива з рослинних відходів та їх композитів».

Наукові дослідження кафедри здійснюються за такими напрямками: дослідження захватних пристроїв роботів, інструментів для обробки зубчастих вінців деталей, хонінгування, обладнання на основі паралельних кінематичних структур, деформуючого протягування, розмірної обробки дугою, холодного штампування, компенсаторів похибок пресів. Захист дисертацій, наукові публікації та видання навчальних посібників і монографій підтверджують успішну діяльність наукових шкіл, започаткованих під керівництвом д-ра техн. наук, професора І. Павленка (промислові роботи та їх захватні пристрої), д-ра техн. наук, професора В. Носуленка (розмірна обробка дугою), д-ра техн. наук, професора А. Кириченка (обладнання на основі паралельних кінематичних структур), канд. техн. наук, професора О. Чернявського (деформуюче протягування), канд. техн. наук, доцента М. Підгаєцького (зубообробка, хонінгування).

Викладачі кафедри активно публікуються у фахових наукових виданнях. Публікаційна активність наразі складає близько 10 наукових статей на рік. Кафедра стала лідером в університеті у сфері винахідницької діяльності. За останні п'ять років кількість патентів, отриманих викладачами, наближається до 100.

Склад кафедри обробки металів тиском та спецтехнологій (2014 рік)

Викладачі кафедри брали активну участь у виконанні держбюджетних тем «Структурний аналіз будови двозахватних

промислових роботів та аналіз їх продуктивності в механообробних комплексах», «Теоретичні основи проектування багатокоординатних верстатів і машин з мехатронними стрижневими структурами та комп'ютерно-інтегрованими оптимальними робастними системами керування», «Методологія проектування робастно-оптимальних систем автоматичного керування складними технологічними об'єктами та комплексами», «Теоретичні основи створення резонансних віброзбудників та резонансних вібраційних машин широкого призначення, що працюють на ефекті Зомерфельда і явищі самосинхронізації». Сумарний обсяг фінансування госпрозрахункової тематики по кафедрі перевищує 50 тисяч гривень на рік. У рамках виконання госпрозрахункових тем на підприємствах упроваджуються розробки, кількість яких за останні роки перевищила 10.

Велика увага приділяється розвитку студентської науки. Здобувачі освіти стали співавторами патентів на корисні моделі, наукових статей, беруть активну участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт.

Кафедра здійснює активну співпрацю з роботодавцями. Відбувається постійний діалог щодо поліпшення освітніх програм. Серед випускників останніх років, що досягли помітних результатів у своїй кар'єрі, можна назвати таких: О. Торчілов — головний інженер «KІT-Консалтінг», О. Дабич — головний конструктор «Герметик-Україна», А. Пархоменко — головний конструктор бюро просапних машин «Ельворті», В. Любченко — заступник технічного директора «Гідросила-Лезо», О. Рига — головний метролог «Гідросила-АПМ», В. Кіт — заступник головного конструктора «Завод рульової гідромеханіки», І. Павлов — провідний конструктор «Гідросила-Леда».

Кафедра матеріалознавства та ливарного виробництва

З 2009 по 2010 роки кафедра матеріалознавства та ливарного виробництва здійснювала підготовку бакалаврів, спеціалістів та магістрів за спеціальністю «Обладнання ливарного виробництва», а починаючи з вересня 2016 року, бакалаврів та магістрів за спеціальністю 131 «Прикладна механіка». З липня 2023 року на кафедрі розпочато підготовку студентів за спеціальністю 132 «Матеріалознавство».

З 2003 року до квітня 2014 року завідувачем кафедри був д-р. техн. наук, професор Сабірзянов Тагір Галійович. Із квітня 2014 року по вересень 2022 року обов'язки завідувача кафедри виконував професор, канд. техн. наук Кропівний Володимир Миколайович, нині — ректор університету. З жовтня 2022 року кафедру очолює канд. техн. наук, доцент Кузик Олександр Володимирович.

Освітній процес на кафедрі забезпечують висококваліфіковані науково-педагогічні працівники, а саме: кандидат технічних наук,

професор Кропівний В. М., автор понад 170 публікацій, 40 робіт навчально-методичного характеру, 21 патента на винаходи, а також 9 навчальних посібників; кандидати технічних наук, доценти: Кузик О. В., Конончук С. В., Скрипник О. В., старший викладач Босий М. В., викладач Молокост Л. А. Допомогу в підготовці і проведенні навчальних занять надає навчально-допоміжний персонал кафедри — завідувач навчальної лабораторії Невдаха Н. А., фахівець I категорії Шматько С. І., лаборант Боса О. А.

Для експериментального дослідження структури матеріалів, вивчення принципів роботи обладнання, розроблення технологічних процесів ливарного виробництва в останні роки проведено оновлення та удосконалення навчально-лабораторної бази, технічних засобів навчання, комп'ютеризації та інформатизації освітнього процесу, а саме:

- лабораторію матеріалознавства та ливарних сплавів оновлено та оснащено мультимедійною дошкою, цифровим мікроскопом, комп'ютерною технікою, мультимедійним проєктором;
- лабораторії технології конструкційних матеріалів оснащені комп'ютерами, мультимедійною технікою, інвентором зварювальним ПАТОН, 3D принтером, настільним лазерним гравірувальним верстатом, ливарною машиною вакуумно-плавильного обладнання.

Колектив кафедри матеріалознавства та ливарного виробництва (2024 рік)

Кафедрою проводяться дослідження з наукових напрямків: удосконалення технології виробництва литих матеріалів та новітні матеріали і ресурсозберігаючі технології у промисловості та агропромисловому комплексі. Викладачі беруть участь у виконанні науково-дослідних робіт, серед яких: «Розробка електронної системи оформлення дозволів на розміщення відходів та формування екологічної звітності по Кіровоградській області» (2011 рік, керівник

проф. Кропівний В.М.), «Розробка технологічних процесів і планування ділянок з виготовлення запасних частин до сільськогосподарської техніки іноземного виробництва» (2019-2020 роки, керівник проф. Кропівний В.М.), «Аналіз можливості застосування процесу гідратування при видобутку, транспортуванні і використанні вуглеводневих газів» (2014 рік, відповідальний виконавець ст. викл. Босий М.В.), «Підвищення технічного рівня транспортної і сільськогосподарської техніки методами інжинірингу» (відповідальний виконавець доц. Кузик О. В.), «Розробка методики досліджень та експериментальна апробація виготовлення дослідних зразків біопаливних пелет на основі мулових осадів стічних вод ОКВП «Дніпро-Кіровоград» (2024 рік, відповідальний виконавець — викл. Молокост Л. А.), «Обґрунтування та повірочний розрахунок пресового обладнання для виготовлення на основі мулових осадів стічних вод ОКВП «Дніпро-Кіровоград» дослідно-промислової партії біопаливних пелет» (2024 рік, відповідальний виконавець — викл. Молокост Л. А.), «Підвищення експлуатаційної надійності мобільних машин узгодженням їх характеристик з умовами функціонування у ФГ Патлаченка Петра Антоновича» (2024 рік, керівник — доц. Кузик О. В.).

День вишиванки (2024 рік)

За результатами наукової роботи опубліковані колективні монографії в Латвії, Польщі та Чехії, авторами розділів яких стали професор Кропівний В. М., доцент Кузик О. В., старший викладач Босий М. В. Викладачами кафедри публікуються статті у виданнях, які

відносяться до наукометричної бази Scopus, у фахових виданнях України, патенти на винаходи і корисні моделі.

Велика увага приділяється студентській науковій роботі. Стали переможцями Всеукраїнських конкурсів наукових робіт зі спеціальності «Матеріалознавство» такі студенти: Ткач А. В. — диплом третього ступеня (2019), науковий керівник: доцент Кузик О. В.; Мусієнко С. В. — диплом першого ступеня (2021), науковий керівник: доцент Кропівна А. В.

Лабораторія електронно-мікроскопічного аналізу

Студент Бельченков Є. В. нагороджений дипломом II ступеня як переможець Міжнародного студентського професійного творчого конкурсу «Матеріалознавство» (2024 рік), науковий керівник: доцент Кузик О. В.

Експозиція кафедри на Дні відкритих дверей у 2024 році

Викладачі кафедри проходять закордонне стажування в Латвії, Чехії, Польщі, США, Німеччині та ін. країнах. Улітку 2024 року в м. Есеніце (Чехія) ст. викладач кафедри Босий М. В. брав участь у Міжнародному науково-освітньому проєкті «Development of online courses for teaching in higher education institutions» («Розробка онлайн курсів для викладання у вищих навчальних закладах») на базі Міжнародного економічного інституту.

Кафедрою на постійній основі здійснюється співпраця з роботодавцями з АТ «Гідросила» та АТ «Металіт».

За час свого існування кафедра підготувала понад 900 висококваліфікованих спеціалістів, які успішно працюють у різних галузях виробництва, освіти і науки. Серед них ректор ЦНТУ, професор, канд. техн. наук Кропівний В. М., генеральний директор АТ «Гідросила» Засінець Є. Г., начальник ливарного цеху АТ «Гідросила» Бабич Ю. В., технічний директор АТ «Металіт» Мельник Р. В.

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра аудиту, обліку та оподаткування

Кафедра аудиту, обліку та оподаткування ЦНТУ бере свої витoki із середини 1980 років, коли влітку 1986 року в Кіровоградському інституті сільськогосподарського машинобудування було створено першу випускову економічну кафедру — кафедру бухгалтерського обліку, аналізу та контролю.

Через декілька років навколо кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та контролю було започатковано інші економічні кафедри інституту, а сама кафедра була трансформована й перейменована на кафедру бухгалтерського обліку та аналізу господарської діяльності.

У червні 1996 року на базі кафедри бухгалтерського обліку та аналізу господарської діяльності були створені дві кафедри: кафедра аудиту та аналізу господарської діяльності й кафедра бухгалтерського обліку. У 2005 році у зв'язку із започаткуванням підготовки фахівців зі спеціальності «Оподаткування» назва кафедри аудиту та аналізу господарської діяльності була змінена на кафедру аудиту та оподаткування.

Колектив кафедри аудиту та оподаткування (2010 рік)

У вересні 2020 року у зв'язку з об'єднанням кафедри аудиту та оподаткування й кафедри бухгалтерського обліку було створено кафедру аудиту, обліку та оподаткування.

До 2002 року кафедру очолював доктор економічних наук, професор Давидов Григорій Миколайович (1950-2018), сертифікований аудитор України, заслужений працівник освіти України. З 2002 по 2018 роки керівництво кафедрою здійснювала доктор економічних наук, професор Шалімова Наталія Станіславівна — сертифікований аудитор України. З

2019 року кафедру очолює кандидат економічних наук, професор Магопець Олена Анатоліївна.

Кафедра має статус випускової та здійснює підготовку фахівців за такими освітніми програмами галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування»:

- «Облік, контроль і оподаткування» (освітньо-професійна програма для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти);
- «Облік і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю та державним сектором економіки» (освітньо-професійна програма для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти);
- «Адміністрування податків та митних платежів» (освітньо-професійна програма для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти);
- «Аудит, державний фінансовий контроль та експертиза» (освітньо-наукова програма для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти);
- «Облік і оподаткування» (освітньо-наукова програма для здобуття третього(освітньо-наукового) рівня вищої освіти).

У різний час на кафедрі працювали визначні науковці та професіонали-практики, серед яких: д-р екон. наук, професор Дрозд І. К., канд. екон. наук, доцент, заслужений економіст України, кавалер ордена княгині Ольги Кузьменко Г. І.; канд. екон. наук., доцент Давидов Ю. Г.; канд. екон. наук, доцент Головченко О. О.; канд. екон. наук, доцент Головченко Н. Ю.; канд. екон. наук, доцент Шелковнікова О. В.; Мартинюк І. В. (начальник Головного управління Державного казначейства України у Кіровоградській області); Сорокіна А. І. (головний бухгалтер ЦНТУ); Цандекова Л. Є. (начальник Східного офісу Держаудитслужби в Кіровоградській області).

Колектив кафедри бухгалтерського обліку (2010 рік)

Сьогодні науково-педагогічний колектив кафедри нараховує 17 осіб, серед яких: доктор екон. наук, проф., професор кафедри Шалімова Н. С.; канд. екон. наук, проф., завідувач кафедри Магопець О. А.; канд. екон. наук, доц., доцент кафедри Андрощук І. І.; канд. екон. наук, доц., доцент кафедри Гай О. М.; канд. екон. наук, доц., доцент кафедри Крячко В. Г.; канд. екон. наук, доц., доцент кафедри Лисенко А. М.; канд. екон. наук, доц., доцент кафедри Назарова Г. Б.; канд. екон. наук, доц., доцент кафедри Пугаченко О. Б.; канд. екон. наук, доц., доцент кафедри Решетов В. О.; канд. екон. наук, доц., доцент кафедри Смірнова І. В.; канд. екон. наук, доц., доцент кафедри Смірнова Н. В.; канд. екон. наук, доц., доцент кафедри Фоміна Т. В.; канд. екон. наук, доц., доцент кафедри Черновол О. М.; канд. екон. наук, доц., асистент кафедри Юрченко О. В.; канд. екон. наук, старший викладач кафедри Кузьмін Є. С., старший лаборант Лук'янець Н. В., фахівець 1 категорії Савеленко О. К.

Колектив кафедри аудиту, обліку та оподаткування (2024 рік)

Науково-педагогічні працівники кафедри працюють над постійним удосконаленням освітнього процесу, над розробкою та виданням сучасного навчально-методичного забезпечення, запроваджують нові дисципліни, з огляду на вимоги ринку праці удосконалюють освітні програми відповідно до сучасних тенденцій у сфері обліку, аудиту та оподаткування, впроваджують інноваційні методики викладання, активно співпрацюють із роботодавцями та професійними спільнотами, беруть участь у міжнародних наукових проєктах, забезпечуючи підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно працювати в умовах цифрової трансформації економіки. Для підготовки фахівців кафедра має навчальні аудиторії, оснащені мультимедійними засобами, та власний комп'ютерний клас зі спеціалізованим програмним забезпеченням. Для здійснення дослідницької діяльності використовується наукова лабораторія «Аудит, аналіз та оподаткування суб'єктів бізнесу в умовах інтеграційних трансформацій».

Кафедра аудиту, обліку та оподаткування на даний час має потужну наукову школу «Організація та методологія аудиту, аналізу і оподаткування в умовах інтеграційних процесів», яку започаткував доктор економічних наук, професор Давидов Г. М. та яка нині функціонує під керівництвом доктора економічних наук, професора Шалімової Н. С. У межах наукової школи виконуються науково-дослідні роботи: «Соціально-економічні аспекти обов'язкового аудиту»; «Організація та методологія виконання завдань з надання впевненості»; «Обліково-інформаційне забезпечення податкових відносин»; «Податкове планування та адміністрування як складова державної та регіональної політики соціально-економічного розвитку»; «Методологія та організація обліку, аналізу і контролю в галузях економіки»; «Розвиток функцій бухгалтерського обліку в сучасних умовах»; «Організаційні та методичні аспекти вдосконалення бухгалтерського обліку в умовах глобалізації економіки та інформатизації суспільства»; «Облікове забезпечення в аграрній сфері».

Презентація кафедри на заході: «День відкритих дверей-2024»

У різний час науково-педагогічними працівниками кафедри виконувалися науково-дослідні роботи в межах держбюджетної та госпдоговірної тематики: «Планування та адміністрування податкових надходжень до бюджетів різних рівнів» (2005-2007 роки); «Упровадження та фінансування енергозберігаючих технологій на підприємствах олійно-жирової промисловості» (2009 рік); «Оподаткування та державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників з урахуванням регіональних пріоритетів» (2017 рік); «Розвиток інноваційно-інтегрованих структур як фактор національної безпеки в умовах соціально-економічної нестабільності» (2017-2019 роки); «Аналіз і прогноз демографічної ситуації Кіровоградській області на період до 2030 року» (2019 рік); «Аналіз забезпеченості трудовими ресурсами Кіровоградської області та шляхи збалансування трудового

потенціалу і потреб регіонального ринку праці на період до 2030 року» (2019 рік); «Підвищення ефективності управління діяльністю суб'єктів господарювання шляхом упровадження новітніх систем інформаційно-аналітичного забезпечення» 2023-2024 роки).

Отримані результати науково-дослідних робіт були використані при написанні монографій, наукових статей, навчально-методичної літератури, навчальних посібників та впроваджені в освітній процес. У цілому за останні п'ять років опубліковано понад 600 наукових і навчально-методичних робіт, зокрема колективних монографій — 23, наукових статей у виданнях, які включені до наукометричних баз Scopus і Web of Science — 28, наукових статей у фахових виданнях категорії «Б» та виданнях країн ОЕСР — понад 200, тез доповідей на конференціях — понад 350, навчальних посібників — 4. З метою підвищення якості освітнього процесу наукові здобутки викладачів використані при підготовці та доопрацюванні навчальних дисциплін, викладання яких забезпечується кафедрою.

За останні п'ять років викладачами та аспірантами кафедри були захищені 4 дисертаційні роботи (асп. Юрченко О. В., асп. Клименко Я. В., асп. Роева О. С., асп. Корнєєва Т. С.), наукове керівництво якими здійснювали: доктор екон. наук, професор Шалімова Н. С. (керівник дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії асп. Роевої О. С., дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук асп. Клименко Я. В.), канд. екон. наук, професор Магопець О.А. (керівник дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук асп. Корнєєвої Т. С.).

На даний час наукове керівництво аспірантами кафедри здійснюють: доктор екон. наук, професор Шалімова Н. С.; канд. екон. наук, професор Магопець О. А.; канд. екон. наук, доцент Андрощук І. І.; канд. екон. наук, доцент Гай О. М.; канд. екон. наук, доцент Лисенко А. М.; канд. екон. наук, доцент Пугаченко О. Б.; канд. екон. наук, доцент Смірнова І. В.; канд. екон. наук, доцент Фоміна Т. В.

Результати наукових розробок кафедри впроваджено у практичну діяльність таких підприємств, установ та організацій: ТОВ «Термоліт-Інвест», ТОВ «Криворізька будівельна компанія», ТОВ «Феросистема-Трейд», ПП «Агродім-Центр», ПП «Влад», ПАТ «НВП «Радій», ПАТ «Гідросила ЛЄДА», Головного управління статистики у Кіровоградській області, Департаменту соціального захисту населення Кіровоградської обласної державної адміністрації, ТОВ «Компанія Агронова», ТОВ «Наполе», ТОВ «Варнет Груп», СТОВ «Степ-Агро» та в освітній процес ЦНТУ.

Кафедрою регулярно проводяться міжнародні конференції, зокрема Міжнародна науково-практична конференція «Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем», Міжнародна науково-практична інтернет-конференція здобувачів вищої освіти та учнівської молоді «Облік,

оподаткування і контроль в управлінні», співзасновниками яких виступають представники Батумського Університету Навігації (Грузія), Національного Інституту Економічних Досліджень (Грузія), Грузинської Академії наук бізнесу (Грузія), Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Грузія), Міжнародного Наукового, Освітнього Центру (Естонія), Асоціації повітряних перевізників Східної Європи (Латвія), Університету економіки, м. Бидгощ (Польща), Бакинського Університету Бізнесу (Азербайджан), Університету ISMA (Латвія), Інноваційної вищої школи м. Седльце (Польща) та представники з інших країн. З усіма міжнародними партнерами укладено договори про співробітництво.

Члени організаційного комітету V Міжнародної науково-практичної конференції «Облік і контроль в управлінні підприємницькою діяльністю», (представники Батумського державного університету імені Шота Руставелі та ЦНТУ), 2017 рік

Науково-педагогічні працівники кафедри — активні учасники міжнародних стажувань, курсів, вебінарів та міжнародних проєктів. За останні роки НПП кафедри долучилися до виконання таких міжнародних проєктів: UniClad та EUComplianceM4UA в рамках ERASMUS+, DOBRE, Twinning, Academic IQ, THEA Ukraine та THEA X Ukraine.

Значна увага приділяється науковій роботі здобувачів вищої освіти. З цією метою на кафедрі успішно функціонують наукові студентські гуртки: «Особливості діяльності обліку та оподаткування суб'єктів малого підприємництва в Україні» (керівник: канд. екон. наук., доц. Смірнова Н. В.), «Професійна термінологія фахівців з обліку і аудиту в англomовних країнах» (керівник: канд. екон. наук., доц. Гай О. М.), «Бухгалтерський облік: фундаментальний курс» (керівник: канд. екон. наук., доц. Юрченко О. В.), «Сучасне програмне забезпечення інформаційних систем в обліку та оподаткуванні» (керівник: канд. екон. наук., доц. Назарова Г. Б.).

Студенти кафедри беруть активну участь у науково-практичних конференціях, фахових Всеукраїнських олімпіадах, конкурсах наукових робіт та займають призові місця.

Із 2023 року на базі кафедри започатковано проведення Всеукраїнського творчого конкурсу наукових робіт «Інформаційне забезпечення управлінської діяльності в умовах сучасних викликів та загроз» для здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування». За результатами наукової діяльності здобувачів щорічно публікується понад 70 наукових статей та доповідей.

Активна співпраця кафедри відбувається з такими професійними організаціями та об'єднаннями: Громадськими організаціями «Професійна мережа менеджерів освіти і науки України» (PNRM Ukraine) та «Прогресильні», Федерацією аудиторів, бухгалтерів та фінансів Агропромислового комплексу України, Спілкою підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України, Громадською спілкою «Українська асоціація досконалості та якості».

Наявний науково-педагогічний потенціал кафедри забезпечує якісну підготовку фахівців у сфері обліку, контролю, аналізу та оподаткування, які успішно реалізують себе у професійній діяльності та досягають значних кар'єрних висот у різних сферах економіки, державного управління та бізнесу. Випускниками кафедри: Бегун А. П. (генеральний директор ПАТ «НВП «Радій», канд. техн. наук); Васильєва О. М. (юрист-консультант із зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Феросплав Стандарт»); Гавриленко О. Є. (директор ТОВ «Вітел-Трейд», канд. екон. наук (спеціальність 08.00.09 — бухгалтерський облік, аналіз та аудит); Дуднікова О. А. (фінансовий директор ПАТ «НВП «Радій»); Калачнюк В. В. (начальник відділу контролю у сфері закупівель Управління Східного Державної аудиторської служби України в Кіровоградській області); Кернасюк Ю. В. (завідувач сектору економічних досліджень Інституту сільського господарства степу НААН України, канд. екон. наук); Клименко Я. В. (провідний фахівець, економіст ЦНТУ, канд. екон. наук (спеціальність 08.00.09 — бухгалтерський облік, аналіз та аудит); Міщенко Т. Б. (заступник начальника обласного управління з роздрібного бізнесу АТ Ощадбанк); Мороз І. О. (фінансовий директор ТОВ «КРІОМЕК»), Нгвіка Ндзефу Крістабель (головний бухгалтер міжнародної компанії «Rober Bosch Middle East», Об'єднані Арабські Емірати); Цандекова Л. Є. (начальник Управління Східного Державної аудиторської служби України в Кіровоградській області (2016-2023 роки).

Кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності

Кафедра економіки праці та менеджменту (нині кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності) створена у 1988 році під керівництвом доктора економічних наук, професора Фільштейна Леоніда Михайловича. Того ж року розпочався перший набір на спеціальність «Управління трудовими ресурсами». У 1995 році на кафедрі було відкрито спеціальність «Менеджмент організацій», у 2005 році розпочато підготовку магістрів за спеціальністю «Адміністративний менеджмент».

День вишиванки (2024 рік)

У вересні 2013 року відбувся перший набір студентів на нову освітню програму 073 ОПП «Управління фінансово-економічною безпекою». У вересні 2023 року кафедра здійснила перший набір за новою освітньою програмою ОПП «Менеджмент ІТ у глобальному бізнес-середовищі».

Наразі набір студентів здійснюється за бакалаврськими та магістерськими рівнями за такими спеціальностями:

С 1 — Економіка HR-сфери;

Д 3 — Менеджмент (специфіка: підприємництво, комерційна діяльність, цифрове середовище, економічна безпека);

Д 4 — Публічне управління та адміністрування.

Нині кафедру очолює кандидат економічних наук, доцент Рябоволик Тетяна Федорівна. На кафедрі у складі науково-педагогічного колективу працюють 23 особи. Серед них: 2 професори, 13 доцентів, старший викладач, викладачі та асистенти, зокрема: Т. Рябоволик,

завідувач кафедри, канд. екон. наук, доцент; О. Сторожук, заступник завідувача кафедри, канд. екон. наук., доцент; О. В'юник, заступник декана, канд. екон. наук, професор; А. Музиченко, д-р екон. наук, професор; К. Фомічов, д-р юрид. наук, професор; І. Андрощук, канд. екон. наук, доцент; Н. Глевацька, канд. екон. наук., доцент; О. Горпинченко, канд. екон. наук, доцент; Т. Грінка, канд. екон. наук, доцент; О. Заярнюк, канд. екон. наук, доцент; О. Кіріченко, канд. екон. наук, доцент; В. Липчанський, канд. пед. наук, доцент; Т. Немченко, канд. екон. наук, доцент; А. Орлова, канд. екон. наук, доцент; Н. Пітел, канд. екон. наук, доцент; І. Сочинська-Сибірцева, канд. екон. наук, доцент; В. Журавльов, старший викладач; С. Коваленко, викладач; А. Доренська, асистент; Т. Тушевська, асистент; О. Щельник, асистент; О. Сокурено, фахівець І категорії.

Склад кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності (2024 рік)

Працівники кафедри постійно підвищують рівень професійної майстерності шляхом проходження міжнародних стажувань, курсів, вебінарів та участі в міжнародних проектах.

За роки діяльності кафедри у її складі працювали: професор Фільштейн Л. М., доцент Мороз В. Є., доцент Немченко А. Б., доцент Костромін Г. Т., викладач Дудатій Л. М., доцент Абашина О. В.,

доцент Малаховський Ю. В., доцент Немченко Т. Б., асистент Корнєєва Т. С., асистент Лаптева А. В., асистент Савіцька І. М., професор Левченко О. М., професор Левченко А. О., які зробили значний внесок у розвиток освітніх програм, наукових досліджень та підготовку фахівців.

Викладачі кафедри — активні учасники міжнародних проєктів:

- проєкт ERASMUS+ рівня KA2 (розвиток потенціалу вищої школи) UniClaD «Підвищення спроможності університетів ініціювати та брати участь у розвитку кластерів на принципах інновацій та сталості»;
- польсько-український проєкт «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), спрямований на підвищення кваліфікації у сфері публічного адміністрування представників місцевого самоврядування, викладачів, громадських активістів в рамках проєкту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID);
- проєкт міжнародної технічної допомоги «EU4Youth — Розкриття потенціалу молодих соціальних підприємців у Молдові та Україні» (Проєкт EUnlocking) у Кіровоградській області;
- програми «EU4Business: конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП», що спільно фінансується Європейським Союзом та урядом Німеччини та реалізується німецькою федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) у рамках створення простору для підприємців при Кропивницькій міській раді, а саме Центру підтримки підприємництва;
- українсько-британського проєкту «Twinning» в рамках ініціативи Консалтингової компанії Cormack Consultancy Group;
- проєкт «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic IQ), що реалізується Американськими Радами з міжнародної освіти за сприяння Посольства США в Україні (Відділу преси, освіти та культури), Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Участь кафедри у міжнародних проєктах дає змогу не лише розвивати професійні компетентності науково-педагогічних працівників, а й оновлювати матеріально-технічну базу кафедри. Так, наприклад, в рамках реалізації проєкту ERASMUS+ UniClaD «Підвищення спроможності університетів ініціювати та брати участь у розвитку кластерів на принципах інновацій та сталості» на базі кафедри було створено Експертний центр ІТ-технологій у сільському господарстві, який оснащено сучасним комп'ютерним та мультимедійним обладнанням, для проведення зустрічей усіх стейкхолдерів та потенційних партнерів (2021 рік). Крім того, в рамках реалізації польсько-українського проєкту «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE) в рамках проєкту USAID було обладнано сучасною технікою наукову лабораторію кафедри (2021 рік).

Експертний центр ІТ-технологій у сільському господарстві кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності (2021 рік)

На базі кафедри у 2024 році було створено новаторський освітній простір — лінгафонний кабінет, обладнаний спеціалізованою комп'ютерною технікою та програмним забезпеченням «NIBELUNG», що дає можливість застосовувати інноваційні технології інтенсивного вивчення іноземних мов, проводити інтерактивні заняття, розвивати мовлення та перекладацькі навички студентів.

Саме завдяки підвищенню мовних компетентностей з іноземних мов (англійська, французька, німецька) здобувачі кафедри мають змогу брати участь у програмах академічної мобільності в рамках існуючих міжнародних угод. Серед академічних партнерів кафедри — університети Франції, Італії, Болгарії, Польщі, Індії, Австрії, Чехії, Німеччини.

Лінгафонний кабінет кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності

Науково-педагогічний колектив кафедри активно займається науковою діяльністю, серед успішних наукових результатів кафедри — реалізація проєктів держбюджетного фінансування, зокрема «Розвиток інноваційно-інтегрованих структур як чинник національної безпеки держави в умовах соціально-економічної нестабільності», участь у науково-дослідних темах, проведення міжнародних та всеукраїнських конференцій. Кафедра стала ініціатором проведення щорічної Міжнародної науково-практичної конференції «Конкурентоспроможна модель інноваційного розвитку економіки України», яка щороку збирає більше 400 учасників не лише з усієї України, а й країн світу.

До наукової діяльності кафедри активно долучаються і здобувачі, стаючи активними учасниками наукових шкіл, які функціонують на базі кафедри.

Кафедра має міцні партнерські зв'язки з широким колом стейкхолдерів, серед яких: Кропивницька міська рада, Кіровоградська обласна державна адміністрація, Кіровоградська регіональна торгово-промислова палата, Національне агентство з державної служби, підприємства.

*Девіз кафедри «Економіки, менеджменту та комерційної діяльності»:
КРОКУЙ ДО УСПІХУ З ЕМКД!*

Серед визначних випускників кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності ЦНТУ: О. Горбунов (народний депутат України VIII скликання, громадський діяч, радник Міністра фінансів України, підприємець, канд. екон. наук); О. Дануца (народний депутат України IX скликання, український медіаменеджер, політик); Ю. Дмитрієва (директор із соціально-побутового розвитку ПАТ «НВП «Радій»); Л. Гайдук (заступник директора з розвитку торговельної мережі магазинів підприємства ТДВ «М'ясокомбінат «Ятрань», керуюча рестораном «Familia Garden»); Н. Катеринич (начальник відділу фінансування органів управління та інформаційних технологій Кропивницької міської ради); В. Дубровський (директор департаменту екології та природних ресурсів Кіровоградської обласної військової адміністрації); В. Сибірцев (доктор екон. наук, професор, завідувач кафедри ФС та Б ЦНТУ); В. Зайченко (доктор екон. наук, професор,

завідувач кафедри ЕП та ГРС ЦНТУ); Р. Пушкаренко (директор КНП «Знам'янська міська лікарня ім. А. В. Лисенка»); В. Пастушенко (голова Кропивницької районної державної адміністрації Кіровоградської області); Л. Онул (генеральний директор «Корпорації XXI століття»).

Кафедра економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи

Кафедра економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи ЦНТУ була створена у 1967 році і до 2017 року мала назву «економіки та організації виробництва». З 2023 року кафедра мала назву «економіки та підприємництва», а нині називається кафедра економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи. Упродовж усіх років існування кафедру очолювали:

- 1967-1974 роки — доцент Ігор В'ячеславович Шмельов, засновник кафедри;
- 1975-1982 роки — канд. техн. наук, доцент Іван Андрійович Остроухов;
- 1982-1987 роки — канд. екон. наук, доцент Леонід Михайлович Фільштейн;
- 1987-1993 роки — канд. екон. наук, доцент Володимир Мойсейович Глух;
- 1996-2008 роки — канд. екон. наук, доцент Олексій Олексійович Ляшенко;
- 2008-2021 роки — д-р. екон. наук, професор Марина Валентинівна Семикіна;
- із 2021 по теперішній час — д-р. екон. наук, професор Володимир Васильович Зайченко.

З відкриттям спеціальності «Економіка підприємства» у 1997/1998 навчальному році кафедра отримала статус випускової. Перший випуск економістів, підготовлених кафедрою, відбувся у 2001 році. У 2016 році з відкриттям нової спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» кафедра отримала нову назву — «Економіка та підприємництво». У 2022 році започатковано магістерську освітню програму «Економіка агробізнесу та агротрейдинг», яку у 2024 році змінено на «Економіка агробізнесу та ринок землі». У 2023 році — бакалаврську програму «Готельно-ресторанна справа», яка з 2024 року доступна й на магістерському рівні. Кафедра має статус випускової та успішно проходить акредитації освітніх програм.

Кафедра економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи — провідний науково-освітній осередок, що готує висококваліфікованих фахівців, здатних працювати в умовах динамічного розвитку

сучасної економіки. Завдяки синергії теоретичних знань та практичного досвіду кафедра забезпечує підготовку конкурентоспроможних спеціалістів, які успішно реалізують себе у бізнесі, підприємництві та управлінні. Постійний розвиток, удосконалення освітніх програм, активна наукова діяльність та співпраця з підприємствами роблять кафедру одним із ключових центрів економічної освіти регіону.

Колектив кафедри економіки та організації виробництва у 1985 році

Колектив кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи (2024 рік)

Науково-педагогічний колектив кафедри складається з досвідчених професорів, доцентів, кандидатів та докторів наук, які активно займаються науковими дослідженнями, ведуть навчальну діяльність та

сприяють упровадженню інновацій в економічну сферу. Склад кафедри: завідувач кафедри, д-р екон. наук, професор В. Зайченко; д-р екон. наук, професор М. Семикіна; канд. екон. наук, доцент М. Бугаєва; канд. екон. наук, доцент Б. Дмитришин; канд. екон. наук, доцент І. Журило; канд. екон. наук, доцент Л. Запірченко; канд. екон. наук, доцент С. Нісфоян; канд. географ. наук, доцент М. Рутинський; канд. техн.наук, доцент Г. Савеленко; канд. екон. наук, доцент Н. Сисоліна; канд. екон. наук, доцент І. Харченко; канд. екон. наук, доцент О. Чумаченко; асистент А. Немненко; завідувач лабораторій Н. Ковальчук; фахівець І категорії з інформаційних технологій О. Онищук.

Кафедра активно займається науковими дослідженнями, спрямованими на вирішення актуальних економічних проблем, розвиток підприємництва та підвищення конкурентоспроможності бізнесу. Викладачі та студенти беруть участь у науково-дослідних проєктах, міжнародних конференціях, публікують наукові статті та монографії. Зокрема кафедра здійснює наукове керівництво дисертаційними дослідженнями та підтримує міжнародну співпрацю.

У рамках виконання дисертаційних досліджень Зайченко В. В., Дудко С. В., Маклаков С. М. активно співпрацювали з іншими освітніми та науковими інституціями в рамках національних та міжнародних програм. Взаємодія з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Львівським торговельно-економічним університетом та Хмельницьким національним університетом дозволила обмінюватися знаннями та досвідом, підвищувати якість досліджень та їх практичну значущість.

Матеріальна база кафедри постійно вдосконалюється. У розпорядженні студентів та викладачів знаходяться сучасні лабораторії ресторанного обслуговування, харчових технологій та готельної справи із сучасним обладнанням, інформаційними цифровими матеріалами. Також представлені комп'ютерні класи, оснащені сучасною технікою та телевізорами для комфортного проведення лекційних та практичних занять.

Лабораторія ресторанного обслуговування, харчових технологій

Студентська наука є важливою складовою діяльності кафедри. Здобувачі беруть участь у конференціях, конкурсах наукових робіт, олімпіадах, що дозволяє їм отримати додаткові знання, розширити кругозір та реалізувати свої наукові інтереси. Викладачі кафедри залучають студентів до Днів науки у ЦНТУ, Днів відкритих дверей, виїзних кейтерингів, участі у вебінарах різного наукового спрямування.

Кафедра підтримує тісну співпрацю з підприємствами та організаціями регіону, що дозволяє студентам проходити практику та стажування, отримувати досвід роботи у реальному бізнес-середовищі.

Головними партнерами, стейкхолдерами кафедри стали: готелі м. Кропивницького «Зірка», «Optima Hotel and Resorts», «ApartUa»; кав'ярні «Ваніль», «Дай Кави»; видавництво «КОД»; піцерія «Піца 32 см»; компанія «НВП «Радій», ТОВ «Олександрійський цукровий завод», філія акціонерного товариства «Державна продовольчо-зернова корпорація України» «Новоукраїнський комбінат хлібопродуктів» та інші.

Чимало випускників кафедри — успішні підприємці, керівники компаній, державні службовці та науковці. Серед випускників, які досягли кар'єрного зростання, директор ТОВ «АгроВіста» П. Фесюк; канд. екон. наук, директорка з досліджень за напрямками України і Казахстану компанії «Agristatic» Ольга Крюкова; директор ТОВ «Олександрійський цукровий завод» Олег Покотило; SFM (Senior Finance Manager) з обов'язками CFO в ТОВ «Fint8» (фінансовий консалтинг, аудит) Олександр Дяченко; СМО / Chief Marketing Officer UKR TRUCK LLC Євгеній Кононенко.

Серед студентів кафедри багато учасників російсько-української війни. Ігор ЗАМОЦЬКИЙ — посмертно Герой України, військовослужбовець 3 полку імені Святослава Хороброго, нагороджений орденом «За мужність» III ступеня та медаллю «За військову службу Україні». Анатолій ЛЕМСЬКИЙ, у 2015-2016 роках брав участь в АТО, а з початком повномасштабного вторгнення став на захист Батьківщини, загинув при виконанні бойових завдань. Денис ГОЯН нагороджений орденами «За мужність» II та III ступеня, загинув при виконанні бойового завдання. Максим АНГУРЕЦЬ — солдат 57-ї окремої мотопіхотної бригади ім. Кошового отамана Костя Гордієнка, загинув під час виконання бойових завдань.

Старший солдат, снайпер Володимир КОРНІЄЦЬ нагороджений відзнакою «Козацький Хрест — за бойові заслуги», почесною відзнакою Броварської міської ради Київської області «За заслуги перед містом», відзнакою «За оборону Києва та Київської області», орденом «За мужність» III ступеня, брав участь в обороні Донецького аеропорту більше 100 днів. Олег ШОСТАК — нагороджений орденом за мужність III ступеня.

Викладачі кафедри уклінно вдячні за прояв мужності кожним із захисників і бережуть пам'ять про тих, хто віддав життя, захищаючи Україну.

Кафедра економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики

Процес заснування кафедри розпочався у червні 1999 році, коли при кафедрі економіки і організації виробництва Кіровоградського державного технічного університету була створена секція маркетингу і економічної кібернетики, за якою закріплювалася підготовка фахівців зі спеціальностей «Маркетинг» та «Економічна кібернетика». Секцію очолив канд. техн. наук, професор Анатолій Кравчук. У вересні 2000 року на базі цієї секції було створено кафедру маркетингу і економічної кібернетики. З вересня 2013 року після приєднання кафедри економічної теорії та права, кафедра стала носити назву економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики.

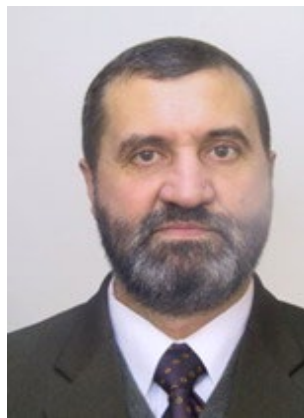
За час існування кафедри підготовлено доктора наук, 9 кандидатів економічних наук та 2 докторів філософії.

*А. Кравчук
перший завідувач
кафедри МіЕК
(1999-2003)*

*М.Тарнавський
завідувач кафедри
ЕТП (1979-1986,
2000-2013)*

*В. Гамалій
завідувач кафедри
ЕТМЕК
(2003-2017)*

*Р. Жовновач
завідувач кафедри
ЕТМЕК
(із 2017)*

Сьогодні підготовку фахівців нового покоління з економічної кібернетики та маркетингу, здатних не просто адаптуватися до змін, а й вести компанії вперед, забезпечує колектив кафедри під керівництвом професора, д-ра екон. наук Жовновач Р.І.

Викладачі кафедри постійно підвищують свій професійний рівень та ведуть активну наукову роботу, яка є одним із основних засобів досягнення високих стандартів якості підготовки фахівців з маркетингу. Зокрема, проводяться наукові дослідження, результати яких публікуються в монографіях, фахових журналах України, у зарубіжних журналах, фахових виданнях, які входять до наукометричних баз даних Scopus і Web of Science.

*Колектив кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики
(2010 рік)*

*Колектив кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики
(2024 рік)*

Провідний напрям наукової роботи кафедри — дослідження в області маркетингового менеджменту; управління ризиками підприємств в умовах нестабільного середовища в контексті їх адаптації до ринкових змін; застосування інструментів маркетингових комунікацій в контексті сприяння розвитку соціодинамічних систем.

Орієнтуватись в лабіринті потреб і моделях поведінки споживачів, впливати на їх підсвідомість допомагає психолог університету, викладач Бойко С. В., за сумісництвом — психолог університету.

Зрозуміти соціально-економічні закономірності історії людства, окреслити правові механізми регулювання бізнесу дозволяють курси канд. іст. наук Бондарчука Ю. П.

Починаючи з 2017 року, кафедра щорічно проводить Всеукраїнську науково-практичну інтернет конференцію «Сучасні проблеми економічної теорії, маркетингу та моделювання соціально-економічних систем».

Пізнавати ази та глибини маркетингу, розвивати стратегічне і креативне мислення та необхідні навички ведення бізнесу студентам допомагають д-р екон. наук, професор Жовновач Р.І., д-р пед. наук, професор Василенко В. А.; канд. екон. наук, доцент Коваль Л. А.; канд. техн. наук, доцент Романчук С. А. Потужний інтелектуальний рівень викладання, завдяки підвищенню кваліфікації та сертифікації у таких відомих ІТ-компаній, як Google та Genesis, демонструють канд. екон. наук, доценти Ніколаєв І. В., Вишневська В. А., Загреба М. М., які допомагають здобувачам відкривати нові інформаційні технології, адаптувати та застосовувати у бізнесі можливості ШІ, підкорювати соціальні мережі.

Викладачі кафедри формують у здобувачів громадянсько-патріотичні якості та вічні цінності, залучаючи їх до волонтерської діяльності та співпраці з громадськими організаціями.

Кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи

Кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи Центральноукраїнського національного технічного університету бере свої витоки від початку 1990-их років. Саме тоді в Кіровоградському інституті сільськогосподарського машинобудування було створено кафедру політичної історії. 18 вересня 1992 року кафедра політичної історії була перейменована на кафедру історії (Наказ №4.01 від 18.09.1992 року).

У період розгортання державотворчих та націєтворчих процесів в Україні, а саме 11 червня 1993 року в інституті утворюється кафедра українознавства на базі кафедри історії (Наказ №22-05 від 11.06. 1993 року), яку протягом 1993-2007 років очолювала Світлана Барабаш, доктор філологічних наук, професор, член Національної Спілки письменників України, заслужений працівник освіти України (2001), академік Академії наук Вищої школи України (2004), відмінник освіти України (1990), автор телевізійного проєкту Кіровоградської обласної телерадіокомпанії, почесний голова регіонального відділення Всеукраїнської організації «Союз українок», член ОУН України, художньої ради Кіровоградського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. М. Л. Кропивницького, Лауреат обласної журналістської премії ім. В. Винниченка (1998), обласної літературної премії ім. Євгена Маланюка у галузі літературознавства (2006), Міжнародної літературної премії ім. Воляників-Швабінських (2007), чия наукова, педагогічна та патріотична діяльність відзначена почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2001), нагрудним знаком «Петро Могила» (2006), орденом «Княгиня Ольга» III ступеня (2006)

Кафедра українознавства з 28 вересня 2005 року отримала нову назву — гуманітарної підготовки. Статусу випускової кафедра набула, розпочавши підготовку здобувачів за спеціальністю 029 «Документознавство», що обумовило зміну її назви на кафедру гуманітарних наук та документознавства (Наказ №2-02 від 13.03.2009 року). Приєднання у липні 2013 року кафедри філософії до кафедри гуманітарних наук та документознавства зумовило зміну назви на кафедру суспільних наук та документознавства (наказ 2-01 від 09.07.2013 року). З 1 вересня 2016 року назву кафедри суспільних наук та документознавства змінено на кафедру суспільних наук, інформаційної та архівної справи (наказ № 3-01 від 30.08.2016 року). Започаткування підготовки здобувачів за спеціальністю 032 «Історія та археологія» з 1 вересня 2020 року спричинило зміну назви кафедри суспільних наук, інформаційної та архівної справи на кафедру історії, археології, інформаційної та архівної справи (наказ № 1-01 від 25.02.2020 року).

Упродовж 1990-1991 років кафедру політичної історії очолював д-р іст. наук, професор Голіченко В. Д. У 1992-1993 роках кафедру історії очолював канд. іст. наук, доцент Бондаренко О. В. У 2007-2008 роках кафедру очолювала старший викладач Бондаренко Г. С.

Із 2008 року кафедру очолює відомий український історик, доктор історичних наук, професор Орлик В. М., член Національної спілки краєзнавців України, академік Української академії історичних наук, заступник голови секції «Суспільні та гуманітарні науки» Придніпровського наукового центру НАН України і МОН України. У 2011-2022 роках В. М. Орлик — член експертної ради з питань проведення експертизи дисертаційних робіт МОН України з історичних наук. Проотягом 2011-2014 років — член експертної ради з освіти при Державній акредитаційній комісії України з ліцензування та акредитації вищих навчальних закладів. У 2011-2021 років — член спеціалізованої ради із захисту дисертацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

Орлик В. М. — ініціатор створення у 2017 роках та головний редактор фахового видання «Український Нумізматичний Щорічник» («The Ukrainian Numismatic Annual»), засновники якого — ЦНТУ та Університет Григорія Сковороди в Переяславі, та який включений до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України з історичних наук (Наказ МОН України No 1721 від 10.12.2024 року) й індексується міжнародними базами даних Scopus, Erih Plus, CEEOL, DOAJ, ResearchBib. Крім того, Орлик В. М. — член редколегій фахових видань України (категорія Б): «Архіви України» («Archives of Ukraine»), «Народна творчість та етнологія» («Folk Art and Ethnology»), зарубіжних фахових видань: «Nowa Ukraina», «Biuletyn Numizmatyczny», «Białostockie Teki Historyczne». Орлик В. М. підготував 8 кандидатів та 7 докторів історичних наук.

Кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи — випускова кафедра економічного факультету ЦНТУ. Кафедра готує фахівців за такими освітніми програмами: 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» першого (бакалаврського) (гарант — канд. філол. наук, доцент Глебова Л. В.) та другого (магістерського) (гарант — канд. пед. наук, доцент Барабаш В. А.) рівнів вищої освіти та 032 «Історія та археологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» першого (бакалаврського) (гарант — д-р іст. наук, професор Бондаренко О. В.), другого (магістерського) (гарант — д-р іст. наук, професор Орлик С. В.) і третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти (гарант — д-р іст. наук, професор Орлик В. М.).

Становлення освітньо-професійних програм «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» тісно пов'язане з історією кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи ЦНТУ а також із відкриттям у 2006 року спорідненої спеціальності 6.020105 «Документознавство та

інформаційна діяльність». Відкриття даної спеціальності обумовлювалося відсутністю у ЗВО Центрального регіону України комплексної системи підготовки висококваліфікованих кадрів за цією спеціальністю, потреба в яких і сьогодні має місце.

Накопичений досвід підготовки бакалаврів зі спеціальності 6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність» дозволив започаткувати ОПП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» галузі знань 02 «Культура і мистецтво». У 2012 році започатковано ОПП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» для здобувачів другого рівня вищої освіти. Значним навчальним та науковим здобутком кафедри стало відкриття у 2011 році аспірантури зі спеціальності 07.00.07 «Історія науки і техніки», 2014 році — 07.00.02 «Всесвітня історія» та 2017 році — 032 «Історія та археологія».

З 1.09.2021 року розпочалася підготовка здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 032 «Історія та археологія». У серпні 2024 року відбувся перший набір на освітньо-наукову програму «Історія матеріальної культури та експертиза об'єктів історичної спадщини» здобувачів вищої освіти другого рівня галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальність 032 «Історія та археологія».

Сьогодні науково-педагогічний колектив кафедри нараховує 13 осіб, серед яких: Орлик В. М., д-р. іст. наук, професор, завідувач кафедри; Бондаренко О. В., д-р. іст. наук, професор; Ніколаєв М. І., д-р. іст. наук, доцент; Орлик С. В., д-р. іст. наук, професор; Барабаш В. А., канд. пед. наук, доцент; Глебова Л.В., канд. філол. наук, доцент; Коломієць О. Б., канд. пед. наук, доцент; Стежко З. В., канд. філос. наук, доцент; Тупчієнко М. П., канд. іст. наук, доцент; Бондаренко Г. С., ст. викладач; Головата О. О., викладач; Ліпатова М. В., викладач; Агура І. В., старший лаборант.

У попередніх роках на кафедрі працювали: д-р. філос. наук, проф. Скловський І. З., канд. філос. наук, доцент Решетов О. О., канд. філол. наук, доцент Боса Л.Г.; канд. іст. наук, доцент Штефан В. Л., канд. філол. наук, доцент Бабич Т. В.; канд. філос. наук, доцент Куликовський С. Б.; канд. іст. наук, доцент Лукашевич О. А., канд. філос. наук, доцент Линченко М.Д.; канд. філол. наук, ст. викл. Царук А. П., ст. викладач Римар С. П.

Для підготовки здобувачів вищої освіти кафедра має навчальні аудиторії із сучасним мультимедійним обладнанням, використовуються інформаційно-комунікаційні технології, електронні ресурси, мережа Internet. Для проведення навчальних занять та здійснення дослідницької діяльності створено нумізматичний кабінет.

Колектив кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи (2025 рік)

Важливе завдання науково-педагогічних працівників кафедри — підготовка та випуск конкурентоспроможних бакалаврів, магістрів та аспірантів. З огляду на це НПП удосконалюють освітній процес, осучаснюють навчально-методичне забезпечення, розробляють нові освітні компоненти, покращують освітні програми відповідно до новітніх тенденцій у сфері гуманітаристики, впроваджують інноваційні методики викладання, активно співпрацюють із роботодавцями та професійними спільнотами, беруть участь у міжнародних наукових проєктах.

Викладачі кафедри підвищують професійний рівень за відповідними програмами стажування в установах, організаціях, ЗВО, беруть участь у науково-практичних конференціях; захищають дисертації, отримують другу вищу освіту; вдосконалюють знання іноземних мов. З метою кореляції науково-педагогічної діяльності НПП з європейськими стандартами професійної підготовки викладачі підвищують рівень професіоналізму у ЗВО країн ЄС. Протягом останніх 5 років викладачі кафедри: Орлик В. М., Бондаренко О. В., Ніколаєв М. І., Орлик С. В., Барабаш В. А., Глебова Л. В., Коломієць О. Б., Стежко З. В. пройшли стажування в зарубіжних університетах. Навчальна та методична робота кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи спрямована на організацію якісного викладання навчальних дисциплін, розробку освітніх програм і підготовку силабусів, робочих програм та методичних матеріалів. Важливим складником роботи викладачів є впровадження сучасних освітніх технологій, зокрема інтерактивних лекцій, онлайн-курсів і цифрових ресурсів.

Завідувач кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи професор В.М. Орлик проводить лекційне заняття

Один із важливих напрямів діяльності кафедри — наукова робота. Наукові праці професорсько-викладацького складу кафедри охоплюють проблеми історії України, археології, інформаційної, бібліотечної та архівної справи. Результати досліджень викладачі узагальнюють у монографіях, дисертаціях, наукових публікаціях у виданнях, що включені до міжнародних науково-метричних баз, посібниках, методичних розробках, тезах виступів на регіональних, всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях.

Розкопки під час археологічної практики

На кафедрі діє наукова школа «Економічні аспекти історичних досліджень», що започаткована професором Орликом В.М. Зміст досліджень наукової школи узгоджується з перспективним тематичним планом науково-дослідних робіт кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи, тематичними планами науково-дослідних робіт університету та враховує профіль підготовки фахівців кафедри. Науково-дослідна робота кафедри є невід'ємною складовою науково-дослідної роботи університету.

Науково-дослідна діяльність кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи охоплює як фундаментальні, так і прикладні дослідження, які здійснюються в межах держбюджетної та госпдоговірної тематики. Серед них: «Археологія Кіровоградщини: історія, дослідники і дослідження», «Використання сучасних інформаційних систем і технологій у документознавстві», «Міста України в процесі урбанізації у другій половині XVIII — на початку XX ст.», «Спеціальні галузі історичної науки в архівній, бібліотечній та музейній справі», «Технічний переворот в Наддніпрянській Україні в XIX ст.», «Управлінська діяльність губернських закладів XVIII століття (історико-антропологічний аспект)», «Функціонування інформаційних установ та їх ресурси».

Професор Орлик В.М. — науковий керівник госпдоговірної теми: «Розробка тематично-експозиційного плану Освітнього центру «Музей грошей» Національного банку України», керівник української групи дослідників у «The FLAME» Project (Framing the Late Antique and early Medieval Economy) (Princeton University).

Кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи неодноразово була організатором або співорганізатором наукових конференцій. Серед них — міжнародні наукові та науково-практичні конференції: Міжнародна наукова конференція «Актуальні проблеми нумізматики та історії грошового обігу», Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми нумізматики у системі спеціальних галузей історичної науки». Кафедра започаткувала видання електронного збірника науково-популярних праць з історії, археології, інформаційної, архівної та музейної справи «Катедра Universum».

За останні роки викладачі кафедри опублікували півтора десятка монографій та навчальних посібників, більше двохсот статей у виданнях, що входять до групи «Б». Кількість публікацій у журналах, що входять до наукометричних баз Scopus і Web Of Science, викладачів кафедри: Орлик В. М. — 16 публікацій; Ніколаєв М. І. — 21; Орлик С. В. — 14; Бондаренко О. В. — 5; Стежко З. В. — 5; Барабаш В. А. — 1; Глебова Л. В. — 1. Крім того, викладачі кафедри стали авторами посібників та методичних рекомендацій для здобувачів, що сприяє засвоєнню ними теоретичних знань та практичних навичок.

Кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи активно підтримує наукову діяльність здобувачів вищої освіти,

залучаючи їх до досліджень у сфері історичних наук, археології, інформаційної та архівної справи. На кафедрі діє науковий гурток «Археологія та реконструкція».

Студенти кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи під час практичних занять у відділі рідкісних і цінних видань Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського (2024 рік)

Кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи активно займається підготовкою наукових кадрів через аспірантуру. У межах діяльності наукової школи «Економічні аспекти історичних досліджень» підготовлено та захищено дві дисертації на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук — у 2018 році Орлик С. В. на тему: «Фінансова політика російського окупаційного режиму в Галичині та Буковині в роки Першої світової війни (1914-1917 рр.)»; у 2021 році Бондаренко О.В. на тему «Соціально-економічні та соціокультурні процеси в містах Наддніпрянської України в 1785-1917 рр.: історіографія»; 5 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук та ступеня доктора філософії.

Налагоджена співпраця кафедри з міжнародними академічними інституціями, що сприяє інтеграції сучасних європейських і світових досліджень в освітній процес. До проведення лекцій, семінарів і наукових дискусій залучаються провідні науковці: доктор габілітований, професор Ягеллонського університету (Польща) Я. Мокляк, доктор габілітований, професор Кінга Анна Гайда (Ягеллонський університет), доктор габілітований, професор Білостоцького університету Кшиштоф Філіпов, доктор габілітований, професор Інституту етнології та

археології Польської академії наук Маріуш Мільчарек, член Королівської академії науки і мистецтв Бельгії Франсуа де Каллатай, PhD Марк Пижик, який працював у Принстонському університеті (2018-2023 рр.) та з 2024 року є дослідником Інституту Гетті (Лос-Анджелес, США).

Упродовж останніх років кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи підписала угоди щодо співпраці з Черкаським державним технологічним університетом, Ізмаїльським державним гуманітарним університетом, Державним архівом Кіровоградської області, Обласною універсальною науковою бібліотекою ім. Д. І. Чижевського, Центральним державним архівом України, Українським науково-дослідним інститутом архівної справи та документознавства, ПП Археолог, Центральноукраїнським обласним краєзнавчим музеєм. Партнерами кафедри є Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України, Національна спілка краєзнавців України, Українська академія історичних наук, Університет Григорія Сковороди в Переяславі, Ізмаїльський державний гуманітарний університет.

Кафедра співпрацює з державними та приватними установами щодо підвищення практичної підготовки студентів. Роботодавці залучаються до освітнього процесу шляхом проведення лекцій, майстер-класів і тренінгів. У рамках співпраці з Інститутом історії України НАН України до аудиторних занять залучаються д-р іст. наук, професор, член-кореспондент НАН України, заступник директора Інституту О. П. Реєнт та д-р іст. наук, професор, член-кореспондент НАН України завідувач відділу української історіографії Інституту історії України О. А. Удод.

Серед випускників кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи Центральноукраїнського національного технічного університету: д-р іст. наук Бойко-Гагарін А. С. — старший зберігач фондів відділу Музею Грошей Управління зв'язків з громадськістю та фінансової обізнаності Департаменту комунікацій Національного банку України; Бабенко О. О. — заступник директора, головний зберігач фондів Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України; Маренець Л. В. — директор Державного архіву Кіровоградської області; д-р іст. наук, проф. Демуз І. О. — головний науковий співробітник відділу науково-методичної роботи та реферування ННСГБ НААН України; д-р іст. наук, проф. Левченко І. М. — завідувач кафедри теорії та методики професійної підготовки Університету Григорія Сковороди в Переяславі; канд. іст. наук, проф. Зленко А. М. — завідувач кафедри соціальних комунікацій, документознавства та інформаційної діяльності Університету Григорія Сковороди в Переяславі.

Постійний розвиток кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи забезпечує високий рівень підготовки фахівців у галузі історії, археології, архівознавства та інформаційної справи, сприяючи інтеграції української науки в європейський і світовий науковий та освітній простір.

Кафедра міжнародних економічних відносин

У 2000 році за ініціативи Миценка Івана Михайловича було створено кафедру міжнародної економіки, яку згодом перейменували на кафедру міжнародних економічних відносин.

Сьогодні кафедра міжнародних економічних відносин розташована в окремому навчальному корпусі загальною площею 1115 м² з потужною матеріально-технічною базою. Лекційні аудиторії місткістю понад 100 місць мають комфортні умови для навчання, обладнані проекторами, екранами, сучасними телевізорами, маркерними дошками та ноутбуками. З метою оптимізації освітнього процесу використовується комп'ютерний клас, де проходять практичні заняття а також студенти можуть працювати самостійно. Водночас, устаткування постійно оновлюється, матеріально-технічна база кафедри розширюється, щорічно проводиться моніторинг технічного забезпечення та оснащення, що дозволяє покращити якість викладання дисциплін. Зручне розташування навчального корпусу надає перевагу швидкого доступу до гуртожитків, спортивних майданчиків.

Колектив кафедри міжнародних економічних відносин (2024 рік)

Кафедра має статус випускової і здійснює підготовку фахівців освітніх рівнів «бакалавр» та «магістр» за освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини». Освітній процес на кафедрі забезпечує науково-педагогічний колектив у складі завідувача кафедри, д-ра екон. наук, професора І. Миценка; д-ра екон. наук, професорки І. Бабець; кандидатів наук, доцентів М. Сухомлина, Т. Решитько, Д. Насипайко, О. Соколовської, провідного фахівця О. Подскальнюк, ст. лаборанта Н. Рибалко.

До освітнього процесу залучаються стейкхолдери з числа академічної спільноти, роботодавців, здобувачів вищої освіти та випускників. Як професіонали у своїй сфері, вони беруть активну участь у проєктуванні, реалізації, рецензуванні та перегляді освітніх програм спеціальності; організації проходження здобувачами виробничих практик, проведенні гостьових лекцій, тренінгів, міжнародних науково-практичних конференцій, круглих столів тощо. Провідні стейкхолдери кафедри міжнародних економічних відносин: Саєнко Ірина — президент Кіровоградської регіональної торгово-промислової палати; Рудиченко Ростислав — генеральний директор ТОВ «Ресілюкс Україна», м. Київ (дочірнє підприємство бельгійської компанії «Resilux»); Демченко Євген — директор ТОВ «Бі Базз», м. Київ; Дерев'янко Сергій — директор ТОВ «ДАК ТРАНС», м. Кропивницький.

Лекційні заняття проводить завідувач кафедри міжнародних економічних відносин професор Іван Миценко (2024 рік)

Поряд з навчальною та методичною роботою колектив кафедри активно займається науковою діяльністю. Виконується ряд важливих держдоговірних наукових тем на підприємствах та у провідних компаніях області за такими напрямками: «Вплив глобалізаційних процесів на соціально-економічний розвиток України» (наук. керівник — д-р екон. наук, професор І. Миценко); «Стан, тенденції та перспективи розвитку світового ринку вторинних каолінів» (наук. керівник — канд. екон. наук, доцент М. Сухомлин); «Сучасні стратегії формування мовної компетенції фахівців галузі міжнародних економічних відносин» (наук. керівник — канд. філол. наук, доцент О. Соколовська).

За період існування кафедри професорсько-викладацьким складом опубліковано близько 500 наукових праць, з яких частина надрукована у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз, 15

монографій, 6 навчальних посібників із грифом МОН України, отримано 8 авторських свідоцтв. На кафедрі підготовлено та успішно захищено 1 докторська та 7 кандидатських дисертацій.

Починаючи з 2001 року, кафедра проводить щорічні міжнародні науково-практичні конференції «Україна на шляху соціально-економічних перетворень в умовах глобалізації» (2001 — 2020), «Глобальна безпека та асиметричність світового господарства в умовах нестабільного розвитку економічних систем» (із 2021 року — дотепер) за участю провідних експертів, науковців та представників академічного середовища відомих ЗВО України, країн ЄС, США, Тайваню та інших держав світу.

Учасники міжнародної науково-практичної конференції «Україна на шляху соціально-економічних перетворень в умовах глобалізації» (2020 рік)

Ще одним надбанням кафедри стало проведення круглих столів, які дають можливість привернути увагу до найбільш актуальних питань, що турбують здобувачів вищої освіти та суспільство нашої держави. Тематика таких заходів різностороння: «Євроінтеграція України на сучасному етапі», «Гуманітарне осмислення українського соціуму: минуле, сучасне, майбутнє», «Україна-ЄС: альтернативні джерела енергії та екологічні проблеми» та інші.

До наукової роботи активно залучаються й здобувачі вищої освіти. Ними опубліковано понад тисячу наукових статей та доповідей, підготовлено десятки конкурсних робіт.

При кафедрі діє Кіровоградське регіональне відділення Всеукраїнської Асоціації економістів-міжнародників, зареєстроване Міністерством юстиції України.

Учасники круглого столу «Євроінтеграція України на сучасному етапі»

Міжкультурний діалог англійською та німецькою мовами (2024 рік)

У процесі діяльності кафедри було укладено офіційні угоди про спільну підготовку фахівців із провідними навчальними закладами Європи: Технічним університетом м. Дрездена та університетом м. Оснабрюк (Німеччина); університетом м. Лімож (Франція); Літнім Університетом м. Булонь-сюр-мер (Франція); Business-award (Австрія); Стаффордширським університетом (Великобританія), Гуманітарно-економічною академією в Лодзі (Польща). Така співпраця дає можливість здобувачам кафедри продовжити навчання, а викладачам — підвищити професійну кваліфікацію.

У 2005 році колективом кафедри було започатковано видання газети «Міжнародник». На сторінках цього інформаційного вісника

регулярно висвітлювалися події академічного життя студентів та викладачів кафедри. Окрема частина видання була присвячена інформуванню про позааудиторне життя та дозвілля студентів.

На сьогодні колектив кафедри створив повноцінну базу для підготовки фахівців. Наші випускники займають різноманітні посади у структурах, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, як в Україні, так і за її межами. Серед випускників кафедри є і науковці — Андрощук Ілона (канд. екон. наук, доцент кафедри ЕМКД ЦНТУ); Орлова Анна (канд. екон. наук, доцент кафедри ЕМКД ЦНТУ); Бугаєва Марія (канд. екон. наук, доцент кафедри ЕПГРС ЦНТУ).

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування — одна з випускових кафедр економічного факультету ЦНТУ.

Посаду завідувача кафедри фінансів, банківської справи та страхування із січня 2020 року і по теперішній час обіймає доктор економічних наук, професор Сибірцев Володимир Васильович. У 1996 році Володимир Васильович закінчив Кіровоградський інститут сільськогосподарського машинобудування (так тоді називався Центральноукраїнський національний технічний університет) і, залишившись навчатись в аспірантурі, пройшов шлях від асистента до професора. Автор більше 100 наукових праць, серед яких 9 монографій, співавтор навчальних посібників «Страхова справа. Убезпечення життя» та «Страхування».

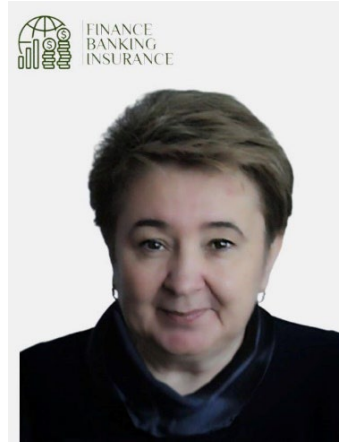
Протягом 2002-2019 років кафедру у складі факультету обліку і фінансів очолювала кандидат економічних наук, професор, академік АЕН України, відмінник освіти України Пальчевич Галина Тадеївна. Як талановитий педагог та грамотний фахівець, вона зробила значний внесок в удосконалення навчальної, методичної та наукової діяльності кафедри. Її авторству належать 110 наукових праць, серед яких 5 навчальних посібників та 5 монографій. Основними напрямками діяльності заснованої нею наукової школи були проблеми формування та використання територіальних фінансових ресурсів, фінансового забезпечення соціально-трудова процесів, стабілізації фінансового стану суб'єктів господарювання, фінансово-кредитного регулювання інноваційного розвитку. За цими напрямками під науковим керівництвом Галини Тадеївни в різні часи захистили кандидатські дисертації викладачі кафедри: доцент Подплетній Валерій Володимирович, доцент Попов Володимир Миколайович, доцент Мельник Тетяна Андріївна, доцент Гаврилова Наталія Валеріївна.

До 2018 року кафедра носила назву «Фінансів і планування», яку у червні 1996 року дав їй засновник і перший завідувач — доктор економічних наук, професор, академік АЕН України — Плаксов Віктор

Антонович. Віктор Антонович зробив вагомий вклад у розбудову навчально-методичної та наукової бази кафедри, надзвичайно багато зусиль доклав для становлення, розвитку кафедри і створення наукової школи. Здійснювані ним та його учнями дослідження мали спрямування на вдосконалення технології та організації машинобудівного та агропромислового виробництва, планово-нормативного та фінансового управління виробництвом. Плаксов В. А. — автор понад 150 наукових праць.

Плаксов В.А.

Пальчевич Г.Т.

Сибірцев В.В.

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування здійснює підготовку фахівців за успішно акредитованими у 2024 році освітньо-професійними програмами «Фінанси, банківська справа та страхування» для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (гарант — кандидат економічних наук, доцент Коцюрба О.Ю.) та другого (магістерського) рівня вищої освіти (гарант — доктор економічних наук, професор Сибірцев В.В.) галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

У різні роки на кафедрі працювали: доцент Рейзвіх Е. П.; доктор економічних наук, професор Семикіна М. В.; доктор технічних наук, професор Аулін В. В.; кандидат економічних наук, доцент Загреба І. Л.; кандидат економічних наук, доцент Котенко Т. М.; кандидат економічних наук, доцент Котік Н. В.; кандидат економічних наук, доцент Легінькова Н. І.; кандидат економічних наук, доцент Міокова Г. І.; кандидат економічних наук, доцент Насипайко Д. С.; кандидат економічних наук, доцент Волчкова (Ряба) Г. К.; кандидат економічних наук, доцент Саловська Л. В.; кандидат економічних наук, доцент Сторожук О. В.; кандидат економічних наук, доцент Фільштейн Л. М.; кандидат економічних наук, доцент Фрунза С. А.; кандидат економічних наук, доцент Шалімов В. В.; асистенти: Бутковська О. В., Заболотна (Башкатова) С. В., Жук О. В., Карленко Т. А., Ляшко О. М., Односумов С. М., Руденко М. І., Сторожук О. А., Шарандак Р. В.; лаборанти: Машковський А. Л., Мезенцева О. М., Ропай О. І., Шевченко Н.О.

Сьогодні до складу науково-педагогічного колективу кафедри фінансів, банківської справи та страхування входять: доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри Сибірцев В. В.; кандидат економічних наук, доцент Гаврилова Н. В.; кандидат економічних наук, доцент Іщенко Н. А.; кандидат економічних наук, доцент Коцюрба О. Ю.; кандидат економічних наук, доцент Кравченко В. П.; кандидат економічних наук, доцент Мельник Т. А.; кандидат економічних наук, доцент Подплетній В. В.; кандидат економічних наук, доцент Попов В. М. (на початку повномасштабного вторгнення Володимир Миколайович став на захист України і зараз боронить нашу державу в рядах Збройних Сил України); асистенти Задорожня Л. М., Москаленко В. М., Попова С. П., які своїми науковими здобутками гідно продовжують традиції та збагачують досягнення наукової школи кафедри. Старший лаборант кафедри — Давидова І. В.

Склад кафедри фінансів та планування (2007 рік)

Сформований останніми роками висококваліфікований професорсько-викладацький склад кафедри фінансів, банківської справи та страхування забезпечує якісну теоретичну і практичну підготовку здобувачів вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа страхування та фондовий ринок». Науково-педагогічні працівники кафедри постійно працюють над удосконаленням освітнього процесу та освітніх програм відповідно до сучасних тенденцій розвитку сфери фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, працюють над розробкою актуальних навчально-методичних комплексів, упроваджують інноваційні методики викладання освітніх компонентів (дисциплін), що допомагає забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців-фінансистів. Викладачі кафедри брали участь у міжнародних наукових проєктах, зокрема, у міжнародній програмі Tempus III «Концепція сталого розвитку у підготовці фахівців для сільського господарства».

Для якісної підготовки здобувачів вищої освіти кафедра має навчальні аудиторії, оснащені мультимедійними засобами, використовує комп'ютерні класи економічного факультету зі спеціалізованим програмним забезпеченням.

Викладачі кафедри фінансів, банківської справи та страхування — автори та співавтори навчальних посібників із грифом МОН України, монографій, наукових публікацій у виданнях, що включені до міжнародних науково-метричних баз. Наукові дослідження здійснюються за такими напрямками:

- управління фінансовими потоками підприємств;
- фінансово-аналітичне забезпечення, податкове регулювання і страховий захист суб'єктів підприємницької діяльності;
- запровадження новітніх банківських продуктів та технологій;
- удосконалення системи фінансового забезпечення інвестиційного розвитку регіону;
- фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки;
- удосконалення фінансів соціальної сфери та системи соціального забезпечення.

За час існування кафедри склалися відповідні традиції, сформувалася своя наукова школа, в межах якої виконуються такі науково-дослідні роботи: «Фінансово-кредитний механізм регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності» (науковий керівник — доктор економічних наук, професор В. Сибірцев), «Державне регулювання інноваційного розвитку економіки» (науковий керівник — кандидат економічних наук, доцент В. Подплетній), «Фінансове забезпечення розвитку аграрних підприємств» (науковий керівник — кандидат економічних наук, доцент В. Попов), «Інноваційний розвиток банківських технологій» (науковий керівник — кандидат економічних наук, доцент В. Кравченко), «Управління фінансами суб'єктів господарської діяльності» (науковий керівник — кандидат економічних наук, доцент Н. Іщенко).

Одними з останніх завершених науково-дослідних робіт під керівництвом науково-педагогічних працівників кафедри були: «Фінансове забезпечення функціонування транспортних підприємств» (науковий керівник — кандидат економічних наук, доцент Т. Мельник, 2016), «Організаційно-економічний механізм управління розвитком регіонального ринку праці» (науковий керівник — доктор економічних наук, професор В. Сибірцев, 2020) та «Організаційно-фінансовий механізм розвитку житлово-комунального господарства» (науковий керівник — кандидат економічних наук, доцент О. Коцюрба, 2023).

Результати науково-дослідних робіт використовуються викладачами кафедри при написанні наукових статей, навчальних посібників, монографій, тез доповідей на конференціях та розробці робочих програм навчальних дисциплін при впровадженні їх в освітній процес. На кафедрі ведеться активна робота щодо отримання свідоцтв про

реєстрацію авторських прав науково-педагогічних працівників на наукові твори.

До 2022 року на базі кафедри фінансів, банківської справи та страхування щорічно проходила Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Фінансово-кредитний механізм розвитку економіки та соціальної сфери», співорганізаторами якої були: Вища школа економіки і культури (м. Рига, Латвія); Державний аграрний університет Молдови (м. Кишинів, Молдова); Університет Економіки (м. Бидгощ, Польща); Державний економічний університет (м. Познань, Польща); Таджицький державний університет права, бізнесу і політики (м. Худжанд, Республіка Таджикистан).

Міжнародна науково-практична конференція «Фінансово-кредитний механізм розвитку економіки та соціальної сфери» (2019 рік)

Останні роки під тією ж назвою кафедра організовує і проводить Всеукраїнську науково-практичну конференцію, до якої щорічно долучається близько сотні учасників за такими напрямками: реалізація фінансової політики держави в контексті забезпечення фінансової та економічної безпеки; фінансово-аналітичне забезпечення, податкове регулювання, страховий захист та управління фінансовою діяльністю суб'єктів господарювання; реформування фінансів соціальної сфери та системи соціального забезпечення; вплив глобалізації економіки на розвиток фінансів, банківську систему, страхування; сучасні проблеми обліку, аудиту та оподаткування; сучасні тенденції розвитку підприємництва, біржової діяльності та фондового ринку; новітні інформаційні системи і технології у фінансах, диджиталізація фінансової сфери; фінансова підтримка малого та середнього бізнесу, доступність фінансових послуг.

Здобувачі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» беруть активну участь у науково-практичних конференціях, фахових олімпіадах, конкурсах наукових робіт та різноманітних просвітницьких заходах, організатором або співорганізатором яких виступає кафедра.

Для здобувачів зусиллями кафедри проводились: міжнародна студентська наукова конференція «Інвестиційна складова розвитку національної економіки», всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Фінансова політика: глобальні та національні пріоритети формування й реалізації», міжуніверситетська студентська науково-практична онлайн-конференція «Актуальні проблеми економіки і фінансів», в ході роботи яких здобувачі обговорювали питання, пов'язані із: фінансово-кредитним механізмом регулювання інвестиційно-інноваційного розвитку економіки; проблемами розвитку підприємств в умовах нестабільної економіки; пріоритетами і перспективами розвитку банківської системи України в умовах глобалізації та євроінтеграції; податковою політикою та податковою системою держави; бюджетною політикою та бюджетною системою держави; розвитком фінансів соціальної сфери; проблемами та перспективами розвитку страхування в Україні; інформаційно-комунікаційними технологіями в управлінні фінансами.

*Міжуніверситетська студентська науково-практична онлайн-конференція
«Актуальні проблеми економіки і фінансів» (2015 рік)*

Міністерством освіти і науки України впродовж кількох минулих років тоді ще кафедра фінансів та планування Кіровоградського національного технічного університету була призначена базовим закладом освіти та організатором II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з інвестиційної діяльності, у якій щороку брали участь більше 50 учасників-студентів із провідних освітніх закладів всієї України. У

складі переможців олімпіад завжди були студенти, підготовлені викладачами кафедри.

Викладачами кафедри було також підготовлено студентів-переможців інших всеукраїнських олімпіад, зокрема з фінансів, що проводилися в Тернопільському національному економічному університеті та Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана.

Науковому розвитку здобувачів сприяє постійна робота на кафедрі наукових студентських гуртків: «Банкір» (науковий керівник — кандидат економічних наук, доцент Подплетній В. В.) та «Банківський аналітик» (науковий керівник — кандидат економічних наук, доцент Кравченко В. П.). Діяльність гуртків спрямована на виявлення здібних та творчих здобувачів, їх залучення до різних форм наукової роботи; формування загальної наукової культури, розвиток дослідницьких умінь і навичок; популяризацію науково-дослідної діяльності та координацію наукових проектів здобувачів.

Експертна зустріч співробітників управління Пенсійного фонду України в Кіровоградській області зі здобувачами кафедри (2017 рік)

Надійними партнерами та постійними учасниками конференцій та інших заходів, які організовуються або підтримуються кафедрою, виступають: Кіровоградська обласна державна адміністрація, Головне управління Пенсійного фонду України в Кіровоградській області, Національний транспортний університет, Донецький національний технічний університет, Національний університет «Чернігівська політехніка», Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Національний авіаційний університет, Економіко-

технологічний інститут імені Роберта Ельворті, Сумський національний аграрний університет, Головне управління національної поліції у Кіровоградській області, представники територіальних громад області, фінансових, банківських установ та страхових компаній.

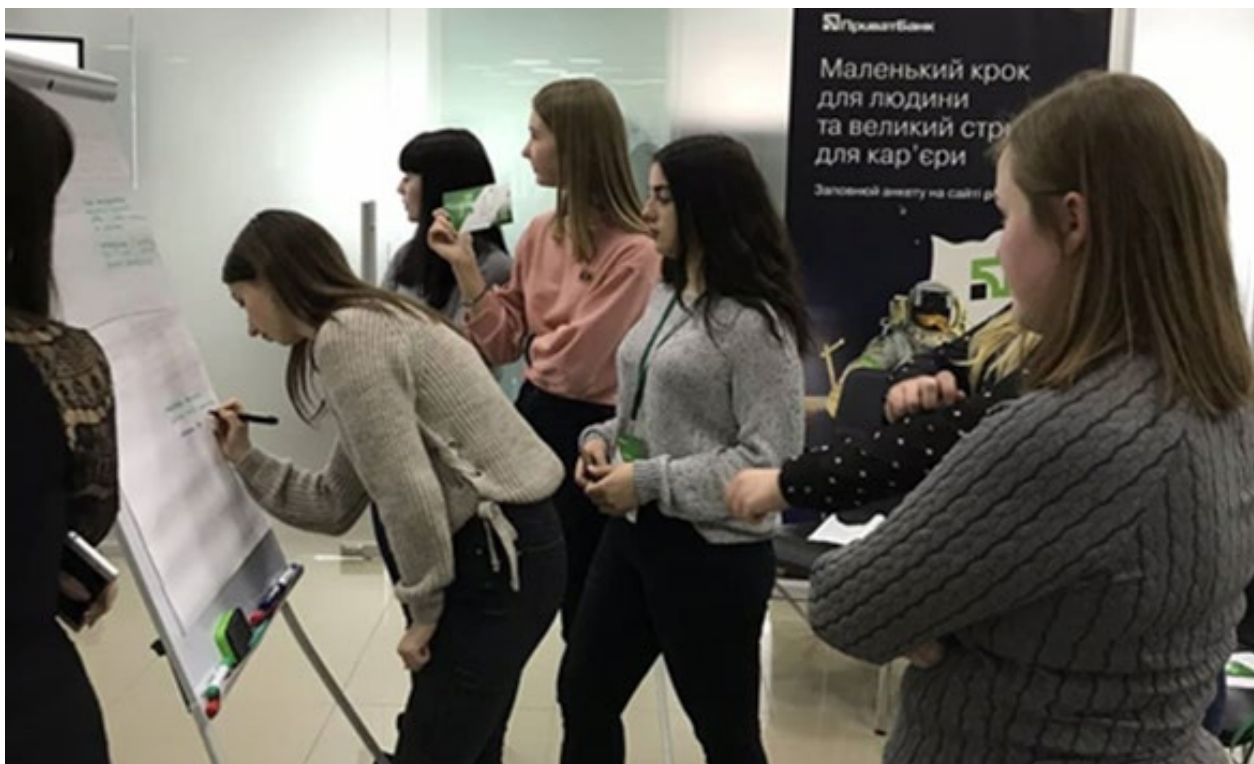
Кафедра має тривалі постійні професійні взаємовідносини із такими зацікавленими сторонами (стейкхолдерами), як: АТ КБ «Приватбанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Укрексімбанк», АТ «А-Банк», СК «Українська пожежно-страхова компанія», АТ «Перший Український Міжнародний Банк», ТОВ «Євролайф Україна ЛТД», список та участь яких у житті кафедри постійно розширюється.

З більшістю партнерів укладені довгострокові договори про творчу і наукову співпрацю, яка проходить у вигляді відкритих гостьових лекцій фахівців-практиків, проведення круглих столів, практики здобувачів, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, експертних зустрічей, екскурсій, тренінгів, ділових ігор.

Участь здобувачів кафедри у всеукраїнському квесті «Один день із життя ТОПового студента» від АТ «ПриватБанк» (2019 рік)

Така співпраця стала невід'ємною частиною професійної підготовки здобувачів, оскільки допомагає кафедрі бути органічною складовою сучасних трансформацій у сфері фінансів, банківської справи, страхування, фондового ринку та демонструє можливості для майбутнього кар'єрного зростання випускників-фінансистів.

«Кава з HR» у відділенні АТ «Приватбанк» у м. Кропивницькому (2020 рік)

Гра «Cashflow» в Центрі підтримки підприємництва при Кропивницькій міській раді (2024 рік)

У 2023 році, незважаючи на виклики війни, викладачі і здобувачі кафедри брали активну участь у проведенні «Всесвітнього тижня грошей» (Global Money Week), за результатами проведення якого центр фінансових знань Національного банку України «ТАЛАН» назвав Центральноукраїнський національний технічний університет

найактивнішим закладом вищої освіти України під час міжнародної кампанії з фінансової обізнаності і вручив кубок та грошову премію для придбання фахової літератури та сучасних ділових ігор.

Тестування програми «Моя безбар'єрність» здобувачами кафедри у відділенні АТ «Ощадбанк» в м. Кропивницькому (2024 рік)

Кубок переможця та призовий фонд кафедри за активну участь у Global Money Week 2023

Відчуваючи вимоги сучасності до відповідності між освіченістю і фахом, вміння використовувати теорію на практиці, а також для підвищення рівня практичної підготовки здобувачів викладачі кафедри постійно підвищують свою кваліфікацію шляхом проходження науково-педагогічних стажувань в Україні та за кордоном.

Результати академічної мобільності науково-педагогічних працівників кафедри

Кафедра готує висококваліфікованих спеціалістів, здатних до творчої праці та професійного зростання. Серед випускників є знані в регіоні та в Україні фінансові директори підприємств, банкіри, податківці, працівники страхової сфери, фондових бірж, державних управлінь, керівники приватних фірм та організацій, науковці.

Випускники кафедри фінансів, банківської справи та страхування (2024 рік)

Крім освітньої і наукової діяльності викладачі і здобувачі кафедри активно долучаються до волонтерської діяльності в підтримку Збройних Сил України.

День вишиванки (2024 рік)

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування економічного факультету Центральноукраїнського національного технічного університету з моменту свого створення і до сьогодні прагне підготувати здобувачів до успішної кар'єри, забезпечує їх актуальними знаннями та навичками, які необхідні для сучасного ринку праці. Освітній процес на кафедрі завжди націлений на розвиток професійних компетенцій здобувачів і допомагає їм стати конкурентоспроможними фахівцями у галузі фінансів.

ФАКУЛЬТЕТ БУДІВНИЦТВА, ТРАНСПОРТУ ТА ЕНЕРГЕТИКИ

Кафедра автоматизації виробничих процесів

Історія кафедри розпочалася у 1969 році, коли при кафедрі загальної електротехніки було відкрито секцію «Автоматизації виробничих процесів», яку очолив канд. тех. наук, доцент Носов Григорій Романович (тоді ректор Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування). У 1972 році створена самостійна кафедра на чолі з кандидатом технічних наук, доцентом Весніним Юрієм Григоровичем. До професорсько-викладацького складу входили доценти, кандидати технічних наук Носов Г. Р., Кондратець В. О., Серeda Л.І.; старші викладачі Пащенко В. Ф., Дяченко В. Г., Журавленко Б. Г.; асистенти Поярков В. О., Анісімов М. В.

З початком підготовки фахівців з автоматизації сільськогосподарського виробництва у 1977 році кафедра автоматизації виробничих процесів, яку очолював канд. тех. наук, доцент Кондратець В.О. (1976-1978 рр.), стає випусковою. Ряди викладачів поповнюють кандидати технічних наук Сидоренко В. В., Сакало Л. Г., Ващенко Б. І., Денисенко П. І.; викладач Буйнов В. В.; наукові співробітники Коровайченко Ю. М. та Давидов Г. М., завідувач лабораторій Жосан С. С., навчальні майстри.

Визначальним для розвитку кадрового та наукового потенціалу кафедри став період з 1979 по 1997 рік, коли її очолював академік Міжнародної інженерної академії, заслужений діяч науки і техніки України, д-р техн. наук, професор Носов Г. Р. — засновник вітчизняної наукової школи з автоматичного контролю технологічних процесів сільськогосподарського виробництва. Носов Г. Р. здійснив великий обсяг наукової та організаційної роботи як науковий керівник проблемної науково-дослідної лабораторії з автоматизації технологічних процесів тваринництва, зробив значний внесок у розробку вітчизняних систем автоматики для мобільних сільськогосподарських машин, виконував обов'язки голови Координаційної ради Придніпровського наукового центру академії наук України по Кіровоградській області та голови Кіровоградського обласного відділення Інженерної академії України. Підготував 5 докторів та 27 кандидатів технічних наук. У той час кафедрою було здійснено перебудову освітнього процесу на нові технічні засоби автоматизації — мікропроцесорні пристрої та контролери. З 1997 по 2003 рік кафедру очолював канд. Техн. наук, професор Пащенко В. Ф.

З 2003 по 2021 рік кафедру очолював канд. техн. наук, доцент Осадчий С. І. Під його керівництвом розпочато дослідження у напрямку створення сучасних технологій проектування багатовимірних

стохастичних систем стабілізації нестійких об'єктів та комплексних інтелектуальних систем вимірювання у динаміці. У цей період захистили дисертації на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук Сербул О. М., Дідик О. К., Березюк І. А., Мацуй А. М., Пархоменко Ю. М., Босько В. В., Зубенко В. О., Мірошніченко М. С., Прокопенко Т. О., Федотова М. О., дисертації на здобуття вченого ступеня доктора технічних наук захистили Осадчий С. І., Кондратець В. О., Мацуй А. М.

З 2021 року кафедру очолив канд. техн. наук, доцент Дідик О. К. На кафедрі набула розвитку заснована д-ром техн. наук Кондратцем В. О. наукова школа з автоматизації процесів збагачення руд чорних металів.

За період з 2009 по 2025 рік кафедра автоматизації виробничих процесів пройшла значний шлях розвитку, зміцнюючи свої позиції в освітній та науковій сферах.

Колектив кафедри автоматизації виробничих процесів (2024 рік)

Одним із ключових напрямків наукової роботи кафедри стало вдосконалення автоматизованих систем управління технологічними процесами в гірничо-збагачувальній галузі. Ця наукова школа була започаткована ще у 2004 році доктором технічних наук, професором Василем Кондратцем і продовжила свій розвиток протягом наступних десятиліть. Основна увага приділялася створенню інтелектуальних систем керування технологічним обладнанням, оптимізації процесів подрібнення та класифікації рудних матеріалів а також дослідженню способів мінімізації енергетичних витрат у виробництві.

У 2010-2020-х роках кафедра активно розширювала спектр своїх наукових досліджень, приділяючи увагу таким темам, як:

- використання штучного інтелекту та машинного навчання для прогнозування параметрів технологічних процесів;
- автоматизація та роботизація гірничо-збагачувального обладнання;

- інноваційні підходи до енергоефективності виробничих процесів;
- розробка математичних моделей для оптимізації роботи автоматизованих систем управління;
- використання нечіткої логіки та адаптивного керування у промислових процесах;

Наукова школа вдосконалення автоматизованих систем управління технологічними процесами в гірничо-збагачувальній галузі (2024 рік)

Активна наукова діяльність кафедри сприяла підготовці якісних магістерських робіт. Студенти та аспіранти кафедри регулярно брали участь у міжнародних наукових конференціях, отримували патенти на винаходи та публікували статті у фахових журналах.

Значну увагу кафедра приділяла публікаційній активності. Протягом 2009-2025 років було опубліковано понад 300 наукових статей у вітчизняних та міжнародних журналах, з яких близько 40 статей були надруковані у виданнях, що входять до баз Scopus та Web of Science. Отримано 12 авторських свідоцтв та 30 патентів.

Кафедра активно співпрацювала з підприємствами гірничо-збагачувального комплексу України, зокрема з кар'єрами та рудозбагачувальними фабриками Кіровоградської, Дніпропетровської та Полтавської областей. Завдяки цьому кафедра отримувала замовлення на розробку інноваційних рішень для автоматизації виробництва, а студенти мали можливість проходити виробничу практику на сучасному обладнанні. У 2024 році була видана монографія

«Удосконалення рудного живлення кульових млинів щодо ліквідації збурюючих впливів при подрібненні сировини», в якій були узагальнені багаторічні дослідження, проведені на кафедрі, а також представлені нові підходи до автоматизованого управління гірничо-збагачувальними процесами.

За останні 15 років кафедра автоматизації виробничих процесів ЦНТУ значно розширила міжнародну співпрацю, що сприяло підвищенню рівня наукових досліджень, збільшенню кількості публікацій у престижних журналах, залученню грантового фінансування та створенню нових можливостей для студентів і викладачів. Завдяки цьому викладачі, аспіранти та студенти кафедри змогли долучитися до міжнародних дослідницьких проєктів, публікувати результати своїх досліджень у закордонних наукових виданнях а також брати участь у міжнародних конференціях та стажуваннях. Одним із найважливіших партнерів кафедри став Університет Петрошані (Румунія), співпраця з яким триває з 2019 року. У рамках цього партнерства були підготовлені чотири колективні монографії, що висвітлюють сучасні тенденції в гірничо-збагачувальній галузі та автоматизації виробничих процесів. Також кафедра підтримує контакти з такими європейськими освітніми та науковими установами:

- Сілезький технологічний університет (Польща) — спільні дослідження в галузі енергозбереження та автоматизованого управління технологічними процесами.
- Гірничо-металургійна академія ім. Станіслава Сташиця (Польща) — розробка спільних освітніх програм та проведення стажувань для аспірантів.

Завдяки такому партнерству студенти та викладачі кафедри отримали можливість проходити стажування за кордоном, брати участь у міжнародних дослідженнях а також знайомитися з передовими технологіями у сфері автоматизації виробництва.

Кафедра активно бере участь у міжнародних наукових заходах. За період 2010-2025 років викладачі та аспіранти кафедри виступили з доповідями на таких авторитетних конференціях:

- International Conference on Advanced Engineering Technologies (Туреччина);
- IEEE International Conference on Automation and Computing (Велика Британія);
- Міжнародна конференція «Автоматизація технологічних процесів у промисловості» (Польща, Краків);
- European Control Conference (Франція, Німеччина, Іспанія — щорічно змінюється локація).

Участь у цих заходах сприяла популяризації наукових розробок кафедри, розширенню міжнародних зв'язків і залученню молодих вчених до глобальних дослідницьких проєктів. Завдяки активній міжнародній діяльності кафедра отримала визнання серед європейських

технічних університетів і продовжує інтегруватися у світовий науковий простір, зміцнюючи свої позиції у сфері автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій.

Студенти кафедри досягали значних успіхів у науковій, освітній та практичній сферах. Завдяки активній участі у міжнародних конкурсах, олімпіадах, наукових конференціях та стартап-проєктах вони неодноразово представляли університет на високому рівні та здобували престижні нагороди.

У 2023 році троє здобувачів кафедри автоматизації виробничих процесів вибороли перше місце на хакатоні «Hardware Engineering Hackathon» — екосистеми інноваційного підприємництва, представивши свій стартап Faults Detection. У 2024 році магістранти кафедри створили прототип енергоефективного інверторного приводу для електромеханічних систем, який дозволяє зменшити споживання електроенергії на 15–20%. Проєкт отримав підтримку від місцевого машинобудівного заводу та планується до комерційного використання.

Із 2009 по 2025 рік кафедра здійснила масштабну модернізацію своєї матеріально-технічної бази та суттєво оновила освітні програми відповідно до сучасних вимог ринку праці та міжнародних освітніх стандартів. У цей період було проведено оновлення лабораторного обладнання, створено нові навчальні лабораторії, впроваджено цифрові технології в освітній процес а також розширено можливості для дистанційного та змішаного навчання, а саме:

- у 2015 році закуплено програмовані логічні контролери (PLC) для навчання студентів навичкам програмування та налаштування систем автоматизації;
- у 2023 році оновлено комп'ютерне забезпечення, додано нові модулі для вивчення індустрії 4.0, IoT (Інтернету речей) та цифрових двійників;
- у 2021 році відкрито лабораторію, яка дозволяє студентам працювати з програмним забезпеченням MATLAB, Simulink, SolidWorks та AutoCAD для моделювання виробничих процесів;
- у 2023 році додано модулі цифрового двійника підприємств, що дозволяє студентам моделювати реальні технологічні процеси у цифровому середовищі.

Також у 2023 році було встановлено нові комп'ютерні класи із сучасними робочими станціями, у 2024 році додано програмні пакети для роботи з Big Data та штучним інтелектом, що дозволяє студентам аналізувати дані та розробляти інтелектуальні системи управління виробничими процесами. Це дозволило підготувати студентів до роботи з найсучаснішими технологіями у сфері автоматизації та індустрії 4.0.

Кафедра постійно аналізує потреби промислових підприємств та оновлює навчальні програми відповідно до сучасних технологічних трендів. У 2017, 2020 та 2024 роках відбулося суттєве оновлення

освітніх програм для підготовки бакалаврів та магістрів за спеціальністю «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології».

Освітні програми кафедри були адаптовані до вимог сучасного ринку праці, що дало можливість випускникам працювати не тільки в Україні, а й у провідних європейських компаніях. Завдяки цьому кафедра АВП залишається лідером у сфері підготовки фахівців з автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій у Центральному регіоні України.

Співпраця кафедри автоматизації виробничих процесів з підприємствами стала ключовим фактором у підготовці висококваліфікованих фахівців. Завдяки дуальній освіті, стажуванням, науково-дослідним проектам та впровадженню інноваційних рішень випускники кафедри отримують реальний досвід роботи ще під час навчання, а підприємства — кваліфікованих спеціалістів, які готові до викликів сучасного виробництва. Найвагоміші наукові розробки останніх років:

- 2021 рік — з ТОВ «Креатив Груп» проведено дослідження в області оптимізації технологічних процесів на олійноекстракційних заводах із використанням алгоритмів машинного навчання.
- 2023 рік — спільно з Кіровоградським заводом дозуючих автоматів (КЗДА) розроблено автоматизовану систему контролю витрати матеріалів у фасувальних лініях.

Результати цих досліджень впроваджуються на підприємствах, що підвищує їхню продуктивність і конкурентоспроможність.

Кафедра автоматизації виробничих процесів активно підтримує зв'язки зі своїми випускниками, що сприяло розвитку освітнього процесу, працевлаштуванню студентів і зміцненню партнерських відносин з підприємствами. Завдяки цьому кафедра не лише готує висококваліфікованих фахівців, а й створює потужну професійну спільноту, яка допомагає розвивати галузь автоматизації як у регіоні, так і за його межами. У 2021 році було засновано Спілку випускників кафедри автоматизації виробничих процесів, яка стала платформою для підтримки зв'язків між університетом і його випускниками.

Кафедра будівельних, дорожніх машин і будівництва

У 1973 році наказом міністра вищої і середньої спеціальної освіти УРСР від 15 травня 1973 року у Кіровоградському інституті сільськогосподарського машинобудування у зв'язку з бурхливим розвитком будівництва та галузевого машинобудування в регіоні було створено випускову кафедру «Будівельні і дорожні машини». Кафедра була створена на базі існуючої кафедри «Деталі машин та підйомно-транспортне устаткування», першим завідувачем кафедри став кандидат технічних наук, доцент Рябков А. І.

Першими викладачами кафедри у 1973 році були: Рябков А. І., Щекотіхіна Г. О., Луньов М. Г. Перший випуск інженерів-механіків зі спеціальності «Будівельні, дорожні машини і обладнання» відбувся у 1975 році. Цього ж року кафедра перебазувалась у приміщення при корпусі по проспекту Університетському, де зараз і розташовуються основні кафедральні аудиторії та лабораторії. До складу кафедри входили кандидати технічних наук Надольний Г. Ю., Матвієнко О. О., асистент Каленчук В. Г., а очолив кафедру кандидат технічних наук, доцент Тарасенко О. А. В той період були закладені основи матеріальної бази, сформований склад кафедри, в першу чергу з випускників спеціальності «Будівельні, дорожні машини та обладнання», який протягом 1975–1977 років поповнили Настоящий В. А., Алексєєв Ю. І., Хачатурян С. Л., Скібицький О. П., Передерей В. К.

У 1978–1985 роках на кафедрі працювали кандидати технічних наук Взоров А. А., Мороз В. Є., Носаль С. С., викладачі та наукові співробітники: Хоманько С. В., Дворніченко А. М., Самойленко О. М., Грицун С. А., Попов Г. А., Гриценко С. І., Яцун В. В., Микитенко Ю. В., Ставенко В. А., Дрібін А. О., Макота Б. Д., Кочерга В. Г., Можейка А. Й., Гасленко А. В.

З 1986 по 1991 рік кафедру очолював кандидат технічних наук, доцент Надольний Г. Ю., при якому продовжувала зміцнюватися матеріальна база кафедри, з'явилося перше комп'ютерне обладнання. П'ятнадцятиріччя кафедра зустрічала у такому викладацькому складі: завідувач кафедри — кандидат технічних наук, доцент Надольний Г. Ю.; кандидати технічних наук, доценти: Хачатурян С. Л., Мельніченко О. В., Мороз В. Є., Настоящий В. А., Скібицький О. П., Дрібін А. О., Власенко М. В.; викладачі: Алексєєв Ю. І., Дворніченко А. П., Микитенко Ю. В., Попов Г. А., Ставенко В. А., Яцун В. В.

У 1985 році відбувся перший випуск спеціалістів з числа громадян зарубіжних країн. За наступні роки підготовлено більше 50 фахівців для Куби, Афганістану, Анголи, Лівану, Йорданії, Сирії.

З 1991 по 1994 рік кафедру очолював доцент Власенко М. В., який в ті нелегкі часи багато зробив для збереження кадрового складу. У 1994 році на базі кафедри був створений департамент будівельних і дорожніх машин, який очолив кандидат технічних наук, доцент Мороз В. Є. У 1996 році було змінено структуру навчального закладу, і в його складі знову з'явилась кафедра будівельних і дорожніх машин, яку очолив кандидат технічних наук, доцент Яцун Володимир Васильович. Саме з його ініціативи у 1996 році була розпочата підготовка фахівців зі спеціальності «Промислове і цивільне будівництво», а в 1998 році кафедра отримала назву: кафедра будівельних, дорожніх машини і будівництва.

У 1996 році при кафедрі відкрито аспірантуру зі спеціальності «Машини для земляних та дорожніх робіт», першим аспірантом став випускник Джирма С. О., який успішно захистив у 2002 році кандидатську дисертацію. У 1996/1997 навчальному році спеціальність

«Підйомно-транспортні, будівельні, дорожні меліоративні машини та обладнання» було акредитовано за IV рівнем акредитації. У 2001 році кафедра пройшла акредитацію відповідності підготовки спеціалістів за фахом «Промислове і цивільне будівництво», у 2011 році пройшла повторну акредитацію відповідності підготовки фахівців спеціальності «Промислове і цивільне будівництво» освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр» та «спеціаліст».

Із 2002 року кафедру очолює кандидат технічних наук, професор Настоящий В. А. У 2007 році кафедра пройшла акредитацію відповідності підготовки магістрів за фахом «Підйомно-транспортні, будівельні, дорожні, меліоративні машини та обладнання».

Колектив кафедри будівельних, дорожніх машин і будівництва (2013 рік)

У 2010 році колектив випускової кафедри будівельних, дорожніх машин і будівництва успішно пройшов повторну акредитацію підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня 6.092100 «бакалавр» і 7.092101 «спеціаліст» спеціальності «Промислове і цивільне будівництво». Протягом 2010 та 2011 років захистили дисертації на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук викладачі кафедри Яцун Володимир Володимирович та Дарієнко Віктор Вікторович. Поповнив викладацький склад кафедри доктор технічних наук, професор Пашинський Віктор Антонович, відомий учений, автор

багатьох наукових праць у галузі будівництва. Таке кадрове поповнення на основі проведення ґрунтовного аналізу потреб ринку праці сфери будівництва, консультацій із роботодавцями та завдяки професорсько-викладацькому потенціалу та ресурсному і матеріально-технічному забезпеченню кафедри будівельних, дорожніх машин і будівництва дало підстави для започаткування освітньої діяльності з підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю «Промислове і цивільне будівництво».

У 2013 році кафедра БДМБ пройшла ліцензування щодо підготовки фахівців спеціальності «Промислове і цивільне будівництво» (Напряму 6.060101 «Будівництво» галузі знань 0601 «Будівництво та архітектура») освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». На той час до викладацького складу кафедри входили: завідувач кафедри, кандидат технічних наук, професор Настоящий В. А., доктор технічних наук, професор Пашинський В. А., доктор фіз.-мат. наук, професор Петренюк А. Я., кандидати технічних наук, доценти: Яцун Володимир Васильович, Хачатурян С. Л., Лізунков О. В., Карпушин С. О., Джирма С. О., Портнов Г. Д., Дарієнко В. В., Скриннік І. О., Яцун Володимир Володимирович, кандидат технічних наук, старший викладач Тихий А. А., старший викладач Попов Г. А., викладач Сідей В. М.

У 2015 році було введено нову назву спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» і 2016 року на цю освітньо-професійну програму освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» (гарант — проф. Пашинський В. А.) виконано перший набір здобувачів вищої освіти. У 2019 році було успішно пройдено первинну акредитацію цієї освітньо-професійної програми. У цьому році також було успішно пройдено повторну акредитацію за освітньою програмою «Підйомно-транспортні, будівельні, дорожні, меліоративні машини та обладнання» спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» (гарант — професор Настоящий В. А.).

Наукові досягнення створили фундамент для відкриття при кафедрі у 2015 році аспірантури зі спеціальності 05.23.01 «Будівельні конструкції, будівлі та споруди», першим аспірантом став Микола Пашинський, який у 2018 році поповнив викладацький склад кафедри та успішно захистив у 2019 році кандидатську дисертацію. У 2023 році М. Пашинський пройшов конкурсний відбір на посаду доцента кафедри БДМБ. В тому ж році конкурсний відбір на посаду професора кафедри пройшов доктор технічних наук Семко Володимир Олександрович, при цьому врахувались здобутки за попереднім місцем роботи, зокрема досвід роботи з установами Німеччини та Швейцарії. У 2022 році професор В. Семко отримав грант Національної програми Словацької республіки для проходження стажування на будівельному факультеті Словацького технічного університету, що посприяло укладанню угоди про співробітництво між ЦНТУ і Slovak University of Technology in Bratislava (Словаччина).

У 2019 році кращим викладачем ЦНТУ було визнано доцента кафедри БДМБ Яцуна Володимира Володимировича. При цьому було враховано його внесок як керівника госпрозрахункової теми «Дослідження можливостей зменшення вібрацій сільськогосподарської техніки» та відповідального виконавця держбюджетної теми «Конструкція та працездатність високопродуктивних і енергоефективних вібромашин з вібробудниками у вигляді пасивних автобалансирів» з обсягом фінансування 1200,000 тис. грн. При цьому за результатами досліджень високопродуктивних і енергоефективних вібромашин за участю доц. Яцуна В. В. було опубліковано 10 наукових праць у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus.

Екзаменаційна комісія вітає з успішним захистом кваліфікаційної роботи здобувача Владислава Носика (третій зліва)

Крім дослідження вібромашин важливими напрямками наукових досліджень кафедри стали надійність будівельних конструкцій, дослідження та нормування навантажень на будівельні конструкції, дослідження надійності та довговічності будівельних матеріалів, виробів і конструкцій у реальних умовах експлуатації, забезпечення надійності будівельних металевих конструкцій, що перебувають в експлуатації. Протягом останнього десятиліття науковцями кафедри будівельних, дорожніх машин і будівництва проведені різнопланові дослідження, за результатами яких опубліковано понад 90 наукових праць, у тому числі 4 монографії, 2 з яких — за кордоном мовами країн ЄС, 31 стаття у виданнях, які індексуються науково-метричними базами Scopus та Web of Science, а також понад 50 статей у фахових виданнях України, отримано 22 патенти України на корисні моделі.

В освітньому процесі кафедрою БДМБ використовуються наукові досягнення, які формуються під час опанування освітніх компонент і колективної участі здобувачів і викладачів та полягають у підготовці статей у наукових виданнях та виступів на конференціях і семінарах, подачі заявок на винаходи, участі у наукових конкурсах студентських робіт.

Роботу Екзаменаційної комісії із захисту магістерських кваліфікаційних робіт очолює заслужений будівельник України, директор ТОВ «ПВІ «Агропроект» П. Довченко

Зокрема, за участю здобувачів за остані 10 років опубліковано 3 статті у фахових виданнях України, отримано 5 патентів України на корисні моделі. Стало щорічним проведення Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Досвід упровадження в освітній процес сучасних комп'ютерних технологій».

Практичні заняття з курсу «Геодезія в будівництві» проводить канд. техн. наук, доцент Тихий А. А.

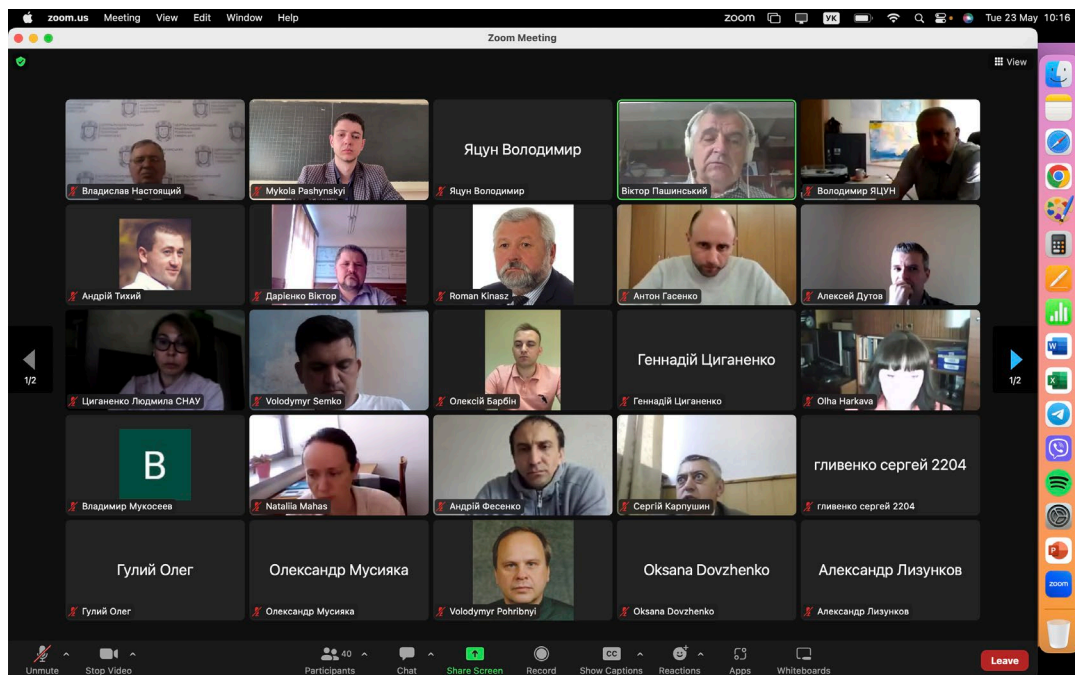
30-31 березня 2021 року на базі Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» відбулась підсумкова науково-практична конференція II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт 133 спеціальності «Галузеве машинобудування (Підйомно-транспортні, дорожні, будівельні, меліоративні машини і обладнання)». Галузева конкурсна комісія

визнала переможцем Конкурсу та нагородила Дипломом I ступеня студента ЦНТУ Владислава Носика (науковий керівник — Яцун Володимир Володимирович).

16 квітня 2021 року відбулось засідання обласної комісії з питань підтримки молодих науковців. Переможцем обласної премії молодим науковцям визнано представника ЦНТУ, кандидата технічних наук, старшого викладача кафедри БДМБ Миколу Пашинського.

Удосконалювалась і матеріально-технічна база кафедри БДМБ. У 2018 році за допомогою роботодавців у новому лабораторному корпусі ЦНТУ була обладнана «Лабораторія прогресивних матеріалів і технологічних процесів у будівництві». Загалом за останні 10 років за рахунок виконання держбюджетної та госпрозрахункової тематики на кафедру БДМБ було придбано обладнання, включно з комп'ютерною та оргтехнікою, на суму понад 180 тис. грн.

Активну участь в організації та реалізації освітнього процесу на кафедрі БДМБ беруть роботодавці. Основні форми співпраці кафедри з роботодавцями у цьому питанні — організація та проведення практик, обмін досвідом, обговорення потреб і проблем галузі, перспективи підготовки фахівців, пропозиції щодо запровадження нових навчальних дисциплін, практичних занять в освітній процес, організація та проведення студентських науково-практичних конференцій.

Міжнародна науково-технічна онлайн-конференція «Проблеми будівельного та транспортного комплексів»

Активну позицію серед роботодавців виявляють: ТОВ «ПВІ «Агропроект» (директор П. Довченко, заслужений будівельник України), ТОВ «Агро-Інжиніринг» (директор М. Макарський), проектна компанія «Гільдія зодчих» (заступник директора В. Згама), ФОП Томаченко, Кіровоградська ДЕД Кіровоградського обласного управління

«Облавтодор» ДАК «Автомобільні дороги України» (начальник Онищенко А. В.). Така активна діяльність складу кафедри БДМБ дала змогу у 2023 році успішно пройти акредитацію освітньо-професійної програми «Будівництво та цивільна інженерія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти та освітньо-професійної програми «Будівництво та цивільна інженерія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

23-24 травня 2023 року відбулася міжнародна науково-технічна онлайн-конференція «Проблеми будівельного та транспортного комплексів», присвячена 50-річчю кафедри будівельних, дорожніх машин і будівництва. У конференції брало участь понад 50 учасників з України а також Польщі, Словаччини та Німеччини, які доповідали результати своїх наукових досліджень.

З початком російської агресії кафедра БДМБ не залишилась осторонь подій. На військову службу був призваний завідувач лабораторій Максим Грималовський, який і зараз боронить нашу державу в рядах Збройних Сил України.

Влітку 2023 року на Херсонщині працювала група фахівців з будівництва. Команда об'єднала архітекторів, проєктантів, викладачів, будівельників з Долинської, Новоукраїнської, Маловисківської, Новомиргородської та Олександрійської громад, Кропивницького та Голованівського районів. В комісії брали участь також і викладачі кафедри БДМБ: Віктор Дарієнко, Сергій Карпушин та Микола Пашинський. Викладачі працювали в комісії з фіксації факту пошкодження/знищення об'єктів нерухомого майна житлового призначення, зруйнованого за наслідками збройної агресії російської федерації, спричинених підривом греблі Каховської гідроелектростанції, та за професійну роботу отримали подяки голови Кіровоградської військової адміністрації.

Викладачі кафедри БДМБ Віктор Дарієнко, Сергій Карпушин та Микола Пашинський під час роботи комісії у м. Херсоні (2023 рік)

На відзначення 50-річчя з дня створення кафедри у 2023 році в Центральноукраїнському національному технічному університеті відбулася зустріч керівництва ЦНТУ, колективу кафедри БДМБ із видатними випускниками кафедри, а саме з народним депутатом України Ігорем Мурдієм та заступником голови Кіровоградської військової адміністрації Сергієм Поліщуком.

Під час зустрічі поважні випускники поділилися своїми спогадами про навчання в університеті та етапами свого кар'єрного росту після закінчення навчання.

Колектив кафедри отримав вітальні грамоти від високопосадовців — голови Верховної ради України та голови Кіровоградської обласної військової адміністрації. Це визнання є підтвердженням великого внеску кафедри у підготовку фахівців та важливого місця у вітчизняній науці та освіті.

Вітальну грамоту від голови Верховної ради України завідувачеві кафедри будівельних, дорожніх машин і будівництва Владиславу Настоящому вручає народний депутат України Ігор Мурдій

Вітальну грамоту від Кіровоградської обласної військової адміністрації завідувачеві кафедри будівельних, дорожніх машин і будівництва В. Настоящому вручає заступник голови Кіровоградської військової адміністрації С. Поліщук

Сьогодні до викладацького складу кафедри входять: завідувач кафедри, кандидат технічних наук, професор Настоящий В. А.; доктор технічних наук, професор Пашинський В. А.; кандидат технічних наук, професор Яцун Володимир Васильович; кандидати технічних наук, доценти: Дарієнко В. В., Джирма С. О., Карпушин С. О., Лізунков О. В., Пашинський М. В., Портнов Г. Д., Скриннік І. О., Хачатурян С. Л., Яцун Володимир Володимирович.

Колектив кафедри будівельних, дорожніх машин і будівництва (2024 рік)

Випускники кафедри гідно представлені в адміністративних органах Центральноукраїнського національного технічного університету: Тихий Андрій Анатолійович — проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків; Лізунков Олександр Вікторович — керівник центру заочної та дистанційної освіти; Пашинський Микола Вікторович — керівник центру виховної роботи. За результатами діяльності на кафедрі отримав звання заслуженого працівника освіти України Яцун Володимир Васильович.

Серед відомих випускників кафедри БДМБ за останні 10 років варто відзначити начальника Управління капітального будівництва Кіровоградської обласної військової адміністрації Мартинова Д. Б.; начальника управління Державного архітектурно-будівельного контролю Міської ради м. Кропивницького Філоненка О. О.; заступника начальника Головного управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради Яндович Ю. В.; керівників проєктних організацій та будівельних фірм: Згаму В. В., Макарьського М. І., Дорошенко А. А., Томаченка Є. О., Вільганюка Р. Є.

Кафедра вищої математики та фізики

Кафедру вищої математики та фізики було створено у 2003 році на базі двох найстаріших кафедр у нашому університеті: кафедри вищої математики та кафедри фізики у складі факультету проєктування та експлуатації машин (нині факультет будівництва, транспорту та енергетики).

Кафедра вищої математики як самостійна одиниця була створена у 1963 році. Завідувачами кафедри (секції) у різні часи були: Л. Волошин (1960-1963 рр.), Л. Райченко (1963-1964 рр.), П. Скібіцький (1964-1965 рр.). З 1966 до 1977 року кафедру очолював М. Гусев.

Починаючи із 70-х років, кафедру вищої математики очолювали: канд. техн. наук, доцент В. Коротков (1977-1985 рр.); д. ф.-м. н., професор Ю. Кунченко (1985-1990 роки); канд. фіз.-мат. наук, доцент В. Крамар (1990-1994 рр.); канд. фіз.-мат. наук, доцент С. Якименко (1995-2021 рр.).

У 1964 році кафедра фізики створюється як самостійна одиниця. Першим завідувачем кафедри був старший викладач І. Решетняк (1964-1967 рр.). 15 років (1967-1982 рр.) кафедру очолював канд. техн. наук, доцент В. Авраменко. Кафедру фізики у різні часи очолювали кандидати наук, доценти В. Ковальчук (1982-1987 рр.), В. Воробейчик (1987-1992 рр.), М. Дряпіко (1992-2003 рр.).

З 1 вересня 2021 року на посаду завідувача кафедри вищої математики та фізики обрано канд. фіз.-мат. наук, доцента М. Якименка.

Сьогодні на кафедрі працює 8 викладачів, серед яких 7 кандидатів наук, доцентів: М. Якименко, В. Гуцул, О. Гур'євська, Л. Кривоблоцька, М. Семенюта, І. Філімоніхіна, С. Якименко, викладач, канд. пед. н. С. Ковальов.

Колектив кафедри вищої математики та фізики (2024 рік)

Науково-дослідна робота кафедри вищої математики та фізики здійснюється за такими напрямками держбюджетної та госпдоговірної роботи:

- зрівноваження обертових тіл пасивними автобалансирами;
- специфічні вершинні і реберні розмітки графів;
- прикладні аспекти математики у вирішенні задач механіки і фізики;
- удосконалення методики викладання курсу фізики у вищих технічних закладах освіти;
- науково-методичні засади розробки та провадження навчального фізичного обладнання на основі інформаційних технологій у закладах вищої освіти.

Проведення Міжнародного науково-практичного семінару «Комбінаторні конфігурації та їхні застосування» було засноване доктором фіз.-мат. наук, професором А.Петренюком у 2006 році. Завдяки активній підтримці кафедри вищої математики та фізики ЦНТУ а також партнерів з інших університетів і наукових установ семінар продовжує свою роботу і сьогодні, охоплюючи такі напрямки, як: комбінаторика, теорія графів, оптимізація, моделювання та штучний інтелект. Учасниками семінару є представники понад 40 університетів і наукових установ з України, Великобританії, Болгарії, Швеції, Польщі, США, Азербайджану, Узбекистану та інших країн.

За останні роки викладачами кафедри видано чотири навчальні посібники. На кафедрі розроблено і поставлено більше 60 лабораторних робіт та підготовлено методичне забезпечення до них, надруковано більше 100 робіт методичного характеру.

Кафедра деталей машин та прикладної механіки

Кафедра деталей машин та прикладної механіки є загально-інженерною і створена в 1998 році на базі кафедр «Теорія механізмів і деталі машин» та «Теоретична механіка і опір матеріалів», які беруть початок з 1962 року, а саме з моменту заснування секції загальнотехнічних дисциплін при Кіровоградському філіалі Харківського політехнічного інституту (нині ЦНТУ). У 1964 році були сформовані три кафедри — теоретичної механіки, опору матеріалів, деталей машин.

З 1998 по 2017 рік кафедру деталей машин та прикладної механіки очолював канд. техн. наук, професор Ф. Златопольський. З 2017 року завідувачем кафедри — доктор технічних наук, професор, Г. Філімоніхін.

Сьогодні на кафедрі викладаються дисципліни: «Теоретична механіка», «Інженерна механіка», «Основи механіки машин і механізмів», «Прикладна механіка», «Технічна механіка», «Механіка матеріалів і конструкцій», «Опір матеріалів», «Теорія механізмів та машин», «Деталі

машин» — для всіх технічних спеціальностей; «Динаміка і міцність машин» — для здобувачів третього рівня вищої освіти за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування», а також спеціальні курси з теоретичної механіки та опору матеріалів для здобувачів вищої освіти окремих спеціальностей.

Кафедрою видано 18 навчальних посібників (7 — із грифом МОН України), 110 методичних вказівок.

На кафедрі постійно діють студентські науково-дослідні секції, члени яких беруть активну участь у Всеукраїнських олімпіадах, де неодноразово виборюють призові місця.

Сьогодні всі навчальні аудиторії кафедри обладнані мультимедійними екранами і проєкторами. На кафедрі створена сучасна науково-дослідна і навчальна лабораторія з динаміки і міцності машин, споруд і будівель. Лабораторія у своєму складі має комп'ютерний клас і мінімайстерню. Комп'ютерний клас обладнаний мультимедійною дошкою, ноутбуком, 9 сучасними комп'ютерами, двома БФП та двома 3D-принтерами.

Комп'ютерна лабораторія з динаміки і міцності машин, споруд і будівель

Мінімайстерня має: вимірювальні прилади (тахометри, анемометри, диференціальні манометри, акселерометри, шумоміри, віброметри, цифрові осцилографи, балансувальні прилади тощо), що задовольняють концепції віртуальних приладів; верстати та інструменти; зварювальне обладнання, паяльну станцію; мікроконтролери Arduino, STM-32, NI; фазові перетворювачі тощо.

Основним джерелом розвитку матеріально-технічної бази кафедри деталей машин та прикладної механіки, починаючи з 2005 року, стало виконання держбюджетних і госпдоговірних тем.

Напрямки наукових досліджень кафедри охоплюють:

- балансування обертових тіл (роторів машин, повітряних і гребних гвинтів, штучних супутників Землі, космічних апаратів), зокрема пасивними автобалансирами;

- розробка віртуальних приладів для балансування обертових тіл, вимірювання механічних величин тощо, що використовують елементи машинного навчання і нейромережових технологій;
- оптимальне складання роторів авіаційних газотурбінних двигунів барабанно-дискової конструкції;
- динаміка вібраційних машин, що працюють на ефекті Зомерфельда і явищі самосинхронізації;
- удосконалення, підвищення працездатності і довговічності вузлів, дорожніх, будівельних та сільськогосподарських машин;
- розвиток теорії деформації дискретних тіл та розробка процесів отримання металевих волокон методом пресування рівновісних гранул.

Майстерня лабораторії з динаміки і міцності машин, споруд і будівель

Локомотивом розвитку кафедри ДМ та ПМ стала наукова школа з автоматичного балансування обертових тіл, започаткована Філімоніхіним Г. Б. у 1991 році. Науковою школою виконано, починаючи з 2005 року, 12 держбюджетних і госпдоговірних тем на загальну суму 5 млн. 18 тис. грн.:

- «Зрівноваження обертових тіл пасивними автобалансирами». Фундаментальна д.р. № 01050001506;
- «Динаміка обертових тіл з автобалансирами». Фундаментальна д.р. № 0108U001326;
- «Зрівноваження і віброзахист обертових тіл». Фундаментальна д.р. № 0112U001108;
- «Динаміка механічних систем, до складу яких входить обертове несуче тіло із приєднаними тілами». Фундаментальна д.р. № 0116U001486;
- «Стабілізація і стійкість руху незрівноваженого обертового несучого тіла у вільній чи ізольованій механічній системі». Фундаментальна д.р. № 0119U001173;

- «Теоретичні основи створення резонансних віброзбудників та резонансних вібраційних машин широкого призначення, що працюють на ефекті Зомерфельда і явищі самосинхронізації». Прикладна д.р. № 0122U002077;
- «Конструкція та працездатність високопродуктивних і енергоефективних вібромашин з віброзбудниками у вигляді пасивних автобалансирів». Фундаментальна, для молодих учених, д.р. № 0117U003725;
- «Дослідження можливостей зменшення вібрацій сільськогосподарської техніки шляхом зменшення незрівноваженостей обертових частин». Прикладна госпдоговірна, д.р. № 0116U008061;
- «Забезпечення сепарації насіння зернових культур за рахунок розробки та впровадження енергозберігаючої, ресурсозберігаючої, енергоефективної, інноваційно-нової, універсальної вібромашини широкого призначення». Прикладна госпдоговірна, д.р. № 0119U000343;
- «Удосконалення приводу зерноочисної машини СМ4 у виробничих умовах СФГ Болгаров Василь Григорович». Госпдоговірна д.р. № 0122U201073;
- «Зменшення вібрацій приводу зерноочисної машини СМ4 у виробничих умовах СФГ Болгаров Василь Григорович». Прикладна госпдоговірна, д.р. № ДР 0123U104556;
- «Покращення динамічних характеристик вібраційної і зерноочисної машин у виробничих умовах СФГ «Личук». Прикладна госпдоговірна, д.р. № 0123U104860.

Загальна кількість наукових публікацій за темами досліджень — 320, серед яких 3 монографії, 65 патентів та авторських свідоцтв, 215 наукових статей, серед яких 60 індексуються у наукометричних базах даних Scopus і Web of Science. За час існування наукової школи захищено докторську та 10 кандидатських дисертацій.

Розробки кафедри за зазначеними напрямками впроваджені у різні роки на підприємствах: ДП «Івченко-Прогрес», м. Запоріжжя; ТзОВ «Завод Електронпобутприлад» (м. Львів); ТзОВ «Сумське НВО» (м. Суми); ПрАТ «Вентиляційні системи» (м. Київ); ТзОВ «Політехпром» (м. Миколаїв); ТзОВ «Проммаш» (м. Бахмут); ТзОВ «Лізава» (м. Олександрія); ПП «Градвент» (м. Харків), ТОВ «АЛЬЯНСБУДСЕРВІС»; ПП «ЦЕНТРВІЙСЬКБУД», ТОВ «Гравел-ВН», ТОВ «Трейд-ВВ», Кіровоградська обласна аграрна господарська асоціація шляхобудівельних підприємств «Кіровоградоблагрошляхбуд»; Державне підприємство «Агентство місцевих автомобільних доріг», ТОВ «Агропромислова компанія імені О. В. Гіталова», ТОВ «Елгран»; дочірнє підприємство «Управління виробничо-технологічної комплектації» асоціації «КІРОВОГРАДОБЛАГРОШЛЯХБУД»; Селянське фермерське господарство «Личук», СФГ Болгаров Василь Григорович тощо.

*Наукова школа з автоматичного балансування обертових тіл (2009 рік).
Зліва направо: аспіранти В. Пирогов, А. Невдаха; канд. техн. наук В. С. Сотніков;
аспір. Л. Олійніченко; керівник школи, д-р техн. наук Г. Філімоніхін; канд. фіз.-
мат. наук І. Філімоніхіна; канд. техн. наук В. Яцун; канд. техн. наук О. Коваленко;
канд. фіз.-мат. наук (докторант) В. Гончаров; канд. техн. наук Ю. Невдаха*

*Кафедра деталей машин та прикладної механіки (2024 рік):
канд. техн. наук, доц. В. Пукалов; канд. фіз.-мат. наук, доц. В. Пирогов; асистент
Ю. Остапчук; завідувач кафедри, д-р техн. наук, професор Г. Філімоніхін;
лаборант Ю. Сокальська; зав. лабораторії С. Довжук, канд. техн. наук,
доц. Л. Олійніченко, канд. техн. наук, доц. Ю. Невдаха*

Кафедра підтримує міжнародне науково-технічне співробітництво із Riga Technical University, та Transport Academy (Riga, Latvia). Напрямки спільних науково-технічних досліджень:

- автоматичне балансування роторів машин;
- динаміка резонансних і полічастотних вібромашин.

Проф. Г. Філімоніхін — керівник навчально-методичної лабораторії дистанційного навчання, модератор сайту дистанційної освіти ЦНТУ, ініціатор упровадження в освітній процес ЦНТУ технологій дистанційної освіти.

Кафедра експлуатації та ремонту машин

Кафедра експлуатації та ремонту машин (попередня назва: ремонту машин) була заснована у 1968 році.

Сьогодні на її базі створені та функціонують кілька найсильніших в Україні наукових шкіл в області підвищення надійності техніки, технологій відновлення деталей машин та транспортних технологій.

Великий досвід освітньої та наукової роботи викладачів дозволяє здійснювати підготовку здобувачів вищої освіти трьох рівнів: першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів спеціальностей «Автомобільний транспорт», «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)», «Агроінженерія» (бакалавр — освітня програма «Технічний сервіс в АПК», магістр — освітня програма «Технічний сервіс сільськогосподарської техніки») й третього — освітньо-наукового рівня спеціальності «Автомобільний транспорт» за програмою «Автомобільні транспортні засоби і системи».

Колектив кафедри експлуатації та ремонту машин (2024 рік)

Кафедра має потужний науково-педагогічний склад, який налічує 18 штатних працівників, з яких — 5 докторів наук, професорів, та 12 кандидатів технічних наук, доцентів.

Сьогодні для підготовки фахівців усіх освітніх програм випускова кафедра «Експлуатація та ремонт машин» має сучасні навчально-лабораторні корпуси, найбільш сучасний з яких було уведено у експлуатацію у 2019 році, профільні аудиторії в основних навчальних корпусах університету та окремі структурні підрозділи. Приміщення кафедри ЕРМ оснащені лабораторним та макетним обладнанням, мультимедійними засобами (ПК із програмним забезпеченням, проекторами, інтерактивними дошками); кафедра має власний комп'ютерний клас. Для дослідницької діяльності використовуються наукові лабораторії «Трибології та надійності машин», «Зварювання та споріднених технологій», «Технічного сервісу машин», «Об'ємних гідроприводів» та ін.

Аудиторії кафедри експлуатації та ремонту машин

За весь період діяльності кафедру очолювали 6 видатних науковців, які зробили вагомий внесок у розбудову як матеріальної, так і наукової бази кафедри, у становлення та визнання наукових шкіл не тільки серед фахівців нашої країни, але й далеко за її межами: кандидат технічних наук, доцент Борис Якович Логунов; доцент, а згодом професор, Олександр Григорович Терхунов (1968-1974 рр.) та (1976-1982 рр.); кандидат технічних наук, доцент Віктор Григорович Дяченко (1974-1976 рр.). П'ять років посаду завідувача кафедри обіймав тоді ще доцент Михайло Іванович Черновол. Сім років (1987-1993 рр.) кафедру очолював канд. техн. наук, доцент Віталій Семенович Саловський. У 1982-1987 та 1993-2020 рр. кафедру очолював доктор технічних наук, професор, член-кореспондент та Академік Національної академії аграрних наук, заслужений діяч науки і техніки України Михайло Іванович Черновол. З вересня 2020 року завідувачем кафедри призначено кандидата технічних наук, доцента кафедри Сергія Олександровича Магопця.

Протягом тривалого часу (починаючи з 1968 року) базовою для підготовки спеціалістів на кафедрі була спеціальність «Експлуатація та ремонт сільськогосподарської техніки». Означена спеціальність у 2001 році була трансформована у спеціальність «Технічний сервіс», а з

2018 року отримала назву «Технічний сервіс сільськогосподарської техніки».

Завідувач кафедри «Експлуатація та ремонт машин» Магопець С.О.

Крім того, починаючи з 1990 року, з огляду на значну потребу промислових підприємств нашого регіону кафедра ліцензує та починає підготовку фахівців зі спеціальності «Обладнання та технологія підвищення зносостійкості і відновлення деталей машин». Із 1998 року спеціальність отримує нову назву: «Технологія і устаткування відновлення та підвищення зносостійкості машин і конструкцій». Із 2008 року спеціальність увійшла до напрямку 0505 «Машинобудування та матеріалообробка» і забезпечувала підготовку фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю «Зварювання», а також спеціалістів та магістрів спеціальності «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей і конструкцій». З 2015 року спеціальність «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей і конструкцій» перейменована на спеціальність «Матеріалознавство» та входить до складу галузі знань «Механічна інженерія».

Підготовка фахівців зі спеціальності «Автомобілі та автомобільне господарство» розпочалась у 1995 році. Відповідно до затвердженого Кабінетом міністрів України нового переліку спеціальностей у 2016 році змінюється номер, назва та належність спеціальності до галузі знань, і кафедра ЕРМ починає підготовку фахівців за освітньо-професійними програмами «Автомобільний транспорт» спеціальності «Автомобільний транспорт» галузі знань «Транспорт».

Накопичений на кафедрі досвід з підготовки фахівців спеціальності «Автомобільний транспорт» дозволив започаткувати у 2017 році підготовку фахівців зі спеціальності «Транспортні технології (автомобільний транспорт)» на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівні вищої освіти.

За період існування кафедри професорсько-викладацьким складом розроблені, видані та використовуються в освітньому процесі понад 50 підручників, навчальних посібників та монографій.

Сьогодні навчальну і наукову роботу кафедри забезпечують: доктори технічних наук, професори: Черновол М. І., Кулешков Ю. В., Аулін В. В., Шепеленко І. В.; кандидати технічних наук, доценти: Магопець С. О., Бевз О. В., Василенко І. Ф., Голуб Д. В., Осін Р. А., Катеринич С. Є, Красота М. В., Лисенко С. В., Маркович С. І., Руденко Т. В., Солових А. Є., Гриньків А. В.; асистент Головатий А. О. Ефективну організацію та проведення лабораторних і практичних робіт забезпечує навчально-допоміжний персонал кафедри: завідувач лабораторій Тиченко О. О., навчальний майстер Горєв В. В., лаборант Забойкіна Н. П. та фахівець-інженер Жилова І. В.

Протягом багатьох років науковий напрямок досліджень кафедри спрямований на розробку технологічних і триботехнічних методів підвищення надійності деталей та механізмів. Засновником наукової школи (1970) став відомий учений, д-р. техн. наук, професор Терхунов О. Г. Сьогодні наукова школа, яку очолює д-р. техн. наук, професор Черновол М. І., продовжує працювати над проблемою: «Підвищення надійності сільськогосподарської та автомобільної техніки технологічними, конструктивними та експлуатаційними методами». Вагомі результати наукових досліджень творчого колективу школи забезпечили їй належний авторитет не лише в регіоні, а й в Україні.

Про ефективність наукової діяльності кафедри свідчить її науковий доробок: захищено 6 докторських і 23 кандидатських дисертації. Викладачами кафедри лише за п'ять останніх років виконано 6 наукових тематик, з яких 2 — держбюджетні; опубліковано майже 600 друкованих робіт, в тому числі: 18 навчальних посібників та монографій, 56 публікацій у наукометричних базах Scopus та 143 публікації у фахових журналах та збірниках наукових праць, понад 350 матеріалів і тез конференцій; подано 22 заявки на видачу охоронних документів та отримано 18 охоронних документів; зроблено понад 800 доповідей на конференціях, з яких більше 500 — на міжнародних; участь у 8 наукових виставках та Всеукраїнських конкурсах наукових досягнень.

Традиційними стали дружні стосунки та тісна співпраця з науковцями інших держав. Науково-педагогічні працівники та здобувачі кафедри активно задіяні у спільних міжнародних проєктах і програмах, підготовці фахівців і наукових кадрів. За 57 років плідної роботи кафедрою підготовлено понад 5 тисяч інженерів-механіків, більше 1500 бакалаврів та 850 магістрів.

Кафедра завжди пишалася своїми випускниками. Серед випускників кафедри багато керівників підприємств, доктори і кандидати наук. Вони працювали і працюють у різних сферах народного господарства України, дальнього та ближнього зарубіжжя. В числі найвідоміших: Моцний В. К. — голова Кіровоградської обласної державної адміністрації (у 2002-

2005 рр. заступник Міністра Кабінету Міністрів України); Мірошніченко В. І. — директор агропромислових компаній «Агродар», голова Новгородківської райдержадміністрації (1996-2005 рр.); Тарасов С. Д. — генеральний директор об'єднання «Агронафтосервіс»; Салій С. Г. — директор НАК «Нафтогаз України» ДК «Укртрансгаз» «Укргазенергосервіс» Олександрівської ремонтної бази; Шмаєвич Л. І. — генеральний директор авіакомпанії «Урга»; Володимирський М. Д. — директор МП «Асторія»; Бахмач Є. С. — голова правління ВАТ «Кіровоградграніт», голова наглядової ради «НВП «Радій», дійсний член Академії будівництва України; Дзядх В. О. — голова правління ВАТ «Автобусний парк 13527», заслужений працівник транспорту України; Ніколаєнко В. Г. — заступник начальника обласного управління агропромислового розвитку Кіровоградської області; Гершман Г. М. — генеральний директор КП «Агроторговий дім»; Котіков Д. С. — директор заводу «Цукоргідромаш»; Ткачук А. І. — голова Голованівської районної ради; Осауленко В. М. — голова правління ВАТ «Агротехсервіс» (м. Кропивницький), Олійник О. Г. — директор ФГ «СІМФО».

У нашому університеті на керівних посадах самовіддано працюють випускники кафедри: Черновол М. І. — почесний ректор університету, академік НААН України; Тихий А. А. — проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків; Бевз О. В. — декан факультету будівництва, транспорту та енергетики; Красота М. В. — заступник декана факультету будівництва, транспорту та енергетики; Голуб Д. В. — голова профкому викладачів і співробітників ЦНТУ; Осін Р. А. — керівник штабу цивільного захисту; Миценко І. М. — завідувач кафедри міжнародних економічних відносин; Кузик О. В. — завідувач кафедри матеріалознавства та ливарного виробництва.

Кафедра електротехнічних систем та енергетичного менеджменту

Кафедра електротехніки та мікроелектроніки — одна з найдавніших в університеті. Вона створена ще у 1964 році як секція загальної електротехніки у складі кафедри загальнотехнічних дисциплін філії Харківського політехнічного інституту. Викладачами на кафедрі працювали Дяченко В. Г., Журавленко В. І., Мартинов В. В. Згодом, у 1967 році, була створена кафедра загальної електротехніки, яку в 1990 році було перейменовано на кафедру теоретичних основ електротехніки, у 1998 році — електротехніки та мікроелектроніки. Крім того, на основі кафедри загальної електротехніки створюються дві випускові кафедри університету: автоматизації виробничих процесів (1972) і кафедру електропостачання промислових підприємств та сільського господарства (1973).

Завідувачами кафедри в різні роки були Булгаков І. С. (1967-1979 рр.), Бєлов В. Т. (1980-1989 рр.), Бондаренко В. І. (1990-1991 рр.), Смирнов Б. Г. (1991-2002 рр.), Лопатенко С. В. (2002-2003 рр.). У складі кафедри працювали викладачі: Лопатенко С. В., Гайдукова С. М., Ласун С. П., Мартинов В. В., Солдатенко В. П., Корзаватих М. І.

Уперше набір студентів за спеціальністю «Електропостачання промислових підприємств, міст та сільського господарства» здійснено у 1971 році. Підготовку фахівців зі спеціальності «Енергетичний менеджмент» було розпочато 2005 року.

Кафедра електротехнічних систем та енергетичного менеджменту (перша назва — кафедра електропостачання промислових підприємств та сільського господарства) створена у 1973 році. Свою діяльність кафедра розпочала на громадських засадах у складі факультету сільськогосподарського машинобудування. У 1975 році кафедра офіційно затверджена Міністерством вищої та середньої спеціальної освіти України. У 1987 році спільним Наказом Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти УРСР і Міністерства енергетики та електрифікації УРСР відкрито філіал кафедри на Кіровоградському західному підприємстві електричних мереж ВЕО «Дніпроенерго», де працювали старші викладачі: Мануйлов В. Ф., Галицький В. С., Шерстюк В. В., Балаклеєнко С. М. Сьогодні філію кафедри при ПрАТ «Кіровоградобленерго» очолює начальник оперативно-диспетчерської служби Пронін Д. Л.

Згідно з наказом МОН України за №337 від 24.09.1999 року та наказом університету за №1-01 від 24.04.2001 року при кафедрі створено спеціалізовану групу «Енергодосліджень та енергозбереження державних закладів освіти Кіровоградської області».

У 2003 році на базі кафедри електропостачання промислових підприємств та кафедри електротехніки та мікроелектроніки була створена кафедра електротехнічних систем.

Нині кафедра електротехнічних систем та енергетичного менеджменту здійснює підготовку спеціалістів галузі знань G «Інженерія, виробництво та будівництво», спеціальності G3 «Електрична інженерія», що відповідає галузі «0713 Electricity and energy» Міжнародної стандартної класифікації освіти ISCED-F 2013, ОПП «Електротехнічні системи електроспоживання» та ОПП «Енергетичний менеджмент».

Першим завідувачем кафедри був кандидат технічних наук, доцент Юрій Іванович Казанцев (1973-1982 рр.). Пізніше (1982-1987 рр.) кафедру очолював кандидат технічних наук, доцент Альберт Павлович Свірідов. З 1987 року кафедру очолює заслужений працівник освіти України, кандидат технічних наук, професор Петро Григорович Плешков.

Протягом багатьох років на кафедрі працювали кандидати технічних наук, доценти: Казанцев Ю. І., Воронін В. К., Ермолаєв Ю. О., Віштібеєв В. І., Гуленко Т. І., Смертін М. Т., Смірнова С. М., Лю Г. П.,

Ждановських М. О., Свірідов А. П., Чижиков В. О., Наумова Н. М., Плешков П. Г., Переверзєв І. О., Гарасьова Н. Ю., Шульц Е. Е., Котиш А. І., Серебренніков С. В., Кравченко В. І., Орлович А. Ю.; доктор технічних наук, професор Руденко М. С.; доценти: Коновалов І. В., Мануйлов В. Ф.; старші викладачі: Богатирьова С. П., Шаповалов Ю. Г.; асистенти: Драгун Л. М., Гарасьов Б. Б., Стукало В. І., Прохоренко А. О., Овчаренко О. А., Величко Т. В., Савеленко І. В., Сіріков О. І., Козловський О. А., Флакей І. В., Кубкін М. В., Цюцюра В. І.

Сьогодні кафедра має назву «Електротехнічні системи та енергетичний менеджмент», на якій працюють висококваліфіковані фахівці: заслужені працівники освіти України, кандидати технічних наук, професори Плешков П. Г., Віхрова Л. Г.; доктор технічних наук, професор Клименко В. В.; кандидати технічних наук, професори: Серебренніков С. В., Орлович А. Ю.; кандидати технічних наук, доценти: Котиш А. І., Гарасьова Н. Ю., Савеленко І. В., Козловський О. А., Солдатенко В. П., Сіріков О. І., Телюта Р. В., Зінзура В. В., Петрова К. Г.

Колектив кафедри електротехнічних систем та енергетичного менеджменту За сумісництвом працюють старший викладач Величко Т. В. та кандидат технічних наук, доцент Переверзєв І. О. (2022 рік)

До складу навчально-допоміжного персоналу входять завідувач навчальних лабораторій Співак О. В., провідні фахівці Дубенко С. В., Мухранський В. В. та фахівець І категорії Пхіденко В. О.

У 2015 році на базі спеціалізованої групи енергодосліджень та енергозбереження та кафедри створено навчально-науковий Центр з

енергозбереження, енергоменеджменту та консалтингу. За допомогою найсучаснішої сертифікованої контрольно-вимірювальної апаратури (тепловізори, газоаналізатори, витратоміри тощо) фахівці проводять енергетичні аудити, розробляють заходи з енергетичної ефективності, виготовляють сертифікати енергетичної ефективності будівель. Фахівці Центру пройшли підготовку та отримали кваліфікаційні атестати на право проведення енергетичного аудиту та обстеження інженерних систем.

На базі Центру систематично проводяться курси підвищення кваліфікації з енергетичної ефективності та енергетичного аудиту. Так, зокрема підписано договори про співпрацю з: Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) на підготовку енергоаудиторів для роботи з Фондом енергоефективності; Австрійським Консорціумом на підготовку за міжнародною програмою енергоаудиторів та технічних проєктувальників (TEAD); Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України. Відповідно, ЦНТУ включений до числа 32 ВНЗ України, яким надано право від Держкоменергозбереження провадити підготовку енергоаудиторів для роботи з Фондом енергоефективності та до програми підтримки німецького фонду GIZ Федерального міністерства довкілля, який забезпечує отримання комплексу контрольно-вимірювальних приладів для навчальних та наукових цілей. Співробітники центру постійно проходять навчання на курсах для тренерів аудиторів з отриманням відповідних сертифікатів та кваліфікаційних атестатів, беруть участь у розробці Програм енергозбереження в Кіровоградській області а також у виставках з енергозбереження.

Колектив Центру з енергозбереження, енергоменеджменту та консалтингу

За останні роки викладачами кафедри видано 14 навчальних посібників із Грифом МОН, 5 монографій, опубліковано близько 50 статей, з них 18 в Scopus та Web of Science, видано понад 50 методичних вказівок. Два навчальні посібники створені колективом авторів ЦНТУ спільно з НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Черкаським державним технологічним університетом та НТУ «Дніпровська політехніка».

Для підготовки фахівців випускова кафедра ЕТС та ЕМ має 16 сучасних навчально-лабораторних аудиторій та музей-лабораторію Електроенергетики. Лабораторії «Електрична частина станцій та підстанцій», «Релейний захист та автоматика», «Автоматизованих систем контролю та управління електроспоживанням» створені на основі сучасного електротехнічного обладнання за допомогою ПрАТ «Кіровоградобленерго» та ПАТ «НВП «Радій». Крім того, для поліпшення якості підготовки фахівців за сприяння ПрАТ «Кіровоградобленерго» на території університету побудовано навчальний полігон — підстанцію КТПБ-35/10 кВ.

Кафедра підтримує тривалі науково-практичні зв'язки з провідними підприємствами регіону: ПАТ «НВП «Радій», КП Електромереж зовнішнього освітлення «Міськвітло», ПАТ «Черкасиобленерго», ПП «Імрехташ», ПрАТ «Кіровоградобленерго», Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження, ДП КСУ 41, ПАТ «Дніпроелектромонтаж», Кіровоградськими магістральними електричними мережами, ПП «Осмос-Буд», Держенергонаглядом, КП «Теплоенергетик» та ін.

Кафедрою підписані договори про співпрацю з провідними університетами України, які покликані сприяти розвитку вищої освіти і науки з урахуванням досягнень провідних вітчизняних і світових наукових шкіл.

Серед випускників кафедри відомі у місті та області організатори виробництва, підприємці та державні службовці: Райкович А. П. — із 2015 року обраний на посаду міського голови Кіровограда (потім перейменованого на Кропивницький). З 2022 року Президентом України його призначено головою Кіровоградської обласної державної адміністрації, з березня 2022 року набув статусу начальника Кіровоградської обласної військової адміністрації, Компанієць В. О. — колишній голова Кіровоградської обласної державної адміністрації (2004), Осадчий Є. Б. — колишній заступник голови Кіровоградської обласної держадміністрації, Стрюченко О. М. — колишній Голова Правління ПрАТ «Кіровоградобленерго», Янішевський М. П. — колишній технічний директор ВАТ «Кіровоградобленерго», заслужений енергетик України, Запорожець В. І. — технічний директор ПрАТ «Кіровоградобленерго», заслужений енергетик України, Шерстюк В. В. — колишній начальник служби підстанцій ПрАТ «Кіровоградобленерго», Пронін Д. Л. — начальник оперативно-диспетчерської служби ПрАТ

«Кіровоградобленерго», керівник філії кафедри «ЕТС та ЕМ», Б. Б. Гарасьов — начальник відділу технічного аудиту ПрАТ «Кіровоградобленерго», Руденко С. В. — начальник Кіровоградського міського РЕМ ПрАТ «Кіровоградобленерго», Колесніков В. В. — ПАТ «Черкасиобленерго», уповноважена особа з питань відповідності, Коновалов В. В. — начальник Кам'янської філії ПАТ «Черкасиобленерго», Тоток Д. А. — директор КП електромереж зовнішнього освітлення «Міськсвітло», Дубовий О. М. — керівник проєкту Групи компаній «ЕЛЕКТРО-АКТИВ», Нижник О. І. — директор ТОВ «Енергоспецмонтаж», керівник проєктів Енерго-Інвест, м. Київ., Павленко А. В. — заступник генерального директора ДУ «Кіровоградський обласний центр контролю і профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України».

Кафедрою «Електротехнічні системи та енергетичний менеджмент» підготовлено понад 5 тис. фахівців для потреб провідних підприємств Кіровоградської, Черкаської, Миколаївської та Одеської областей: ПАТ «Кіровоградобленерго», ПАТ «Черкасиобленерго», ПАТ «Червона Зірка», ПАТ «Гідросила», ПАТ «Одесаобленерго», ТДВ «М'ясокомбінат Ятрань», ВП «Кіровоградтеплоцентрально», НВП ПАТ «Радій» тощо. Випускники посідають керівні посади у компаніях паливно-енергетичного комплексу, підприємствах обленерго та електромереж, управліннях державного нагляду та інспекції, промислових підприємствах.

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «КРОПИВНИЦЬКИЙ ІНЖЕНЕРНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

У 1956 році в Кіровограді було відкрито вечірнє відділення Харківського політехнічного інституту ім. В.І. Леніна, яке з перших днів свого існування розташувалось у приміщенні технікуму. Першим директором вечірнього відділення ХПІ за сумісництвом було призначено директора технікуму Даниленка В.І. Як директор технікуму, він зробив значний внесок у створення, розміщення та зміцнення навчально-матеріальної бази закладу: було збудовано новий навчальний корпус, студентський гуртожиток, розширена база практичного навчання студентів.

У 1963 році в Гайвороні була відкрита філія вечірнього відділення Кіровоградського технікуму сільськогосподарського машинобудування, згодом у 1976 році цей підрозділ став самостійним закладом освіти.

У 1964 році технікум розпочав будівництво нового чотирьохповерхового навчального корпусу, який був зданий в експлуатацію у 1969 році, що дало змогу значно збільшити кількість студентів та удосконалити матеріально-технічну базу.

1969 року технікум сільськогосподарського машинобудування було перейменовано на машинобудівний. Варто зазначити, що в 70-80-ті роки ХХ століття технікум був одним з найбільших закладів освіти Мінтракторсільгоспмашу СРСР.

Так, у 1980-1984 роках він нараховував 1600 студентів денної форми навчання і 600 вечірньої, дисципліни викладали 98 висококваліфікованих фахівців. У цей період технікум очолювали Щирський Ю.С. (1970 — 1977) та Власова З.І. (1977 — 1982), які багато зробили як для зміцнення і розширення матеріальної бази, так і для покращення підготовки молодих спеціалістів.

Даниленко В.І. Щирський Ю.С. Власова З.І. Гордієнко М.І. Сторожук М.В.

З 1982 по 2008 роки директором Кіровоградського машинобудівного коледжу був Гордієнко М.І. За період його керівництва

створена та вдосконалена навчально-матеріальна база, збудовано дев'ятиповерховий студентський гуртожиток на 640 місць (1985 рік). У 1997 році машинобудівний технікум було реорганізовано в технікум Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування, а у 2008 році заклад освіти перейменовано на Кіровоградський машинобудівний коледж Кіровоградського національного технічного університету. З 2017 року коледж мав назву Кропивницький інженерний коледж Центральноукраїнського національного технічного університету, з 2020 року — Відокремлений структурний підрозділ «Кропивницький інженерний фаховий коледж Центральноукраїнського національного технічного університету».

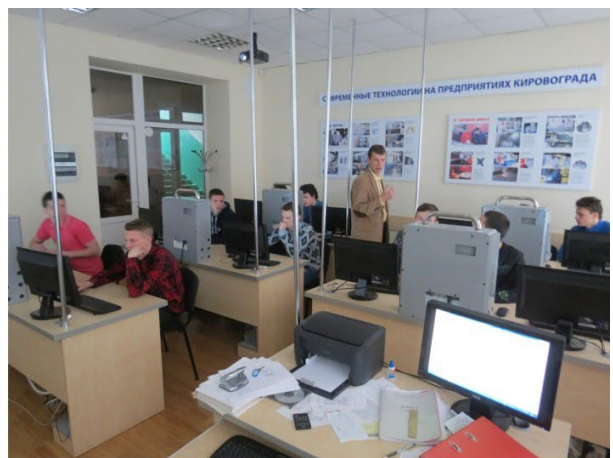
Головний корпус відокремленого структурного підрозділу «Кропивницький інженерний фаховий коледж ЦНТУ»

З 2008 року директором коледжу є Сторожук М.В. — доцент, кандидат технічних наук, дійсний член Академії будівництва України, лауреат педагогічної премії імені В.О. Сухомлинського, відмінник освіти України.

За період його керівництва створена та вдосконалена навчально-матеріальна база, розширена та оновлена база навчально-виробничих майстерень, в освітній процес широко впроваджено обчислювальну техніку, створено сучасні комп'ютерні класи. У 2012 році на базі Кіровоградського машинобудівного коледжу КНТУ було відкрито сучасну лабораторію «Програмування верстатів з числовим програмним управлінням», обладнання якої — стійки верстатів з ЧПУ та комп'ютерну техніку — закладу освіти передали машинобудівні

підприємства м.Кіровограда: ЗАТ «Гідросила ГРУП», ПрАТ «Гідросила АПМ», ПАТ«Ельворті» та європейське відділення північноамериканської компанії HAAS Automation, яка спеціалізується на виробництві верстатів з ЧПУ та обробних центрів. Після цього Кіровоградський машинобудівний коледж Кіровоградського національного технічного університету став офіційним освітнім партнером компанії HAAS. У 2013 році Кіровоградський машинобудівний коледж КНТУ стає засновником та організатором Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності з професії токар серед студентів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації. Умови конкурсу передбачали виконання завдань професійної практичної та теоретичної підготовки. Під час виконання конкурсантами практичних завдань було організовано онлайн-трансляцію із майстерень. Переможцями та призерами конкурсу незмінно ставали студенти коледжу.

У 2015 та 2016 роках Кіровоградський машинобудівний коледж Кіровоградського національного технічного університету взяв участь у конкурсі міжнародного фонду Джина Хааса, засновника всесвітньо відомої верстатобудівної компанії HAAS Automation, та отримав цільовий грант на суму 8000 та 10500 доларів. Він надавався закладам освіти, які знаходяться в системі компанії HAAS з підготовки фахівців для роботи на верстатах з ЧПУ. Грантові кошти було витрачено на придбання 3D-принтера і 3D-сканера, які використовуються в освітньому процесі під час викладання дисциплін, де студенти вивчають САПР, 3D-моделювання. Частину коштів гранту було витрачено на придбання спецодягу, спеціалізованої літератури з технології машинобудування на виплату разової стипендії кращим студентам машинобудівних спеціальностей як стимулу до навчання. 31 травня 2018 року на базі коледжу було відкрито «Центр технічної освіти HAAS» КІК ЦНТУ. Його створено спільними зусиллями компанії ДП «Abplanalp Україна», HAAS Automation і Кропивницького інженерного коледжу ЦНТУ за підтримки провідних підприємств Кіровоградщини.

До складу Центру входить лабораторія «Програмування верстатів з числовим програмним управлінням» (відкрита у 2012 році) та новий

токарний верстат з числовим програмним управлінням TL-1HE виробництва компанії HAAS Automation.

Обладнання Центру дозволяє студентам опановувати практичні навички проєктування та технологічної підготовки виробництва від креслення деталі, перевірки на відповідність умовам роботи у вузлі чи механізмі, розробки електронної моделі деталі (3D або поверхневої) до експорту креслень та моделей в САМ систему (англ. САМ: Computer-aided manufacturing), де автоматично створюється управляюча програма для відповідного верстата з ЧПУ. Створена програма перевіряється на симуляторі САМ системи у 3D-зображенні, після чого програма надсилається до стійки ЧПУ верстата, де потім виконується обробка. Таким чином, за допомогою обладнання Центру реалізується повний цикл «безпаперової» технології: від проєктування до виготовлення деталі.

Викладач Дяченко Т.В. біля верстата HAAS

Завдяки унікальному співробітництву із «Abplanalp Україна» і HAAS Automation студенти Кропивницького інженерного коледжу Центральноукраїнського національного технічного університету отримали можливість здобувати навички роботи на сучасних верстатах із числовим програмним управлінням. Колектив закладу освіти постійно працює над вдосконаленням та оновленням освітньо-професійних програм. Так, у 2018-2019 навчальному році було розпочато навчання студентів за новою освітньо-професійною програмою «Обслуговування комп'ютеризованих інтегрованих і робототехнічних систем». Викладацький склад постійно знаходиться в творчому пошуку, працює над зростанням рівня педагогічної майстерності. Результатом цього є здобутки студентів, які брали участь у змаганнях різних рівнів.

Студентка коледжу Сабадаш С. (група Б11 1/9) стала фіналістом конкурсу блогів, який проводився за підтримки Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України в рамках глобальної інформаційної компанії The Future Wand, присвяченій конференції ООН зі сталого розвитку Ріо +20, яка відбулася в Ріо-де-Жанейро (Бразилія) у червні 2012 року.

У 2013 році у м. Чернігові на V Міжнародному конкурсі з комп'ютерного моделювання став переможцем студент групи М 12 1/9 Кіт В.

У 2016 році під час підведення підсумків першого Всеукраїнського конкурсу професійної майстерності «WORLDSKILLS UKRAINE» у компетенції «Мобільна робототехніка» команда Кропивницького інженерного коледжу ЦНТУ виборола четверте місце серед дев'яти команд найпотужніших технічних університетів України. Гарний результат здобув Пелеванюк І. та Зозуля І. — студенти спеціальності «Обслуговування верстатів з програмним управлінням та робототехнічних комплексів» під керівництвом Коваленка С. — викладача коледжу, лідера команди, та тренера команди Кравця Є., інженера з програмного забезпечення.

У листопаді 2018 року коледж вкотре підтвердив якість підготовки майбутніх фахівців. Команда у складі студентів Некрашевича Д., Казаріна Д. і Назаренка А. здобула друге місце у MECHATRONIC BATTLE на Всеукраїнському конкурсі професійної майстерності WorldSkillsUkraine —2018.

У 2019 році на базі КПІ ім. І. Сікорського пройшла олімпіада з мехатроніки, де команда коледжу виборола шосте місце, залишивши позаду одинадцять університетських команд.

2020 рік — команда Кропивницького інженерного коледжу у складі Возносіменка Матвія та Музиченка Дмитра здобула IV місце у національному етапі WorldSkills 2020 за компетенцією Мехатроніка. У 2021 році наша команда була відібрана за результатами регіонального відбору у лізі ПРОФІ Worldskills 2022 з мехатроніки. Переможцем регіонального відбору Всеукраїнського конкурсу професійної майстерності WorldSkills Ukraine за компетенцією «Роботи на верстатах

з програмним керуванням» став студент групи М-8 1/9 ВСП «Кропивницький інженерний фаховий коледж ЦНТУ» Бельченков Є.

У 2018-2019 навчальному році члени проєктної групи Кропивницького інженерного коледжу ЦНТУ «Єксампей» взяли участь у XVII Всеукраїнській конференції-конкурсі науково-дослідних робіт школярів «Зоряний шлях», яка відбулася у Національному центрі аерокосмічної освіти молоді імені Олександра Макарова в місті Дніпрі.

Учасники конференції «Зоряний шлях» м. Дніпро, 2019 рік.

Серед освітньо-наукових напрямків конференції була астрономія, наукові дослідження в космосі, природні явища та екологія космосу, космічна медицина і біологія, інформаційні й духовні аспекти розвитку людства, космічні апарати та ракети-носії, історія космонавтики, комп'ютерні технології в аерокосмічній техніці, космічна фізика тощо.

Шість студентів коледжу найкраще захистили науково-дослідні роботи в секціях «Природні явища та екологія Космосу» та

«Духовність і Космос», де отримали сім перших місць, а для делегацій з усіх куточків країни провели круглий стіл на тему: «Золоті стежини Кіровоградщини».

Зараз коледж — це заклад фахової передвищої освіти, де навчається 600 студентів за освітньо-професійними програмами: бухгалтерський облік; економіка підприємства; технологія обробки матеріалів на верстатах і автоматичних лініях; інструментальне виробництво; обслуговування верстатів з програмним управлінням і робототехнічних комплексів; обслуговування та ремонт автомобілів і двигунів; обслуговування комп'ютерних систем і мереж; обслуговування комп'ютеризованих інтегрованих і робототехнічних систем. Запроваджена нова освітньо-професійна програма за спеціальністю «Менеджмент».

З початком повномасштабного вторгнення в Україну росії в коледжі започатковано один з пріоритетних напрямків соціальної роботи — волонтерський рух, організація і розвиток якого спрямовані на підтримку українських захисників, громадян, які постраждали внаслідок війни. Із перших днів лихоліття викладачі, студенти та їх батьки, працівники закладу освіти брали участь у різноманітних ініціативах: плели маскувальні сітки, виготовляли окопні свічки, шили для захисників одяг та інші необхідні речі, залучали інженерні та технічні можливості для волонтерських проєктів, організовували доставку гуманітарної допомоги, долучалися до збору коштів та благодійних акцій для ЗСУ. Зрештою така свідомо громадянська позиція привела до заснування Волонтерського об'єднання «Волонтерська сота». За час активної участі в наближенні миру її члени отримали чимало подяк як від військових, котрі боронять кордони країни на найгарячіших ділянках фронту, так і від керівництва громади.

Розміщується коледж у двох навчальних корпусах, де є кабінети й лабораторії, актова зала, бібліотека з читальною залюю, дві спортивні зали, стрілецький тир, музей історії коледжу, медичний пункт та працюють адміністративно-господарські служби. Коледж має міцну матеріальну і методичну бази для навчання і виховання студентів на високому рівні. Заклад освіти має комфортабельний гуртожиток. У 2014 році було здійснено реконструкцію спортивної зали коледжу та придбано новий спортивний інвентар.

Освітній процес у коледжі забезпечують 64 висококваліфіковані викладачі та майстри виробничого навчання на 9 циклових (предметних) комісіях. Якісний склад педагогічного колективу складає: кандидатів наук — 3; викладачів з педагогічним званням «викладач-методист» — 7, «старших викладачів» — 12, викладачів вищої кваліфікаційної категорії — 46, викладачів I кваліфікаційної категорії — 10. Середній вік викладацького складу — 48 років.

Швачки ВО «Волонтерська СОТА»: Ніна Павлова, Наталія Плохотнюк, Олена Мохонько, Наталія Козинська, Стелла Сторожук, той-тер'єр Ясмiна

Перші турелі під озброєння НАТО: Танкіст, Павло Хитровський, Сергій Коваленко, Микола Сторожук, Віктор Зозуля, В'ячеслав Бояр

Передача нового зразка турелі для спарених РПК підрозділу ППО

Студенти-волонтери: задоволення від виконаної роботи

Перші подяки від військових: Тренер, Ніна Павлова, Стелла Сторожук з Ясміною, Наталія Козинська, Микола Сторожук

Випускники відокремленого структурного підрозділу «Кропивницький інженерний фаховий коледж ЦНТУ»

Склад комісій відокремленого структурного підрозділу
«Кропивницький інженерний фаховий коледж ЦНТУ»:

Комісія суспільних дисциплін: Малага Т. І., Вівсяний О. Б., Горохова Г. І. — голова циклової комісії (кандидатка педагогічних наук), Шевченко О. І., Левченко О. Р.

Комісія економічних дисциплін: Шаповалова Н.А., Гаращенко Н.О., Куц В. І. — голова циклової комісії, Пелих О.Л., Григоренко Т.М.

Комісія комп'ютерних систем і мереж: Супруненко В.В., Хліста Р.О. — голова циклової комісії, Бонк В.О., Кошеляк В.Д., Шевченко Ю.В., Приходько Л.М., Рябой Д.К., Кравець Є.Ю.

Комісія мов і літератури: Гаврилова В.П., Огурцова О.А., Козинська Н.М., Якутова О.О. — голова циклової комісії, Мохоцька О. М., к. філол. н. Бояр О.М.

*Комісія інструментального виробництва та металорізальних верстатів:
 Кім В.М., Шевченко В.І.,Гаманенко Г. С., Морозова Л. В., Коваленко С.В.,
 Долиняк С. М. — голова циклової комісії*

*Слободян В.Б.— завідувач механіко-технологічного відділення, викладач комісії
 інструментального виробництва та металорізальних верстатів, спеціаліст вищої
 категорії, з 3-го березня 2022 року добровільно став на захист суверенітету та
 територіальної цілісності України*

Комісія фізико-математичних дисциплін: Бевз А.В., Харахондя Н. В., Бевз А.О. Бевз А.В., Павлова Н. С. Вихристюк О.В., Павлова Н. С., Матвєєва С. А. — голова циклової комісії, Пташко О. О., Сукачова Т. О.

Комісія фізичного виховання та Захисту України: Межуєв Г.Є. — полковник, Каліщук О.Г. — керівник фізичного виховання, Горянін О.М., Вовкогон К.В. — голова циклової комісії, Пузир В.О.

Комісія технології машинобудування: верхній ряд: Зозуля В.В., Полтавцева Л.В., Анісімова О.В., Рябой К.П., Брайко М.В. — голова циклової комісії, Кравчук В.О., Радченко І.В.; нижній ряд: Макаренко В.В., Дяченко Т.В., Рябая О.В., Бойко І.О.

Комісія автомобільного транспорту та виробничого навчання: верхній ряд: Лозовий О.Л., Маєвський Р.М. — голова циклової комісії, Ніколенко В.Ф., Хитровський П.Й. — завідувач навчальною лабораторією; Бояр В.Б. — майстер виробничого навчання, нижній ряд: Струк В.О., к. т. н. Сторожук М.В.

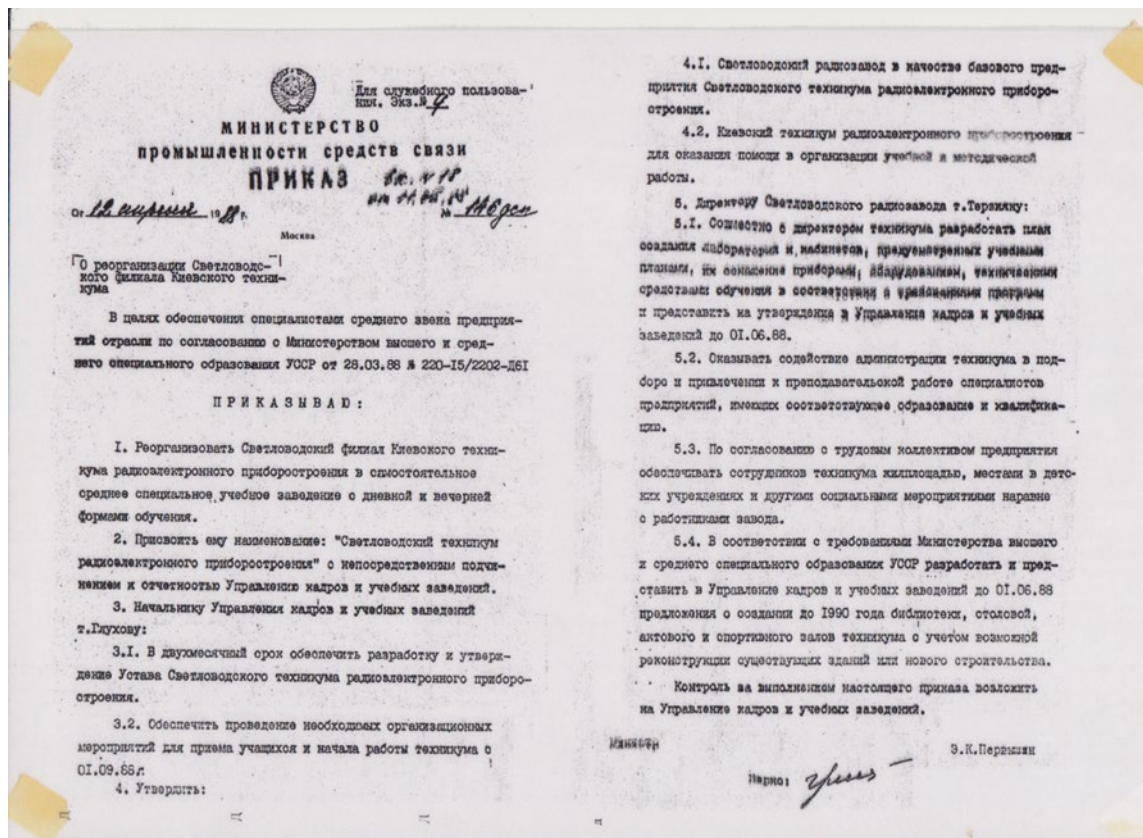
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «СВІТЛОВОДСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Літопис історії Відокремленого структурного підрозділу «Світловодський політехнічний фаховий коледж Центрально-українського національного технічного університету» тісно пов'язаний з історією Світловодського радіозаводу.

У зв'язку зі стрімким переоснащенням заводу та вимогами до професійних знань працівників виникла необхідність готувати висококваліфіковані кадри.

Ще у 1983 році керівництво радіозаводу (а з 1996 року — виробничого об'єднання «Олімп») при активній участі його директора — Терзіяна С. В., заступника директора по кадрах Афанас'єва Г. А. та керівника відділу підготовки кадрів Розумної Н. М. у тісній співпраці з директором Київського технікуму радіоелектронного приладобудування Анненкова В. П. розпочало роботу зі створення філії Київського технікуму радіоелектронного приладобудування.

У 1984 році у спеціально обладнаних при заводі кабінетах і лабораторіях розпочали заняття перші студенти вечірнього відділення Світловодської філії Київського технікуму радіоелектронного приладобудування, почав налагоджуватися освітній процес, здійснювалося оснащення кабінетів і лабораторій. Виконувачем обов'язків директора філії було призначено інженера заводу Шипіцина Олександра Івановича. На роботу були запрошені перші штатні викладачі: Лотош Лідія Олександрівна, Туренко Світлана Володимирівна, Полева Наталія Євгенівна, Скриль Лариса Павлівна. У лютому 1986 року директором Світловодської філії Київського технікуму радіоелектронного приладобудування призначається Лотош Лідія Олександрівна. Під її керівництвом стартував період підготовки до відкриття денного відділення. Влітку 1987 року технікум переїхав з території заводу в корпуси закритого перед тим загальнотехнічного факультету Харківського політехнічного інституту. Частина обладнання та бібліотека ЗТФ також були передані технікуму, а навесні 1988 року міністром промисловості засобів зв'язку Первишином Е. К. був підписаний наказ №146 від 12 квітня 1988 року про створення на базі Світловодської філії Київського технікуму радіоелектронного приладобудування як самостійного навчального закладу з денною та вечірньою формами навчання — «Світловодський технікум радіоелектронного приладобудування».

Колектив коледжу (1988 рік)

Вивчивши попит на потреби спеціалістів в умовах ринкової економіки нашого регіону, в технікумі почали здійснювати підготовку спеціалістів денного відділення: з 1996 року — з економіки та бухгалтерського обліку; з 2001 року — з розробки програмного забезпечення; з 2014 року — з електрики та електротехніки.

Багато гарних справ на рахунку коледжу. Великий внесок у його становлення та розвиток зробили всі, хто очолював навчальний заклад протягом чотирьох десятиліть: Пивоваров Мстислав Миколайович — із 1988 по 1989 рр.; Дисковський Володимир Михайлович — із 1989 по 1994 рр.; Дуженков Василь Данилович — із 1994 по 2010 рр.; Ситник Олексій Олексійович — із 2010 по 2014 рр.; Лимаренко Андрій Сергійович — у 2014 р.; Петров Ігор Володимирович — із 2014 по 2021 рр.; Рудич Михайло Леонідович — із 2021 року.

На долю кожного з них випали нелегкі турботи про розвиток закладу, його благоустрій. Доводилось ремонтувати будівлі, зміцнювати матеріально-технічну базу, підбирати кваліфіковані кадри, налагоджувати навчання та побут студентів, вчасно реагувати на виклики сучасності та реформи в освіті і науці України.

Усі керівники закладу своєю невтомною працею довели, що за роки існування коледж випустив фахівців, спеціалістів середньої ланки, які внесли вагомий внесок у розвиток нашого краю та держави.

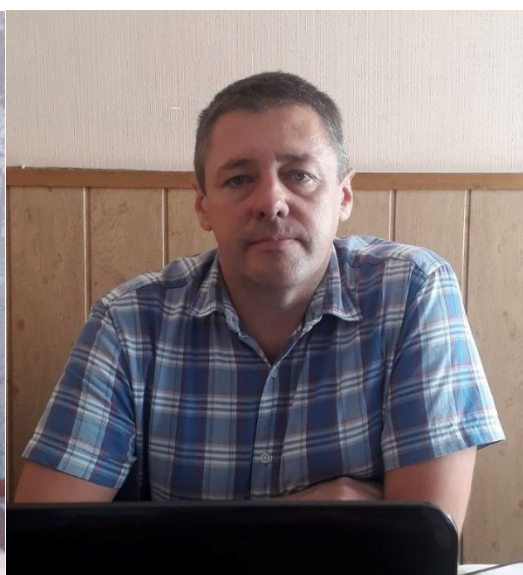
Пивоваров М. М.

Дисковський В. М.

Дуженков В. Д.

Ситник О. О.

Лимаренко А. С.

Петров І. В.

Рудич М. Л.

Сьогодні, відповідно до вимог сучасності, коледж готує фахових молодших бакалаврів з таких спеціальностей:

D1 «Облік і оподаткування»;

D3 «Менеджмент»;

D 7 «Торгівля»;

F2 «Інженерія програмного забезпечення»;

G3 «Електрична інженерія»;

G5 «Електроніка, електронні комунікації, приладобудування та радіотехніка»;

G11.03 «Машинобудування (Промислово-виробниче обладнання)».

У закладі освіти працюють спеціалісти й викладачі, методисти, секретарі, лаборанти, обслуговуючий персонал. Кожен із них робить свій посильний внесок у літопис історії коледжу.

Золотим фондом коледжу був і залишається педагогічний колектив. Дружній, згуртований колектив одностудентів, професіоналів забезпечує освітній процес. Усього в коледжі працює 35 викладачів, серед них

кандидат технічних наук, 9 викладачів-методистів, 14 викладачів вищої категорії. Мета педагогічного колективу — створення організаційно-педагогічних умов для забезпечення індивідуального професіонального розвитку кожного студента.

Колектив відокремленого структурного підрозділу «Світловодський політехнічний фаховий коледж Центральноукраїнського національного технічного університету» (2024 рік)

Нині в коледжі працює сім циклових комісій.

1. Циклова комісія радіотехнічних дисциплін.

Циклову комісію сформовано з моменту створення закладу, основна мета якої полягала у підготовці фахівців для Світловодського радіозаводу. У різні роки циклову комісію очолювали: Корнієнко М. П., Бодягіна Т. С., Касьян Т. Ф., Чаплюк Ю. І., на циклі працювали викладачами: Караєва Л. Б., Полева Н. Є., Дисковський В. М., Дзенгилівський С. М., Яременко О. Д., Погорелов М. Ф., Бакай О. І., Загорулько С. М. та інші спеціалісти практичної підготовки.

На поточний момент циклова комісія радіотехнічних дисциплін має такий склад: голова циклової комісії — В. В. Воронін, канд. техн. наук, спеціаліст вищої категорії; Ю. І. Чаплюк, спеціаліст вищої категорії; В. В. Попов, спеціаліст першої категорії; Е. Т. Рогава, спеціаліст першої категорії; С. С. Сабінін, майстер виробничого навчання, спеціаліст; Є. М. Яковенко, спеціаліст вищої категорії.

Колектив циклової комісії радіотехнічних дисциплін

2. Циклова комісія механіко-технологічних дисциплін

Циклова комісія існує від початку заснування коледжу. Першою спеціальністю, за якою готували фахівців, була «Обробка матеріалів на верстатах та автоматичних лініях». Нині циклова комісія механіко-технологічних дисциплін має такий склад: Пугач Р. С. — голова циклу, викладач, спеціаліст першої категорії; Сало Т. М. — викладач, спеціаліст вищої категорії; Верхунов В. О. — викладач, спеціаліст вищої категорії; Рудич М. Л. — викладач, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист; Метешоп О. О. — завідувачка лабораторії, викладач, спеціаліст першої категорії; Воронов В. О. — майстер виробничого навчання.

Колектив циклової комісії механіко-технологічних дисциплін

Циклова комісія готує фахівців денної та заочної форм навчання за освітньо-професійною програмою «Галузеве машинобудування». Викладачі циклу використовують сучасні методи та технології в

підготовці кваліфікованих фахівців машинобудівної галузі, особливу увагу приділено навчанню студентів комп'ютерно-інтегрованим технологіям, створенню автоматизованих виробничих процесів за допомогою CAD/CAM технологій, вмінню будувати тривимірні деталі та друкувати їх на принтерах.

3. Циклова комісія економічних і бухгалтерських дисциплін.

Циклова комісія економічних і бухгалтерських дисциплін — це фундаментальна складова освітнього процесу коледжу. Вона була сформована разом із відкриттям економічних спеціальностей на початку створення навчального закладу в 1989 році і пройшла шлях еволюції, адаптуючись до сучасних вимог економічної освіти. На різних етапах розвитку технікуму (коледжу) існували дві окремі циклові комісії — економічних дисциплін та бухгалтерських дисциплін, які у 2015 році були об'єднані в єдину структуру з метою забезпечення комплексного підходу до навчання та вдосконалення освітнього процесу.

У різний час головами циклових комісій були Пушкар О. І., Петров І. В., Гуршал О. Л., Ситник І. В.

Склад циклової комісії сьогодні: О. В. Пігіда — голова комісії, спеціаліст вищої категорії; О. Л. Гуршал — спеціаліст вищої категорії; А. В. Дуднік — спеціаліст вищої категорії, викладач-методист; Н. П. Дуба — спеціаліст вищої категорії, викладач-методист; І. В. Петров — спеціаліст вищої категорії, викладач-методист; Л. В. Терьохіна — спеціаліст вищої категорії; О. І. Рудич — спеціаліст; Ю. В. Ненько — спеціаліст.

Колектив циклової комісії економічних і бухгалтерських дисциплін

4. Циклова комісія комп'ютерних та природничо-математичних дисциплін.

Випускова циклова комісія комп'ютерних та природничо-математичних дисциплін була створена на базі циклової комісії природничо-математичних дисциплін та інформатики у 2001 році у зв'язку з відкриттям спеціальності «Розробка програмного забезпечення». Головна мета циклової комісії — спрямувати роботу на реалізацію навчально-методичної проблеми: «Застосування сучасних інноваційних технологій у процесі організації освітнього процесу здобувачів освіти».

Колектив циклової комісії комп'ютерних та природничо-математичних дисциплін

Сьогодні кваліфікованих фахівців готують викладачі циклової комісії комп'ютерних та природничо-математичних дисциплін під керівництвом голови ЦК, викладача вищої категорії, викладача-методиста Козенко Т. І., викладачі вищої категорії, викладачі-методисти Гуцаленко О. І., Туманова Н. П., Кондрашова О. Е., а також викладачі Верлан Т. Л., Гуцаленко Є. С. та Сапjanова О. В.

5. Циклова комісія електротехнічних дисциплін.

Циклова комісія електротехнічних дисциплін створена під час відкриття у 2014 році нової спеціальності «Монтаж і експлуатація електроустаткування підприємств і цивільних споруд», яка після перейменування отримала назву «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка». Дана ЦК — ключовий структурний підрозділ закладу освіти, що забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки. Основна діяльнісна мета комісії — формування у здобувачів освіти необхідних професійних компетентностей, що відповідають сучасним вимогам енергетичної галузі та промислового сектора.

Голова циклової комісії — Книш Сергій Васильович, викладач вищої категорії та досвідчений педагог, який упроваджує сучасні технології у викладання спеціальних дисциплін.

До складу циклової комісії входять: Стеценко О. В. — викладач першої категорії; Шевченко Я. А. — викладач другої категорії; Книш А. С. — спеціаліст; Кізілов В. Ю. — спеціаліст.

Колектив комісії поєднує викладачів із багаторічним педагогічним досвідом та молодих спеціалістів, що сприяє ефективному поєднанню традиційних і сучасних підходів до навчання.

Колектив циклової комісії електротехнічних дисциплін

6. Циклова комісія соціально-гуманітарних дисциплін.

Історія циклової комісії, яка пройшла шлях реорганізацій та реформ, бере початок від моменту організації та відкриття у 1988 році самостійного навчального закладу «Світловодський технікум радіоелектронного приладобудування» з денною та вечірньою формами навчання.

Відповідно до наказу № 43 від 24.02.2022 року «Про зміни у складі й назві ЦК» відбулося злиття обох циклових комісій, а згодом і перейменування на «Циклову комісію соціально-гуманітарних і філологічних дисциплін та фізичної підготовки». Сьогодні у складі циклової комісії працюють: викладачі-філологи: Баранець О. В., Дьякова О. С., Кохно В. В., Чорна В. М.; викладачі соціально-гуманітарних дисциплін: Ігнатюк О. П., Кореньок О. В.; викладачі фізичної культури: Балюк В. Ю. та Лисак В. О.; бібліотекар коледжу — Викрест А. В. Очолює циклову комісію Кореньок Ольга Вікторівна. Сім викладачів циклової комісії мають кваліфікаційну категорію «Спеціаліст вищої категорії», двоє з них — звання «викладач-методист». Циклова комісія соціально-гуманітарних і філологічних дисциплін та фізичної підготовки відіграє вирішальну роль у формуванні не тільки висококваліфікованих фахівців, а й свідомих та відповідальних громадян, здатних успішно реалізувати свій потенціал у сучасному світі. Її діяльність спрямована на забезпечення якісної освіти, всебічний розвиток студентів, формування у них активної громадянської позиції та підготовку до успішної професійної діяльності. Як підтверджує життя, вихованці коледжу не тільки успішні професіонали, але й свідомі громадяни своєї країни, які здатні брати на себе відповідальність за своє майбутнє та майбутнє України.

Колектив циклової комісії соціально-гуманітарних дисциплін

Гордістю коледжу були й залишаються його студенти та випускники. Студенти активно беруть участь у діяльності коледжу, різноманітних конкурсах, олімпіадах, спортивних змаганнях різних рівнів і займають призові місця, є членами видатних спортивних команд, організовують і долучаються до міжнародних, всеукраїнських, обласних, міських заходів, присвячених відповідним подіям та спрямованим на допомогу.

У коледжі активно працює студентське самоврядування, яке відіграє значну роль у формуванні громадянської активності молоді. Його функціонування базується на принципах демократичності та сприяє гармонійному розвитку особистості. Основні його форми — загальні збори, студентська рада (студрада) та студентський профком.

Випускники своїм добросовісним ставленням до обов'язків та навчання здобувають заслужений авторитет та прославляють коледж. За 35 років діяльності навчального закладу підготовлено та випущено понад 5400 спеціалістів, які внесли своєю працею помітний вклад у розвиток держави. Наші випускники працювали та працюють у всіх регіонах країни та за кордоном, захищають Україну!

БІБЛІОТЕКА ЦНТУ

ЦНТУ веде відлік своєї історії з квітня 1929 року, коли рішенням колегії оргвиконкому на базі вечірнього робітничого технікуму сільськогосподарського машинобудування був створений Зінов'ївський вечірній робітничий інститут сільськогосподарського машинобудування. Діяльність бібліотеки розпочалася з одного пункту видачі літератури та одного співробітника. Назва бібліотеки змінювалася відповідно до зміни назви освітнього закладу. Інститут працював недовго: 26 лютого 1933 року Наркомат важкої промисловості видав наказ № 193 про ліквідацію Зінов'ївського інституту сільськогосподарського машинобудування. Правонаступником інституту сільськогосподарського машинобудування став Зінов'ївський технікум сільськогосподарського машинобудування. У ті роки посаду завідувача бібліотеки обіймала Олександра Іванівна Моїсєєва.

Після ліквідації Інституту сільськогосподарського машинобудування та прийняття його власності на баланс технікуму матеріально-технічний стан навчального закладу помітно покращився. Так у 1940 році бібліотека Кіровоградського технікуму була визнана найкращою серед бібліотек інших технікумів, підпорядкованих міністерству.

У 1944 році Кіровоградський технікум сільськогосподарського машинобудування відновив діяльність, перервану війною. Для забезпечення ефективної навчально-методичної роботи в технікумі студенти та викладачі мали можливість користуватися послугами бібліотеки, працювати в читальному залі. Всі фонди залишились у технікумі, а згодом частково були передані до обласної наукової бібліотеки.

У середині 50-х років відбулися вагомі зміни в історії закладу освіти, обумовлені наказом Міністерства вищої освіти СРСР про створення вечірнього відділення Харківського політехнічного інституту в Кіровограді (наказ за № 387 від 08.05.1956 року) на навчально-матеріальній базі технікуму сільськогосподарського машинобудування. В 1956 році до інвентарної книжки № 1 бібліотеки записано перший документ. Велику допомогу новоствореному вечірньому відділенню надав колектив Харківського політехнічного інституту, виділивши для нього значну кількість літератури.

Наказом № 9 від 29.09.1956 року на посаду бібліотекаря Кіровоградського філіалу ХПІ було призначено Антецьку Ольгу Костянтинівну, що стало початком зародження нинішньої бібліотеки ЦНТУ. Восени 1960 року відкривається бібліотека, книжковий фонд якої становив 3760 примірників. Із 01.09.1960 року на посаду бібліотекаря було призначено Ніколаєнко Д. П., яка стала біля витоків створення бібліотеки а згодом і її директором. Штат працівників бібліотеки поступово збільшувався. У 1969 році у бібліотеці працювало 14 фахівців.

12 березня 1962 року Міністр ВССО УРСР видав наказ про реорганізацію Кіровоградського вечірнього відділення на філіал Харківського політехнічного інституту. Протягом всіх цих років бібліотека була невід'ємною частиною і важливою складовою забезпечення навчально-методичної та наукової роботи науковців, викладачів, студентів. Керівництво закладу постійно піклувалося про збільшення кількості навчальної та науково-методичної літератури, завдяки чому книжковий фонд бібліотеки швидко поповнювався. У період 1960-х — 1980-х років приділялася значна увага формуванню фонду бібліотеки, покращенню організації довідкового апарату, модернізації матеріально-технічної бази. Станом на 1962 рік книжковий фонд бібліотеки налічував 7943 позиції, а вже на початку 1963 року книжковий фонд бібліотеки закладу становив 25330 примірників. За десять років існування вечірнього відділення та філіалу з державного бюджету було виділено на придбання навчальної та наукової літератури 280 тис. карбованців. Станом на 01.01.1967 року книжковий фонд бібліотеки налічував 77866 примірників, а в 1969 році — 115913 примірників.

У 1967 році згідно наказу Міністерства вищої освіти УРСР за № 372 від 9 червня 1967 року на базі філіалу ХПІ було утворено Кіровоградський інститут сільськогосподарського машинобудування. Саме в ці роки починає активно розвиватися бібліотека університету.

Читальний зал бібліотеки університету у 1973 році

У цей період викладачі інституту підготували і видали 245 методичних розробок та посібників з різних дисциплін. Найбільшу кількість видань було підготовлено науковцями кафедр іноземних мов,

технології машинобудування, економіки та організації виробництва. Протягом 1981/1982 навчального року книжковий фонд бібліотеки інституту нараховував уже 380400 томів навчальної та наукової літератури.

Протягом 1992-2011 років бібліотеку очолювала Петрова Ольга Вікторівна. В цей період велику увагу почали приділяти автоматизації бібліотечних процесів, що було дуже важливим для інформаційної підтримки наукової діяльності університету. У 2002 році було придбане програмне забезпечення для електронного каталогу бібліотеки та розпочалася робота з ретроконверсії. У користувачів з'являється можливість разом із традиційними каталогами (алфавітний, систематичний) працювати в електронному каталозі бібліотеки, який на сьогодні містить більше 36 тисяч бібліографічних записів книг і близько 80 тисяч записів журнальних статей.

Бібліотека як органічна та невід'ємна складова ЦНТУ пройшла разом з університетом великий і складний шлях, зробила важливий внесок у його розбудову. У результаті поетапного розвитку бібліотека ЦНТУ з невеликої книгозбірні перетворилася в одну з найбільших у місті. Ефективну роботу бібліотеки забезпечували її віддані працівники: Ніколаєнко Д. П., Петрова О. В., Кітлар Л. А., Камардаш В. М., Бовсуновська Т. С., Аверенкова Т. М., Сисоліна Н. І.

Співробітниці бібліотеки: директор Петрова О. В., завідувач відділу наукової обробки літератури Камардаш В. М., бібліограф Бовсуновська Т. С. (2010 рік)

Сьогодні у складі бібліотеки функціонують відділи: комплектування та наукової обробки літератури; обслуговування з секторами (абонемент навчальної літератури, абонемент художньої літератури,

МБА, читальний зал загальної та технічної літератури, читальний зал суспільно-політичної та економічної літератури, читальний зал періодичних видань); інформаційно-бібліографічний відділ. Бібліотека здійснює наукове комплектування на основі аналізу освітніх програм, навчальних планів, тематики наукових досліджень кожної кафедри. Завдяки підтримки керівництва університету щорічно фонд бібліотеки поповнюється українськими та закордонними періодичними виданнями. Крім документів на традиційних носіях фонд поповнюється профільними електронними документами. Бібліотекою створено і підтримуються бази повнотекстових електронних видань: «Електронні ресурси», «Медіа», «Методичні рекомендації». На базі бібліотеки ЦНТУ регулярно проходять книжкові виставки, відкриті перегляди літератури, дні кафедр, студентські науково-практичні конференції, проводяться літературні вечори, присвячені творчості відомих письменників. Бібліотека видає бібліографічні покажчики, укладає тематичні бібліографічні списки, бюлетені нових надходжень.

Колектив бібліотеки ЦНТУ (2024 рік)

Нині загальний бібліотечний фонд налічує понад 1,4 млн документів українською та іноземними мовами. З 2013 року, коли бібліотека вперше отримала безкоштовний тестовий доступ до online-бази «BioOne» та мультидисциплінарної online-бази «Ebsco», продовжується робота з популяризації наукометричних баз даних. Для науковців університету проводяться тренінги, на яких були пропонуються презентації для знайомства з наукометричними базами даних Scopus, Web of Science тощо.

Із 2016 року здійснювався розвиток інституційного репозитарію CUNTUR, який презентує всі наукові здобутки університетської спільноти на умовах відкритого доступу. Електронний репозитарій ЦНТУ було зареєстровано у міжнародних бібліографічних базах даних,

світових харвестерах та реєстрах, таких як: OpenDOAR, ORCID, ROAR, ROARMAP, Bielefeld Academic Search Engine (BASE), WorldCat, OpenAIRE.

Незважаючи на складний для усіх час, бібліотека не зупиняється та продовжує свій розвиток. Так, у 2024 році колектив бібліотеки ЦНТУ розпочав роботи із впровадження автоматизованої інтегрованої бібліотечної системи Koha, яка надає користувачам зручний доступ до інформаційних ресурсів, що надважливо в умовах дистанційного навчання та досліджень, а також у майбутньому, оскільки це зробить бібліотеку університету більш конкурентоспроможною, адже Koha — це сучасна автоматизована бібліотечна система, яка значно покращує доступність ресурсів для користувачів і підвищує ефективність роботи бібліотеки.

Сучасне інформаційне суспільство зумовило розвиток нових тенденцій у бібліотечній діяльності. Виконуючи роль інформаційного центру, бібліотека ЦНТУ бере активну участь у реалізації нових проєктів університету. Популяризація академічної доброчесності в університеті стала пріоритетним завданням бібліотеки з 2020 року.

ІНФОРМАЦІЙНО-ОБЧИСЛЮВАЛЬНИЙ ЦЕНТР ЦНТУ

Інформаційно-обчислювальний центр (ІОЦ) університету було створено у 1974 році. Він пройшов шлях від великих громіздких і не надійних електронно-обчислювальних машин до сучасних персональних комп'ютерів та комп'ютерних мереж. Біля витоків створення інформаційно-обчислювального центру були його керівники Поярков В. О. та Рєзніков В. Д. Значну увагу впровадженню комп'ютерів в освітній процес приділяв ректор Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування Г.Р.Носов. З 1986 року обчислювальний центр університету очолює М. Д. Пархоменко.

З 1996 року на базі ІОЦ було обладнано комп'ютерний клас аспірантів та викладачів, який спочатку працював у дві зміни. Це стало поштовхом для прискорення процесу інформатизації освітньої та наукової діяльності в університеті. Десятки нинішніх кандидатів та докторів наук із задоволенням згадують години, проведені в цьому класі. Ступені кандидатів наук отримали і п'ятеро співробітників ІОЦ: Поярков В. О., Петренюк Л. П., Кравченко В. І., Ткаченко Р. П. та Пархоменко Ю. М.

З 2000 року за ініціативи доцента кафедри технології машинобудування Криськова О. Д. при ІОЦ була створена лабораторія «Університетський центр САПР», яку з 2013 року підпорядкували кафедрі металорізальних верстатів та систем (науковий керівник: д-р. техн. наук, проф. Кириченко А. М.) Під час вивчення загальнотехнічних та фахових дисциплін, курсового та дипломного проектування спеціальностей інженерного спрямування стали широко використовуватися ліцензовані програмні комплекси AutoCAD, КОМПАС 3D, Solid Works тощо, які були встановлені більше ніж на 80 ПК. На базі університету проводилися семінари із САПР у машинобудуванні, студенти брали активну участь у всеукраїнських та міжнародних олімпіадах із САПР, за результатами яких 25 переможців були нагороджені грамотами та дипломами.

Із 2007 року в університеті системними інженерами ІОЦ Тітаренком А. М. та Савельєвим М. П. була впроваджена програма дистанційної освіти, яка стала базою для переходу на більш потужну систему дистанційної освіти Moodle. Головним фундатором та організатором функціонування даної системи в середовищі Moodle став проф. кафедри деталей машин та прикладної механіки Філімоніхін Г. Б., засновник навчально-методичної лабораторії дистанційного навчання ЦНТУ.

Десятки програм АСУ, таких як: Абітурієнт, Сесія, Контингент студентів, Оплата за договорами, Зарплата, Стипендія, Гуртожиток тощо, розроблених програмістами ІОЦ, в університеті роками забезпечували автоматизацію обробки даних спершу на великих ЕОМ, а з кінця 1980-х років на ПК. Деякі з цих програм (Сесія, Маркетинг, Зарплата, Стипендія

тощо) розроблені на базі нових версій СУБД, ОС та мов програмування Рязанцевим С.І., Балковим О.М., Кісуріним Б.І. та Луньовою О.В., використовуються до цього часу.

Із 2012 року університет підключився до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО) ДП «Інфоресурс» МОН України, задачі якої — збір, верифікація, обробка, зберігання та захист інформації про здобувачів освіти ЗВО України. На програмістів ІОЦ Луньову О.В. та Місюту В.В. було покладено обов'язки адміністрування системи, організацію роботи операторів ЄДЕБО — членів приймальної комісії та представників інших служб, формування заявок на виготовлення студентських квитків та документів про освіту.

Перші локальні мережі на площах ІОЦ та в комп'ютерних класах (ауд. №301, №238, № 316) були змонтовані ще у 1996 році. Станом на 1 січня 2009 року до загальноуніверситетської мережі, крім головних навчальних корпусів, через виділені оптико-волоконні лінії було підключено гуртожитки студмістечка та віддалені кафедри. Широке впровадження інформаційно-комунікаційних технологій забезпечується розгалуженим парком технічних засобів обробки, зберігання та передачі даних, об'єднаних через локальні Ethernet мережі, продуктивністю 100 Мбіт/с, в єдину загальноуніверситетську оптико-волоконну мережу продуктивністю 1 Гбіт/с. Доступ до інтернет здійснюється через виділений симетричний оптико-волоконний канал продуктивністю 300 Мбіт/с без обмеження обсягів обміну інформації. В останні роки в університеті все ширше впроваджується бездротовий Wi-Fi доступ до інтернет. 2004 року університет вперше вийшов у глобальну мережу завдяки розробленому програмістом ІОЦ Дувановим О.І. вебсайту. У 2015 році програмістом ІОЦ Семакіним О.К. була розроблена нова версія сайту. У 2024 році вебсайт ЦНТУ перенесено на сучасну високофункціональну платформу, розроблену доцентом кафедри машинобудування, мехатроніки і робототехніки Валявським І. А.

Працівники ІОЦ забезпечують безперебійну роботу інформаційних та інформаційно-комунікаційних систем, беруть активну участь у впровадженні нових технологій навчання, удосконаленні та експлуатації програм АСУ, виконанні редакційно-видавничих і цілого ряду інших робіт. Завдяки плідній роботі кількох поколінь працівників ІОЦ в університеті сформувалося єдине інформаційне середовище, джерелами наповнення якого стали діючі інформаційні системи — освітня, управлінська та WEB-портал.

У навчальних лабораторіях, оснащених комп'ютерною технікою, постійно оновлюються і модернізуються ПК, удосконалюються локальні та загальноуніверситетська мережі, упроваджуються навчальні програми, змінюється технологія навчання завдяки використанню широкого спектру комп'ютерної, аудіо-, відео- та оргтехніки. Навчальні та лекційні аудиторії обладнуються мультимедійною апаратурою. Число

факультетських та загальнодоступних комп'ютерних класів зросло до 36.

З 2023 року сервіси електронної пошти з університетського сервера були інтегровані через Google Workspace до веб-служби Gmail. З метою підвищення надійності та безперебійності в роботі частину програм, вебсайти ЦНТУ і кафедр, систему дистанційної освіти Moodle та інституційний репозитарій DSpace перенесено у хмарне середовище хостинг-провайдера.

Колектив ІОЦ ЦНТУ (2024 рік)

З 1995 року ІОЦ було підпорядковано редакційно-видавничу лабораторію (РВЛ), яка надавала широкий спектр послуг з верстки та тиражування поліграфічної продукції, збірників наукових праць, навчальних посібників, авторефератів, методичних вказівок, газети «Студентський вісник», індивідуальних планів викладача, друку плакатів та креслень до курсових, дипломних робіт і дисертацій, ксерокопіювання, брошурування тощо. В останні роки цей перелік поповнився виготовленням залікових книжок та документів про освіту. Значний внесок у становлення та функціонування РВЛ внесли Рубан Ю. М., Собчук В. Р., Омеляненко В. О., Задорожній О. О. та Абрамова В. В.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Поточний архів ЦНТУ.
2. Центральнуукраїнський національний технічний університет. Офіційний сайт. — URL: <https://kntu.kr.ua/>
3. Газета «Студентський вісник».
4. Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2009. — 240 с.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	3
МАТЕРІАЛЬНА БАЗА УНІВЕРСИТЕТУ ТА ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС.....	5
НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	44
МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ	59
СПОРТ ТА СТУДЕНТСЬКЕ ДОЗВІЛЛЯ	71
ВИКЛАДАЧІ ТА ЗДОБУВАЧІ — ЗАХИСНИКИ УКРАЇНИ. ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ	79
АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ	85
Кафедра сільськогосподарського машинобудування	85
Кафедра загального землеробства.....	91
Кафедра екології, охорони навколишнього середовища та здорового способу життя.....	98
Кафедра іноземних мов.....	103
МЕХАНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ	106
Кафедра кібербезпеки та програмного забезпечення	106
Кафедра машинобудування, мехатроніки і робототехніки.....	111
Кафедра матеріалознавства та ливарного виробництва	116
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ.....	121
Кафедра аудиту, обліку та оподаткування	121
Кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності.....	128
Кафедра економіки, підприємництва та готельно- ресторанної справи.....	134
Кафедра економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики	139
Кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи	142
Кафедра міжнародних економічних відносин	150
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування	154
ФАКУЛЬТЕТ БУДІВНИЦТВА, ТРАНСПОРТУ ТА ЕНЕРГЕТИКИ	166
Кафедра автоматизації виробничих процесів.....	166
Кафедра будівельних, дорожніх машин і будівництва	171
Кафедра вищої математики та фізики	181
Кафедра деталей машин та прикладної механіки.....	182
Кафедра експлуатації та ремонту машин	187
Кафедра електротехнічних систем та енергетичного менеджменту	191
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «КРОПИВНИЦЬКИЙ ІНЖЕНЕРНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЦНТУ»	197
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «СВІТЛОВОДСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЦНТУ».....	212
БІБЛІОТЕКА ЦНТУ	227
ІНФОРМАЦІЙНО-ОБЧИСЛЮВАЛЬНИЙ ЦЕНТР ЦНТУ	232
ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА.....	235